ב"ג אייר תשמ"א, 27.5.1981 מיספר 2282 96 עמודים שנה 45 המחיר: 13 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אהרון
אבו־חצירא

פסק־הדין:

זיכוי מישפטי — הרשעה ציבורית!

גביע האלופים לאלף ילדים!

כל משתתף זוכה בפוסטר צבעוני של מכבי ת"א

מבצע זיפ-בוא להצטלם עם גביע אירופה לאלופות

לרגל זכיתה של קבוצת מכבי ת"א בגביע אירופה לאלופות, מכריזה חברת עלית, החברה המאמצת של מכבי ת"א זה 9 שנים, על מבצע מיוחד:

★ כל ילד שישלח 10 עטיפות ריקות של זיפ יקבל בדואר את הפוסטר הצבעוני המיוחד של מכבי ת"א עם גביע אירופה.

★ המשתתפים במבצע יכללו ב-4 הגרלות שיערכו בכל תודש:

ההגרלה הראשונה - **14.5.81**;
ההגרלה השניה - **15.6.81**
ההגרלה השלישית - **15.7.81**;
ההגרלה הרביעית - **16.8.81**.

ובכל הגרלה יקבלו 250 ילדים את הזכות הגדולה:

להניף אישית את גביע אירופה, להצטלם ולקבל את התמונה למזכרת!

כל ילד יקבל הזמנה לביתו עם מועדי הצילומים.
את העטיפות יש לשלוח במעטפה ל:
„זיפ - מבצע הגביע" ת.ד. 3468 תל-אביב 61033.

חשוב לזכור

אין הגבלה על מספר המעטפות שאפשר לשלוח למבצע.
מי שישלח יותר מעטפות (בהתאם לכללי המבצע) מגדיל את סיכויו לזכות.
בכל הגרלה ישתתפו כל המעטפות שיגיעו עד תאריך ההגרלה.

זיפ והמשקה מוכן!

טוב לי עם עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאדואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך תכנית: יוסי שנק • עורכת כיתוב: ויויית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אליגדור • הפצה „גד" בע"מ • גיוסות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

בשבוע שעבר היה מותר לך לקנא בי. במשך שלושה ימים ביליתי במרכז אנגליה בטירה כפרית, שנבנתה לפני 400 שנים. שם, באולמות מהודרים, כשאצילים נשכחים מסתכלים בנו מתוך תמונות־שמן גדולות, וכשמידשאות מוריקות ניבטות מבעד לחלונות הגבוהים, התנהל ויכוח אקדמי על הסיכסוך הישראלי—ערבי בהווה ובעתיד (ראה יומן אישי).

מסביב לשולחן העגול התקבצו 35 מגדולי המומחים בעולם לנושא זה: שרים וסגני־שרים לשעבר, כמו דייוויד אוון הבריטי והארולד סונדרס האמריקאי; ראשי מחלקות־המיזרח־התיכון במישרדי־החוץ של בריטניה, צרפת, גרמניה והולנד; שגרירים־לשעבר בבירות ערביות; ראשים של מכוני־מחקר בחצי־תריסר ארצות; כמה לורדים בריטיים בעלי זיקה לעניין, נציג בכיר של אש"ף (הד"ר עיצאם סרטאווי); איש מן הגדה המערבית (ד"ר מוחמד גרים אלה שם־דבר. מכיוון שכל המשתתפים מקבלים על עצמם הגבלה של פירסום — אסור בשום פנים להביא דברים בשם אומרם — מתנהל הוויכוח באופן חופשי ביותר, על בסיס של אמון הדדי.

וכך, במשך שלושה ימים רצופים של דיונים רצופים — במליאה, בוועדות־מישנה, בשעת הארוחות, בקבוצות בלתי־רישמיות על כוס־משקה או סיגאר, בעת טיול על המידשאות (בהפסקות בין הגשמים העדיגים) — הושמעו סודות רבים על הפעילות המדינית בעבר ובהווה. אפשר היה למלא גיליון של העולם הזה בגילויים על ה־מהלכים שקדמו ליוזמת אנוור אל־סאדאת ועל המשא־ומתן עצמו, על „היוזמה ה־אירופית", על המתרחש בבירות הערביות השונות, על היחסים בין מדינות ובין מדינאים.

הכנס היה מצבור מיוחד־במינו של כושר־מחשבה, נסיון אישי ויידע מיקצועי. במשך שלושה ימים יכולתי לחבר את התקע האינטלקטואלי שלי למצבור זה, לשאוב ממנו ולהוסיף עליו.

לי אישית היה זה, כמובן, תענוג אינטלקטואלי טהור. יכולתי להפעיל את המוח שלי בחברת כמה מן המוחות המבריקים ביותר בעולם, לעסוק בנושא החשוב ביותר למדינת־ישראל וגם לי, וכל זה בתנאים אידיאליים של פאר היסטורי ושלווה כפרית.

אך לא באתי לספר כאן על תענוגי האישי, אלא על התועלת שיש בכך לך, כקורא שבועון זה.

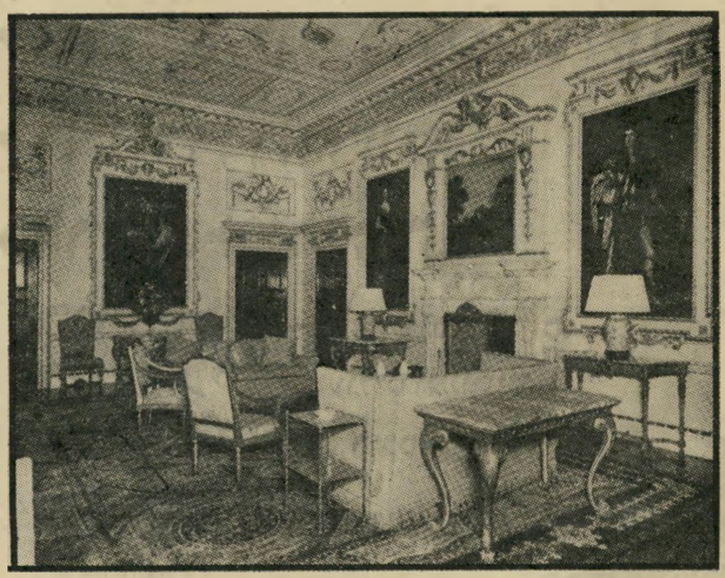

חדרי־דיונים בטירה
מיגבלות של סודיות

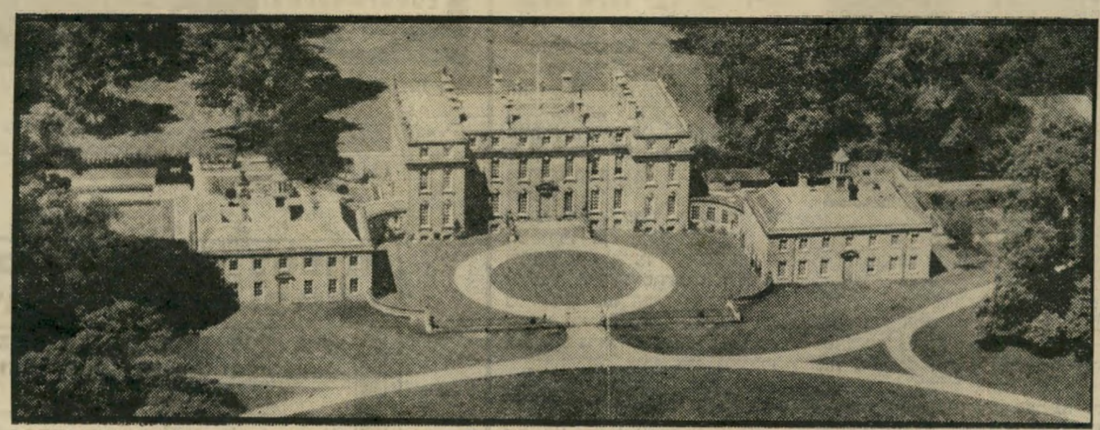

טירת דיצ'לי בתצלום אווירי
תקע בתוך מצבור של ידע ונסיון אישי

הסכם סודי

במשבר האחרון בלבנון ניתח העולם הזה את ההתרחשויות בצורה שונה לגמרי מכפי שעשו זאת כל שאר כלי־התיקשורת בישראל. הערכותינו התבססו על עובדות שונות. במילא היו מסקנותיו שונות לגמרי. יתכן שתרמנו תרומה חשובה למניעת מילחמה.

הקורא הנבון יכול היה לשאול את עצמו: מניין לכם? האם יש בידיכם מידע שאינו מצוי בידי כל שאר העיתונים, והסותר לגמרי את המידע הממשלתי? מניין לנו שהמידע שלכם הוא אמיתי ומוסמך?

הוועידה בטירת דיצ'לי, על דיוניה הסודיים, רומזת על חלק מן התשובה.

במשך שלושים השנים האחרונות פיתחנו קשרים עם חוגים ואישים רבים במרחב ובעולם. בדרך זו זורם אלינו, מזה שנים, מידע החסום לפני כל גורם ישראלי אחר — ממשלתי ועיתונאי. מידע זה מאפשר זוויות־ראייה שונות לגמרי, והסקת מסקנות שונות.

הדבר בלט במייוחד ביחס למשבר הלבנוני, מאז ראשית מילחמת־האזרחים שם. כאשר אך החלה המילחמה בין „הנוצרים" ו„המוסלמים", פירסמנו סידרה של כתבות שהאירה את המאורעות באור שונה לחלוטין. ניתחנו מ' י הם „הנוצרים", מה מאווייהם, ועל מה הם מגינים. ניתחנו את הקואליציה הנגדית. המסקנה שהסקנו: אל לה לישראל להיגרר לסיכסוך מקומי זה, שבו המימסד הנוצרי רחוק מאוד מלייצג מגמות חיוביות.

כאשר פלשו הסורים ללבנון, גילינו גילוי שנשמע אז כמטורף: שהדבר נעשה בעידודה ובהסכמתה המפורשת של מ־שלת־ישראל, על פי תוכנית אמריקאית. באותם הימים הטיפו כל כלי־התיקשורת בישראל נגד הסכנה הנוראה הטמונה בפלישה הסורית, המסכנת את ביטחון ישראל. רבים בוודאי אמרו אז לעצמם: „העולם הזה שוב אומר את ההיפך! מדוע הם צריכים להיות תמיד חריגים?"

בשבוע שעבר פתח עוזר שר־החוץ האמריקאי לשעבר, יוזף סיסקו, את פיו — וגילה שאכן היה קיים אז הסכם סודי ישראלי—סורי, שהושג בחסות אמריקאית. הוא אף חשף את פרטי־הפרטים של הסכם סודי זה.

מניין ידענו? ידענו מפי מקורות העומדים רק לרשותנו — פלסטיניים, לבנוניים, ואחרים. המגעים שלי עם כמה מראשי אש"ף, מאז 1974, העשירו את המידע הזה במידה רבה.

אפשר להביא כאן דוגמות לאין־ספור. לא מיקרה הוא שהעולם הזה גילה עוד ב־1954 את נכונותו של השליט המצרי דאז, גמאל עבד־אל־נאצר, לקיים משא־ומתן סודי עם ישראל (כעבור שנים אושר הדבר ביומניו של משה שרת). לא מיקרה הוא שניבאנו בראשית 1973 את מילחמת יום־הכיפורים (קיימנו כבר אז מגעים רצופים עם אישים מצריים). לא מיקרה הוא שהבאנו, לפני יותר משנתיים, גילויים על המיפגה שחל במדיניות הסעודית, המבקשת לכפות הסדר על ישראל, ועל היחסים החדשים הנרקמים בין סעודיה וארצות־הברית (שסימניה מתגלים בימים אלה בחריפות רבה).

פסיפס מודיעיני

כדי להגיע למסקנות נכונות בכל מצב נתון, דרושים שניים: מידע מלא ככל האפשר, וניתוח אובייקטיבי ככל האפשר.

בכל הנוגע למרחב שלנו, ממלא העולם הזה שני תנאים אלה. יש לכך בחינה פשוטה: כל חוקר, שיבדוק את הדברים באופן יסודי, ימצא כי במשך 31 שנים צדק העולם הזה כימעט בכל הערכותיו — בעוד שמוסדות הביון וההערכה של מ־שלת־ישראל, שמהם ניזונים כל שאר כלי־התיקשורת במדינה, טעו כימעט בכל נבואותיהם.

אין כאן נסים ונפלאות. יש כאן קשרים עצמאיים, המאפשרים לקבל מידע מוסמך שאינו מגיע למוסדות הרישמיים (או הנגנו שם בזדון לצורכי תעמולה ושטיפת־מוח). ויש כאן נסיון כן לנתח את המידע ולהעריכו מבלי להיתפס לדיעות קדומות (שמקורן באותן מערכות של תעמולה ושטיפת־מוח).

הפסיפס המודיעיני של העולם הזה מורכב מאבנים המתקבלות בדרכים שונות. אף אחת מהדרכים האלה לא היתה כל־כך נעימה ומהנה כמו השהייה בטירת דיצ'לי.

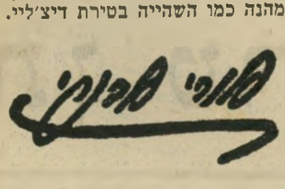

אירופה טורס
EUROPA TOURS

מציעה

טיולים נהדרים

* לאירופה.
* ארה"ב, קנדה ומכסיקו.
* המזרח הרחוק.
* דרום אמריקה.

המסלולים - מקיפים ומושלמים.
המדריכים - מעולים ומנוסים.
בתי מלון - טובים, רוכס מדרגה א'.

דרוש מסוכן הנסיעות שלך
את חוברת טיולינו!

50 שנות נסיון לשרותך!
הטיול הטוב ביותר עם
אירופה טורס
EUROPA TOURS

קול המפרסם

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול,
צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור,
הוצאת שיער בשעווה
* הנחות נלוות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

תן טרמפ לחייל

מכתבים

אצ"ג וזח"י

סכנה רבה לחברה הישר־אלית — לקיומה הפיסי והרוחני.

אולי יש טעם לפגם בתגובה על מודעתם של אבלים, מה גם שאין לי כל ספק בכנות אבלם. עם

משורר גרינברג
לאומיות צרופה ומשיחיות קנאית

זאת חייב אני לערער על נוסח מודעת האבל של האגודה להנצחת חללי לח"י, על מותו של המשורר אורי צבי גרינברג.

מודעה זו פותחת במילים: "לו־חמי חרות ישראל חולקים כבוד למשורר־הנביא... הלוחם למלכות ישראל."

הואיל וקיומו של גוף בשם זה הינו נחלת העבר, הרי שמשתמע מכך, בהכרח, שהאגודה מתייחסת לכל אותם שהשתייכו בעבר ללח"י וחורגת בכך מתחום רשותה. לוא היתה המודעה נפתחת במילים: האגודה חולקת כבוד וגו', ניחא. מצער שלא נהגה כן.

מתוך שנמצאתי מחוייב בשות־פות של זהות עם השקפות הנוגדות את דעותי, לא הותירו ברירה בידי כי אם להביע דעתי בזה, כאחד מותיקי לח"י. ואין דעתי דעת יחיד מבין אנשי לח"י לשעבר, החיים וקיימים היום ואלה שנפטרו ודעתם ידועה.

אני חולק כבוד לאמנותו של המשורר, אך חולק לחלוטין על דעותיו והשקפותיו ועל כל האידי־אולוגיה שלו מיסודה. איני מוצא כל עניין בהר־הבית ואינני רוצה בבניין בית־המיקדש ואף לא ב־מלכות ישראל.

שירתו של אורי צבי גרינברג, יפה ככל שתהיה, מהווה לדעתי אבן־יסוד ללאומנות צרופה ודת משיחית קנאית, המספקת לה גיבוי. איני שותף לדעותיו ואני רואה בהן סכנה רבה לחברה הישראלית ול־קיומה הפיסי והרוחני.

יצחק חסון, תל־אביב

● ● ●

ראש העיר אינו מפחד

בעיקבות הראיון של שרית ישי עם שמואל רכטמן, שריצה עונשו בכלא באש־מת שוחד („העולם הזה" 2277).

הידד לכם, אבירי מילחמות ה־צדק! הראיון שפירסמתם עם שמו־אל רכטמן מלווה בתיאורים משל המראיינת, שאין להם כל אחיזה במציאות. כרחובותי שעקב מקרוב אחר הנושא, אני יודע כי לא הוזלו בעיר מחירי הירקות או הפרחים. העבודה בעיריה לא הופ־סקה אלא על־ידי כמה פקידים שניגשו לברכו; בקבוק השמפניה הובא על־ידי עובד עיריה שפוטר ונפתח על־ידי קבלן שהיה מקורבו של רכטמן בעת הילולת הבנייה והחריגות, כשהיה ראש עיר.

שאלתי את המזכירות בלישכת ראש העיר והן מדגישות כי לא היו שותפות ל„חגיגה" שתיארתם, ממש כפי שהחגיגה כולה קיבלה תיאור וצבע מוגזמים על־ידי ה־עיתונות השוחרת סיפורים כאלה, ואתם בתוכם.

„כולם חגגו" — האם זוהי עיתו־נות רצינית? אני נמנה על הרוב הדומם — אך המכריע — של תושבי רחובות, הסולדים באותה מידה מאנשי־ציבור מושחתים ו־מעיתונים ההופכים אותם לגיבורים. ברחובות כ־70 אלף תושבים. האם 20 או 200 או 500 צעקנים הם „כולם"?

בעיקבות כתבתכם טילפנתי ל־ראש העיר, יחזקאל הר־מלך, ו־שאלתיו אם הוא אכן פוחד מרכט־מן, כטענתכם. מסתבר שלא זו בילבד שאינו פוחד — הוא קיבל מאות ואלפי פניות של תושבים שדעתם כדעתי, ואני רואה את הנעשה סביבי, פוגש חברים ומאמין

שמואל רכטמן
עבריין או גיבור לאומי

לו. אז ממי שאבתם את המידע? את מי אתם מצטטים ש„שמע שהר־מלך אינו ישן בלילות" — את מי שכל טענותיו בבית־המיש־פט הוכחו כשקר אחד גדול.

ואתם — העיתונות האמינה ו־שוחרת הצדק — אתם מצטטים את טענתו, שהקבלן גיבור שיקר בבית־המישפט וכי צידקתו תצא לאור. האם גם אתם שכחתם שלפני חצי שנה נמצא רכטמן אשם ב־קבלת שוחד נוסף (כרטיס טיסה). האם גם נותן הכרטיס שיקר? ומה עם שאר ה„תיקים" שלא הושלמה חקירתם? ומעשים נוספים שברחו־בות יודעים עליהם?!

כדאי שתחת להפוך עבריין ל־„גיבור לאומי" — תחקרו קצת כיצד ניסה רכטמן להשפיע על חוקרים ועדים במהלך החקירה וה־מישפט. יהיה לכם סיפור מעניין יותר...

שימעון שדו, רחובות

● ● ●

עושים חושבים

הירחורים בערב יום ה־עצמאות.

(המשך בעמוד 6)

• רכטמן, בבגדי התעמלות, ב־מישכן הכנסת.

CF-71 2way, 4 speaker system, 15W stereo

איתך לכל מקום...

CF-85 3 way, 6 speaker system, 10W stereo

CF-65 2 way, 4 speaker system, 7W stereo

CF-55 1way, full range, 7W stereo

CF-45 1way, full range, 7W stereo

CF-33 2 way, speaker system 4W mono

CF-31 2 way, speaker system 3W mono

CF-23 2 way, speaker system 4W mono

הניידים של SONY®

פרסום מוניק | רכאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2282

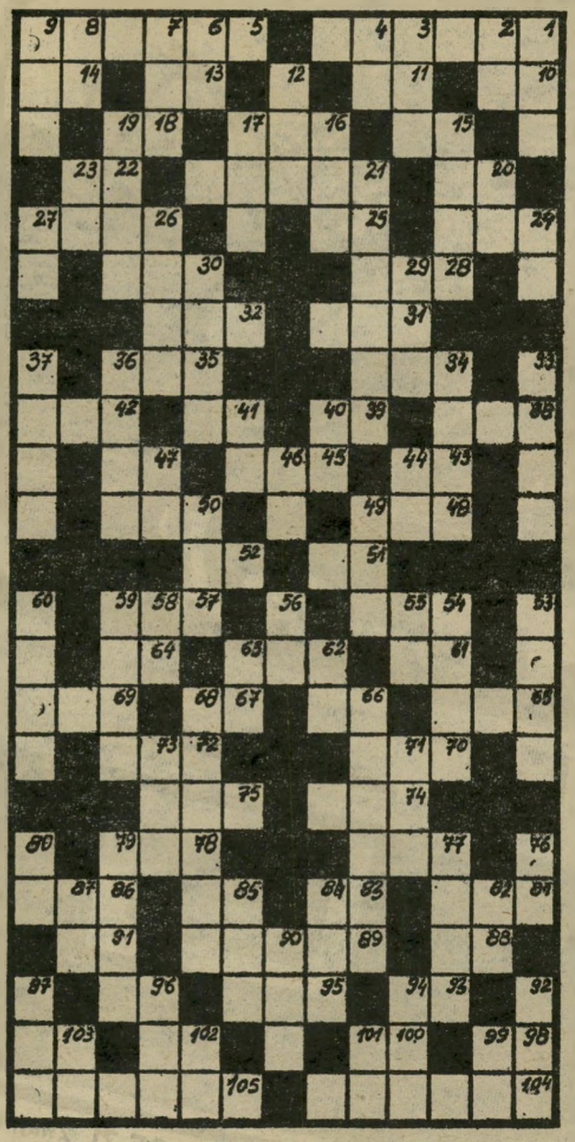

מאוזן:

1) נשיא חדש; 5) סבלנות; 10) נאמס; 11) נעלם; 13) להקה, עדר; 14) אבי אבנר; 15) מילת חיבור לתנאי; 16) ארץ עתיקה — ידידת ישראל בימי המלכים; 18) קידומת ל־שמות סקוטיים; 20) רמס, דרס; 21) דיאלקט של הלשון הספרדית; 22) מילת קריאה לבקשה או לזרוז; 24) חלק הגוף שבין הכתפיים או עיר בארץ; 25) מנעול — לאוניברסיטת יוקרה בארצות־הברית; 26) פואסיה — כנוי לשיר קודש במחזור ובסדור התפילה; 28) חבל ארץ בדרום הארץ; 30) שוגי קל בצבע שליט; 31) נשק מודרני, מעורר סערה בגבולנו הצפוני; 32) גוי, לא גמול; 34) כלי מוסיקלי מזרחי; 35) שם ביה"ס לפקוד ומטה בצה"ל; 38) טבעת הדשמשת משען לציר המסתובב בתוכה; 39) קריאת צער; 41) (ארמית); 42) תמו, עברו ב־סערה; 43) גדול בתורה; 45) מקום ריק — או מלוא חבל; 47) כלי קיבול; 48) הוא טבע „אם אין אני לי מי לי"; 50) שמש; 51) יחידת הספק לחשמל; 52) תאריך בחודש אייר שהוא יום ירושלים; 54) דיין מוסלמי; 57) שיח בר קטן באזורי ההרים בארץ; 61) עני; 62) שם אחד מזלות הכוכבים; 64) תבואה; 65) מפלגה עממית דמוקרטית במצרים; 66) כלי עבודה; 67) דין, תקנה; 69) צמח מזון מן הקטניות; 70) חודש בלוח הכללי, ע"ש בתו של האל הרומי אטלס; 72) נסיון רב שנים; 74) שיח בר למאכל, או מומחה בקליעה למטרה; 75) רתמה לבהמה; 77) אנוכי (לטינית); 78) מחוג המצפן; 81) מבצע צה"ל ב־שנות החמישים; 83) גז שנת־עבה; 85) אות מוסיקלית; 86) משך, או גחלת־אש; 88) דרך, התנהגות; 89) בהנדסה — שיעור היחס בין גיבס המורד מצלע אחת של הזווית אל הצלע האחרת שלה ובין הצלע הרחבה מנקודת הקודקוד ועד רגלי הגיבס; 93) שר; 95) חלק תחתון או צדדי של בנין; 96) אחוריים; 98) קיר מגן לפני חומה; 100) השתער אגב מעוף; 102) תכשיט קדמון; 103) עטרה; 104) ציוד לכלי נשק; 105) העדרות.

מאונך:

1) יריות רצופות מאותו סוג נשק; 2) תאריך בחודש אייר בו חל ל"ג בעומר; 3) סקל, זרק אבנים; 4) באופן זה, באותם ימים; 6) צעיר; 7) שם מליציי לזהב; 8) תואר הולנדי; 9) למרות; 12) שם מבצע התרמה למען בטחון ישראל; 15) מחוא, סופר — מחבר „הי ציוניוני הדרך" (ש"מ); 16) מחלוצי חכמת ישראל באיטליה (ר"ת); 17) כפיה; 19) רכוש; 20) מסכן, מעונה; 21) תשוקה, תאווה; 23) אדון בורמזי; 24) איבר בגוף אשה; 26) משחק כדור ברכיבה על סוסים; 27) ילדים קטנים; 29) תחום מושב; 30) של הכתב; 33) בניין זכוכית לגידול צמחים בחורף; 34) זעם; 36) סטטוסקופ בעברית; 37) החייל האמיץ של השק; 40) זה הגיל שהועד ע"י קדמוניו לחופה; 41) עלוב; 44) אל הבבלים; 46) אורח ללילה; 47) בקר מרביע; 49) שבט בכיר בישראל; 50) אריה; 53) בעל כשרונות מצויינים; 54) כלי חפירה; 55) מפלגה קיקיונית בישראל; 56) יבשה בין ימים; 58) כסף מזומן — שלא בהקפה; 59) זיז עצם הקנה של היד; 60) קבוצת בעלי־חיים רב־תאיים ירודים; 62) נצח; 63) מתכוסף; 66) צללית, בבואה; 68) עולם ו־מלואו; 71) משורר גדול שהלך לעולמו (ר"ת); 73) קדנצה — קטע מסיים בייצרה מוסיקלית; 76) ניצוץ־אש; 77) עץ מובחר וקשה — או ארץ עתיקה; 79) מחלת הסתיידות העורקים; 80) שט על מים; 82) רזה; 84) מבצע במלחמת השחרור; 85) ספר־הספרים; 87) עבר; 90) עצם; 92) שוחה, שאול; 94) המשקל ללא אריזה; 96) ענן שמים; 97) עיר, מקום ישוב; 101) אריג יקר; 102) נקי מעוון; 103) זאת אשר.

מכתבים

בגין במיטבו

מה חושבים האזרחים על ראש־ממשלתם.

לבגין כשחקן יש בעיות. ההופעות האחרונות היו פאשלות נוראות. אך פרשנים בחרות טוענים, שזה כלום. לבגין יש עכשיו יועץ, שהוא אוצר בלום. לא אחרת מפנינה רוזנבלום.

יוסי קורנוויץ, רמת־גן

בגין לב־ארי מקלל: / על תוארי כ„מגן הנוצרים" אני עמל, / והנה איזה מחבל שפל / אותו במחי יד אחת קוטל, / יורה באפיפיור — ואפילו לא ביום של ערפל.

גיא משיח, רמת־גן

בהמשך לגילוי סודות צבאיים מפיו של ראש־הממשלה, מבקש עתה נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, מכב' ראש־הממשלה, שיואיל לשלוח לו כמה מפות צבאיות ובהן פירוט והסבר הדברים שהשמיע בכנסת, קבל עם ועולם.

יוסי אבני, חיפה

כל חבר ממשלה הוא רב־חסן, עוד מימי מפא"י והפרוטקשן. זה מובן מאליו, אין בודקים בכליו, והלשון שבפיו — חסרת רסן.

סמי א', תל־אביב

ודאי אמות במילחמה הבאה, ואם לא אמות — מן הסתם אפצע. ואם לא אמות ולא אפצע — אפשר שאשתגע... כשיבואו אנשי החוק אל ביתי, לקחתני אל הגבול ה־לוהט, ודאי יופתעו למצוא את עבדכם הנאמן יושב על עץ האיזדרכת שבגינתו.

„איני מוכן לרדת," אומר להם, „קודם שתביאו את שר־ביטחוננו, כבוד ראש־הממשלה, לכאן, הוא ונושא כליו אדום הכובע."

...באשר לתגאים, עדיין לא הגעתי למסקנה חד־משמעית. אפשר שדרוש שהוא יירד תחילה מן השילטון, בטרם ארד אני מן העץ. ואולי אסתפק בחיזיון אחר: ראש־הממשלה מסתער לבדו על יעד סורי, הקסדה הכבדה לראשו, נשקו בידו והחגור הרחב עוטף את מותניו, מקפץ בעליזות בקצב ההורה.

יזהר עירון, נהריה

● ● ●

סתימת פה

ערב בחירות

מישרד־החינוך מגביל את

(המשך בעמוד 8)

„העייט"

„הם עטים עליו בהמוניהם, כמו לחקת נשרים זבי ריר, מנפצים את שימשות קולנוע „פאריס" ומזהמים בשחור את מה שנקרא פעם קולנוע של איכות," כותב הקורא תמוז וממשיך:

חלקם הגדול אפילו לא ראה את הסרט. ומוצא את פורקנו האלים במחוות פסבדו־ביקורתיות כלפי הבמאי המוכשר (יקי יושע) וכותב הרומאן (יורם קניוק).

בניהם (המונצחים בחלקם בסרט) היו מתהפכים בקיברם אילו ראו את שפע המלל הסכריני שנאסף בין דפי חוברות־ההנצחה שהוצאו ל„כבודם"... ועתה הופכים הוריהם את מותם השחור נושא לוויכוח ציבורי נלעג, ודורשים לצנזר את הסרט הכן והרגיש הזה. לפעמים נידמה לי שלעם הזה מגיעים סרטי בוראקס ו„תורכים בצבעים" — אלה לבטח לא מעוררים מחשבה ורגש.

שתיי תמוז, רמת־גן

● ● ●

בתמונה: מר עייט יושע קורא בעיתון על קיבוץ כנפיו ואומר בליבו: ובלות, וראה עוד פי יאכל את פי!!!

תה מעלי-תה עם קינמון ותפוזים...

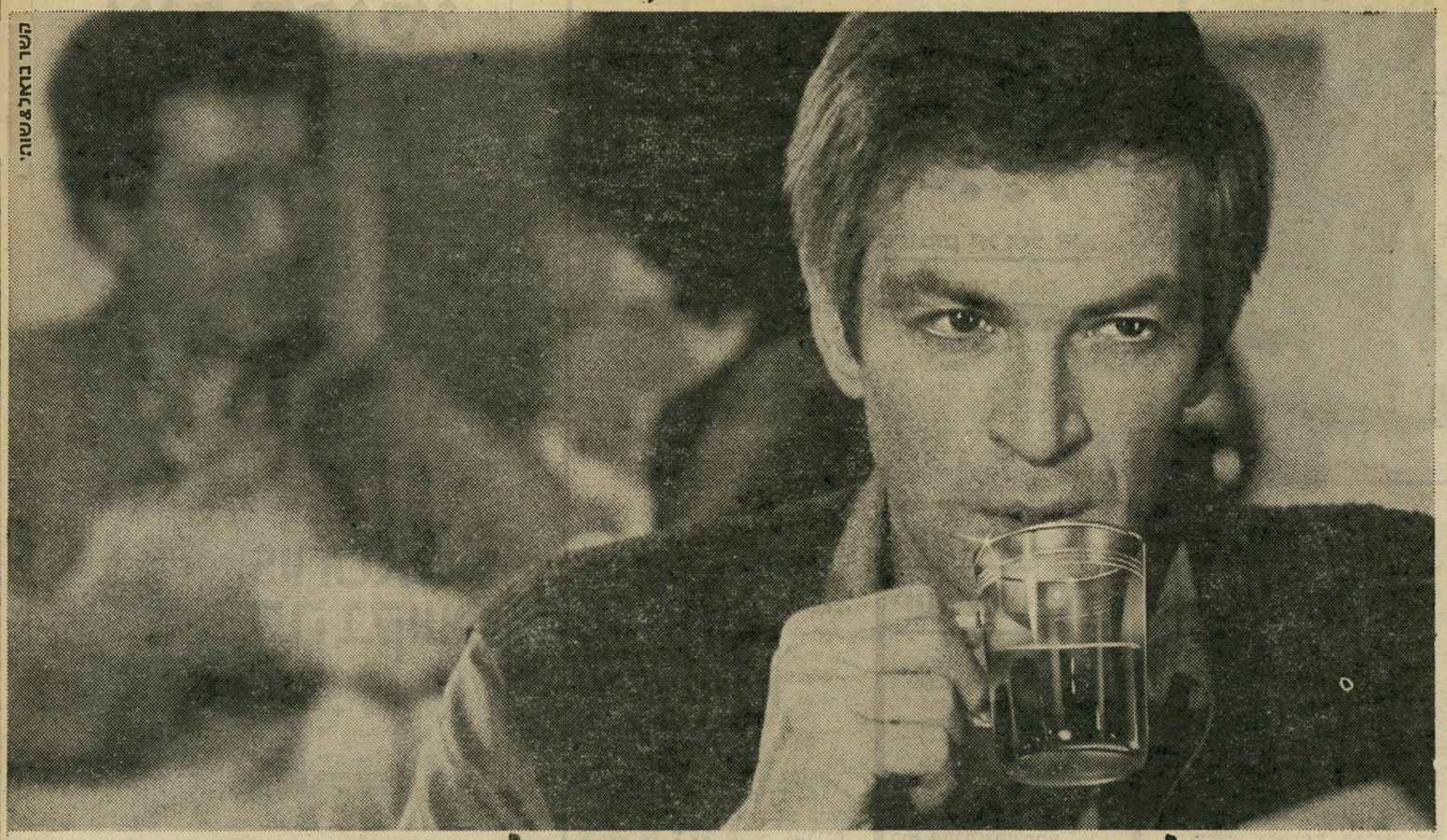

לא האמנתי שזה יהיה כל כך טעים.

תמיד אהבתי תה.
תה אמיתי מעלי תה. כמו שעשו פעם.
אבל לא תיארתי לעצמי מה אפשר
לעשות עם תה. נתנו לי לטעום תה
עם קינמון ותפוזים... הפתעה.
אני לא אדבר הרבה. הנה כאן כתוב
בדיוק איך עושים את זה, ועוד כמה
רעיונות טובים אחרים.

"סע לאט"

(איך מכינים תה אמיתי מעלי תה?)
חמם תיון על ידי שטיפה במים רותחים. שים בתיון עלי תה "גולדטיפס" של ויסוצקי (כפית אחת לכל ספל). הוסף מים רותחים ממש. תן לתמצית לעמוד בשקט 5 — 8 דקות.
זהו! מזוג לספל מלוא התמצית, או מעט תמצית בתוספת מים חמים.

"אני רואה אותה בדרך לגימנסיה"

(10 מנות של תה תפוזים צעיר)
4 כוסות של תה חם.
2 כוסות מיץ תפוזים טבעי.
1 מקל קינמון.
5 חתיכות ציפורן.
מיץ וקליפה מלימון אחד.
½ בקבוק יין אדום מתוק.
סוכר לפי הטעם.
אופן ההכנה: מוסיפים את חתיכות התבלינים לתה, ומחכים כ-5 דקות. מוסיפים את היין. מחממים ומוסיפים את הלימון... שותים ונהנים!

"כמה טוב שבאת הביתה..."

(4 מנות של תה ביתי וחם.)
4 כוסות תה מוכן.
4 טיפות תמצית רום.
1 כף צימוקים קצוצים.
1 כף שקדים קצוצים.
דבש לפי הטעם.
נותנים את השקדים והצימוקים בכמויות שוות לתוך 4 ספלי זכוכית. מוסיפים את תמצית הרום והתה. ממתיקים עם דבש לפי הטעם.

"האהבה פנים רבות לה"

(מה עוד אפשר להוסיף לתה חם?)
אין כמעט סוף לאפשרויות! הנה כמה רעיונות שיהפכו את התה הטעים שלך למעניין וריחני יותר:

- תה עם חלב (או שמנת חלב).
- תה עם כפית מרמלדה תפוזים.
- תה עם מקל קינמון (2 ס"מ למנה).
- תה עם ציפורן (2 — 1 למנה).
- תה עם פלח קליפת לימון, או קליפת תפוז מיובשת.
- תה עם מעדן תות שדה.
- תה עם דובדבנים.
- תה עם ליקר, קוניאק או וודקה.
- תה עם תמצית רום.
- תה עם סוכריות מנטה.
- תה עם עלי מנטה (נענע).
- תה עם הל (כן, עם הל! נסה את זה).
- תה עם שיבא.

"בדשא אצל אביגדור"

(תה על הקרח — אין משקה יותר מוצלח ליום חם).
מזוג תמצית תה לתוך כוס גבוהה. שים סוכר לפי הטעם ובחוש. הוסף קוביות קרח, מים צוננים ופלח לימון.
אפשר גם להכין מראש קנקן של "תה על הקרח" שיהיה תמיד במקרר. כשבאים החברה אפשר לצאת לדשא (או למרפסת) וליהנות.

מבצע חיון ב-קלאס:
כל אריזה ריקה
של תה "גולדטיפס" תזכה
אותך ב־20% הנחה בעת רכישת תיון
אחד מהמיבחר המרהיב שברשת חנויות קלאס.

W תה אמיתי זה ויסוצקי.
כבר 130 שנה.

נפיחות? עצירות?
איך תכנסי לביקיני?
תה ביקוניס לעיכול טבעי:
נמס (היחידי בישראל), עלים וטבליות.
תה ביקוניס מיוצר מצמחים.

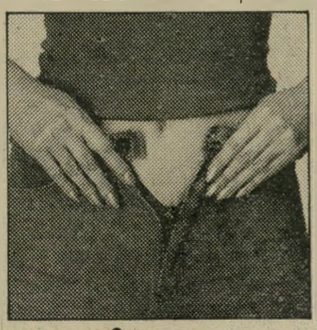

Bekunis
תה בקוניס

להשיג בבתי המרקחת בלבד.
אישור משרד הבריאות 002-11146-929
עייני בעלון לצרכן המצורף לאריזה שאושר ע"י משרד הבריאות.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

פעילותם של עובדי ההוראה.

כמורה וכמחנכת ותיקה הריני מביעה את מחאתי על הוראת־שעה לבחירות לכנסת העשירית, שהוציא מנכ"ל מישרד החינוך והתרבות לציבור עובדי ההוראה, בחוזר מא/9 עמ' 4, סעיף 285. הוראות אלה הם פגיעה חמורה בחופש הביטוי של ציבור עובדי ההוראה ובזכויותיהם כאזרחים פעילים בחברה.

„אסור להשתתף בהפגנה או תהלוכה בעלת אופי מדיני, אסור להתרים, אסור לבקר מדיניות הממשלה ומישרדיה, אסור לארח חוג־בית או לנאום בחוג בית"... ועוד ועוד.

זהו נסיון חמור של סתימת־פה ופגיעה חמורה בפעילותם הציבורית של עובדי ההוראה. זהו נסיון לכפות את מדיניות הממשלה על עובדי ההוראה ולהופכם לאומרי הן.

כמורה אני פונה אל חברי המורים, לא להשלים עם כך ולתבוע ביטול הוראות אלה, שיש בהן משום השפלת ציבור המורים ופגיעה ביסודות הבסיסיים של חופש הביטוי והדימוקרטיה.

ציפורה שרוני, חיפה

● ● ●

פס־כוחרום

עם של פושטי־יד.

...„שירותרום", „שלתרום", „לי־בי", „סרטן", „רבי מאיר בעל הנס" — עם של פושטי־יד — שנוררים מיקצועיים אנו. ממש אור לגויים!

רוני בנימין, תל־אביב

● ● ●

הקוקסינלים

וציד המכשפות

בעיקבות הכתבה „קוקסינלים נלים בסכנה" („העולם הזה" 2274).

ברצוני להודות למערכת, ובעיקר לכתבת נירה גל, שטרחה ועמלה קשות כדי להוציא מתחת ידה כתבה נפלאה ומרגשת על מצבנו — ציבור ההומו־סכסואלים והקוקסינלים בארץ. מנת חלקנו: רדיפות

קוקסינל סוניה
נאציזם בזעיר־אנפין

וציד־מכשפות, מעין נאציזם בזעיר־אנפין.

נירה הצליחה להטיל אור חדש עלינו ועל חיינו, והצליחה להוכיח כי בני־אדם כשאר בני־האדם אנו; רק נטיותינו שונות או שהמראה שלנו שונה.

לאחר פירסום הכתבה שמעתי דעות שונות מפי אנשים הנימנים על רובדים שונים בחברה — ו־הפעם הן היו יותר מבינות ויותר אוהדות. טוב שמצויים אנשים כמו הכתבת שלכם — פתוחים ואנושיים. נירה גם זכתה לקיים מיצוה, בכך שעזרה לשחרר קוקסינל מן הכלא.

עופר כהב, תל־אביב

● קוקסינל משוחרר מן הכלא, סוניה — ראה תמונה.

● ● ●

טימטום חלמאי או שאלה של טעם

בעיתונות הושמעו תלונות על כך שאנדרטת השואה שבכיכר מלכי ישראל בתל־אביב — מוזנחת.

אני משתייך למחנה מתעבי אמנות האבסטרקט. מקומן של יצירות כאלה צריך להיות אך ורק בתוך המוסיאון, או בגן־פסלים מיוחד, מוקף חומה. להכריח את כל הציבור „ליהנות" מהפרשות תת־הכרתיות של אמנים, זה מעשה של כפייה רוחנית אלימה, הראוי לבוז ולגנאי.

אנדרטת השואה אינה מבטאת אלא את שואת הטימטום של חלמאי תל־אביב. חלמאי חולון תקעו באמצע גן־הרצל זוג עמודי ברזל מעוקמים — כדי להסב נחת למשלמי המיסים הבאים לפוש בחיק הטבע. העצים, הדשאים, הפרחים והשמיים הכחולים — מעשי ידי אמן הבריאה — כנראה אינם מספיקים. בכיכר כופר־הייישוב שברמת־גן, נטועים עצי־דקל ושיחי־פרחים מקסימים, שבאמצעיתם מצאו עסקני האמנות לנחוץ, לתקוע גוש מתכת מעורר בחילה.

אילו ידעו ראשי הערים והאמנים הדגולים, כמה אנשים יורקים למראה יצירותיהם, הם לא היו מציגים אותם בפרהסיה.

חנן גודגרט, חולון

● ● ●

רקפ הזינגר
לא כשוויץ ישראל

חג שמח - ליורדים

המהנדס התל־אביבי כותב למנהל „קול ישראל"

אני רוצה לברך אותך על התוכנית יום הולדת של רשת ב' ביום העצמאות.

מוזר בעיני היה רק, שחלק ניכר של הטלפונים (על חשבון משלם המיסים הישראלי, כמובן) היה מישראלים בחו"ל.

כנראה שמדינתנו השלימה עם העובדה שחלק גדול מאזרחיה נמצא מחוץ לגבולות, כמטיילים וכיורדים.

אני מטיל ספק בכך שמדינות כארצות־הברית או שווייץ הין נותנות שרות כל כך טוב לאזרחיהן ברחבי העולם ביום העצמאות שלהן. כנראה שיש להן עוד הרבה מה ללמוד מרשות־השידור הישראלית.

ה. רקפ הזינגר, תל־אביב

● ● ●

פיגועים שאינם „מדיזם"

איש בממשלה

קורא מקריית־שמונה — על הנעשה בגבול הצפון.

כתושב עיר הספר שבצפון, ש„אוכלת" את כל הרע שבמילחמת שלנו במחבלים, אני יודע מה מרגישים כאן התושבים. כולם יודעים, שנמאסו המתח והחרדה, נמאסו פעולות התגמול של צה"ל ותגובות המחבלים, אשר פוגעות רק באותם מיסכנים שגרים כאן ולא מזיזות לכל אלה שיושבים בירושלים, בממשלה...

למצב החם בגבול לא יהיה סוף, וההיסטוריה הוכיחה זאת, אם לא ישרור שלום צודק ואמיתי בין שני הצדדים. הממשלה צריכה לנסות דרכי שלום כדי למנוע את כל אותם הפיגועים, לתת צ'אנס ליוזמה אחרת ולא לנהוג כפי שנהגו בתקופות חשוכות בהיסטוריה — להגיב על כל התגרות ולחכות לתגובה.

כי הגבול כאן חם, ומי יודע אם לא יגרור אחריו גבולות נוספים, שימיטו עלינו מילחמה כוללת, שלא נצא ממנה נשכרים. יתכן שדווקא השלום יחזיר את כל אותם אלפי תושבים, שנטשו את קריית־שמונה, ויחזיר את השקט והשלווה לאיזור זה.

אנא, חידלו מאמצעי המילחמה ונסו את שולחן הדיונים — כדי לדון בשלום אמיתי.

נסו! אולי זוהי הדרך...

חיים אדיעז, קריית־שמונה

רומנסרו ישראלי

„בימים הקשים העוברים עלינו," כותב הקורא גולד־פריד, „אין מקום לשירי בדידות, אהבה וגעגועים..." לכן כתב שיר ממין אחר.

אני מחכה למילחמה
אתה מחכה למילחמה
הוא מחכה למילחמה
היא מחכה למילחמה
אנחנו מחכים למילחמה
אתם מחכים למילחמה
אתן מחכות למילחמה
הם מחכים למילחמה
הן מחכות למילחמה
כולנו מחכים למילחמה
יושבים בכוננות בסלונים
במישרדים, באוטובוסים
בשרותים, במיפעלים
במיגרשי הכדורגל ועל
ספסלי הלימודים
גם היא מחכה לנו,
ציפורניה נוצצות עופרת
ודמעות חמות של דם
על לחייה
על גבי החרים מלאי פרחי אביב
היא שוכבת בשלווה ומצפה
לחוש את גופנו על גופה
את בשרנו על בשרה
לזיווג היא מחכה
מכשפה בתולה חמת־מזג,
בין ריחות הפרחים
ואבק שריפה

עמוס (אוסקי) גולדפריד, קריית־ביאליק

נפתח הקורס הראשון להשתלמות בשעוני קוורץ

קורס ראשון להשתלמות בשעוני קוורץ נפתח אתמול בקרית המלאכה בת"א. הקורס נערך בשיתוף התאחדות בעלי מלאכה, המכון לפריון העבודה ובחסות חברת „סיטיזן". מר דוד ווג (שען במקצועו) מהתאחדות בעלי המלאכה הגה ויזם את רעיון ההשתלמות נוכח העובדה שכיום למעלה מ־50% מכלל השעונים בשוק הינם שעוני קוורץ. משך הקורס יהיה כ־45 שעות לימוד נטו וייערך פעמיים בשבוע. עד כה נרשמו משתלמים ל־3 הקורסים הראשונים. את ברכת המכון לפריון העבודה נשא המהנדס מונל בלום ואילו את ברכת „סיטיזן" נשא נציג „סיטיזן" מר אשר ארד. מר יעקב סינמן מנהל המעבדות של „סיטיזן" בישראל ידריך את המשתלמים במשך חקורס בעזרת כלים, מכשירים ואביזרי הדרכה שהועמדו לרשות המכון ע"י חברת „סיטיזן".

כבר ביום שלישי
תוכל להשיג את
העולם הזה
גם בחנות לירוק
רח' דיזנגוף 190 ת"א
פתוח עד חצות

גם האינפלציה משתוללת

מדד יוקר המחיה לחודש אפריל עלה ב- 10.7%

★ העליה הגדולה ביותר שנרשמה בחודש אפריל אי-פעם

★ שיעור אינפלציה שנתי, מאז ראשית השנה, מקום ראשון בעולם

לסמרות כל ההבטחות והיומרות -

כל הזעקות-הבחירות של יורם ארידור לא השיגו

האינפלציה מוסיפה להשתולל משיגה פשיגה

במו ידיה הביאה עלינו ממשלת הליכוד את הצרה הזאת;

גם בזאת הוכיחה כי היא הגרועה בממשלות שידעה ישראל מעודה.

ישראל חזקה-זו ישראל של משק מתפתח ומחירים מרוסנים.

יחד ישראל חזקה

המערך

מפלגת העבודה · מפ"ם

לראות גם את הצד ה"אחר" של אירופה

כל תייר מבקר "באתרי החובה" הקולוסאום, האייפל, הביג בן ועוד, אבל הטיולים שלנו מגלים לך גם את הצדדים האחרים של אירופה, פינות חמד שרק תיירים מעטים ביקרו בהן.
הטיולים שלנו לאירופה כוללים גם את סאן מארינו היפהפיה, את ברוג'ז - הבנויה על תעלות מים, אנו מבלים בעיירת הקייט סירמיונה ומעפילים אל פסגת הקרן האדומה בשוויץ ועוד ועוד.
בטיולי "בוא ניסע" אתה נוסע באויר בים וביבשה ומגיע לכל נקודה מעניינת.
שאל את מי שכבר נסע.

אירופה, אירופה

בחר את הטיול המתאים לגילך ולדרישותך.

לקבל תמורה מלאה לכספך

טיול לחו"ל הוא בהחלט הוצאה לא קטנה, לכן חשוב שתבדוק היטב מה אתה מקבל בתמורה. והתמורה בטיולים שלנו אינה מסתכמת במסלולים בלבד, אלא כוללת בתי מלון מצויינים, ארוחות במקומות הנכונים, מדריכים שמכירים ואוהבים את אירופה, שיט וביקורים במקומות מיוחדים. אצלנו לא "תאכל אספלט" אוטוסטרדות. אנחנו עורכים סיור הכרות מקדים בכל עיר גדולה.
אצלנו המחיר כולל גם ביקור של יום שלם באי החלומות קפרי. בבקשה, שאל את מי שכבר נסע.

אין חורים ביממה

בטיולים שלנו אין חורים ביממה. אין רגע של שיעמום. כל רגע מנוצל בצורה אופטימלית. אנו תפרנו את הטיול כך שיהיה לך מספיק זמן חופשי אבל אף פעם לא יותר מדי. אפילו הזמן החופשי מתוכנן בקפידה שאל את מי שכבר נסע.

חלוקה לקבוצות גיל

מה שמשפיע יותר מכל, אולי, על הצלחת טיול היא הקבוצה שאתה נקלע אליה. אצלנו אתה לא נקלע לקבוצה כי אנו דואגים לך לקבוצה מתאימה מבחינת הגיל, ומשתדלים ליצור קבוצות בעלות איזון מיני נכון, כך שתרגיש נוח עם האנשים המבלים איתך.
מנסיון אלה שנסעו, טיולי בוא ניסע הינם חויה חברתית מרתקת ולפעמים גם חויה אישית מסעירה.
שאל את מי שכבר נסע/ה.

בונוס-סע - תכנית אשראי

כדי להקל על אלה המתקשים לשלם את מחיר הטיול בבת אחת הכינונו תכנית אשראי מיוחדת הנקראת בונוס-סע. הסכום שהוקצב לתכנית זו מוגבל ויוכלו להנות מהתכנית הראשונים שיזדרזו ויקדימו הרשמתם (אשראי דולרי ללא ריבית למשך 6 חדשים). שאל את מי שכבר נסע.

ההבדל בין טיול לטיול אינו מתבטא רק בגיל המשתתפים. גם הטיולים עצמם שונים. בקש את חוברת "אירופה לצעירים" אצל סוכני הנסיעות ובחר את הטיול המתאים לדרישותיך.

אירופה החלומית
23 יום/גלאי 36—20

ארצות הביקור	תאריכי יציאה				
	יוני	יולי		אוגוסט	ספטמבר
איטליה, שוויץ צרפת, אנגליה, הולנד	29, 22,	27, 20, 13, 6	31, 24, 17, 10, 3		22, 14, 6

אירופה הקלאסית
23 יום/גילאי 40—26

ארצות הביקור	תאריכי יציאה				
	יוני	יולי		אוגוסט	ספטמבר
איטליה, שוויץ צרפת, אנגליה, הולנד	24	29, 22, 15, 8, 1	26, 19, 12, 5		2

בוא ניסע bonissa
שאל את מי שכבר נסע.

מרים בנימיני

מזל החודש: תאומים

הפיקחות והשיכליות הם המאפיינים את בני מזל תאומים

מזל תאומים משתייך לקבוצת מזלות האוויר, ומושפע במיוחד מכוכב מרקורי, השולט במזל זה. מרקורי — במיתולוגיה — שימש כשליח־האלים, בעל הסנדלים המעופפים, המביאים אותו לכל מקום במהירות.

בני מזל תאומים מוכרים כאנשים עירניים מאוד, בעלי כישרונות רבים ומוח מבריק. הפיקחות והשיכליות מאפיינים את בני המזל, ויחד עם תכונת אוורריות אחרות, הם מהירי־תפיסה ובעלי לשון חדה, חיודעים להתבטא בצורה משכנעת ומעניינת.

הצורך לקלוט ידע רב ככל האפשר

הופך אותם אנשים המתעניינים בשטחים רבים, ומכירים אנשים מכל סוג, גיל ועיסוק. הם המתאימים ביותר לעסוק בתיקשורת. תיקשורת מתבטאת בכתיבה, דיבור ואפילו נסיעות. הצורך להיימצא בתנועה, מביא רבים מהם לעסוק במיקצועות הדורשים שינויים.

כאשר מקשרים את קריאת כף־היד לאסטרולוגיה, אפשר להבחין שגם ביד מצוי מקום המתאים לכל התכונות ה־מרקוריאליות (מרקורי) ואף נקרא בשם זה. האצבעות בכף היד מכונות בשמות כוכבי־הלכת, המוכרים באסטרולוגיה. ה־אצבע הקטנה, היינו, הזרת, נקראת אצבע מרקורי. אצבע זו מראה למעשה את „התקשורת" שבין אדם לחברו.

אצבע זו מראה לקורא כף־היד אם האדם מסוגל לקשור קשרים בריאים עם סביבתו הקרובה והרחוקה. או שכ־תוצאה מבעיות נפשיות או תורשתיות האדם נתון בקשיים, ואינו מסוגל להת־בטא בצורה ברורה, כפי שהיה רוצה.

מאחר שמדובר בתקשורת, אפשר למ־צוא באצבע זו כישרונות רבים השייכים לתחום זה: כישרון לשפות, יכולת די־בור טובה, כישרון־כתיבה, כישרונות מיסחריים, או יכולת טובה לבוא ב־משא ומתן, כישרון משחק או קריינות ומוסיקליות. אחד הדברים החשובים שמראה אצבע מרקורי — היכולת ליצור

אחד הדברים החשובים שמראה אצבע מרקורי הוא היחס של האדם לחיי המין

בשיחה על כל נושא שהוא. הוא מעניין, מימקאי מלידה, בעל הבעה־עצמית שו־טפת, חבאה בקלות. הוא טוב במשא ומתן, ויודע מתי והיכן לומר את המילה הנכונה. הוא אחד מאלה הנהנים לשמוע את עצמם נואמים, ולמרבית הפלא גם הקהל נהנה יחד עימם. לדוגמה: אצל ראש־הממשלה, מנחם בגין, מצוייה אצ־בע מרקורי ארוכה מהרגיל, שמראה על כישרון דיבור וכתיבה, ועל היכולת ל־השפיע ולשכנע את האחרים.

אגב, מתחת לאצבע זו קיימת בדרך־כלל גיבעה, הנקראת באותו שם — גיבעת מרקורי. כאשר המקום חלק, ואין זכר לגיבעה — גם אם לאדם אצבע ארוכה מאוד — חלק גדול מכישרונו לא יבוא לידי ביטוי. חשוב לבדוק את המקום לפני שמסיקים מסקנות מהי־רות.

אצבע מרקורי קצרה, שאינה מגיעה לקיפול הראשון, מראה על קשיים בבי־טוי, ועל בעיות שהיו לאדם עם אחד מההורים בשנותיו הראשונות. אצבע מאוד קטנה מראה על ילדותיות, ועל קשיים להוציא לפועל רעיונות ומטרות. כדאי להוסיף שאנשים בעלי אצבע מסוג זה משתמשים לעיתים־קרובות ביכולת האינטואיטיבית החזקה שבה ניחנו, וזו עוזרת להם למצוא דרך להתבטא.

אם האצבע מכופפת פנימה וקטנה — האדם ביישן ובעל מעצורים, הבאים לידי ביטוי בעיקר בקשריו המיניים. גם כאשר האצבע דקה מן השאר ונמוכה, האדם אינו חש עצמו נוח ביחסי־מין.

אם האצבע מכופפת כלפי חוץ — היא מציגה את האדם, שהמין מסקרן אותו באופן מיוחד.

אצבע מרקורי מרוחקת משאר האצ־בעות, בתחזקה טיבעית של היד, מראה על אדם הפוחד מתלות בקשריו עם ה־אחרים. הוא מעדיף לחישאר מרוחק מהקרובים אליו ביותר. הוא זקוק ל־פרטיות, וממש סובל כאשר לא מאפ־שרים לו להימצא בחברת עצמו בלבד מיספר שעות ביממה. הוא מסוגל להפ־ריד בין חיי־המין לחיי־הרגש. יתכן ש־הוא אוהב מין ומתגרה בקלות, אך חינוכו ואישיותו קרים ומבוקרים. לפע־מים ההיפך — אדם בעל אישיות חמי־מה, אך את חום ליבו הוא מעדיף לבטא בכל צורה אחרת פרט למין. אצבע מרוחקת כזו תמיד מראה, שדרך מח־שבתו של האדם אינדיווידואלית, וש־קשה לו לסגל את עצמו כל הזמן לסביבתו.

אצבע מרקורי, הנגמרת בצורה חרו־טית, מראה לעיתים על כישרון לשפות, או שמיעה מוסיקלית טובה. רצוי שגם חאגודל של אותה יד יהיה מכפוף ל־אחור. שחקנים, קריינים, נואמים ומר־צים, מאופיינים בעיקר על־ידי אצבע מרקורי גבוה ומחודדת בקצה.

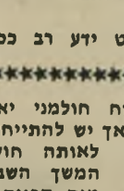

עייפות ומצב־רוח חולמני יאפיינו את תחילת השבוע, אך יש להתייחס בזהירות לאותה חולמנות. ב־המשך השבוע מאיי־מות סכנות, והעירנות היא התנאי הראשון והחשוב שיעזור למנוע כל אי־נעימות. יש להי־מנע מנסיעה מהירה, או מזילזול בטיפול ב־מכשירים חשמליים. ב־ענייני כספים — רצוי להימנע מלשנות מצ־בים יציבים וקבועים, כל סיכון כספי עלול להזיק. השבוע תזכו להפתעות.

* * *

לחץ, שייווצר במקום־העבודה, עלול לגרום למתיחות, יש להימנע מהחלטות אימפול־סיביות שאחריתן חר־טה. מבחינה כספית קיימת אפשרות טובה לקידום, אך עדיף להי־מנע מלהאזין ל„עצות טובות" של ידידים, אלה עלולים לגרום ל־טעות, שהשפעתה תור־גש עוד זמן רב. ידידות חדשה עשויה לקדם עניין חשוב מאוד, ו־לשנות דפוסי־מחשבה קבועים, שהגיע הזמן לשנותם. חיי הרגש יהיו קלילים ומהנים.

* * *

בני תאומים מתרכזים בקאריירה, ומקד־מים עניינים חשובים, או התחלות חד־שות בעבודה. אלה ה־מעוניינים להתחיל ב־משהו חדש יוכלו להגשים את תוכניתם, אך יש להיזהר מהת־להבות־יתר ומהשפעות לא רצויות, כיוון שלא קל להבחין במירמות בשבוע זה. חיי אהבה רעועים יקבלו מיפנה שלילי, ואולי אפילו ייפסקו. כעת אתם יותר מרוצים וקיימת אפשרות ליצירת קשרים חדשים ובריאים.

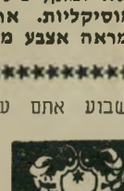

השבוע אתם עדיין שרויים במצב־רוח מעייף, אך קיים סיכוי רב למצוא אוזן קשבת, שבעזרתה תוכלו למצוא הקלה, ולהוריד מעט מהמתח שבו אתם חשים. ידידים עלולים להפתיע ולגרום לכעס ולהתפרצויות. בעבודה נדרש מכם להשקיע מאמץ רב, ולהראות יוזמה. המשימות אינן קלות, אך יש באפשרותכם להתגבר על הקשיים וליהנות לאחר מכן מהתוצאות.

* * *

לבני מזל אריה סיכוי רב למצוא את עצמם בסיכסוכים ובמריבות עם בן־חזוג. התפרצויות והכעס עלו־לים לגרום לחלטות פזיזות. כדאי לנסות לשלוט בכעס ולהעזר בידידים, מאחר שאלה יביעו נכונות לבוא ל־עזרתכם. מומלץ לבני המזל להרבות בבילויים ובמיפגשים חברתיים, כיוון שאלה ירחיקו אותם לזמן־מה ממקור הבעיות, שפיתרונו ימצא מאליו בשבוע הבא. בתחום העבודה אפשר לבצע מהפך.

* * *

עניינים מיקצועיים וכספיים יעסיקו אתכם השבוע. בנסיעות השקורות לעבודה צפויות הפתעות מוזרות. אנ־שים, שעימם תהיו קשו־רים השבוע, עלולים לפספס ולגלות דברים שרצוי לשמור אותם בסוד, לכן רצוי להימנע מלשתף אחרים בהחל־טות חשובות. בעניינים רומנטיים — קיימת אפשרות לקשרים מל־היבים ומפתים, אך לא טוב להתחייב, עדיף להמתין, ולשפוט מאוחר יותר מהי ההרגשה האמיתית.

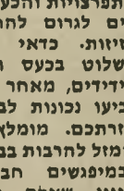

מתגעגעים לנסיעה ארוכה לחוץ־לארץ, ומתכננים במלוא הרצינות נסיעה כזו. יש סיכוי רב שהתוכניות אכן תצאנה לפועל, אך בתוכנית זו עדיף לא לסמוך על שותפויות, ביוון שנסיעה משותפת עלולה להיות מעוכבת. בענייני כספים — כדאי להיזהר ולא להיכנס להוצאות גדולות ברגע זה. הבלתי־צפוי לא יהיה לטובתכם בעניי־נים אלה. בסוף־השבוע צפוייה פגישה מחודשת, וזו תגרום לכם הנאה אמיתית.

* * *

בני עקרב שרויים במצב־רוח רצינ־זיות פיתאומיות גור־מות לדברים להראות גרועים מכפי שהם. יש לפתח חוש־מידה, ולא להיגרר אחרי מצב־רוח חולפים. הרגשה טובה תהיה בפגישה רומנטית מפתיעה, אך עניינים הקשורים לעבודה לא יאפשרו לפתח את ה־קשר, ותיאלצו לדחות בשבוע נוסף את הבילוי המשותף שלכם.

* * *

חברים לעבודה ייגרמו למתיחות ואפילו לאכזבה, וזו תפגום במצב־הרוח. יש להי־זהר במיוחד מתכנים תנעשים מאחרי גבכם — בשטח העבודה וגם בחיים האישיים. אתם עלולים לחוש עייפות רבה, ותרצו להתבודד בביתכם, ולעסוק בעני־יינים הדורשים פרטיות ושקט. בני מזל טלה יביאו את הדברים הטובים של השבוע.

המתיחות הכללית המקיפה אתכם בתקופה זו תחייב אתכם לייתר־עירנות. קרוב לוודאי שתמצאו את עצמכם עסוקים יותר מן הרגיל בחזרות הקשורות ל־עניינים מדיניים, או צבאיים. תיקוות שתלי־תם בבן־הזוג האחדש יתגלו כמאכזבות, וייג־רמו לניתוק הקשר, אך קשר חדש ומלהיב יבוא במקומו, ויוסיף שימחה. ליבשו צהוב.

* * *

הרומנטיקה חוגגת ומשגשת. פגישות מפתיעות גורמות להת־להבות, והתנהגותכם מפתיעה גם את אלה שכבר רגילים למוזרויות־כם. מריבות עם המבק־רים בביתכם יתוקנו על־ידי בן־הזוג, שידע שוב להשקיט את ה־רוחות. בענייני כספים — רצוי להימנע מהוצ־אות מיותרות, מכיוון שיהיו לכם הוצאות גדולות בלתי־צפויות.

* * *

רכישות חדשות יכניסו אתכם להוצאות רציניות. אך למרות זאת מצב־רוחכם נעים, עליז ונמרץ. ידידים, שיבקרו בביתכם, יביאו עימם מכרים חדשים, שלא יהיו אדישים אלי־כם ולביתכם. בתקופה זו אתם מעדיפים לשבת בבית, להאזין לתקלי־טים, ולנצל היטב את שאר התענוגות שהבית מציע לכם. לבשו בגדים בהירים ועדינים.

היום קשה לי לתאר איך קודם הסתדרתי בלי רדיו-טלפון במכונית.

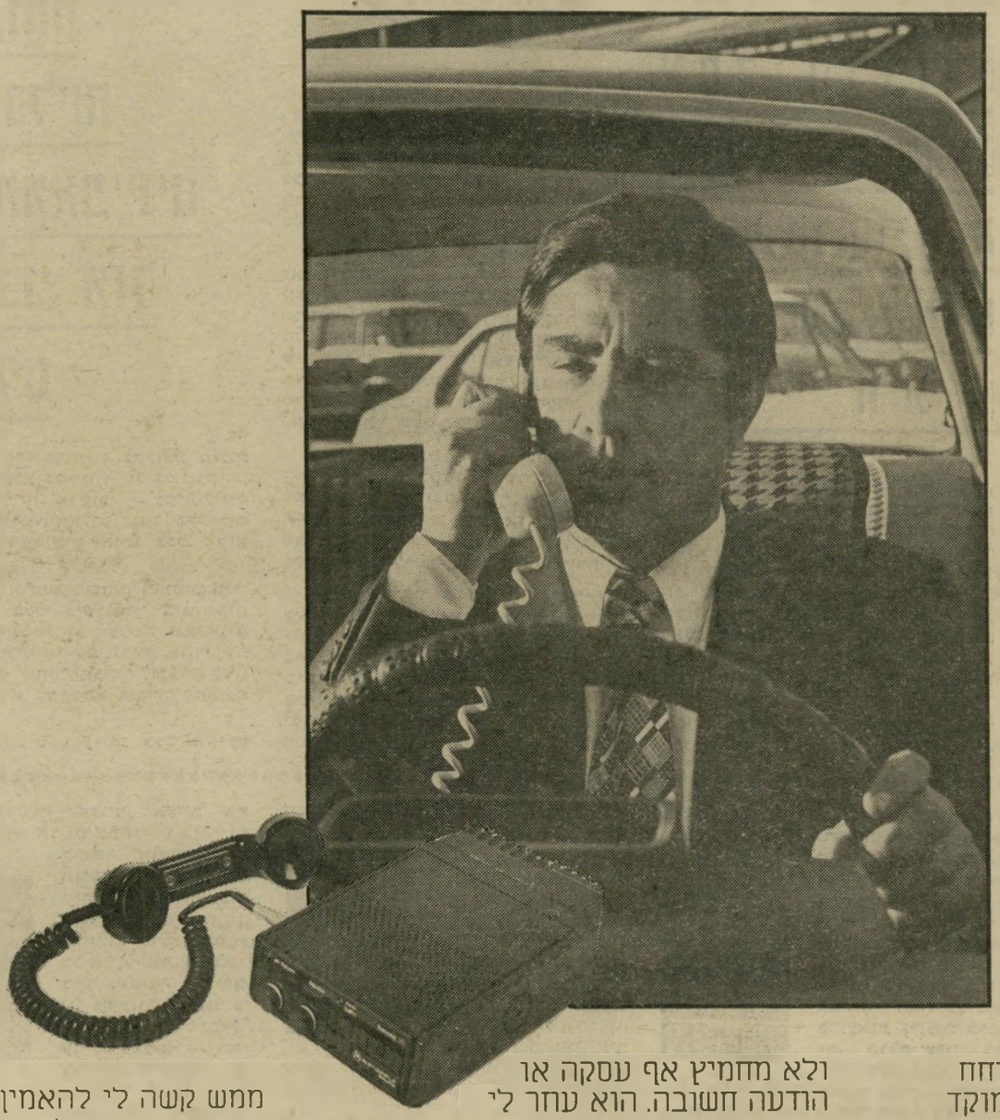

רדיו–טלפון למכונית הוא מכשיר קשר אלחוטי (TWO-WAY SIMPLEX) שמוטורולה מייצרת. הוא מאפשר לי, תוך כדי נסיעותי, לשוחח אישית – באמצעות מוקד תקשורת – עם כל מנוי טלפון שאני צריך בארץ ואפילו בחוץ־לארץ.
באמצעות הרדיו–טלפון אני גם יכול לבקש מהמוקד לבצע עבורי בירורים, להעביר את הודעותי ולקבל מהמוקד הודעות עבורי.
מאז שיש לי רדיו–טלפון אני מספיק הרבה יותר ביום אחד ולא מחמיץ אף עסקה או הודעה חשובה. הוא עוזר לי להיות בעניינים גם כשאני בדרכים ולהגיב מיד על אירועים והתרחשויות, בקיצור–להיות יעיל יותר.
גם חשבון הדלק שלי פחת מאז שמוטורולה התקינה במכוניתי מכשיר רדיו–טלפון, שלא לדבר על נסיעות סרק ושעות עבודה שהוא חוסך לי ברגע הנכון.

ממש קשה לי להאמין איך קודם הסתדרתי בלעדיו.

בדבר פרטים נוספים אנא פנה ל:
מטרוקול METROCALL
טל': 03-733228
החברה היחידה בארץ המפעילה שרותי מוקד לרדיו–טלפון – 24 שעות ביממה – עם ציוד מוטורולה.

מוטורולה Ⓜ אתה בקשר והעסק רץ.

האתמול של מועמדי המחר

הוא רוצה לחיות בכנסת. אולי אפילו בממשלה. במיפקדה חושבים שהוא מתאים. הוא יהיה ברשימה. מתחת לתמונה שזו בתעמולת הבחירות תופיע ביוגרפיה מצוחצחת. פרטים־ביקור מפואר. אבל הבוחר צריך לדעת את האמת.

הבוחר זכאי לדעת לא רק לאן רוצה האיש ללכת. הוא זכאי לדעת גם מאין הוא בא וביצד הוא פעל קודם, כדי שיוכל לשער בפני מי הוא עתיד ליתן דין־וחשבון.

בסידרה זו יביא „העולם הזה" פרטים מן האתמול של מועמדים ממיפלגות שונות, המבקשים להיכחר לכנסת העשירית.

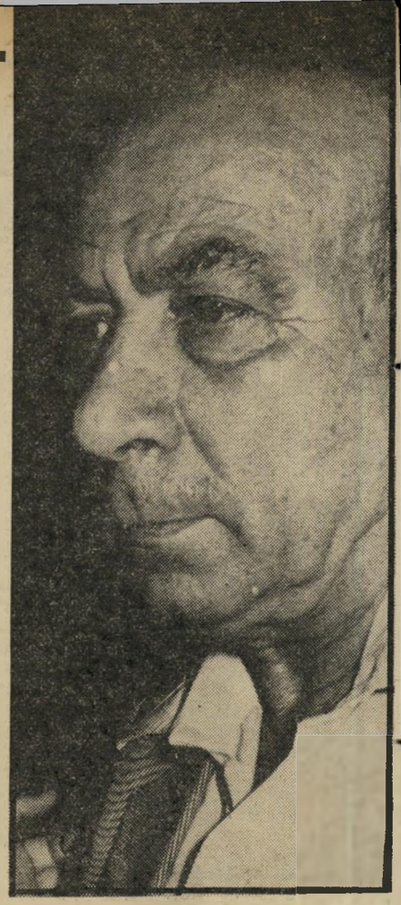

יגאל, מלך השלגונים

ב משך 19 ימים תמימים לא היה ברור מה יהיה טיב הכיבוד שיקבלו פעילי ומהופנטי תל״ם (תנועה למען משה דיין), במיסגרת עבודתם כפויית־הטובה ב־מערכת־הבחירות לכנסת העשירית. והנה, מאחר והבחירות יתקיימו בקיץ, יושרו ההדורים וחבר־הכנסת יגאל („אין לי") הורביץ הצטרף סוף־כל־סוף עם שרידי רפ״י לרשימת דיין, יוכל להביא לפעילים שלגונים בצבעים ובטעמים שונים מבית־החרושת טנא נוגה שבבעלות מישפחתו. כך נפתרה גם בעייתו של דיין, הקמצן החולני, וגם של יגאל, שהיה עלול להיש־אר עם שלגונים נמסים וללא מלקקים.

בתחילת אפריל ניסו לתרץ את אי־הצטרפות הורביץ לתל״ם בסיבות עקרו־ניות. הורביץ, כך נטען, לא יכול להתחבר לרשימה שמוכנה לדון על ירושלים. והנה, בסוף החודש, כששרידי רפ״י העצמאית, שהם שרידי לע״ם בליכוד, שניצלו מע״מ, הרשימה הממלכתית שנותרה מרפ״י ה־המקורית, נוכח ולדעת שסיכוייהם לעבור את אחוז החסימה קלושים, שונתה מילה וחצי בנוסח המצע של רשימת דיין והור־ביץ נחת במקום השלישי, תוך דחיקת מיליונר אחר מ„רשימת פועלי ישראל" — ח״כ זלמן שובל.

ציניקאנים תולים את קולר האשמה ב־בוגדנותו של דיין. בינואר התפטר הורביץ מתפקידו כשר־האוצר וגרם לפרישת שלו־שת הרפ״יסטים מהליכוד, כדי שדיין ימצא בית חם לקראת פעילותו העצמאית. ואילו דיין זנח את רפ״י והורביץ, הקים את תל״ם והוציא מהארכיון הפוליטי את מי שהיה פעיל ציוני בעיראק, מרדכי בן־פורת, והציבו במקום השני ברשימה, תוך דחיקת רגליו של הורביץ.

המשורר מנהלל

י יגאל ומשה הם בני־דודים. אמו של יגאל, בלה, היתה אחותו של שמואל דיין. אחיו של יגאל הוא ח״כ עמוס הדר, נציג גוש אמונים בתנועת העבודה. עוד ייכתב מחקר סוציולוגי מקיף על „תרו־מתם" של המושבניקים האלה לפוליטיקה הישראלית. יגאל נולד ב־1918 ובהיותו בן שלוש הגיע לנהלל. אחיו עמוס מתאר אותו כמתקוטט ללא הרף עם רועי־צאן ערביים, שהעזו להתקרב לאדמות המושב.

שכן אחר שלו מספר, שיגאל היה מתבודד, טיפוס רומנטי שמדי פעם חרז חרוזים. ומי שמכיר את המושבניקים יודע, שאלה הן נקודות שחורות בביוגרפיה של בן מושב.

ב־1941 התגייס יגאל לצבא הבריטי והיה תותחן בבריגדה היהודית. כעבור חמש וחצי שנים השתחרר ומ־1946 הת־גורר במושב בארי־טוביה. ב־1951 עבר עם רעייתו למושב כפר ורבורג.

הורביץ החל לעסוק בפוליטיקה עוד לפני קום המדינה. בהיותו חבר בהגנה פזל לחוג מחתרתי קיקיוני, „עם לוחם", ששם לו למטרה לאחד את המחתרות, לכבוש את ירושלים ולהכריז בה על הקמת מדינה יהודית. ב־1947 היה שותף להקמת „מפלגת העם", עם פורשים מהתנועה הרוויזיוניס־טית וביניהם הדוקטור הרצל רוזנבלום, כיום עורך הצהרון ידיעות אחרונות. רשי־מה זו נכשלה בבחירות שהתקיימו באותה שנה למוסדות הישוב.

פרק אפל בביוגרפיה שלו היא אי־שירותו בצה״ל. המושבניק ששירת יותר מחמש שנים בצבא הבריטי והיה פעיל פוליטי אקטיוויסטי בצד הימני של המפה הפולי־טית, לא שירת בצבא במילחמת־העצמאות למרות שהיה בן 30. ולמרות שהיה כשיר לשירות לא היה בצבא במילחמת־קדש ב־1956, ובמילחמת ששת־הימים ב־1967. הסיבה הרשמית לאי־השתתפותו בקרב על הקמת המדינה — קרב שלכאורה היה חשוב מאוד בעיניו — היא שמות אבי אשתו הותיר אותו עם שתי יחידות חק־לאיות בבאר־טוביה. לדבריו, לא יכול היה להזניח את החלקות ולמוטט את המשק שעליו התפרנסה מישפחתו. הורביץ מת־גלה כאן כבן־מישפחה מסור ואחראי ו־כנראה שרק הוא יודע כיצד מסתדר אי־מעש שכזה עם ההשקפות הפוליטיות שבהן דגל ערב קום המדינה.

כשנשאל לפני כמה שנים על עברו ה־צבאי, טענו בשמו כי שירת כמה שבועות בחזית אשדוד ב־48. לגבי חלקו בשתי המילחמות הבאות כבר לא מצא לנכון להשיב.

שני אלילים

א חרי קום המדינה התמסר הורביץ למשקו בכפר־זרבורג והצטרף למפא״י. הוא נבחר אפילו למרכז. הורביץ היה פעיל ביותר בתנועת־המושבים וב־1961 היה ל־מנכ״ל חברת־המושבים בדרום. הוא הצליח בעסקיו כנציג תנועת־המושבים והתקדם לתפקידים בכירים יותר, עד שב־1966 נטש את הפעילות הכלכלית השיתופית והחל לבנות את האימפריה הכלכלית הפרטית שלו.

ב־1965 הצטרף הורביץ לרפ״י — רשימת

ייגאל מלך השלגונים

(המשך מהעמוד הקודם)

פועלי ישראל — בראשות דויד בן־גוריון ומשה דיין, שתי הנפשות האהובות עליו. כך החל למעשה את פעילותו המעשית באגף הימני של הפוליטיקה הישראלית.

אחרי שרפ"י חזרה לתנועת העבודה, ב־1968, הקימו הורביץ וקומץ אוהדים את ע"מ — הרשימה הממלכתית. בבחירות 1969 אמרו כמה אלפי מצביעים „הן" לזקן. הורביץ ושובל, סרבני החזרה למפלגת העבודה, נכנסו לכנסת בעיקבות בן־גוריון.

כיום מתפלאים שהורביץ, המתנגד להסכמי קמפ־דייוויד, הוא מס' 3 ברשימת דיין, הדוגל באוטונומיה חד־צדדית בגדה המערבית. אך הורביץ הלך ברשימה אחת עם בן־גוריון חרף העובדה שהזקן קרא לנסיגה כללית מכל השטחים הכבושים תמורת שלום. כנראה שהערצת שני אליליו מעבירה אותו על דעתו והוא אינו רואה סתירה בין עמדותיו הניציות ועמדות הכריזמטורים שלו.

ב־1973 הצטרף הורביץ לגוש חרות־ליברלים, להקמת תישלובת הליכוד, וע"מ הפכה ללע"מ הקשורה עם אנשי ארץ־ישראל השלמה. בן דודו ואחיו עדיין קשורים בטבורם לתנועת העבודה, אך להורביץ נדמה שהוא נושא דברו האמיתי של דיין.

ההמשך היה יכול להיות טראגי. הורביץ וחבריו פרשו מלע"מ והחזירו את עטרת רפ"י ליושנה. בינואר 1981 הוא ביצע תרגיל מתוכנן של פרישה מכהונת שר־האוצר ופרישה של רפ"י מהליכוד. אמונתו היתה שבן־דודו הנערץ, משה דיין, יתייצב בראש רפ"י לבחירות לכנסת העשירית. אך הסתבר שהורביץ עדיין אינו מכיר את תעלולי דיין וב־4 באפריל שנה זו הוקמה רשימת תל"ם והורביץ נשאר בחוץ.

כידוע הצליח הורביץ לחזור לחיק בן־הדוד האהוב וניצל מגלות פוליטית, שיתכן שהיתה הופכת ניצחית.

עם ניצחון הליכוד בבחירות 1977 מונה ייגאל הורביץ שר התעשיה המסחר והתיירות והבטיח הרים וגבעות

„שימרו על הלירה!" קרא לצופי הטלוויזיה, שנדהמו בנובמבר 79' מביטול הסובסידיות על מוצרי מזון בסיסיים ומעלית המחירים הגבוהה שבאה בעיקבותיה.

„אין לי!" צרח לעבר כל מישהו ממשלתי ודרש הקטנה של התקציב וצימצום ממשי במנגנון הממשלה.

„שימרו על מקומות־העבודה שלכם!" קרא. הקפיא אשראי וגרם ליירידה ממשית בייבוא ולמצב של סטגפלציה. האינפלציה בתקופתו הרקיעה שחקים והתקרבה ל־200% עם עליות מחירים יום־יומיות.

הורביץ כביצועיסט הציע לפתוח כספות פרטיות ואיבד אז בבת־אחת את כל האשראי הציבורי שניתן לו. גם מיבצע שינוי המטבע מלירה לשקל, שנמשך חודשים רבים, עלה מיליונים לא מעטים למשק. הורביץ הביא לכנסת הצעת־חוק לחייב הגשת הצהרת־הון, למרות ששילטונות־המס רמזו לו שרק בעוד שנים אפשר יהיה לבדוק את הצהרות־ההון האלה. הורביץ הודיע בדרמאתיות על שינוי ב־סכום הדולרים המזומנים שיכול האזרח להחזיק בכיסו, ושכח לציין שאת היתרה, 2500 דולר, יכול האזרח להחזיק בבנק בצורת המחאות דולריות.

אומרים שמנכ"ל מישרד־האוצר, יעקב („אחיתופל") נאמן, הוא האחראי הישיר לכישלונות של הורביץ. אם זה נכון, הרי שלא ברור מדוע פעל הורביץ, בהיותו חבר מטעם הממשלה בוועדה למינוי שופטים, למינויו של נאמן לשופט בבית־המישפט העליון. כשם שלא ברור כיצד בחר לתפקיד המנכ"ל אדם שהיו לו קשרים רחבים במשק הישראלי וכל צעד שיזם או ביצע יכול היה להשפיע במישרין על לקוחותיו של רואה־החשבון נאמן. קשה לומר שהורביץ ניחן ברגישות ציבורית.

עוד דוגמה להיעדרה של רגישות זו היא האישור לפטור ממיסים שהעניק ב־אפריל 1980 לבית־אסיה שנבנה על־ידי המולטי־מיליונר חובק־העולם שאול אייזנברג. אחר כך שכר מישרדים בבניין, בטענה שמאז שהעביר לבניו את ניהול המיפעלים שלו נותר בלי מישרד.

פרדוכסלית, דווקא הנץ הפרגמטיסטי, כפי שמכנים את הורביץ, החל בקרב הגדול על קיצוץ בתקציב הביטחון וגרם להתפטרות עזר וייצמן מתפקידו כשר־הביטחון. בקיץ 1980 הביא הורביץ, שלא בכוונה, לתודעת הציבור את העובדה שתקציב ביטחון מנופח הוא גורם דומיננטי במצב החמור של המשק הישראלי.

התיזה שעליה בנה הורביץ את מדיניותו הכלכלית — עם או בלי נאמן — קראה לצימצום בכל מחיר של הפעילות המשקית, כפיתרון לאינפלציה. מה שקרה הוא שהצימצום גרם לאבטלה בקנה־מידה גדול ולעליית מחירים אינפלציונית. הגירעון המסחרי לא צומצם, הבורסה הפכה מרכז הפעילות הפיננסית במשק. למדיניות הכלכלית הכושלת היו השפעות חברתיות הרסניות, עד שבסוף ימי כהונתו של הורביץ הזכירו רבים את האינפלציה שחיסלה את רפובליקת ויימאר ושהעלתה לשילטון את הנאצים. לא פלא הוא שבחודשים האחרונים מוזכר שוב ושוב, שיש צורך בשילטון חזק כדי לעשות סדר ולהתגבר על הקשיים הכלכליים והפוליטיים.

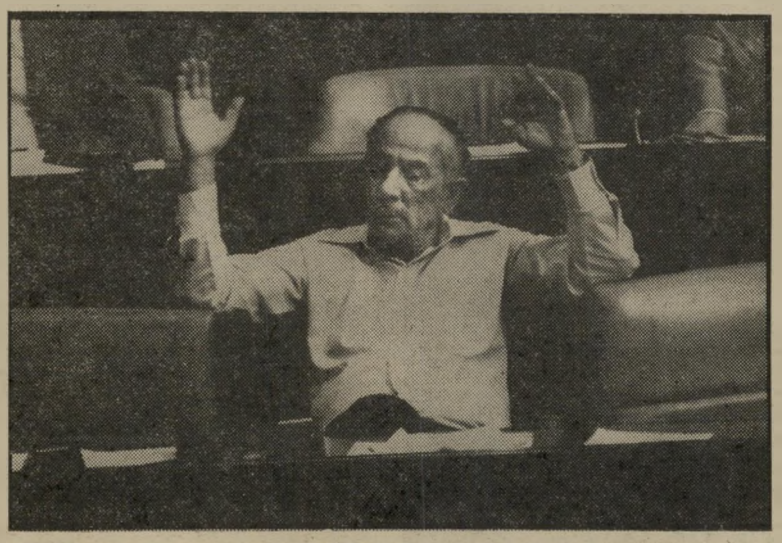

ייגאל הורביץ בדיון בכנסת — „אין לי!"

מחיר הכיבוש

ב־יוני 1980 הצליח הורביץ לגרום לקיצוץ מסויים בתקציב הביטחון ולהתפטרות שר־הביטחון. לכאורה אמור היה הורביץ לתקוף את הגורם האינפלציוני של הכלכלה הישראלית — תקציב הביטחון. שהרי תקציב זה, פלוס החזרי־חובות על חשבון תקציבי־ביטחון משנים קודמות, פלוס תקציבי אד־הוק ממישרדים ממשלתיים למשימות בשטחים הכבושים — החל מקניית קרקעות ועד הקמת התנחלויות — עולים למשק כשני־שלישים מתקציב המדינה. זהו מצב בלתי נסבל, המוליד בשיטתיות אינפלציה גבוהה. כמות המועסקים בתחום הביטחון על גווניו השונים, מגיעה לכדי 25 אחוזים מכלל המועסקים במשק; ואלה אינם מייצרים דבר, אך צורכים כמו כל אחד אחר. כלומר, על כל שלושה המייצרים דבר־מה, יש ארבעה צרכנים. ברור שלאינפלציה ביש־ראל יש סיבות נוספות, שהן מנת חלקו של כל העולם המערבי, אך אי־אפשר להתעלם מהמרכיב הייחודי הגורם לאינפלציה גבוהה בישראל — תקציב הביטחון.

לכאורה היה נראה שהורביץ אכן מתכוון לתקוף את עקב אכילס של הכלכלה הישראלית. אך למעשה הוא נגס בשוליים מאבקו עם וייצמן היה פוליטי ובעיקר

(המשך בעמוד 5

— עם אשתו —
צעקות ואיומים —

— עם עזיזה בגין —
— פליטות פה

— עם חבריו בסיעת־הליכוד —
שלגונים ותיאוריות

— שינויים מרחיקי־לכת בהטבות ובאשראי לתעשיינים, וחיסול השיטה הקודמת הנושאה עליו כל כך. והנה באפריל 78' העניק שר התמ"ת הטבות חסרות תקדים לפרוטארום ולגדות, בצורת הלוואות בריבית לא־צמודה נמוכה. האיש שאמר כי מיפעל שלא יחזיק מעמד עדיף שייסגר, עקף את מרכז ההשקעות ונתן הטבות שלא כחוק, לשני מיפעלים ממקורביו.

„שימרו על הלירה"

הורביץ איים לפרוש, ואכן פרש מתפקידו כשר התמ"ת בגלל חילוקי דעות על גודל תקציב המדינה. כעבור כשנה חזר לממשלה כשר־האוצר במקום שימחה ארליך. הורביץ הגיע למישרד־האוצר עם אשראי ציבורי רב, וביצע כמה צעדים דראסטיים. אך בסופו של דבר ניתן לסכם את תקופתו באוצר ולומר, שנכשל למרות ששינה במעט את היחס של האוכלוסיה לבעיות הכלכלה של ישראל.

הורביץ כשר־אוצר יצר אווירה חדשה.

איכות בהישג יד

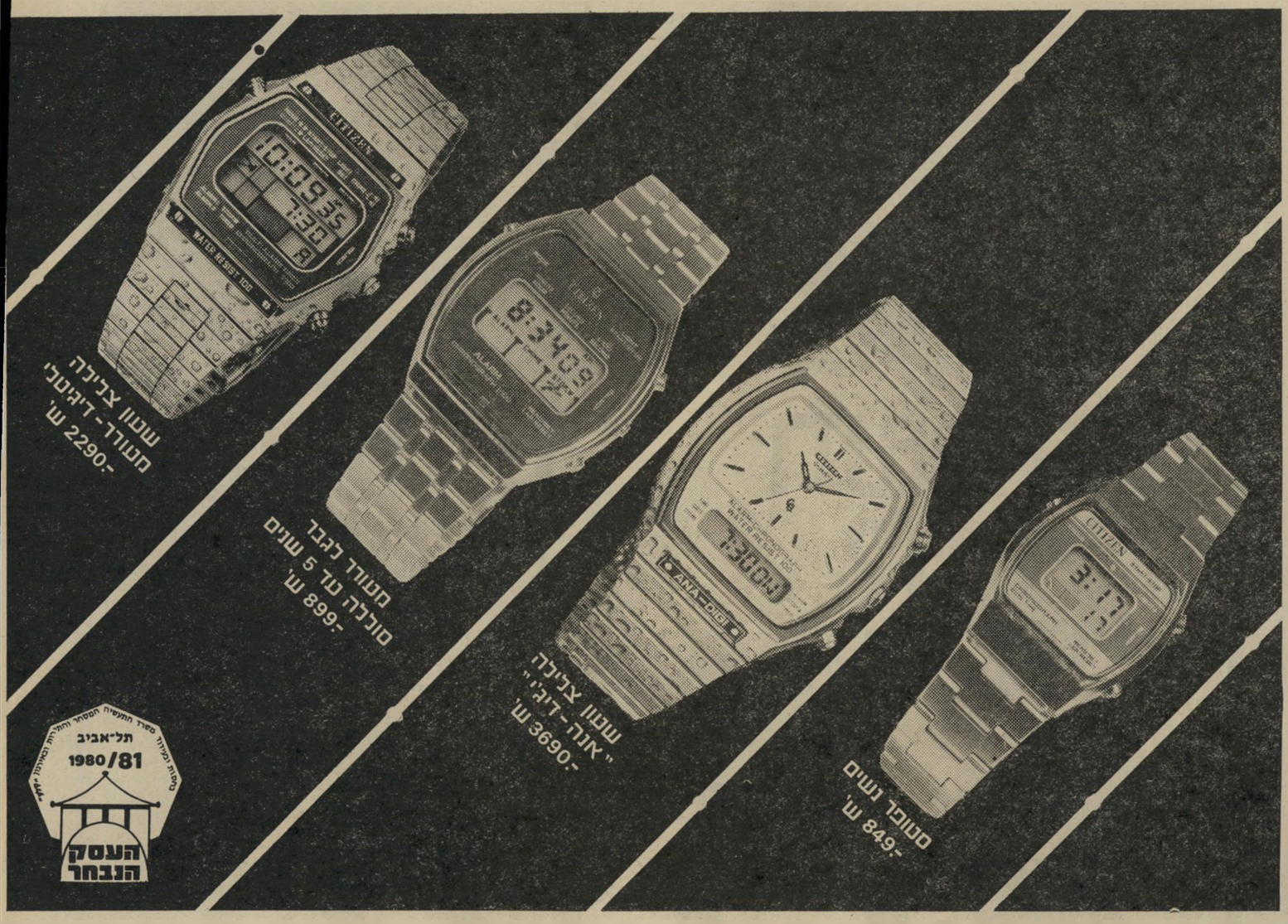

הודעה חשובה לשעונים ולבעלי חנויות

הנהלת "סיטיזן" מזמינה את השעונים ואת בעלי החנויות להשתתף בקורסים להשתלמות בשעוני קוורץ הנערכים מטעם המכון לפריון העבודה, בחסות "סיטיזן", ובהדרכתו של מנהל מעבדות "סיטיזן" בישראל, מר יעקב סינמן.

שעון שיש לו אבא

CITIZE

יואל אביטל

פרסום קורן

בתוכנית התשלומים הסנסציונית של דיזנהויז תוכל ליהנות כעת מנסיעות וטיולים בחו"ל בתשלומים, מבלי שתהיה חייב להיות בעל זכויות ב"מוסדות שונים" ולהשיג פנקסי חברות ב"מועדונים שונים"! בחברת דיזנהויז, מהגדולות, הרציניות והמובילות בענף התיירות, לא מוכרים לך "הנחות"! אין "מכירות סוף עונה"! אין טיולים "מיואשים" ואין "מכירות עודפים"! אנו מארגנים עבורך טיולים מכובדים, על רמה, לכל היעדים לפי רצונך, הזמן העומד לרשותך והיעד הנבחר על ידך. אתה מקבל מידע מדוייק על פרטי הטיול. אתה, הנוסע, נהנה בטיולי דיזנהויז מן המחירים הסבירים, ההטבות והתנאים המיוחדים הנובעים מיכולתנו כחברה גדולה.

תשלומים לכרטיסי טיסה

בלי ריבית
בלי הצמדה
"בלי טובות"

20% ממחיר הכרטיס, במזומן עם רכישתו ו־80% בארבעה תשלומים חודשיים שווים, החל ב־1 לחודש שלאחר מועד הרכישה. (התשלומים בשקלים).

לכל סוג כרטיס שהוא במטוסי חברות התעופה הסדירות

תשלומים לטיולים לחו"ל

בלי ריבית
בלי הצמדה
"בלי טובות"

⅓ מהמחיר במזומן בעת ההרשמה.
⅓ — כ־10 ימים לפני היציאה לחו"ל לפי שער הדולר ביום התשלום, ⅓ ב־6 תשלומים חודשיים שווים, החל ב־1 לחודש שלאחר מועד היציאה. בשקלים

בתוכנית "סע־קל" של

דיזנהויז

ו"ישראכרט"

טרנס־אירופה
26 יום, איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה ובלגיה.
בתי־מלון דרגה א'
חצי פנסיון (למעט לונדון)
הטיול המפורט והמושלם ביותר לאירופה ובנוחות מכסימלית
$1,872

סקוטנוביה
25 יום, סקנדינביה וסקוטלנד. דנמרק, שוודיה נורבגיה, סקוטלנד ואנגליה.
חצי פנסיון (למעט לונדון)
$2,230

מיני אירופה
16 יום: איטליה, שוויץ הרביירה האיטלקית.
חצי פנסיון, בתי מלון דרגה א'
$1,197

טיולי יוקרה לארה"ב
27 יום ארה"ב מחוץ לחוף
$2947
30 יום ארה"ב מחוץ לחוף
$3247
בתי מלון דרגה א' ויוקרה

1001 פנים של דרום אפריקה
22 יום חצי פנסיון
כל מה שיש לראות בדרום־אפריקה
(כרטיס הטיסה ב־2
תשלומים, בשקלים
הצמדה (P.L.P.)
0

ועוד מגוון רחב של הצנ

ההצעה בלעדית לחברי ישראכרט! אם אינך חבר ישראכר

אשראי וטוב לנסוע עם דיזנהויז בכרטיס האש

הכנס לאחד מסניפינו:
ת"א, רח' בן יהודה 21 טל. 652140
ת"א, רח' בן יהודה 33 טל. 654676
ר"ג, בורק
טל.

סע באושר
ואשראי
לכל מקום בעולם

גוואטמאלה: פרשת אליאידה פופה

באמצע דצמבר 1980 החליטה הפרופ' אליאידה פופה לבקר את אמה החולה בגוואטמאלה. פופה נחטפה בו ביום על־ידי שירותי־הביטחון, ומאז נעלמו עקבותיה. כל הנסיונות להשיג משילטונות גוואטמאלה מידע על גורלה עלו בתוהו. יש להניח שנרצחה.

במעשה עצמו אין שום חידוש. מאז שארצות־הברית הפילה את המישטר הדמוקראטי בארץ זו, הגובלת במכסיקו, נרצחו או נעלמו 80 אלף בני־אדם. אלא שהפעם פגע מישטר האימים של הגנראל לוקאס גארסיה באישיות מרשימה, בעלת מוניטין בינלאומי. פרשת פופה הפכה מוקד חשוב לעניין הרב שמגלה הקהילה הבין־לאומית בזוועות גוואטמאלה. האדישות בישראל היא מובנת מאליה — לוקאס גארסיה הוא לקוח מכובד של נשק וציוד חיוני המיוצר בישראל.

אינטלקטואלית פמיניסטית. פופה בת ה־66 נמלטה עם בעלה למכסיקו אחרי הפיכת 1954. הקאריירה שלה בארץ־המיקלט היתה מרשימה. עד לחטיפתה, לפני

קורבן אליאידה פופה
80 אלף ברחו או נעלמו

שישה חודשים, לימדה פופה איטלקית וסוציולוגיה של נשים באוניברסיטה הלאומית של מכסיקו. היא מוכרת בכל רחבי אמריקה הלאטינית כסופרת, משוררת, מבקרת־אמנות, מרצה, עיתונאית ומתרגמת. בשנים האחרונות עסקה בעיקר בתירגום יצירות מופת איטלקיות וצרפתיות לספרדית. היא גם תירגמה את מיטב הספרות הלאטינו־אמריקאית לאיטלקית.

פופה היא (היתה?) אחת המנהיגות הבולטות של התנועה הפמיניסטית באמריקה הלאטינית. היא יסדה את העיתון הפמיניסטי הראשון באיזור, וקיימה תוכנית קבועה בנושא זה ברדיו מכסיקו. בשנים האחרונות היתה פעילה מאוד באמנסטי אינטרנשיונל, ובאירגון בינלאומי של נשים נגד מישטר הדיכוי בגוואטמאלה. היא הפכה דמות מוכרת לצופי הטלוויזיה בכל רחבי העולם ופעלה, אולי יותר מכל גולה אחר, נגד מישטרו של לוקאס גארסיה.

יחד עם ואנס, יאנג וקארטר. פרשת פופה עוררה גלי מחאה חסרי־תקדים. האירגון להצלתה, שניבנה במכסיקו מגרעין של 500 אינטלקטואלים ואמנים, הפך גוף בינלאומי. סניפים פעילים קמו בלונדון, פאריס, רומא, ונציה, שטוקהולם, קופנהאגן, קראקס, ברצלונה, ניו־יורק וסאן־פרנציסקו. אמנסטי אינטרנשיונל, הפרלמנט המכסיקאי, האו"ם, אירגון מדינות אמריקה הלאטינית והפרלמנט האיטלקי גינו את ממשלת גארסיה, דרשו את שיחרורה המיידי של פופה. מאמרים ורשימות על הפרשה הופיעו בכל עיתוני היוקרה בעולם, בכללם לה־מונד הצרפתי, גארדיין ומיימס הבריטיים, איל קוריירה דאלא סאירא ואיל מאמפו האיטלקיים, וניו־יורק טיימס וושינגטון פוסט האמריקאיים.

קשה להאמין שהלחץ הכבד על ממשלת גוואטמאלה עזור. ההפגנות הסוערות במכסיקו, שהיא מעצמה במרכז אמריקה, כמו הפניות לשגרירויות גוואטמאלה מצד מיטב אנשי הרוח — לא נענו כלל. אין צורך לומר שממשלתם של רונאלד רגן ואלכסנדר הייג, אינה מפעילה כל לחץ. נושא זכויות האדם ירד מהפרק בוושינגטון, יחד עם אנדרו יאנג, סיירוס ואנס ולבסוף גם ג'ימי קארטר.

כמה עובדות על גוואטמאלה

* שוכנת באמריקה המרכזית, ליד מכסיקו, 7 מיליון תושבים.
* 50 אחוז מהתושבים הם אינדיאנים, המדברים ב־32 שפות מקומיות.
* 85 אחוז מהאינדיאנים, 62 אחוז מכלל האוכלוסיה, אינם יודעים קרוא וכתוב.

עולם קטן

* 20 אחוז מהאוכלוסיה — מובטלים.
* 65 אחוז מועסקים בחקלאות, 11 אחוז בתעשיה.
* 74 אחוז מהייצוא הוא חקלאי (קפה, כותנה וכו').
* 30 אחוז מהאדמה הראויה לעיבוד מצויה בבעלותו של אחוז אחד מן האוכלוסיה!
* 40 אחוז מהמועסקים משתכרים רק 60 דולר לשנה.
* רק במשך עשר שנים, בין 1944 ל־1954, נהנתה גוואטמאלה ממישטר דמוקראטי. מאז היא נשלטת, באורח ישיר או בלתי ישיר, על־ידי הצבא המשרת את האוליגרכיה המקומית ואינטרסים זרים, בעיקר של ארצות־הברית.
* לדברי וושינגטון פוסט, לה־מונד, ניו־סטייטסמאן והצהרת ראשי האופוזיציה — ישראל היא ספק הנשק העיקרי של גוואטמאלה.

ארצות־הברית: הנאצי שמאחורי הפאלנגות

"מפלת היטלר היתה גם תבוסה לאירופה ולאמריקה." העולם כבר התרגל להצהרות כאלה מפי נאצים מושבעים, בדרך כלל אנשי־שוליים, מרי־נפש שנכשלו בחיים. אבל קשה מאוד להדביק תווית כזו לוויליס אליסון קארטר, מולטימיליונר (בדולרים), בעל 470 תחנות רדיו ו־37 תחנות טלוויזיה ברחבי ארצות־הברית. העיתונאי המפורסם, דרו פירסון, כינה את קארטר וקבוצתו ניאו־נאצים, וציטט את מיכתבו על תבוסתו המצערת של אדולף היטלר.

קארטר עומד בראש קבוצה פאשיסטית, הממנעת עסקנים ימניים ולוחמת בכל מגמה ליבראלית בתוך ארצות־הברית. הליגה למניעת השמצה של בני־ברית טוענת, שאנשי קארטר ניסו לגייס כספים כדי להשליט דיקטאטורה צבאית בארצם...

אין אנה פראנק. קארטר מוציא שבועון בשם ספוטלייט (340 אלף עותקים), המשופע בכותרות כמו:

חודה לקוראים

הפנייה לקוראים, לספק להעולם הזה מידע על יחסי חברות ישראליות, ובעיקר הסתדרותיות, עם דרום־אפריקה, הניב היענות בלתי־צפוייה.

אין טעם לשאול שוב את כור על קשריה עם דרום־אפריקה, או להעמיד עובדה זאת בסימן שאלה. חבר שחזר השבוע מיוהנסבורג סיפר, שהעיר שורצת

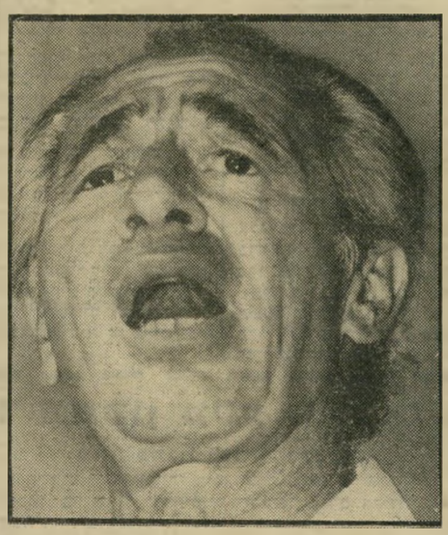

מייסד תעשיית־נשק שימעון פרס
ישראלים ביוהנסבורג

ישראלים, בכללם אנשי כור. לכן נסתפק בשאלות יותר קלות:

- **האם חברת המתכות איסכור קשורה בחברה בעלת שם זהה בדרום־אפריקה?**
- **האם מקפידה כור, לכל הפחות, על קיום קשרים רשמיים גם עם איגודי העובדים של השחורים?**
- **כיצד נוהגות בנושא זה חברות אחרות, כולל התעשיה האווירית?**
- **האם צודק הירחון הלונדוני דה מידל איסט, הטוען בגליון אפריל שלו, שהתעשיה הצבאית סייעה לדרום־אפריקה לעקוף את אמברגו הנשק תוך שימוש באוניות צי"ס?**

בריטניה: מיהוא מי?

העובדה שפול מקארטני הופיע בפירסום היוקרה הבריטי „מי ומי" לא צריכה להפתיע במיוחד. אבל הפעם משך ההיבט הרכושני, לא המוסיקלי, את תשומת־ליבם של הפרשנים.

מסתבר ש־1978 בילבד הרוויח מקארטני 50 מיליון דולר מתמלוגים ומזכויות על הפקות מוסיקליות רבות, כולל הלו דולי. 1979 היתה עוד יותר שמנה, והכנסותיו של פול הגיעו ליותר מ־60 מיליון דולר. עורכי הספר לא הספיקו עדיין לכלול את תנובת 1980.

„מרגל סובייטי בבית הלבן" או „יומנה של אנה פראנק — זיוף". בעיתון מופיעות כתבות המוקיעות את המזימות המשותפות של בנקאים יהודים, עסקנים ציוניים וחתרנים קומוניסטיים, נגד הפועלים האמריקאיים ישרי־הדרך.

בבניין המישרדים הענקי של קארטר בוושינגטון, פועלות כל חברות־הבת שלו, כולל המוסד לביקורת היסטוריה, המוקדש, רובו ככולו, להפרכת ה„עלילה", שהנאצים השמידו יהודים במילחמת העולם השניה.

קארטר עצמו, בדומה להאוורד יוז, אינו אוהב להופיע בציבור. הוא מנהל את מישרדו בישיבות טלפוניות מביתו שבקליפורניה. מפעם לפעם הוא קופץ לוושינגטון, כדי להפתיע את עובדיו במחדלים אמיתיים או מדומים. במישרד יש גלאי־שקר שבו משתמשים ל„בירורים" עם עובדי המישרד. הוא מסרב להופיע בציבור או להתראיין.

בשנים האחרונות אין רואים עוד בקארטר אישי־שוליים. הסינטור לשעבר סאם ארווין חלק לו מחמאות, וחבר בית־הנבחרים ג'ורג' האנסן עודד את כל חבריו לחתום על ספוטלייט. יותר ויותר אנשי ימין רואים בו מייצג לגיטימי של רעיונות אמריקניים אותנטיים.

אבל בשנה האחרונה צימצם קארטר במידה מסויימת את פעילותו בענייני פנים. הוא מפנה עתה את רוב משאביו לתמיכה בפאשיסטים בלבנון, בעיקר באנשי ה־פלאנגות של באשיר ג'ומאייל.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

שב'עות רצון בוושינגטון ומוסקווה הלקחים יילמדו באקדמיות הצבאיות

מפקד צבאי בכיר במטה נאט"ו בפריסל אמר אתמול לכתב שבועון התעופה „אוויאריישן ווייק", כי לקחי המילחמה ב־לבנון נלמדים כבר עתה בקבוצת־עבודה שהוקמה על־ידי המטה הצבאי של הברית הצפון־אטלנטית. „אין לי ספק שמילחמה קצרה ומעניינת זאת תשמש כחומר־עזר לשיעורי ציונים באקדמיות הצבאיות בכל העולם," אמר איש נאט"ו.

גנראל א.א. הרשפלד, הממונה על פיתוח אמצעי לחימה בפנטגון, אמר כי ישראל מעמידה לרשות הצבא האמריקאי פרטים מלאים על תיפקוד מערכות הנשק האמריקאיות במילחמת הטילים בלבנון. לדבריו, מורות הבדיקות הראשונות על עליונות מבוסי אם־15 על פני מיג־23. „העובדה שרק ששה מבוסים מתוצרת ארצות־הברית הופלו בפגיעות טילים מן הקרקע מורה שמצאנו תשובה לבעייה," אמר הגנראל.

בוואראשה נערך עתה כינוס של מומחים צבאיים ומפקדים בכירים בברית ואורשה, לניתוח מוצאות המילחמה בלבנון. כמה מומחים צבאיים סובייטיים, השוהים ב־סוריה, עומדים לצאת לארצם כדי למסור את התרשמותם מתיפקוד הצבא הסורי במילחמה.

הסדר תוך שבוע – הטילים יוצאו

טיסות התקיפה הישראליות יופסקו

מאת כתבנו בוושינגטון וסוכנויות הידיעות

שלושה ימים אחרי שהסתיימה מילחמת הטילים בלבנון, נראה כי עומד להימצא הסדר לסיום הסיכסוך שם. מקורות מדיניים בוושינגטון מספרים, כי השגת ההסדר צפוייה תוך כמה ימים, עוד לפני מועד קיום הבחירות בישראל.

הקווים הכלליים של ההסדר יהיו: פינוי הדרגתי של הטילים הסוריים מביקעת הלבנון, תוך מתן התחייבות ישראלית לחדול מטיסות תקיפה בשמי לבנון, ושמירת הסטאטוס־קוו בין הצדדים היריבים בלבנון.

בוושינגטון מעריכים עתה, כי ניתן היה להגיע להסר כזה גם לפני פרוץ פעולות האיבה. פקיד בכיר במישרד ההגנה אמר לכתבנו בוושינגטון, כי „עם זאת, אין ספק שהקרבות זירזו את התהליך והבהירו לצדדים השונים כי זהו ההסדר האפשרי היחיד." הוא הביע את ביטחונו שהמעורבות הסובייטית במיזרח־התיכון לא תיגבר בעיקבות ההסכם. „אך אין לומר שנבלמה לחלוטין."

שר־החוץ האמריקאי, אלכסנדר הייג, אמר אמש בתוכנית הטלוויזיה הפופולרית „מול פני האומה", שארצות־הברית תמשיך במאמציה לבלימת התוקפנות הסובייטית בכל מקום בעולם. במוסקבה אמר אתמול מזכיר המפלגה הקומוניסטית ליאוניד ברז־נייב, כי „הקו הנוקשה של רייגן הוכס בלבנון, והאנטי־אימפריאליזם נצח ינצח."

בלבנון נמשכים הקרבות בין הנוצרים והשמאל. רדיו הפלנגות מסר בשידוריו הבוקר, כי אתמול הופצצו הרובעים ה־נוצריים של ביירות והפלנגות השיבו אש לעבר מקורות הירי.

(המשך מאושר)

תצלום זה, של משאית ישראלית בדרך בין ג'וניה וזחלת, ביום האחרון של הקרבות, הוא פרי עבודתו של צלם בריטי שנהרג ארבע דקות לאחר מכן בכדור תועה.

פרס: איש לא יוכל לשלול את חלקו של המערך בניצחון

התחייה: הנסיגה — אסון לאומי; רובינשטיין: ניצחון אדיר; אלגרבלי ומרציאנו יגישו אי־אמון

תגובות נוספות:

● **תנועת התחייה:** „הנסיגה מהר הלבנון היא אסון לאומי. סילוק התנחלויות גוש־אמונים מהר הלבנון מוכיח שבגין לא השתנה, והוא אוייב ההתנחלויות."

● **אמנון רובינשטיין (שינוי):** „הניצחון האדיר של צה"ל, שכל העם עמד מאחריו, הוא ללא ספק ניצחון אדיר. אני חוזר על הצעתי, לשקול הנהגת עונש מוות למחבלים."

● **האיחוד** — חברי־הכנסת מרדכי אלגרבלי וסעדיה מרציאנו הודיעו כי בדעתם להגיש הצעת אי־אמון בממשלה, ברמטכ"ל ובאשכנזים. בישיבת הכנסת שתיערך לרגל הניצחון, בשבוע הבא. „בין תשעת המועמדים לצל"ש יש רק שלושה מבני עדות המזרח." נאמר בהודעה ש־פירסמו השניים.

בישיבת לישכת מפלגת העבודה שנערכה אתמול בתל־אביב היו כל הדוברים מאחדים ברעתם, שאין להתיר לראש־הממשלה ולליכוד לקטוף לבדם את פירות ניצחון צה"ל בלבנון. שימעון פרס אף הציע שהמערך ינקוט קו הסברה האומר שצה"ל ניצח למרות שילטון הליכוד.

עוד אמר פרס: „הניצחון האדיר הוא תוצאה של עבודת־תשתית יסודית ששלושה היו בסיסיה: עבודה קשה, עבודת צוות ועבודת תשתית."

אבא אבן הזכיר, שלמרות כל מה שקדם למילחמה, הצטרף המערך ברגע המכריע לקונסנזוס הלאומי. „אף ניתן לומר שיצר למעשה בהצטרפותו קונסנזוס זה, והצטרף לברית־הדמים שנכרתה עם הנוצרים ב־לבנון."

בגין: אסד - אימבציל

בנאום מתון שנשא ראש־הממשלה בתל־אביב העלה על נס את הרמטכ"ל

מאת כתבנו בתל־אביב

בנאום שנשא אתמול בפני ותיקי המחתרות במצודת זאב בתל־אביב, גילה ראש־הממשלה מנחם בגין מתינות וזהירות רבה, ונזהר שלא להיגרר בלשונו ולשלהב את הרוחות, כדי שלא לסכן את ההסדר המסתמן. בין השאר אמר בגין:

„נשיא סוריה, הדיקטטור אסד, הוא שילוב מתועב של אמבה ודביל, או, בקיצור אימבציל. שכנו העלוב מדרום, אותו חמור־גרם בצורת מלך, אותו קיסר המאנייקים חוסיין, קפץ גם הוא על העגלה הטובעת וחטף את שלו. מאחורי שניהם הזדנב רב המרצחים ערפד, הקרוי גם ערפאת, ועל התיזמורת האדומה הזאת ניצחו הנאצים המחופשים כרוסים. את כל אלה היכינו, ונקמנו את דם ששת המיליונים, עד הילד האחרון."

בגין, שזכה לתשואות ממושכות, העלה על נס גם את רמטכ"ל צה"ל, רב־אלוף רפאל איתן: „רפול שלנו יכול לקחת את אלכסנדר הגדול, נפוליון בונפרטה, גנראל פרשינג ופילדמרשל מונטגומרי, להושיבם לפניו וללמדם פרק בהילכות ניהול מילחמה כלמד מורה את דרדקיו."

האוצר מחכנן מסע הוזלות חדש

מאת כתבנו לענייני כלכלה

החל מתחילת השבוע הבא יפחתו מיסי קניה ומכס על שורה של מוצרים. אלה כוללים שיש למצבות, בד שחור וסרחים, שר־האוצר, יורם ארידור, הודיע שההוזלה תהיה בתוקף במשך החודש הקרוב בילבד. „זכל הקודם זוכה". הוא דחה את השענה כאילו מדובר בכלכלת־בחירות.

(המשך יבוא)

הרמטכ"ל: „במוחם ציוו לנו את ארץ־ישראל"

כהלוויית שמונה מחללי צה"ל שנפלו במילחמת השילים בלבנון, ושנערכה בבית־העלמין הצבאי בקריית שאול, אמר הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן: „קורבנם לא היה לשווא. הם לחמו כאריות, נפלו כגיבורים, ובמותם ציוו לנו את ארץ־ישראל."

בהלוויית עשרות חללי צה"ל, שנערכו אתמול ושלשום, ושייערכו גם היום ומחר בבתי־עלמין בכל רחבי הארץ, נוטלים חלק שרי ממשלה, חברי־כנסת מכל הסיעות, רבנים ואנשי ציבור.

בהלוויה שנערכה לחללי קיבוצים בעמק יזרעאל אמר ישראל גלילי: „חיילנו האמיצים שנפלו בלבנון מנעו מחיילים אחרים ליפול במערכה על תוכנית אלון."

בהלוויה שנערכה בהר־הרצל בירושלים אמר הרב הראשי שלמה גורן: „הם היו כארזי הלבנון, ואנו, לעומתם, כאזוב אשר בקיר. הם נפלו — אך דויד מלך ישראל חי וקיים."

בהלוויה שנערכה בבאר־שבע אמר ח"כ רוני מילוא: „הם נפלו שם, נפול אחים גם יחד, אנשי שלום עכשיו בצד אנשי גוש אמונים, אנשי הנסיגה והבגידה בצד אנשי הגו הזקוף. כדורי המרצחים לא הפרידו ביניהם."

כתבי עתי"ם מוסרים, כי בהלוויות נראה קהל רב, והיו מחזות קורעי־לב של אלמנות והורים שכולים שנפלו על קבר יקיריהם ובכו. מחר צופים לקהל רב בהלוויה שתיערך בבוקר בהר־הזיתים בירושלים, שם ישאו דברים ראש־הממשלה מנחם בגין ויו"ר מפלגת העבודה שימעון פרס, כמה שעות לפני תעימות ביניהם בטלוויזיה, במיסגרת תעמולת הבחירות.

האקדמיה מאמצת את הקונסנזוס

מאת כתב עתי"ם בירושלים

האקדמיה ללשון העברית החליטה שלשום לאמץ את המילה קונסנזוס ללשון העברית. בפירסום מטעם האקדמיה, ש־יראה אור בקרוב, יוצגו ההטיות של המילה העברית החדשה.

לכתב עתי"ם נמסרו, לדוגמה, כמה הטיות:

● **לקונסנזו** — להביא לכלל קונסנזוס.
● **קונסנזו** — מי שמביא לכלל קונסנזוס.
● **קנזנסת** — מאמץ משותף של גורמים שונים להגיע לכלל קונסנזוס.
● **קנזינספה** — קונסנזוס קטן.

שרתון-לגברים כמוך

מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
הנותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!

אזהרה: העישון מזיק לבריאות

יש רק שתי דרכים לנסוע לחו"ל

עם או בלי

בלי ויזה

- אתה צריך "להסחב" עם הרבה כסף במטבעות שונים.
- וכשנגמר הכסף... לא נעים אבל אתה עלול "להתקע".
- כספך עלול להאבד או להיגנב.

עם ויזה

- 3 מיליון סוחרים ברחבי העולם יכבדו את הכרטיס ואותך.
- ובנוסף - 100 אלף סניפי בנקים בכל העולם מאפשרים לך משיכות מזומנים בכל יום.
- הכרטיס בטוח יותר מכסף.

לכן - קח איתך ויזה: זה נח, זה בטוח ו... יותר טוב מכסף.

ניתן להוציא כרטיס "ויזה" בינלאומי לשלושה חודשים בלבד.

עם ויזה אתה אזרח העולם.

ויזה - יותר טוב מכסף

הם פחדו מפני לווינסון - הם העדיפו את האיש שהקים את הבורסה

בעיקבות מינויו של חב"ש כמועמד המערך לתפקיד שר־האוצר, אפף קשר־שתיקה שני ענינים הקשורים במינוי: תוצאות „הרפורמה" שהונהגה בעוקבות המלצת ועדת בן־שחר, והסיבה האמיתית להעדפתו של חב"ש על פני יעקוב לווינסון. במאמר הראשון („העולם הזה" 2280) הסביר הכלכלנית אפתר אלכסנדר כי „הרפורמה" הקימה את הבורסה — ואיש אינו מעוניין להזכיר זאת.

מדוע הועדף חב"ש? הכלכלנית טוענת: השליטים האמיתיים של המשק הישראלי — בעלי הבנקים וחברות החשקעה — חששו מלווינסון. הם יודעים שחב"ש ישרת אותם!

הלוויתנים רצו בחב"ש

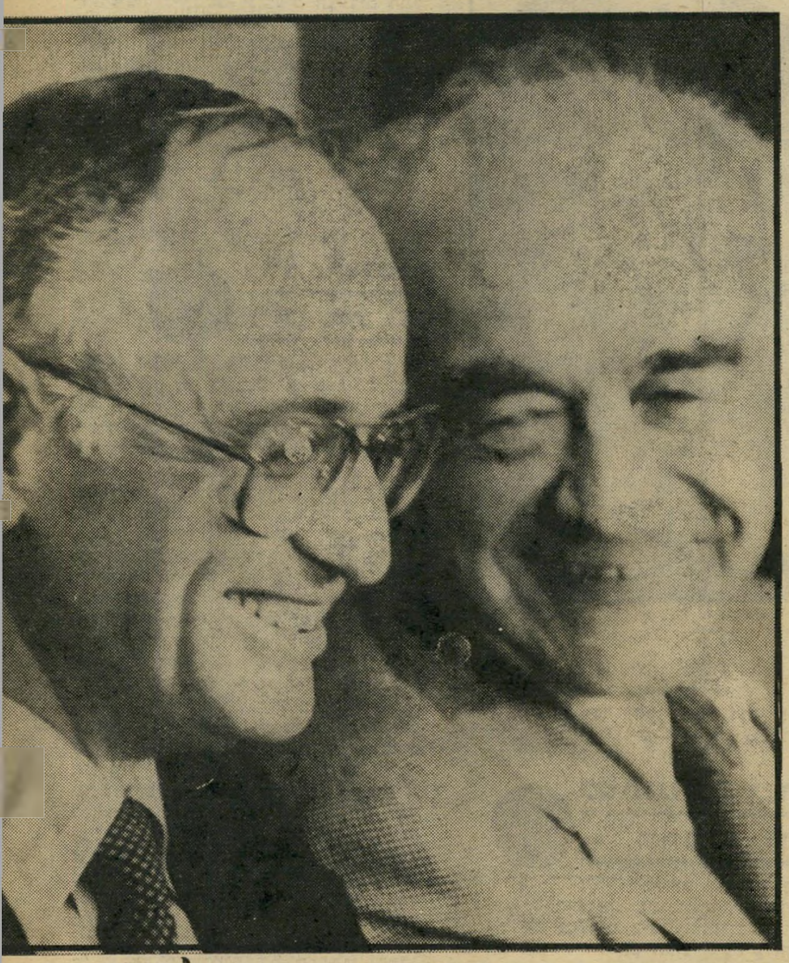

המועמדים

חיים בן־שחר ונפתלי בלומנטל הועדפו על־פני יעקב לווינסון. יו"ר מפלגת העבודה, שימעון לא רצה להסתכן בעימות עם הבנקים וחברות ההשקעה הגדולות מהמצב הנוכחי, השורר במשק.

המערך קבע לו מועמד למשרת שר־האוצר, הוא הפרופסור חיים בן־שחר. המערך גם הדיח מועמד אחר לאותה משרה, את יעקב לווינסון. לכל אחת משתי הפעולות האלה יש חשיבות רבה. כל אחת מהן מסמלת את מערך הכוחות הנוכחי בכלכלה ובחברה הישראלית. שתי הפעולות כאחת — גם המינוי וגם ההדחה — הן תוצאה של מערך כוחות זה. בין תפיסתו הכלכלית של בן־שחר לבין זו של לווינסון מפרידה תהום עמוקה, שאין לגשר עליה.

האוצר למינהם, בין המועמדים השונים למישרה זו?

כשמדובר בעמדת שר־אוצר, אין לכוונות המוצהרות מישקל רב. חשובים המעשים. בתחום המעשים, השליטה הכלכלית במשק שלנו מצויה בעיקר בידי הבנקים ובעלי חברות־הענק להשקעות. יש משקל רב מאוד לכוונות השליטים הללו, אך הם אינם מצהירים עליהן. עם זאת, אין ספק שהם השליטים האמיתיים בכלכלתנו, יתמכו ב־אותו מועמד שהתוצאות הצפויות מהאמצ־

מאת

אסתר אלכסנדר

כאשר הודח האחד, והשני מונה, קבע ה־מערך מה תהיה דרכו הכלכלית־חברתית, אם יגיע לשילטון.

יש לציין לזכותו של חב"ש, שהוא מצדד בהרבה דברים טובים — כפי שאפשר ל־הבין מן הראיונות שנתן ליוסי שביט ב־ידיעות אחרונות וליאיר קוטלר במעריב בערב חג הפסח. הוא בעד חידוש הפי־תוח, הוא נגד אבטלה, הוא בעד מאזן תשלומים בריא, בעד ייעול, בעד פריון, בעד טכנולוגיה מפותחת, בעד העלאת רמת החיים, בעד העלאת קרן העבודה. מי אינו מצדד בכל אלה? אפילו שרי־האוצר הקוד־מים, שלא כל־כך הצליחו להגשים דב־רים טובים אלה, היו בעדם. אין שום סיבה לפקפק שלווינסון גם הוא בעדם.

אלא מה? רשימת המטרות הזאת אינה תוכנית כלכלית, כפי שהרבה אנשים טו־בים וישרים עשויים לחשוב. זאת היא הצהרת כוונות בלבד, ובתור שכזו אפשר להמשיכה ולהוסיף עליה עוד דברים טו־בים, וכך להשיג קונסנזוס לאומי.

אם כולם מסכימים בתחום הכוונות ה־מוצהרות, איך, בכל זאת, נבדיל בין שרי־עים הכלכליים שינקוט יעלו בקנה אחד עם כוונותיהם הבלתי־מוצהרות.

דוב גניחובסקי, במאמרו „עקביות מסויי־מת" (ידיעות אחרונות, 22.4.81), מתאר את האמת הזאת, אליה הגיע מתוך הסתכלות ב־עובדות, באלה המילים: „מה עושה פולי־טיקאי ישראלי כאשר מתברר לו שדרכו פרושה לפניו אל מישרד־האוצר? הוא נש־בע בנקיטת חפץ, בכל האלות הכתובות ושאינן כתובות, כי לא יטיל מיסים על הבורסה הקדושה ולא יפגע בה. ככה עשו זאת מימי רבינוביץ ואילך כל שרי־האוצר בישראל שהגיעו אליה (למישרה זו), אלה מהם שלא עשו זאת לא הגיעו אף לתחילת המירוץ". ואכן, בן שחר אמר שלא יפגע ברווחי הבורסה, כי החיסכון שם מעודד את הפיתוח, העומד בראש מעייניו. הוא יקבל, כמובן, את תמיכת הלווייתנים של הבורסה שלהם איכפת פחות מכל מה הסיבה לכך ששר־האוצר המיועד לא יפגע בבורסה. ממדיניות זאת יצמחו בכל מיקרה רווחים טובים עבורם, והעיקר — רווחים משוחררים מכל מס.

האם יצא מכך גם פיתוח המשק? זה

הדוגמה העגומה

בהנהגת „גברת הברזל" מרגרט תאצ'ר הביאו הקיצוצים בתקציב להרס המשק הבריטי. האבטלה הגוברת אינה מביאה לצימצום האינפלציה (קריקטורה של שטרן).

(המשך מעמוד 21)

כלל־וכלל לא בטוח. העובדה שחב"ש „רוצה" בפיתוח אינה משנה דבר. חשוב מאוד שאין הוא עומד להטיל מס על רווחי הבורסה. אמצעי המדיניות הם החשובים. הם הפועלים בשטח, ומשנים את המציאות הכלכלית בצורה זו־או־אחרת. לא כך הכוונות המוצהרות. התפיסה הכלכלית, הפילוסופיה הכלכלית ולא הכוונות המוצהרות, היא החשובה, כי ממנה נובעים הצעדים המעשיים. פילוסופיה כלכלית גם מאפשרת לנו לצפות מראש את תוצאותיהם של הצעדים הכלכליים ולבחון: האם הם נעשים בהתאם לכוונות המוצהרות, או בניגוד להן? ובהתאם לאילו כוונות נסתרות של קבוצות אינטרסים נעשים הצעדים הללו? במובן זה, של התפיסה הכלכלית הכללית, ומבחינת הצעדים הכלכליים העיקריים ו־תוצאותיהם, יש הבדל רב בין בן־שחר ובין לוינסון. ברצוני לעמוד כאן על הבדלי הגישה ביניהם בשלושה נושאים עיקריים.

הפרופסור נתן את ידו

בן־שחר רואה בקיצוץ תקציב ה־מדינה את האמצעי העיקרי למילחמה באינפלציה. זאת הגישה המקובלת היום בכל העולם על אלה המבקשים להרוס את מדי־נת הרווחה באמתלה של מילחמה באינפל־ציה. זה הדבר שמתרחש היום באנגליה, בה המצב הידרדר כבר עד־כדי מהומות של מובטלים. זאת מנסה לעשות ממשלת רגן בארצות־הברית, וזאת ניסה לעשות שר־האוצר הקודם שלנו, ייגאל הורביץ. התוצאות אחידות בכל מדינה, בלי הבדל מהם התנאים הכלכליים או שיעורי ה־אינפלציה: בכל מקום בו נהוגה שיטה זו, נגרסים השירותים הסוציאליים והאינפלציה ממשיכה לדהור.

הסיבה לכישלון המילחמה באינפלציה דרך תקציב המדינה היא ברורה לגמרי: אבסורד גמור הוא לטעון שהגרעון בתקציב המדינה הוא הגורם לאינפלציה. „הכספים הנזילים" — המוזמנים, הצמודים, המני־יות זרכוש אחר, שבנקל אפשר להפכם ל־כסף עובר־לסוחר, נמצאים בידי אחוז קטן ועשיר מן האוכלוסיה שלנו; והון זה גדול פי־כמה יותר מן הגרעון התקציבי. נזילות זו, שביסודה של האינפלציה, היא המאפשרת „לציבור" לקנות כל דבר בכל מחיר (אפילו דירות במיליוני שקלים). הון זה גדל בקצב מהיר הרבה יותר מאשר כל הזרמה ממשלתית. במשק שלנו נפתחו מנגנונים רבים כדי „להבטיח" גידול מהיר של נזילות זו ללא שום קשר עם התקציב. ח"כ שלמה אליהו, בעל הברת הביטוח אליהו, הסביר לי פעם, כי הוא יודע טוב ממני כמה צינורות פתוחים לכסף זה כדי „לעשות" כסף נוסף. הוא בהחלט היה נגד „פיתוחים" כי היה לו ברור שבהם שורש האינפלציה.

הגרעון התקציבי, כאמור, הוא אפסי לעו־מת הנזילות הזאת של „הציבור", וגם אין שום צורך בהזרמה ממשלתית כדי שנזילות זו תגדל. היא גדלה דרך ההצמדה, דרך המשחקים בבורסה, דרך הספקולציות במט־בע זר, דרך הריבית הגבוהה. היא גדלה מעל הכל בגלל שיחרורם של רווחים אינפלציוניים, ספקולטיביים בלתי־פרודוק־טיביים אלה מכל מס.

ולעניין זה נתן את ידו הפרופסור בן־שחר. בריפורמה הידועה שלו הוא הטיל מס רק על רווחי ההון היצרני; את רווחי ההון הספקו־לטיבי הוא שיחרר ממסים. יכעת הוא מצהיר שדבר זה לא ישתנה אם הוא יגיע לכהונת שר־האוצר.

התעשרות זו תמשיך לדרבן את האינפל־ציה גם אם בן־שחר יצליח להעלות את הכנסות המדינה ב־5% באופן ריאלי, כפי שהוא מקווה. היא תימשך גם אם התקציב יהיה מאוזן וגם אם הוא יקוצץ לחצי. ה־סיבה לכך היא, שמקורה הריאלי של הת־עשרות זו הוא ההידרדרות של מעמד ה־שכירים ושכרם הריאלי, והתמוטטות ה־מיפעלים הקטנים והבינוניים. ההתרוקנות של מיפעלים אלה מרווחים גורמת לכך שהם אינם יכולים לעמוד בריבית הגבוהה והמיסוי מצד אחד, ובירידה בכוח הקניה העממי מצד שני.

בממשלה כזה אין התוצר גדל, קפוי־צה אחת יכולה להתעשר רק על חשבון קבוצה אחרת. אין שום אפשרות אחרת. הצינורות הפתו־חים להתעשרות שהזכרו לעיל — הם המנגנונים להעברת הכנסה מחלק אחד של הציבור למשנהו.

לא פעם קוראים בעיתון שמצפים לעלי־יות שערים בבורסה כתוצאה מן „ההזרמות שבדרך". עליות שערים אלה לא נובעות מן ההזרמות אל שכר העבודה.

לסתום צינורות ההתעשרות

דרך היחידה ללחום באינפלציה היא לסתום את צינורות ההתעשרות בין אם הם נמצאים בתוך התקציב, ובין אם הם מחוצה לו. אם האוצר יעסיק את עצמו במקום זה בקיצוצים בשרותים ה־סוציאליים בתקציב, האינפלציה לא תפחת, אלא תגדל. קיצוצים כאלה הם הורדה נוספת בשכר הריאלי, ועל חשבון הורדתו גדלים הרווחים האינפלציוניים — כפי ש־הדבר קורה למעשה בכל העולם, ואין זה משנה תחת איזו סיסמה מקצצים במדינ־יות הרווחה. אם חיים בן־שחר חושב שעל חשבון הקיצוצים האלה הוא יגדיל את ההשקעות הפרודוקטיביות — כפי שהתבטא בראיון שהוזכר, יווכח לדעת שטעה. כאשר הצינורות להתעשרות פתוחים לרווחה, כא־שר אין מיסוי על רווחי־ספקולציות, כאשר משאבת הריבית סוחפת את כל רווחי־הייצור לבנקים, „החיסכון" מקיצוץ תק־ציבי הרווחה ייהפך בדרך־לא־דרך לרווחי־אינפלציה ולא להשקעות פרודוקטיביות — זאת ללא קשר לכוונות המקוריות של ה־מקצץ הלאומי.

אין לי ספק שהשליטים הכלכליים ב־משקינו, הבנקים, חברות ההשקעות ה־הולכות ומתרחבות, כל הנהנים מן הריכוז־יות הכלכלית הגדלה, לא יתנגדו לנסיונות האוצר ללחום באינפלציה דרך התקציב.

לוינסון לא אמר אפילו מילה אחת על התקציב, בניגוד גמור ל־חב"ש.

מועמד המערך לראשות מישרד האוצר רוצה בחידוש הפיתוח. הוא מפליג בחלו־מות, ומסביר מה יעשה בתוספת לתוצר ה־לאומי שנתבע מחידוש הפיתוח: הוא ייחלק תוספת זו לשלושה חלקים; חלק אחד, ה־ראשון, ילך להעלאת רמת החיים של ה־עובדים הפרודוקטיביים במשק (באמת הגיע הזמן). חלק שני — להשקעות; וחלק שלי־שי — לתמריצים לייצוא.

זה באמת יפה. אך כיצד נגיע מן ה־אינפלציה השוררת היום, ממחסור מוחלט בהשקעות נטו בענפי הייצור, מניוון כל־כלי בן שנים לגן־העדן של גידול כלכלי מרשים? בן־שחר טוען, שיש צורך בתקו־פת מעבר בת כמה שנים של „קיצוצים ו־קורבנות".

מה יקוצץ? מי יישא בקורבנות? האם הקיצוצים הם אותם קיצוצים תקציביים מועילים ברווחה ובשירותים חברתיים, ש־כבר דובר בהם כאן, או גם קיצוצים אח־רים? האם בנטל יישאו השכירים, כרגיל?

מועמד לוינסון ויו"ר פרס
מודח ומדיח

„רקנטי הרוויח בישראל ומשקיע באמריקה הורביץ הרוויח בישראל ומשקיע בפורטוריקו מרידור הרוויח בישראל ומשקיע באוסטרליה - וחב"ש לא יגע בהם!"

משום מה יש לי תמיד חשש, שכאשר כלכלן מסוגו של חב"ש מדבר על קיצו־צים וקורבנות, הוא מתכוון לעובדים ו־לרמת חייהם. אף־פעם לא שמעתי שכלכלן מן השורה ידרוש קורבנות מן הקבלנים. בעיניו, רק לשוק החופשי יש זכות ל־דרוש קורבנות מן הקבלנים. זו אינה זכו־תה של הממשלה. לכל היותר יש לממשלה הזכות להעניק לקבלן הקלות: הקלות מי־סוי למשל, או „תמריצים".

המשק נחנק מרוב הון

לעומת־זאת קל לראות איך, כתוצאה מן הקיצוצים והקורבנות הנ"ל, מע־מיק המשבר, נהרס הייצור, נוצרת אבטלה ודוהרת האינפלציה. באנגליה, הסוג הזה של „מעבר" מן המשבר „לפיתוח" נמשך כבר שנתיים. גם הורביץ הבטיח לנו פי־תוח וגידול אחרי תקופת „המעבר" של הקיצוצים והקורבנות שלו. אך מעבר להרס החלקאות, הרס מיפעלים קטנים ובינוניים „לא כדאיים", וגידול האבטלה והאינפל־ציה הוא לא הגיע, ובעצם אף אחד מבעלי תוכניות הקיצוצים והקורבנות לא הגיע מעבר לזה.

בן־שחר אינו רוצה באבטלה — כך הוא אומר. אך אם הוא רוצה קיצוצים וקורב־נות, הרי או שהתיה אבטלה, או שתרד רמת השכר הריאלי — גם אם הוא אינו רוצה בשני הדברים. זהו הגיון הדברים. ואולי הוא רוצה שאנחנו כולנו נישא ב־קורבנות — השכירים והקבלנים כאחד? במיקרה זה, יתכן שייעלמו רבים מן ה־אספקטים השליליים של „הנשיאה בקורב־נות".

אך לשם מה יש צורך בדבר הזה? יש מצבים בהם יש צורך בהורדת רמת החיים של כל האוכלוסיה, כדי להפוך להון־השק־עות את אותו חלק של התוצר שלא נצרך.

אך במשק שלנו יש הון! המשק נחנק מרוב הון!

מיליארדים מסתובבים בבורסה לריק ו־מיליארדים רבים אחרים מוצאים את דר־כם להשקעות בחוץ־לארץ. רק לפני כמה ימים נכתב במעריב, שלאדון רפאל רקנטי, מבעליו של בנק דיסקונט הישראלי, יש השקעות אישיות בסכום של 130 מיליון דולר בחברת ספנות אמריקאית. איפה הוא הרוויח את הכסף הזה? הוא הרוויח אותו כאן, אצלנו, והוא מעשיר את חברת הספ־נות הזרה. זאת — בנוסף לכל ההשקעות של בנק דיסקונט בסניפים שלו בארצות־הברית, ובנוסף להשקעות של כל הבנקים שלנו בסניפיהם ובחברות־הבת שלהם ב־ארצות־הברית. איפה הם הרוויחו את הכסף הזה? איפה הורביץ הרוויח את הכסף שלו, אותו הוא משקיע בפורטו־ריקו? איפה הרוויח יעקב מרידור את הכסף שהוא משקיע באוסטרליה? כאן בישראל.

כאן. בארץ הזאת.

כל ההון הזה שמשמש לצרכי ארצות זרות, נוצר על־ידי עבודתנו, ואם תרצו — קור־בנותינו, כאן, בישראל. אין זה נכון ש־קורבנות העובדים יוצרים באופן אוטומטי גם פיתוח, אך זה כן נכון שהם יוצרים הון. ומי ערב לכך שהון זה, שנוצר ב־עבודתינו ובקורבנותינו ישמש לפיתוח ה־ארץ? בן־שחר? אם כן — אז שיגיד כך. עד כה לא נמצא שר־אוצר שיהיה ערב לכך, אך קורבנות הם דרשו, כולם.

תפקידו של שר־האוצר שרוצה לחדש את הפיתוח הוא לדאוג לכך שהחון שנוצר בארץ ישאר כאן ויוך לפיתוח הארץ, ולא לתכנן קיצוצים וקורבנות חדשים כדי ליצור הון להשקעות. הון יש לנו די והותר.

הרעיון של תקופת קיצוצים ו־קורבנות בין תקופת האינפלציה לבין חידוש הפיתוח הוא חסר שחר. העובדים „מקריבים" כל הזמן, ויוצרים הון כל הזמן. העובר ששברו הוא שכר מינימום, והנשים בתעשיות המכפטיל ששכרן נמוך משכר המינימום, מקריבים כל הזמן ויוצרים הון עתק. אך האינ־פלציה דוהרת — ופיתוח אין. הסיבה לכך היא, שגם אינפלציה וגם חוסר הפיתוח נובעים ממקור אחד, והוא: אלה שמרוויחים את ההון במשק לא מוכנים להשקיע אותו בארץ. מסיבה זו אין פיתוח ומסיבה זו מצטבר הרבה כסף ביד מעטים, כסף שמשמש לצריכת מותרות, לדיכון האינפלציה.

את המצב הזה יש לשנות. שר־האוצר החדש צריך לדאוג לזה שההון שנוצר ב־ארץ יושקע בייצור. בסידרה של פעולות המכוונות אך ורק לעניין זה, הוא יפסיק את האינפלציה ויחדש את הפיתוח בעת־ובעונה־אחת. אין, ולא יכול להיות, פסק זמן בין חידוש הפיתוח והאינפלציה, כי הם היינו־הך.

שר־האוצר צריך ליצור תנאים לכך ש־הון־העתק שנמצא במשק יושקע בו, ו־שלא ילך לבורסה או לחוץ־לארץ. אין פסול בשימוש באמצעים אדמיניסטרטיביים למטרה זו. אפשר לאסור את ההשקעות בחוץ־לארץ, ובארץ צריך להוריד את שער הריבית, להפסיק את ניוד השקל ולדאוג לעליה בכוח הקניה העממי, כדי ליצור תנאים להשקעות בייצור. וזאת בנוסף ל־מיסוי גבוה על רווחים ספקולטיביים.

איש לא יופתע, לכן, אם בעלי הכוח ה־כלכלי שלנו, שמשקיעים בחוץ־לארץ, יתמ־כו במדיניות „פסק זמן" של קיצוצים ו־

(המשך בעמוד 60)

רק עד 12 ביוני

*6 תשלומים בלי ריבית ובלי הצמדה

כרטיסי טיסה: 50% במזומן, 50% ב- 6 תשלומים.

עונת הטיולים לחו"ל נפתחה- במחירי סוף-העונה

כל מה שאתה מקבל ב"אופיר טורס" — שוה קצת יותר, עולה קצת פחות.
שיטת התשלומים מאפשרת לך לנסוע בראש שקט: ⅓ המחיר בהרשמה לפי שער הדולר ביום התשלום. ⅓ המחיר כעשרה ימים לפני הנסיעה. ⅓ המחיר ב-6 תשלומים חודשיים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה, כשהתשלום הראשון בתאריך גמר הסיור.
האירגון המקצועי מוסיף להנאתך: תיכנון מוצלח, מסלול מגוון, מלונות במקומות מרכזיים, אוטובוסים חדישים ומדריכים מנוסים. רק חברה ותיקה, גדולה ומנוסה כמו "אופיר טורס", הנציגה בישראל של "תומס קוק", יכולה להציע לך שרות כזה במחיר כזה.

הסדר התשלומים חל רק על טיולים מאורגנים, שאת פירוטם ניתן לקבל ב"אופיר טורס".

אירופה הקלאסית
21 יום
$1,698
איטליה, שווייץ, צרפת, אנגליה, הולנד.
כל יום ג' מ-30.6.81

אירופה המפתיעה
15 יום, ½ פנסיון
$1,188
איטליה, שווייץ, צרפת, אוסטריה.
כל יום ג' מ-16.6.81

אירופה קוקטייל
15 יום, ½ פנסיון
$1,470
אנגליה, הולנד, גרמניה, אוסטריה, שווייץ, צרפת.
כל יום ג', מ-7.7.81

אירופה הרומנטית
17 יום, ½ פנסיון
$1,498
צרפת, אנדורה, ספרד, איטליה, אוסטריה, שווייץ.
כל יום ד', מ-1.7.81

אירופה וסקוטלנד
15 יום, ½ פנסיון
$1,485
אנגליה, סקוטלנד, הולנד, גרמניה, שווייץ, צרפת.
כל יום ג' מ-7.7.81

ספרד ואיטליה
16 יום
$1,249
ספרד, איטליה, נאפולי, קאפרי
כל יום ד', מ-22.7.81

אירופה הרים ואגמים
15 יום, ½ פנסיון
$1,248
גרמניה, אוסטריה, איטליה, שווייץ.
כל יום א' מ-14.6.81

אירופה — 27 יום
חצי פנסיון
מ-$1,777
איטליה, שווייץ, צרפת, הולנד, אנגליה

אמריקה הקלאסית
25 יום
$2,466
כל האתרים הנודעים בארצות הברית.
כל יום א', מ-24.5.81

אמריקה מסע תגליות
26 יום
$2,299
סיור מרתק ברחבי אמריקה
כל יום ו' מ-29.5.81

החלום האמריקני
34 יום
מסע רב-חוויות בתוככי ארצות הברית. בילוי בהוואי ושיט חלומי באיים הקאריביים עם ארוחת-בוקר אמריקנית.

מסע בסקנדינביה
15 יום
$1,298
שבדיה, נורבגיה, דנמרק, אוסטריה
כל יום ג' מ-5.7.81

סקנדינביה 1981
23 יום
$1,898
הולנד, גרמניה, שבדיה, דנמרק, נורבגיה
כל יום ג' מ-7.7.81

המזרח הרחוק
28 יום
$2,895
יפן, פיליפינים, הונג-קונג, סינגפור, תאילנד
כל יום ד' מ-15.7.81

רכב באירופה
מכוניות חדישות לנהיגה עצמית
מ-$99 לשבוע, ללא הגבלת קילומטרים

קופונים בארה"ב
קופונים לשכירת רכב
$29.90 ליום
7 קופונים מינימום ללא הגבלת קילומטרים.

מיניבוס
ל-9 אנשים
$290
לשבוע, ללא הגבלת קילומטרים. אפשרות לשכירת קאראוונים!

הצעת החודש: אוסטריה
חופשה בלתי נשכחת
½ פנסיון שבועיים: וינה, זלצבורג, אינסברוק והאלפים הבווארים
מ-$898
כל יום ה' מ-28.5.81

Thomas Cook
תומס קוק
חופשות מרתקות שופעות חוויות באירופה, בים התיכון, בארצות הברית באירגון חברת הנסיעות הגדולה בעולם.

חופשה באתונה פוסיידון
8 ימים בפוסיידון, יוון, המלון המעולה בפאלירון
$474
כולל שיט וכלכלה מלאה באי **מיקונוס**
כל יום ג', מ-2.6.81

נופש ביוון
10 ימים
$599
שהיה באתונה ובמיפרץ פאטרס כול שיט לאיים אגינה, פורוס, והידרה טיול לארגוליס וביקור באולימפיה
עם כלכלה מלאה.
כל יום ה' מ-11.6.81

בילוי ביוון
14 יום
$787
בילוי וטיולים ברחבי יוון — על נופיה, אתריה ואנשיה, עם כלכלה מלאה.
כל שבת מ-6.7.81

שיט בקאריביים
7 ימים
נופש גדוש אירועים וחויות. כל יום הרפתקאה, כל לילה חלום שמתגשם. ארוחות כיד המלך, מסיבות-קוקטייל, מופעי-בידור, סיורי חוף.

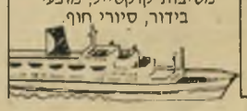

אנגלית באנגליה לנוער
3 שבועות
שילוב מהנה של לימודי אנגלית עם חופשה מרתקת בנופי אנגליה המרהיבים. מיבחר מגוון של חופשות לימודים לנוער, הכוללות פעילות ספורטיבית, מופעי בידור וסיור הכרות.

A·B·C

BENNETT OF SCANDINAVIA HOLYDAY TOURS 1981
ב"אופיר טורס"

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות.

אופיר טורס

עולם נפלא בהישג ידך.

ת"א: בן-יהודה 32 טל. 299121, 280025; אבן-גבירול 68, טל. 269052
ירושלים: אגף מלון המלך דוד, טל. 222777 • **חיפה:** דרך העצמאות 62, טלפון 663011, 664292.

יום אחד בטירה

בשעה שבע וחצי בבוקר נשמעה נקישה עדינה בדלת. היא נפתחה. ה„באטלר" (שרת ראשי? מנהל הבית? מנכ"ל השרותים? אלוהים בלבוש משרת?), במיקטורן שחור ארוך־זנב ומיכנסיים בעלי פסים אפורים, כמו ראש־ממשלה אירופי באירוע חגיגי, מביא לי למיטה כוס של תה וחלב, ומעיר כי מזג־האוויר יפה.

הרגשה מוזרה. אתמול התעוררתי בדירתי שליד שפת־הים בתל־אביב. היה חם מאוד. עכשיו אני שוכב במיטה בטירת דיצ'לי, מצפון לאוכספורד (ראה עמוד 3).

יש לי עוד שעה עד לארוחת־הבוקר. אני פותח את הווילון וחוזר למיטה, כדי להסתכל במרחבי־הדשא בחוץ, עשרות גוונים שונים של ירוק. לרגלי החלון, במרחק של כמאה מטר, נחל קטן. אחד ממקורות התמזה?

אני קם, מתרחץ, בוחר בחליפה ובעניבה לשעות הבוקר, עונד את סמל המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני (דגל ישר־אל משולב בדגל פלסטין). שעורר אמש סנסציה ב־מקום. יורד לאחד הטרק־לינים בקומת־הקרקע, שו־קע בכורסת־עור, לרגלי תמונה של גברת מהודרת מאוד מהמאה ה־17. הצייר לא ניסה ליפות את פניה, אך הלביש אותה בבגדים מפוארים. הבדוניה שלה ב־וודאי עלתה על קסמיה ה־אישיים.

סונרים

מציץ בטיימס. עדיין לא פרצה מלחמה בלבנון. טוב. מחליף מילים עם אחד המשתתפים האחרים בכנס זה, אוסטרלי גבה־קומה. מדברים על סיכוייו של מנחם בגין לחזור לשילטון. (כל משתתפי הכנס עומדים מול תופעה זו בתדהמה גלוייה). האוסטרלי מגלה בקיאות מפתיעה בפרטי־הפרטים של ה־פוליטיקה הישראלית. ביכלל, הידע של רוב המשתתפים בענייני המרחב שלנו הוא אגדי.

הצליל העמום של הגונג מבשר כי הגיע הזמן לארוחת־הבוקר. יושבים ליד שולחנות קטנים. מיץ תפוזים, ביצים עם קולי־חזיר (אלוהים יסלח?). לחם קלוי וריבה. הלורד זיו, בעל רשת־החנויות מארקס אנד ספנסר (קודש־הקודשים המשותף של הישראלים והערבים בבריטניה), מספר על חוויות עם בן־גוריון בארץ־ישראל בתש"ח. עיתונאית אמריקאית גבוהת־קומה ויפהפיה מספרת על סעודיה, משם חזרה זה עתה. היא סירבה שם ללבוש שימלה ארו־כה, וחשפה את רגליה הארוכות. המסובים מסכימים כי התנהגותה של מארגרט תאצ'ר, שלבשה בסעודיה צעיף ותלבושת „צנועה" עד כדי גיחוך, היתה מוטעית.

אתמול נערך הדיון במליאה, מסביב לשולחן העגול. היום אנו מתפלגים לקבוצות־דיון.

קבוצת־הדיון שאני חבר בה מתכנסת באחד הטרקלי־נים. מסבים לשולחן, לרגלי ציורי־שמן נוספים של אצי־לים ואצילות. אנחנו כתריסר גברים ואשה: עוזר שר־החוץ האמריקאי לשעבר, עוזר מנכ"ל מישרד־החוץ הבריטי בהווה, ראש מחלקת־המיזרח־התיכון במישרד־החוץ הצרפתי, מנהל של בנקים בארצות־ערב, מזכיר המועצה להשכלה גבוהה בגדה המערבית, מומחה בינלאומי לענייני ביטחון, דיפלומט אמריקאי בכיר, ועוד.

הנושא שנקבע לנו: אילו יוזמות מדיניות דרושות עתה מצד ארצות־הברית ואירופה כדי לקדם הסדר בין ישראל ושכנותיה? איך יכולות מעצמות־העל לשתף פעו־לה להשגת פיתרון? מה ניתן לעשות כדי להבטיח את סידורי־הביטחון שיהיו כלולים בהסדר, ומי יתן ערובות?

מתוכחים. לא כמו בישראל. איש אינו נכנס לדיברי רעהו. לעולם לא. כל אחד מדבר שתיים־שלוש דקות. הירשב־ראש אינו צריך לחלק את רשות־הדיבור. מי שיש לו מה לאמר ממתין בסבלנות עד שרעהו מסיים, אומר את דבריו. כששניים מתחילים באותו רגע, כל אחד מהם מוכן לוותר לטובת השני. לא כמו בישראל.

יש בעלי נטיות פרו־ערביות יותר, ויש בעלי נטיות פרו־ישראליות. אך יש קונסנזוס מפתיע לגבי הערכת המצב. גם לגבי ההסדר הסופי הדרוש. אך יש גם קונסנזוס מפתיע לגבי הערכת המצב. גם לגבי ההסדר הסופי ה־דרוש. אך יש גם קונסנזוס פסימי מאוד לגבי היכולת לזוז מן המצב הנוכחי אל המצב הרצוי.

כל אחד תורם לוויכוח — וכימעט כל התרומות הן חשובות: רעיונות חדשים, זווית־ראייה שונה, מידע מחדרי־חדרים, הערכות לגבי הכוחות הפועלים בשטח.

מעגל־הקסמים: הכל מביניים כי לא יתכן פיתרון בלי אש"ף. כדי לשתף את אש"ף, דרוש שהאירגון יצעד צעד משמעותי לקראת הכרה בישראל, הדבר אינו אפשרי כל עוד עמדתה של ממשלת־ישראל היא שלילית טוטאלית. האם זה ישתנה אם (אם!) שימעון פרס יגיע לשילטון? אולי. מאוד אולי. מה דעתך, כמשתתף יחידי מישראל? אני מנבא במיקרה זה התגרות מזויינת מצד גוש־אמונים.

ענייני ביטחון. האם אפשר למסור את הגדה לכוח אירופי, שיפקח על הפעלתה של זכות ההגדרה העצמית? האירופים חוזרים לרעיון זה שוב ושוב. נראה כי בכמה ארצות, ובעיקר בצרפת, יש חשק עז להקים כוח אירופי כזה. אני מזהיר מפני הרעיון. ישראל יכולה למסור את הגדה למימשל ערבי רק במיסגרת של חוזה־שלום מוצק. ערובות בינלאומיות יכולות להיות תוספת רצוייה, אך לא תחליף לסידורי־ביטחון ישירים והדדיים. מי יכול לחתום על חוזה־שלום כזה? רק אש"ף. אבל אש"ף...

הארולד סונדרס, שהיה איש־מפתח בבית הלבן וב־מישרד־החוץ האמריקאי, שואל: מה המשמעות של זכות ההגדרה העצמית, אם דרושה הכרעה מראש?

באמצע — הפסקה לרבע שעה. שותים קפה, מתערבבים עם חברי שתי קבוצות־הדיון האחרות. מחליף דברים עם אחמד בהא־אל־דין, העיתונאי המצרי הנודע, וביא השלום הישראלי־מצרי, מי שהיה יועצו המקורב של אנוור אל־סאדאת. הוא ידיד ותיק, החי עתה בכווייט.

דייוויד אוון, שר־החוץ הבריטי לשעבר, גבר מקסים, יפה־תואר, אינטליגנטי ביותר, נעים־הליכות, ידידותי, מחזה דעתו על המצב בסעודיה ועל אישים שונים שם. (חבל שאיני רשאי לצטט).

חוזרים לדיון עד הצהריים. בחוץ מתחיל גשם קל, המת־חלף בשמש חיוורת. הירוק נראה עוד יותר ירוק. הכל רגוע, מרגיע. מדברים על סכנת התפוצצות בלבנון. מילחמה, הרוגים, הרס — איזה קונטרסט לשלווה זו!

אחרי ארוחת־הצהריים — פשוטה, צנועה, טובה — מציעים לנסוע לטייל במשך שעה קלה באוכספורד הסמו־כה. עוברים על פני ארמון־בלנהיים (או בלנם, באנגלית), הארמון המישפחתי של מישפחת צ'רצ'יל, שנראה על מירקע הטלוויזיה שלנו, בסידרה על ג'ני צ'רצ'יל.

אוכספורד הנהדרת — שקטה כרגיל. חנויות־ספרים שאפשר לשקוע בהן. בכל מיכללה יש מידשאה מרהיבת־עין — בלי ממטרות, בלי צינורות. אין צורך. יש תמיד גשם. הפרופסורים („דונים", בשפת־המקום) מתהלכים ברחוב בהבעת־חשיבות, כשהם עוטים את הגלימות השחו־רות, כמו בסרטים. (באנגליה דומה הכל לסרטים האנגליים.) חזרה לדיון, לגיבוש מסקנות. אין הן אופטימיות.

קמפ־דייוויד מת. אולי אפשר להציל את עיקרי קמפ־דייוויד תוך יצירת מיסגרת אחרת. (מישהו: „לבקש כיום מהערבים להצטרף לקמפ־דייוויד זה כמו למכור כרטיסים להפלגת האוניה טיטאניק!"). דרושה הכרה הדדית ישראל—אש"ף, אך לאיש אין פאטנט מעשי איך להשיג זאת, אם כי לכל אחד מאיתנו יש דגם תיאורטי. לא תהיה מילחמה בלבנון, כי האמריקאים והסובייטים אינם רוצים בכך. אם בגין יחזור לשילטון, זה יהיה רע מאוד, אם כי אין ביטחון שהמערך יהיה יותר טוב.

בסוף, מצב־רוח מוזר — הנאה מדיון אינטלקטואלי שופע, שהעשיר את המחשבה הידע של כולנו, ודיכאון לנוכח המסקנות.

צריכים לסיים ולהתלבש לארוחת־הערב. בהזמנה נא־מר: „כמה מן האורחים יצאו ללבוש חליפות־ערב חגיגיות (דינר ג'אקט באנגליה, טאקסידו באמריקה), אך הדבר בהחלט אינו חובה..." אני מסתפק בחליפה שחורה. עיצאם סרטאווי, הגיבור (תרתי משמע) של מושב המועצה הלאו־מית הפלסטינית שהתקיים לפני כמה שבועות בדמשק, לובש דינר ג'אקט. הוא שכח להביא את הפאפיון. פרק־ליט נודע מוושינגטון משאיל לו פאפיון, ואני עוזר לו לקשור אותו.

שני ג'נטלמנים בחליפות שחורות, בעלי שערות כסו־פות, מטיילים אנה ואנה על הדשא שלפני הטירה, שקו־עים בשיחה. מי היה מנחש כי האחד הוא יועץ בכיר של יאסר ערפאת, והשני ח"כ עד־לא־מכבר מישראל? הנו־שא: המצב שנוצר בעיקבות המושב של המועצה הפלסטי־נית, והתוצאות האפשריות של הבחירות בישראל.

מתחיל להיות קר. חוזרים לטירה, מתבודדים בפינה של אחד הטרקלינים, ליד האח המבוערת. איש אינו מפריע לנו. הכל מבינים שהשניים, שבאו אתמול מתל־אביב ומבירות, ראויים לשיחה בלתי־מופרעת.

צליל הגונג. ארוחת־הערב החגיגית ליד שני שולחנות ארוכים, כשבראש כל אחד מהם יושב לורד. המקומות מסומנים. אני משוחח עם השכן מימין, הדיפלומט הצרפתי, על המצב שנוצר בארצו עם המהפך בנשיאות. מה יעשה פראנסואה מיטראן? מפעם לפעם אני משוחח עם הגברת משמאל, אין נאומים. (איך זה יתכן בישראל?)

אחרי הארוחה — משקאות, סיגארים. המשתתפים מתפזרים בקבוצות מאולתרות בשלושת הטרקלינים, מסתד־רים כאוות נפשם בכורסות, קמים מדי פעם, יוצרים קבו־צות חדשות, כך שכל אחד יכול לדבר בשקט עם כל אחד, בהרכבים המשתנים בלי הרף.

אחרי חצות נשארים מילבדי רק כמה ציפורי־לילה אחרות — סרטאווי, הלורד זיו, חבר־קונגרס יהודי מניו־יורק, שגילה אומץ־לב כביר בבואי לדיון שבו משתתף איש אש"ף, קוניאק אחרון.

בחדר אני פותח את הטראנזיסטור ומקשיב לחדשות הבי־בי־סי. פילים חביב עדיין מטייל במרחב. אין מילחמה. לילה טוב.

TO BE CIVILIZED

אין טעם להכחיש. אני אנגלופיל.

להיות אנגלופיל זה כמו להיות ציוני או קומוניסט. אני בא לאנגליה כשם שתייר ציוני בא לארץ־ישראל, וכמו שקומוניסט בא לבריתמועצות. רואה רק את הטוב. לא רוצה לראות את הרע. אין רע. יוק.

זוהי מחלה (אנגלופיליה מצלצלת כמו הומופיליה וצרות שכאלה) שנדבקתי בה בגיל צעיר מאוד. סמוך ליום הולדתי ה־15 הוזמנתי להתייצב לפני ועדת־קבלה של האירגון־הצבאי־הלאומי בבית־הספר החשוך ברחוב התבור בתל־אביב. ישבתי מול זרקור חזק, וכמה דמויות אפלות ש־מאחריו המטירו עלי שאלות.

קול גברי: „האם אתה שונא את האנגלים?"

„לא. אני לא שונא אותם."

דממה נדהמת.

קול נשי: „אז למה אתה רוצה להצטרף לאירגון? אנחנו לוחמים באנגלים!"

„אני חושב שצריכים להילחם באנגלים. הם שולטים בארץ, ואנחנו צריכים לגרש אותם. אבל בשביל זה לא צריכים לשנוא אותם."

למרות תשובה זו (ותשובה דומה לגבי הערבים) קיבלו אותי לאירגון.

שלושה הימים שבילויתי בשבוע שעבר באנגליה גרמו להתפרצות חדשה של מחלה זו. הכל מצא חן בעיני. הגוף הירוק. מזג־האוויר הקריר. גם הגשם הקל. השלווה של האנשים. הנימוס. ההתחשבות בזולת. ההימנעות המוחלטת מהצגת שאלות העלולות להביך. הקריזות ל־מראית־עין, ההיחס החמים כאשר עוברים את השלב הרא־שון והפורמלי של ההיכרות. ההומור היבש, הבלתי־תוקפני, המבצבץ בכל שיחה. וגם דרכי־המחשבה.

במשך שלושת ימי הדיונים בטירת דיצ'לי מצאתי את עצמי קרוב ביותר דווקא לדיפלומט בריטי. בדיון האינטנסיבי הרגשתי כי המוח שלי פועל בדיוק כמו המוח שלו, עד כי הפכנו כימעט צמד. מבחינת שיטת־המחשבה הייתי הרבה יותר רחוק מהאמריקאים, הגרמני והצרפתי.

שלא תהיה טעות: לעולם לא אוכל להיות אנגלי. אני ישראלי. אני לא־פורמלי. גדלתי בארץ באווירה שונה, בתרבות שונה. אילו הייתי חי זמן רב באנגליה, הייתי בוודאי יוצא מדעתי.

אבל מדי פעם חולפת בראשי המחשבה: אולי אפשר היה לצלב את שתי התרבויות, לשלב משהו מן התרבות הבריטית בתרבות שלנו, ליצור מזיגת, סינתיזה?

אי־אפשר? חבל. היה טוב להיות קצת CIVILIZED.

ועוד מחשבה שחלפה בראשי, אחרי כמה כוסות קוניאק וסיגאר טוב: אולי תקום אי־פעם מדינת־כדור־הארץ? יחלקו בה את התפקידים. כל אומה תקבל על עצמה את התפקיד שבו היא מצטיינת. הישראלים והגרמנים יהיו החיילים. היהודים יהיו אנשי־הרוח. הצרפתים יהיו הטב־חים. האיטלקים יהיו הזמרים, וכו'.

במדינה כזאת הייתי מניח לבריטים להיות המדינאים. הם הגיוניים, שקטים, מאוזנים, שקולים, מציאותיים.

(אני יודע: מייד יצביעו על צפון־אירלנד. אבל מה היינו אנחנו עושים אילו היה לנו עסק עם אירים?)

עם מי לישון?

איני יודע מי יזכה. במערכת־הבחירות לכנסת. אבל אני יודע מי יהיה הקורבן: השפה העברית.

הנה מודעה של המערך, תחת הכותרת: „זה מול זה, אלה מול אלה". תצלום של חיים בר־לב מול תצ־לום של אריק שרון.

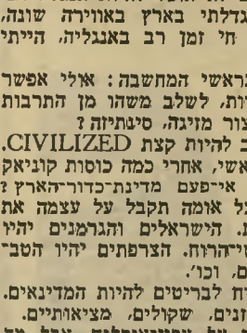

רוזנבלום

„מי משרה יותר ביטחון ואמון, קור־רוח ואמינות ב־זמנים של חירום ומשבר? האחד היה רמטכ"ל מצליח ומועמד כיום לשר־ביטחון — האחר תחת לשווא לתפ־קיד האחד ותחתר עכשיו אל השני. עם מי משניהם תוכל לישון יותר בשקט?"

שאלה מביכה. איני רוצה לישון עם חיים בר־לב, ו־איני רוצה לישון עם אריק שרון. מה לעשות? אילו היו המיפלגות מגייסות את פנינה רוזנבלום ואת רינה מור, למשל...

הצבע של הכנסת הבאה יהיה אפור, אפור, אפור

איך לבחור?

ב עוד 35 ימים יבחר הציבור הישראלי בפרלמנט שלו.

האמנם?

האם באמת איכפת לרוב רובם של הבוחרים, בהי־כנסם לתא־הקלפי, מי יהיו 120 הגברים והנשים אשר יחוקקו את החוקים, יקבעו את המיסים, יחלקו את התקציב העצום של המדינה, יתווכחו על הבעיות הגורליות, יג־דירו את האלטרנטיבות העומדות לפני האומה, יפקחו על מעשי הביורוקרטיה המנופחת, ימנעו שחיתות ושרירות?

התשובה המצערת היא: לגמרי לא.

ולראייה: רוב הכוחות הפרלמנטריים המעולים ביו־תר, חברי כל המיפלגות, לא נכללו כלל ברשימות לכנסת.

למען האמת, ל־90% מן הבוחרים לא איכ־פת אם יהיו 90% מנבחריהם עדה של כפי־ים, רודפי־כבוד ותאווי־בצע.

כי אין הם באים לקלפי לבחור בכנסת.

הם באים לבחור בממשלה.

ומכיוון שממשלת־ישראל נבחרת על־ידי הכנסת, ואמו־רה לשקף פחות או יותר את יחסי־הכוחות בה, נבחרת הממשלה באמצעות הבחירות לכנסת.

■ ■ ■

כ דאי לנתח תופעה זו דווקא השבוע, כאשר רשימות־המועמדים הטריות של המיפלגות פרושות לפנינו, וכאשר אנחנו עדיין זוכרים היטב את הדרך שבה הור־כבו רשימות אלה: מי בחר אותן, כיצד בחר, ועל פי אילו שיקולים.

במישור הדמוקרטי, יש שלושה שיקולים עיקריים בהרכבת רשימת־המועמדים של מיפלגה. מיפלגה גבוהה היא זו המצליחה לאזן את שלושתם, חרף הניגוד שביניהם.

השיקול הראשון: אילו אנשים הם בעלי הכי־שורים הטובים ביותר לניהול הפעולה הפרלמנטרית למען הרעיונות ו/או האינטרסים אשר המיפלגה אמורה לייצגם?

השיקול השני: אילו אנשים עשויים להנחיל למיפ־לגה את מירב הקולות בקלפי?

השיקול השלישי: אילו חברים מייצגים את המגמות השונות, קבוצות־הלחץ וחוגי־האינטרסנטים המכו־נסים תחת גג המיפלגה?

ככל שגובר השיקול הראשון, כן ייטב למדינה, לכנסת ולמישטר הדמוקרטי. כי טיב פעולתה של הכנסת, רמת החקיקה והדיונים בה, יוקרתה בעיני הציבור וחוסן המישטר כולו תלויים באיכותם של 120 הנבחרים.

אך האמת העגומה היא ששיקול זה לא היה קיים כשבועות האחרונים אף באחת מן המיפ־לגות. ואם היה קיים בכלל — נמצא בתחתית הטבלה.

בדיונים הממושכים והמרים בתנועת־החרות ובמיפלגת־העבודה, במיפלגה הליברלית ובמפד"ל, לא הושמע שי־קול זה כימעט לחלוטין. היתה קיימת הסכמה אילמת על כך שרמת הכנסת הבאה תהיה ירודה כפי שהיתה רמת הכנסת היוצאת, ושזה בעצם אינו חשוב.

השיקול השני היה צריך להשפיע יותר על עסקני־מיפלגות. הרי כל עסקן מעוניין בניצחון מיפלגתו, ולוא רק בגלל האינטרס האישי שלו. אם כן, האם אין הכל מעוניינים כי ברשימה ייכללו מושכי־קולות בטוחים?

הנסיון מלמד כא אין זה כך.

שיקול זה לא השפיע אף על בחירת נושאי־הדגל של הרשימות, המועמד מס' 1 בכל רשימה. במאבק בין שימעון פרס ויצחק רבין לא הכריעה השאלה מי פופולרי יותר. המאבקים על מעמדם של שימחה ארליך ויוסף בורג לא התנהלו סביב נימוק זה. חיים דרוקמן לא נכלל ברשימת המפד"ל מפני שהוא מביא קולות. אף מעמדו של מנחם בגין, מושך־קולות מדופלם, אינו נובע מסיבה זו דווקא.

השיקול השלישי הוא השיקול הראשון בכל המיפ־לגות, וכימעט בכולן היה גם השיקול הבילעדי. ההתרו־צצות בין סיעות וכיתות, קבוצות־לחץ ומנגנונים, אינט־רסנטים אישיים — היא שקבעה את הרכב כל הרשימות.

מבחינה זו אין הבדל רב בין מפ"ם והמפד"ל, שלי"ו ואגודת־ישראל, רק"ח וחרות.

התוצאה: בכנסת הבאה לא יהיו כימעט הוגי־דיע־עות ואנשי־רוח, מומחים לנושאים השונים ופרלמנטרים.

הצבע השולט בה יהיה אפור, אפור, אפור.

■ ■ ■

מ צב כזה לא יכול היה להיווצר, אילו היה הרכב הכנסת מעניין את האזרחים־הבוחרים.

אך הרכב הכנסת אינו נראה להם חשוב. חשוב להם אך ורק הרכב הממשלה.

וכאן קבור הכלב.

אין ספק שבחברה המודרנית הממשלה משפיעה הרבה יותר מאשר הפרלמנט. הציבור תופס זאת. מי שסבור כי מנחם בגין ממית אסון על המדינה, אינו מוטרד עתה על־ידי החשש שמא יישבו בוועדת־הכספים הבאה אנשים אשר ינצלו את מעמדם כדי למלא את כיסיהם בזהב. מי שמאמין כי המערך הולך "למכור את ארץ־ישראל" אינו נותן את דעתו לאפשרות שגם בכנסת העשירית יישבו כמה פושעים פליליים.

האם הם טועים?

לא וכן.

הסבורים כך אינם טועים, מפני שהממשלה היא באמת חשובה יותר. זה עתה עברו 100 אלף אמהות כמה לילות חסרי־שינה, בדאגה לחיי בניהן, שגורלם נתון בידי מנחם

הכנסת התשיעית: עוד יותר גרוע?

בגין. העולם כולו חושש שמא יצליח בגין להרכיב שוב קואליציה ממשלתית.

אך הסבורים כך טועים בכל זאת, מפני שגם הרכב הכנסת חשוב ביותר. שום ממשלה אינה יכולה להיות טובה יותר מאשר הכנסת, המפקחת עליה. הכנסת מחו־קקת חוקים, החודרים אל חיינו היומיומיים. היא מר־ציאה מכיסנו את הכסף, שאנו מרוויחים בזיעת אפנו, ומחלקת אותו כאוות־נפשה.

הקרבת התפקיד האחד על מיזבח התפקיד השני — זהו אסון דמוקרטיה הישראלית. היא מביאה לחידרדרות הכנסת, לאובדן סמ־כותה ויהרס יוקרתה. היא עלולה להעמיד כי־סכנה את עצם קיומה של הדמוקרטיה.

אם כן, מהו הפיתרון?

■ ■ ■

כ דאי להעיף לרגע מבט במתרחש בארץ אחרת.

לפני יותר מעשרים שנה קראה האומה הצרפתית הדוויה, שהתנדנדה על עברי־פי־פחת של מילחמת־אז־רחים, לשארל דה־גול לחזור ולקבל לידיו את השיל־טון. המנהיג ארוך־הקומה, צירוף נדיר של מצביא ואינ־טלקטואל, העמיד תנאי: שינוי פני המישטר הדמוקרטי. בניצוחו של דה־גול עברה צרפת ממישטר פרלמנטרי טהור למישטר נשיאותי. הנשיא נבחר במישרין על־ידי העם כולו, והוא עומד בראש הרשות המבצעת, כמו בארי־צות־הברית. אולם בידי הפרלמנט נשארו סמכויות רחבות, ובין השאר הסמכות להפיל את הממשלה של הנשיא.

בצורה זו הופרדו בצרפת (כמו בארצות־הברית) הבחי־רות לפרלמנט מבחירתו של הנשיא.

כאשר בוחרים בנשיא, חושבים על האיש, על כישוריו, על השקפותיו. כאשר בוחרים בפרלמנט, חושבים על הכישורים של הפרי־למנטרים, וגם על השתייכותם המיפלגתית.

אחד הלוחמים התקיפים ביותר נ ג ד רפורמה זו היה המנהיג הסוציאליסטי, פראנסואה מיטראן.

והנה, במערכת־הבחירות האחרונה, לא העלה מיטראן אף ברמז את התביעה לביטול הרפורמה הזאת, ולהח־זרת השיטה הפרלמנטרית הקודמת. גם עתה, אחרי שזכה בניצחון מרשים ונכנס לארמון הנשיאות, אין מיטראן מעלה תביעה זאת בשום צורה שהיא. להיפך, הוא מס־תדר היטב בשיטה של דה־גול.

מדוע? מפני שהוא הגיע לידי המסקנה כי שיטה זו טובה יותר. ומפני שהציבור הצר־פתי כולו מעדיף אותה על פני השיטה הקודמת.

■ ■ ■

מ זה עשרים שנה אני דוגל בדיעה כי גם בישראל מוטב היה לבצע רפורמה מעין זו.

למרבה הצער לא הצלחתי מעולם לשכנע בכך גם כמה מידידי הפוליטיים הקרובים ביותר. אך נשארתי איתן בדעתי.

עשר שנות כהונתי בכנסת אך חיזקו אותי בדעתי זו.

נוכחתי לדעת כי ההשקפה השיטחית, כאילו פרלמנט הוא חזק יותר אם בחירת הממשלה תלויה בו, אינה אלא אשליה גמורה. נכון ההיפך: שיטה שבה תלויה הרשות המבצעת כולה בהצבעה של הפרלמנט נוטלת מן הפר־למנט את עצמאותו דווקא. מציאות זו הופכת את הכנסת לחותמת־גומי. שהרי כל הצבעה עצמאית של הרוב נגד הצעה של הממשלה מסכנת מייד את עצם קיום הממ־שלה — וידיעה זו מרסנת את הרוב ומונעת ממנו את האפשרות להצביע על פי הבנתו ומצפונו.

אך התכונה השלילית ביותר, הטמונה בשיטה הקיימת, היא זו המתגלית ביום־הבחירות עצמו, והלובשת דמות של פאראדוכס:

בבואו לבחור בכנסת, שוכח הציבור את הכנסת.

בשלשלו את הפתק שלו אל תוך הקלפי, חושב הבו־חר רק על הצבעה אחת ויחידה של הכנסת: זו הבו־חרת בממשלה הבאה. הוא שוכח כי לאחר מכן עוד יוותרו כימעט ארבע שנים תמימות, שבהן צריכה הכנסת לפ־עול, לדון, להחליט ולהכריע מדי יום ביומו.

למעשה מאבדת הכנסת כיום את חשיבותה אחרי שהיא בוחרת בממשלה. היא דומה לזכרים מסויימים בטבע, המתים ברגע שהם מפרים את הנקבה. הם קיימים לתפקיד חד־פעמי זה בלבד.

■ ■ ■

ל ש המכירים בלויקויה של מציאות זו, אך הטוענים כי בישראל, טמונה במישטר הנשיאותי סכנה.

אם תהיה הבחירה בידי העם, האם לא יבחר בנשיא הגרוע ביותר? הוא יבחר במנחם בגין או באריק שרון לתקופת־כהונה של ארבע שנים, שבהן לא יהיה ניתן לסלקו, וזה יהיה אסון.

אני סבור כי במישטר של בחירות לנשיאות תקטן דווקא סכנה זו.

לא תהיה עוד אפשרות של מיסחר קואליציוני בשעת בחירתו של ראש הרשות המבצעת. לא זבולון המר ומשה דיין יחליטו אם מנהיג הליכוד או מנהיג המערך יהיה ראש־הממשלה. בתהליך הסופי יעמדו זה מול זה שני אנשים בלבד (נניח: מנחם בגין ושימעון פרס), וכל אזרח — דתי וחילוני, נץ ויונה, יהודי וערבי, גבר ואשה — יצטרך להחליט בידי מן השניים להפקיד את גורל המדינה במשך ארבע השנים הבאות. בבחירה גו־רלית זו לא יהיו לשונות־מאזניים, כוחות־ביניים, רסי־סים וקיקיונות.

אם עדיין יש רוב שפוי במדינת־ישראל, הוא יוכל להתגבש בבחירות כאלה ביתר קלות מאשר בבירור הכללי של הבחירות לכנסת, כאשר כל הנושאים הם מטושטשים, ושיקולים שונים מקזזים זה את זה.

ואחרי שנבחר הנשיא (נניח: שימעון פרס) יוכל הציבור לגשת בשקט להרכבת הכנסת הבאה, ולהחליט בקלפי אם הוא מעדיף כנסת יותר יונית או יותר ניצית, יותר חילונית או יותר דתית, מבלי שיצטרך לפזול לעבר הממשלה.

הכנסת אינה מאבדת את כוחה בשיטה זו. כי שום נשיא לא יוכל לשלוט בלי הסכמת הכנסת, הממשיכה לחוקק את החוקים, להחליט על מסים ולחלק את הכספים.

כנסת שתיבחר כך תהיה טובה יותר, יצי־לה יותר, ובמילא גם משפיע־ יותר.

■ ■ ■

כ זהו הוא מזון למחשבה לעתיד־לבוא. אך לא לעתיד הרחוק.

אני מאמין כי אנחנו צועדים בצעדי־ענק לקראת משבר לאומי, שיערער את יסודות המישטר הדמוקרטי.

אם יצליח המערך לגבור בבחירות הקרובות, הוא יכניס לכנסת סיעה גרועה, שתבחר בממשלה גרועה. זו תמצא את עצמה במשבר כללי תוך שנה־שנתיים, וכל שונאי הדמוקרטיה יקומו אז על המישטר עצמו.

אם יישאר בגין בשילטון, תקום ממשלה של אריק שרון וגוש־אמונים. המדינה תמצא את עצמה תוך זמן קצר בעימות מילחמתי בעל ממדים גלובליים.

כך או כך, מי שאינו עסקן מיקצועי חייב עתה להרים את מבטו אל מעבר לבחירות הקרובות, ולחשוב על עתיד המישטר ועתיד המדינה.

מוקדם מכפי שנדמה לרבים, עשויים אנח־נו להיקרא להכרעות מסוג חדש.

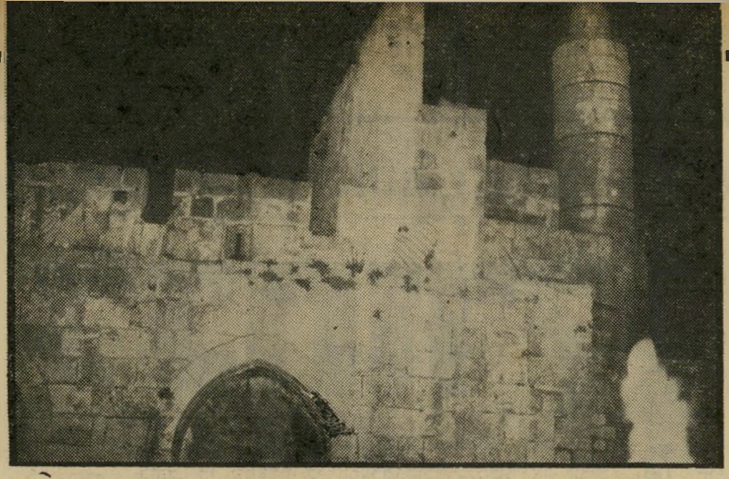

קשים ונוראים היו חבלי הגסיסה של היהדות המדינית בארץ־ישראל בסוף ימי בית־שני. נדמה כי תוכה של יהדות זו נאכל בשעת הזעזועים החזקים של מיל־חמות־האחים, במוצאי תקופת החשמונאים.

כאשר פרש הנשר הרומאי את כנפי העופרת שלו על הגוף הלאומי הקטן של העם היהודי, לא עצר כוח לבלוע את טרפו. 130 שנה ויותר פירכס גוף לאומי זה תחת ציפורני הנשר החדות, עד שיצאה נשמתו. כאשר ניצחו הרומאים את קנאי ירושלים, הכירו בערך הרב של ניצחונם, והנציחו את תמונת בת־ציון הכורעת לארץ, על מטבעות זהב וכסף, כזכרון לדורות. הם גם הקימו את שער־הניצחון של טיטוס, שהעיד על גודל נצחונם.

אין ספק, במבט לאחור, שהגורם החשוב ביותר שסייע לרומאים לנצח את יהודה היה תהליך ההתפוררות של היהודים ב־ארץ־ישראל, שהטיל על אנשי־הרוח פחד מפני בעלי־החרב. מול אנשי־הרוח, שחפצו לשמר את מורשת היהדות ואת הרעיונות הקוסמופוליטיים שלה, ניצבו להם אנשי־חרב אלימים, שבטחו בקדושת כוונותיהם וחשבו את אנשי־הרוח לנרפים ולרכי לבב.

אנשי־החרב הקנאים גברו על אנשי־הרוח־והאמונה והכניסו את ארצם אל תופת אש המילחמה. עד מהרה שילמו כל תושבי הארץ היהודיים בדמם, על עזותם ותוקף אמונתם, והאומה הישראלית כשלה נפלה, ובמפלתה סחפה את כל קונייניה הממשיים והקדושים ביותר, ואיבדה את מיסגרתה הלאומית והרוחנית. חיסול ממלכת ישראל המיט חורבן שהביא לגלות בת אלפיים שנה.

את סיפור מפלתה של ישראל סיפר יוספוס פלביוס, הוא יוסף בן־מתתיהו, מי שבצעירותו היה קנאי שבקנאים, ומונה להיות מפקד מיבצר יודפת. אחר כך למד והשכיל לדעת, כי הקנאים הם אלה אשר עמדו במרדם והיו לשוטים שהתעו את העם כולו והוליכו אותו לאבדון.

בימים אלה מעלים שחקני החאן הירוֹ־שלמי גירסה מעובדת של „מילחמות ה־יהודים" של פלביוס, כפי שנעשתה בידי יהושע סובול. החלק הראשון מתרחש ל־מרגלות מיגדל פזאל (הוא מיגדל דויד), בין החורבות של בית שני. החלק השני — במרתף מתחת למיגדל דויד. הקטעים ה־מובאים בעמודים אלה לוקטו מתוך גירסת החאן הירושלמי, ויש בהם כדי לרמוז על ישראל העכשווית.

■ ■ ■

הליכוד הלאומי

● חנן

אני חנן בן חנן הכוהן. עמדתי בראש ממשלת הליכוד הלאומי, אשר קמה בירו־שלים אחרי הניצחון על קאסיוס גאלוס, במעלה בית־חורון, הייתי מתון. ביקשתי להשפיע על הממשלה מבפנים, להשיג שלום עם רומא. נרצחתי על־ידי הקנאים. אני מדבר אליכם בשפתכם, כדי שתבינו אותי.

● רוצח

אני רצחתי אותו. מצאתי את מותו כאשר נמלטתי מהעיר הנצורה והמורעבת. כשלתי בין הגופות שריפדו את השדה סביב חומת ירושלים. איבדתי את ההכרה מרוב רעב והולשה. בשר נבלתי נאכל על־ידי הצבועים והתנים. עצמותי נתפזרו בשדה ויבשו ב־שמש. אני מדבר אליכם בשפתכם. תבינו אותי.

● מאנשי יוחנן

אני מאנשי יוחנן מגוש־חלב. הפקרנו את נשינו ואת ילדינו בדרך מגוש־חלב לירושלים, כאשר נמלטנו מפני הרומאים. נרצחתי בירושלים על־ידי אנשי שימעון בר־גיורא.

● מאנשי שימעון

אני מאנשי שימעון בר־גיורא. אני רצחתי אותו. איננו זוכר למה דווקא אותו. רצחתי אנשים רבים. את חנניה, את זכריה, את אשת זכריה, את בתו — אדומים, כוהנים, רומאים, יהודים... אני עצמי נרצחתי על־ידי אנשי יוחנן. איני זוכר למה נמניתי על אנשי יוחנן או על אנשי שימעון או להיפך. איננו זוכר דבר. אני מאנשי שימעון?

● יהודי מתון

ירושלים זאת, שאני הייתי בה בשנים שלפני מותנו, היתה עיר פתוחה, מקום של רחיחה רוחנית. בעולם הרחב התחילו האנשים המשכילים למאוס בתרבות האלי־לית, והיו מבקשים בשורה רוחנית חדשה. רבים גילו עניין ביהדות. מכל העולם היו באים לירושלים, מביאים מתנות להיכל, והיה נדמה שהנה הופכת היהדות לדת עולמית, בינלאומית, משותפת לכל ה־עמים...

● יהודי נוסטאלגי־אפיקורוס

ירושלים זאת, שאני חייתי בה בשנים שלפני מותנו, היתה עיר של נביאים. היה נביא שהיה מהלך ברחובות: „הוי הוי ירושלים!" והיה נביא שהיה עומד ומכוון את תנועת הכוכבים בשמיים. והיתה נביאה שהיתה יושבת בתוך גל אבנים והופכת מים לבנים לשחורים ושחורים ללבנים, ומתגבאה על מילחמה גדולה וחורבן. והיה הנביא שהיה עוצר כל אדם ברחוב, ואומר לו: „כולם ידעו אותי כולם ידעו אותי!" והיתה הנביאה־עוטת־גלימת האבנים שהיתה חגה בשוק, וה־גלימה מתעופפת סביבה. והיה הנביא שהיה קורא: „נסיר מחיצות, ניתוץ חומות, וכל האומות בעקבותינו יילכו!" והיה נביא הר־הזיתים, והנביא שמשך אחריו רבים אל המידבר — האנשים חיכו לאותות של גאולה! האמינו שהעיר הגלויה תיחרב, ותחתיה תרד מהשמיים ירושלים הניס־תרת... אני עצמי יהודי אפיקורוס. אהבתי את ירושלים זאת שאני חייתי בה, עיר מלאה נביאים, עיר מלאה משוגעים, עיר מלאה חיים, עיר יפה...

● יהודי נוצרי

ירושלים זאת, שאני חייתי בה, היתה עיר שממנה יצאו בשורות. החזקה, ה־עמוקה, היפה מכל הבשורות, הבשורה היהודית החדשה שלנו: אהבו את אוי־ביכם, היטיבו לשונאיכם, ברכו את מקל־ליכם. התפללו בעד הפוגעים בכם. אין פחד באהבה. האהבה השלמה מגרשת את הפחד. אם יאמר איש: אוהב אני את האלוהים, והוא שונא את אחיו האדם — הריהו שקרן. כי מי שאינו אוהב את אחיו, האדם, אשר אותו הוא רואה, איך יוכל לאהוב את האלוהים, אשר אותו אין הוא רואה?

● יהודי קנאי

ירושלים זאת שאני חייתי בה היתה עיר כבושה. מושפלת. עיר שאיבדה את חירותה. עיר שבה חייב אדם לחיות כנגע, או למות חופשי! הכוהנים חייבים לקבל מדי יום פר אחד מתנת קיסר רומא, ולהעלותו קורבן לאלוהים. אמנם לאלו־הינו. אך מתנת קיסר! ירושלים זאת שאני חייתי בה היתה עיר פתוחה — לפני גייסות רומא. אמנם ישב בה מלך יהודי — ששלט בחסדי רומא! מדיניות חוץ משלו אין הוא יכול לנהל, מדיניות צבאית משלו — אין הוא יכול לנהל. מלך בובה יושב בירושלים! יש סנהדרין בירושלים? הכל בחסדי רומא! ירושלים זאת שאני חייתי בה היתה בירתה של פרובינציה „חופשית" לכאורה. חופשית בחסדי רומא! אני יהודי קנאי. אני מדבר אליכם בשפתכם. אתם מבינים אותי.

● יהודי אולטרא־קנאי

ירושלים זאת, שאני חייתי בה, היתה עיר שורצת זרים. אספסוף של נוכרים

לרגלי מיגדל דויד, נעשה נסיון נועז: לשחזר את מרד הקנאים

כדי להוכיח שקבוצה קטנה של לאומנים קיצונים מסוגלת

גם בימינו להמית אסון על העם כולו ולהחריב את המדינה

כשעם ישראל השתגע

מוות ליונים הוצאתו להורג של אחד ממנהיגי המתונים בירושלים, בידי כמה מן הקנאים. הרצח של המתון נעשה באמצעים אלימים, על הבמה. הוויכוח ההלכתי שמשמש מסווה למאבק פוליטי מסתיים ברציחות הדדיות.

ברחובות ובשווקים מטנף את העיר ומטמא אותה. אני הולך להר־הבית, והלב נקרע לגזרים. לאורך כל הדרך שורצים קבצנים עובדי אלילים, זבים ומצורעים, שמטנפים את העיר בשיקוציהם. מטיפים לנו לאהוב את הנוכרים! לאהוב את האדם „באשר הוא אדם!" כאילו נוכרי ויהודי חד המה! הלא אם נלך בדרך הזאת, נאבד בין הגויים, ולא יהיה עוד זכר לעמנו! צריך לחוקק חוק אשר יאסור על הנוכרים להיכנס לתחומי ירושלים! יש להגביה חומות ביניהם לבין הנוכרים. שיהודי לא יוכל להתערבב עם גוי. שתיפסק גם זרימת הרעיונות בין שני העולמות. יש לעשותם זרים זה לזה לגמרי. יש לקבוע מיהו יהודי. הרי לא יתכן שגם הנוצרי, גם המתיוון, גם האפיקורס, גם השומרוני, גם הצדוקי וגם האיסיי — כולם יתקראו יהודים! צריך לקבוע: יהודי הוא יהודי פרושי! וצריך אדם חזק שיקח את ה־סנהדרין לידיו, ויקבע את הדבר בחוק!

המתים מאשימים
עצמם בחורבן ירושלים

על רקע קיצת החורבן מזמינים המתים של חורבן בית שני את העם החי היום בירושלים, או את אלה שעלו לרגל להצגה, לרדת איתם אל תוך קברותיהם, אל תוך העבר המת, כדי לשמוע מפיהם את סיפור החורבן. למתים חשוב להזמין את החיים אליהם, משום שוודאות החורבן עוררה בהם את אשמתם הנוראה, אותה אשמת־ציבור שבה כל אחד מהם נטל חלק. מכאן ואילך ינסו להשתחרר מאותה אשמה, וזה סיפורה של ההצגה:

גאולה כוהן של אז

שחקנית הנושאת על שכמה עשרות אבנים ו„הופכת מים שחורים למים לבנים".

הנביאה המקוננת והמטיפה של סוף ימי הבית השני. את תפקידה בהצגה מגלמת

חמתיונים

אנחנו אשמים. אנחנו אשמים. אנחנו המתונים. אנחנו אשמים בחורבן. לא לחמנו בקנאים מבעוד מועד. לא לחמנו בהם עד חורמה. לא השמדנו אותם. לא השמדנו אותם מתחת לשמש. למה. למה לא הרגנו אתכם אחד אחד. עד האחרון. למה לא חיסלנו אתכם לפני שהבאתם אסון על ירושלים. למה לא השמדנו אתכם כאשר עוד ניתן להציל את ירושלים מן המלחמה האבודה שהבאתם עליה! אנחנו אשמים שהבאתם את החורבן על הארץ!

(הקבוצה משחזקה את המתונים מחליפה זהות, והופכת לקבוצה של קנאים)

הקנאים

אנחנו אשמים. אנחנו הקנאים. אנחנו אשמים. אנחנו אשמים בחורבן. אנחנו אשמים שלא חיסלנו את המתונים עד האחרון שבהם, לפני שיצאנו למילחמה נגד רומא. (פונים אל הקהל כאילו היו המתונים) היינו צריכים להשמיד אתכם לפני שיצאנו למילחמה! את כולכם! לא להשאיר אף מתון אחד בחיים! כך היינו מנצחים במילחמה! מנצחים את רומא! ויהודה היתה מושלת בכל העולם!

המתיוונים

אנחנו, המתייוונים, אנחנו אשמים! אנחנו, חניכי הפילוסופיה היוונית! הלא ידענו שעם העובר ממדיו — ייענש! איך הנחנו לברבריות המזרחית להשתלט על רוח העם! איך? לא לחמנו די ב־קנאות המזרחית! אנחנו אשמים בחורבן!...

האפיקורסים

אנחנו האפיקורסים אשמים! הקנאות ה־דתית כבשה חסידים — ואנחנו לא לחמנו נגדה! היינו שאננים! לא רצינו לראות איך הדבר מקרב את החורבן! אנחנו אשמים!

וידויו של ראש
ממשלת החירות

חנן: אני, חנן בן־חנן הכוהן, שהייתי ראש ממשלת החירות, אני אשם בחורבן. הייתי איש מתון. רודף שלום. ראיתי שהמילחמה ברומאים תיגמר באסון נורא. אף על פי כן, אחרי הנצחון הראשון והאחרון במרד, כאשר השמדנו את ה־לגיון ה־12 של קסיוס גאלוס במעלה בית־חורון — לא קמתי ולא אמרתי לעם שזהו נצחון מיקרי! חידלו מן המילחמה מייד! לא... הצטרפתי לממשלה... לממ־שלת „העם" שקמה בירושלים... חשבתי שאוכל להשפיע מבפנים. לכוון את שעת הכושר לעשות שלום עם רומא... לא רציתי לראות שכל הנותן יד לקנאים, נותן הכשר לקיצוניות, וסולל את הדרך לטירוף־המערכות! אני חנן בן־חנן המתון, אשר נתן יד לקנאים מתוך חשבונות — אני אשם בחורבן!

פוטש בהר־הבית

בעוד הקנאי מסית את העם, מתכנסים חסידי בית־שמאי שבין חברי הסנהדרין. אחד מחסידי בית־הלל נקלע לאסיפה החשאית, האמורה להפוך את המיעוט שבמועצה לרוב, באמצעות פוטש. הקנאי פונה אל הנוכחים.

קנאי: העם משמיע את קולו. העם איננו רוצה לחיות יותר תחת עול רומא. העם אומר את דברו בצורה ברורה ומפו־רשת. ואילו אנחנו, חברי הסנהדרין, תחת להנחות את העם — אנחנו מחרישים! בשעה גורלית זאת — הסנהדרין מח־רישה!

האויב

טיטוס פלאוויוס אספסינוס על סוסו. טיטוס הוא זה שהצליח לבסוף להחריב את ירושלים. תוך כדי המצור ידע להשתמש בכלים של „לוחמה פסיכולוגית" כדי להתיש את כוחם של היהודים הנצורים, המסוכסכים בתוכם.

מאיר הד־ציון

עשרות מאנשי האוייב במהלך הקרב על העיר גמלא. היה זה אחד מגיבורי המרד היה אהוד בן־רעואל, אשר חיסל כמה קרב גבורה, מהגדולים שבקרבות המרד. לאחר הניצחון לא קם איש לומר לעם שזהו ניצחון מיקרי ושיש להגיע להבנה ולשלום עם המעצמה האימפריאלית הגדולה ביותר בתקופתה.

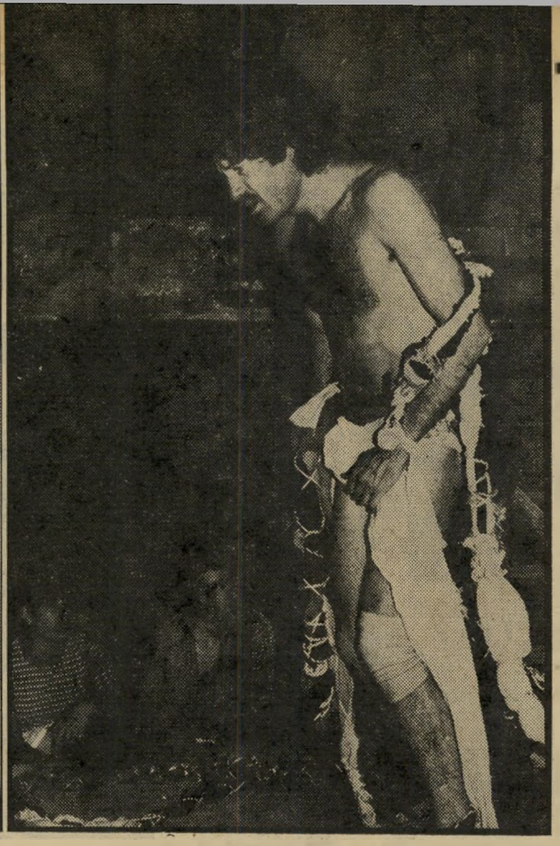

(המשך מעמוד 27)

מתון: האספסוף מתפרע ,ברחובות. מה יכולה הסנהדרין לעשות?

קנאי: העם מציג לנו שאלה, ואנחנו חייבים לתת לו תשובה. אני מציע ש־נאסור על כל אדם מישראל לאכול פיתם של גויים, חלבם, גבינתם, יינם, חומצם.

מתון: נגזור גם על צירם, על מילו־תיהם...

קנאי: השעה היא שעת חירום, וצריך לקבל החלטות. אני מציע —

מתון: רוב חברי הסנהדרין אינם כאן. כל חסידי בית־הלל, וגם המתונים מבית־שמאי — אינם!

קנאי: כי הם מתרוצצים בשעה זו בעיירות ובכפרים, ואוספים כסף כדי ל־רצות ולהרגיע את פלורוס!

מתון: הנוכחים פה הם מיעוט מתוך חברי המועצה!

קנאי: הרוב משמיע את קולו ברחוב! ועכשיו הרגע שאנחנו —

מתון: איזה תוקף יהיה להחלטות ש־יתקבלו על־ידי מיעוט?!

קנאי: יהיה תוקף! אני חוזר ומציע: המועצה אוסרת על יהודים לאכול פיתם של גויים, גבינתם, יינם, לדבר בלשונם... אין גוי שהוא צדיק. כל הגויים — טמאים.

מתון: וגוי המציל נפש?

קנאי: שב וחכה לגויים שיצילו אותך!

מתון: קום נגד כל הגויים, ונראה מי יציל אותך.

קנאי: הקדוש ברוך הוא. אנחנו עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב. עמנו מוקף אויבים ושונאים, ואדוני לבדו יושי־ענו מידם. אני מציע לגזור על מתנותיהם של גויים —

מתון: ומה תעשה בגויים שגרים ב־ירושלים? לא תקנה מהם? לא תמכור להם? לא תדבר איתם? לא תישא ולא תיתן עימהם? והלא נאמר: לא תעשוק את הגר, כי גרים הייתם בארץ מצרים.

קנאי: לא! אני בעד קיום ההלכה שאסור לגוי להתגורר בירושלים. עלינו לגרש את כל הגויים מירושלים, ולטהר אותה מטומאתם. הטוב בגויים — הרוג!

מתון: אתם תביאו מילחמה בין ישראל לכל העמים!

קנאי: אני לא פוחד מכל העמים.

מתון: ואם הגויים ינהגו כמונו — כמוך — מה יהיה גורלם של היהודים החיים בקרב הגויים?

קנאי: ישראל, בטח באדוני. אם נמלא את מיצוותיו — כל רע לא יאונה לנו!

בוכם: אתם מורידים את היהדות ל־מדרגת חוזה של סוחרי סידקית בין ישראל לקדוש־ברוך־הוא! אנחנו נמלא את חלקנו בחוזה, ונקיים את מיצוותיו, והוא ימלא את חלקו בחוזה, ויציל אותנו מכל הצרות שנמיט על עצמנו?

כוכם: ישראל, בטח באדוני (מתחילה התגודדות של הקנאים, כשכולם יוצרים מחנה אחד מול המתון).

מתון: אתם מחללים את השם!! אתם ממיטים חורבן על העם ועל הארץ! מעשה התקיפה שלכם אינו חוקי! אתם, הקנ־אים, התאספתם פה בחשאי בלא־ייתו של חנניה בן חזקיה בן־גרון: זאת אינה אסי־פה חוקית של המועצה! רוב חברי הסנהד־רין נעדרים! לחוקים שאתם מבקשים ל־חוקק היום אין תוקף, ואין להם אחיזה ב־תורת ישראל! אתם רוצים לאסור על מתנותיהם של נוכרים? מה תעשו בקורבן הקיסר? תידחו אותו?! תאסרו על הכהנים להקריבו? הלא זאת מילחמה! ומילבד זה, אבותינו הירבו לפאר את ההיכל במתנות בני־ניכר, והיו מקבלים ברצון נדבות עמים זרים, ולא עלה על ליבם לבעוט בזבחי איש ואיש, ואתם מבקשים להוציא את חרב הרומאים מנדנה?! הנשמע כזאת, ש־רק בקרב היהודים בילבד אסור לבן הנכר להקריב לאלוהים ולהתפלל אליו?! העם לא יעמוד בגזירות שלכם ולא יקיים אותן! אם אתם רוצים לחוקק חוקים חדשים — תכנסו את הסנהדרין כהלכה — — —

(הקנאים סוגרים על המתון. שולפים סכיני־הם מתחת לגלימותיהם, דוקרים אותו ל־מוות. גופתו נופלת ביניהם)

שריפת הדגל

(ברגש חמום מוח מן האספסוף מזנק אל הגם הרומאי, קורע מעליו את הדגל)

חמזם מוח: הנה רומא! הנה רומא! הנה רומא! (הנשים נמלטות מפניו בזעקות ובצריחות אימה. הוא מזנק אל הגברים, המפוחדים אף הם, ומטיל עליהם את הדגל)

הנה רומא! (מי שהדגל נוחת עליו — ממהר להשליכו לאחר, ומתחיל מישחק נועז בדגל, כאילו היה הדבר המסוכן ו־המפחיד ביותר. אט אט נמוג הפחד, והם נוכחים לדעת ש„לא מתים מזה". עתה הם מעיזים לגעת בדגל יותר ויותר, ואף ל־קרבו למקומות האינטימיים והבלתי מוגנים בגופם, כמו לאחוריהם ולמבושיהם: הם נשארים בחיים! חדוות הדבר משתלטת עליהם, ועתה הם עושים בדגל מעשים יותר ויותר נועזים. אחד מתנגב בו, שני שוגל אותו, שלישי יורק עליו — ומתרחש טכס של חילול דגל רומא, כשהפעולות הללו מלוות בצעקות)

הכל: הנה רומא! הנה רומא! (בשיא המישחק מציית מישהו את הדגל. לרגע הכל קופאים מול הדגל הבוער, ואז, ב־מישנה עוז, הם פורצים בצעקות)

צעקות: קחו לפידים! כולם אל העיר העליונה! לשרוף את ארמון אגריפס! ל־שרוף את בתי העשירים! לשרוף את ארכיון השטרות! לשרוף את שטרות ה־חוב...

מונולוג של יפה נפש

(כאשר דוממת האש, וגם שירת האספ־סוף דוממת, פונה רבי יוחנן בן זכאי אל הקהל)

אני, יוחנן בן־זכאי, שאמרתי: „אל תבהל לנתוץ במות גויים, שאם הן של עץ — תעשן כל אבן". אני, שדברי לא הובנו על־ידי בני דורי, שהשלום היה שנוי אצלם במחלוקת, אני אדבר אליכם בשפת־כם, למען תביגו אותי. חזיתי את החורבן שנים לפני שהתרחש בפועל ממש, כאשר ראיתי את רוח הקנאות שקמה בעם, וראיתי שואה גדולה מול פנינו... אני אשם בחורבן. אני, שאמרתי שכל המטיל שלום בין אומה לאומה לא תבוא עליו פורענות — לא לחמתי על דעותי כפי שהייתי צריך ללחום. ביום שגזרו את י"ח תקנות, היה עלי ל־קום ולומר: היום הזה נורא לישראל מן היום שבו נעשה העגל! גדשתם את הסאה וחיללתם את השם!

ייעודו של ישראל להביא שלום לעולם. שלום בין אדם לקונו, בין אדם לחברו, בין אומה לאומה. כל עוד ממלאים ישראל את ייעודם — כל פורענות לא תבוא עליהם, אך ביום שיזרעו שיגאה ופילוג ומילחמה בין אדם לאדם ובין אומה לאומה — תתרגש עליהם פורענות ויבוא עליהם פורענות ויבוא עליהם חורבן. בשמונה עשר גזירות שגזרתם על ישראל הבאתם מרי־בה לעולם וזרעתם שיגאה בין הבריות. שיגאת חינם. זו שיגאת החינם שעליה חרב המיקדש. כי הזורע שיגאה בין הבריות מחלל את השם! ואתם חיללתם את השם! לא רק בחורבן שהבאתם על הארץ: ב־חורבן שהבאתם על העם. על נפשו ועל רוחו. כי חורבן הרוח גורא מחורבן ה־ארץ...

שלום עכשיו או אבדון

אגריפס: אתם רוצים מילחמה? — תקבלו מילחמה. אבל איפה הצבא? איפה הנשק שאיתו תצאו למילחמה הזאת? איפה הצי האדיר שבעזרתו תכבשו את הים־התיכון מידי הרומאים? ומאין יבוא הממון הרב שבו תשלמו את הוצאות המילחמה? אני, המלך אגריפס, שראיתי ארצות ועמים, שואל אותכם: אתם עשירים מהגאלים? חכמים מהיוונים? גיבורים מהגרמנים? רבים ועצומים מכל העמים בעולם? על מה אתם סומכים? על מיכשולי הטבע ה־אדירים שימנעו מהצבא הרומאי לפלוש לארצנו? איזה מיכשולי טבע מגינים על מבואות הארץ הזאת? הרי האלפים? נהר הריינוס הרחב? מצוקי הפיריינאים? גם אותם חצו הרומאים... את כל ארצנו מחזי־קים הרומאים בעזרת לגיון אחד. בשעת הצורך יוכלו לקבץ לכאן שניים, שלושה ארבעה, חמישה — ואף שישה ושבעה לגיונות. מה תעמידו מול עשרים־וחמישה לגיונותיה של רומא? את חומת ירושלים? וכמה זמן תעמדו במצור: שנה? שנתיים? שלוש? לרומאים אין קושי לצור על העיר גם עשר או עשרים שנה, עד שכולכם תמותו ברעב ובצמא, כשם שעשו לא אחת לעיר שמתמרדת.

לפני שאתם עולים על דרך המילחמה, שאין ממנה חזרה, זיכרו מה עלה בגורל קרת־החדשה: נחרשה במחרשה. כל ה־עמים מקבלים את הסדר הרומאי, ורק אתם לבדכם תעצרו כוח להילחם בהם? בשם מה? מה תביאו לעולם? סדר טוב יותר מן הסדר הרומאי, או תוהו ובוהו של ברברים, שיאכלו איש את בשר רעהו? אתם רוצים להמית במו ידיכם את נשיכם ואת ילדיכם, ולהעלות על המוקד את ירוש־לים — עשו זאת. איש לא יעצור בעדכם. או מה אתם מדמים לכם: שהרומאים יילח־מו בכם על פי חוזה? אתם סומכים על כך שאם ידכם תהיה על העליונה, יטו לכם חסד, ולא ישרפו את ירושלים? פתאום אתם סומכים על טוב ליבם ועל עודל נפשם של הרומאים? ומדוע ינהגו בכם ב־מידת החסד והרחמים? משום שהכרזתם על נשמת הגוי שהיא טמאה מטבע בריי־תה, וכולה שיקוץ ופיגול, עד שגם מתנה אסור לקבל מן הנוכרי?! לא רק עליכם תמיטו אסון במילחמה הזאת, כי גם על כל היהודים הפזורים ברחבי האימפריה. אני מעיד עלי שמיים וארץ כי לא מנעתי דבר להציליכם מן הסכנה, ואתם תחליטו אם להחזיק בשלום, או ללכת לאבדון אחר אש הקנאות...

רצח המנהיג המתון

חנן בן־חנן, הכוהן הגדול, מופיע בשלבים הראשונים של המחזה כ„ראש ממשלת החירות". בסוף המחזה, לאחר שנכנע לקנאים לכל אורך הדרך, הוא נרצח על־ידם.

סירוס האויב

בדומה לגישה הבדלנית והגזענית של הקיצונים הישראליים בהווה, השחקן אבי פניני, בתפקיד של רומאי שסורס במהלך טכס ברית־המילה שלו.

הרב הראשי

בדומה לרב הראשי, הרב שלמה גורן, המחבר הלכות דתיות בעלות נימה דתית קיצונית, כך היו גם כמה מן הכהנים הגדולים בעת השתלטות הקנאים על ירושלים.

מגע של יוקרה

יבואנים בלעדיים:
רטפון אימפורט בע"מ,
תל אביב, רח' מסילת החשמונאים 44
טל': 330825/331707 (03),
חיפה: 510919 (04)
להשיג בחנויות חשמל מובחרות.

- דגם "20 - FAEHNRICH 4302
- דגם "22 - GOUVERNEUR 4402
- דגם "22 - PRAEFEKT 4432 + בקרה מרחוק
- דגם "26 - KORNETT 4702
- דגם "26 - EXZELLENZ 4742 + בקרה מרחוק

מן הראוי שלטלויזיה יוקרתית כמו "גרץ"
יהיה שירות הולם כמו של "רטפון" -
שירות אחרי ואמין העומד מאחורי
טלויזיה מעולה.

הפלקטרוניקה הפלקטרוניקה...

Graetz

פאר תוצרת גרמניה

רגלים יפות הן רגלים בריאות

Scholl

החליקי לסנדלי "שול" ומיד תחושי בהבדל: רגליך תרגשנה ותראנה טוב יותר.

סנדלי "שול" נוחות ומתרגלות את רגליך עם כל צעד שאת עושה.

הקמורית — (בלעדית ל"שול") שבסוליה המיוחדת מפעילה את אצבעותיך ואת כל שרירי כף רגלך. פשוט... ויעיל. הפעלת השרירים משפרת את מראה רגליך ומונעת את התעיפותך, גם בהליכה או בעמידה ממושכת.

סנדלי "שול" יחידים במינם בעולם, ולכן, עולה ערכם על מחירם. סנדלי "שול" במבחר דגמים ובצבעים אופנתיים.

"שול" עושה לך את הקיץ!

את כל היתרונות של סנדלי "שול" תמצאו בסנדלי העור — דגמי 81' הזהרו מחקויים זולים

להשיג בבתי המרקחת, חנויות אורטופדיות ובמשביר לצרכן בירושלים, בחיפה ובת"א — סניפי דיזנגוף סנטר ואלנבי.

לכ' "שול"
מח' ההסברה
ת"ד 2115, חיפה 31020
אבקש לשלוח אלי קטלוג "שול" מוצרי איכות לטיפול וטיפוח הרגל.

שם _____

כתובת _____

_____

אנשים

השגריר תרם מתוך שינה 200 אלף לירות, וכשהתעורר נאלץ לאסוף את הכסף

■ על השליח של נשיא ארצות־הברית לדיונים על משבר־הטילים בלבנון, **פיליפ חביב**, אומרים האמריקאים כי הוא האיש המתאים ביותר לנהל שיחות אלה. הוא יודע תמיד לומר את מה שמצפים לשמוע ממנו, יש לו סבלנות וחוש־הומור. הסורים אומרים שהוא מתאים לניהול השיחות, כי הוא איבן־אל־באלד (בן הארץ). הלבנונים אומרים כי הוא מוצלח משום שמוצאו לבנוני. ואילו חביב עצמו, היודע כמה מישפטים באידיש, אותם למד משכניו היהודים בניו־יורק, הביע את הזדעזעותו ממה שקרה בלבנון, שבה לא ביקר מאז 1976, כאשר התחילה מילחמת־האזרחים.

■ בעיקבות הודעתו של ראש־הממשלה מנחם בגין, כי הוא נותן אורכה לממשלת ארצות־הברית בקשר לבעיית הטילים בלבנון, סיפר עורך־הדין הירושלמי **אבי כרדוגו** את הבדיחה הבאה: בתחרות כדורגל בין פילים לעכברים הובילו הפילים בסוף המחצית הראשונה בתוצאה של 35:0. המאמן של העכברים אסף אותם ואמר להם: „חברה, מסיפיק עם המישחקים. מעכשיו — כאסח!"

■ פרופסור **שבח ויס**, המרצה באוניברסיטה של חיפה, בטכניון בחיפה ובאוניברסיטה בתל־אביב, הציג לתלמידיו שאלון. בן היתר ביקש מהם הפרופסור, שהוא מועמד המערך לכנסת, לכתוב איזה ראש־ממשלה היו רוצים עיים בקאהיר בהתייעצויות. בפעם הראשונה מאז שהוא מכהן כשגריר בישראל, התפרסמו בעיתונות המצרית תמונותיו עם הנשיא **אנוור אל־סאדאת** וסגנו, **חוסני מובארק**. בכך נשבר קשר השתיקה שהיה קיים בעיתונות המצרית בכל הקשור לי־מורתדא בישראל.

■ ביום־העצמאות ערך שגריר ישראל בפאריס, **מאיר רוזן**, קבלת־פנים לידידיו הצרפתיים בשעות הבוקר, ולמושבה הישראלית בפאריס בשעות אחר־הצהריים. בין הישראלים שבאו אליו היה גם איש הסלפון האדום, **צבי ריימון**, ששהה בחופשה בת שבועיים בפאריס. כאשר הוצג ריימון לפני רוזן אמר לו השגריר: „אל תשאל מה עשו לי האנשים שלך בלילה שעבר! הם טילפנו אלי מן התוכנית שירותרום, העירו אותי מן השינה, שאלו אותי כמה אני תורם ביחד עם עובדי השגרירות. אמרתי מתוך שינה 10 אלפים פראנק (כ־200 אלף לירות), וחזרתי לישון. למחרת קמתי והתחלתי לאסוף את הכסף בין כל עובדי השגרירות."

■ ביום שבו אירעה התנקשות בחייו של האפיפיור באיטליה טילפנו אנשי גלי צה"ל לאחד המודיעים המקומיים שלהם במילנו. אך אותו איש לא היה בבית, ועונה להם חברו־לדירה, **אריך טרויו־ביץ**. אנשי התחנה שאלו אותו אם הוא יודע מה קורה לקבל — ואז החליט לנסוע לאיטליה וללמוד רפואה.

■ שדר מבט ספורט בטלוויזיה, **יורם ארבל**, סיפר למראיין **איתן דנציג** כי הרמטכ"ל („רפול") **איתן** ערך קבלת־פנים ליושב ראש הוועד הציבורי של הקרן למען ביטחון ניתן לי להיכנס לשטח."

■ אביו של הזמר־מלחין ארץ. סחרוב אמר לו כי יתן לו את הייעוץ חינם, בתנאי שיתרום ללב"י 100 אלף שקל. והיהודי אכן תרם.

יגאל גדא (במרכז) מנהל חברת דלק ושרותי תעופה, הוא גם צייר. לפתיחת תערוכתו האחרונה באו שני ידידיו הוותיקים, מפקד חיל־הים, האלוף זאב אלמוג (מימין), ומפקד חיל־הים לשעבר, אברהם („צ'יטה") בוצר. מה שקושר את שלושת הידידים הוא האהבה לים. לגרא יש סירת מיפרש שבה הוא משייט לאיי יוון ולמקומות אחרים, והשניים מתלווים אליו לא פעם בשיוטים אלה. בתערוכתו האחרונה מוצגים ציורים רבים על נושאי הים.

צחי שימעוני מנהל הטלוויזיה, נטל חלק במסיבה לכבוד אנשי צוות הסידרה „עמוד האש". במלון המלך־דויד בירושלים, שם נערכה המסיבה, הכינו עוגה בדמותו של עמוד אש. בתחילת המסיבה טילפנו למלון, להודיע לשימעוני כי הפך סבא. הוא עזב מייד את המקום. מישהו מבין האורחים התלוצץ: „עכשיו צחי שימעוני הוא ברבאסבא."

אילן הראל איש הפעלולים של התוכנית „עמוד האש", פרט על הפסנתר. הוא השמיע את מנגינת־חימנון הסידרה, שאותה חלחין המוסיקאי שם־טוב לוי. כשהתקלקל פס־הקול של המוסיקה עברו מארגני המסיבה מאדם לאדם, ושאלו אם הוא יודע לנגן ואם יוכל להשמיעה במסיבה שנערכה לכבוד אנשי „עמוד האש" לא השתתף שם־טוב לוי.

■ שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, שהה שבועות ספורים בישראל (לב"י), **ישראל סחרוב**. באותו יום חל גם יום־הולדתו ה־69 של סחרוב, יו"ר שב"ראש התעשייה האווירית ויועץ לענייני־השקעות. בארתה הזדמנות סיפר סחרוב כי יהודי מגרמניה טילפן אליו וביקש ממנו יעוץ להשקעות ב־

■ **מיקי גבריאלוב** ניצב יום־יום בקרן הרחובות סלמה ומסילת ישרים, בשכונת שפירא, ומוכר פלאפל. גם אחיו התאום, **רחמים**, נמצא בשכונה ואומר: „אני לא כמו מיקי. בזמני הפנוי אני בא לעזור לאבא להכין את הפלאפל."

לראות, בלי כל קשר לעומדים בראש הרשימות המיפלגתיות. לפי התשובות שקיבל מצא ש־מרבית הסטודנטים רוצים ב־**יצחק נבון**, נשיא המדינה. **יצחק רבין** עמד במקום ה־שני, **משה דיין** במקום ה־שלישי, **שימעון פרס** ו**מנחם בגין** התחלקו במקום ה־רביעי. אחריהם צעדו במיספרים קולות קטן ביותר **עזר וייצמן**, שר־החוץ **יצחק שמיר**, שר־המישפטים המיועד **חיים צדוק** ו**יוסי נאמן**.

אפיפיור. הוא לא שמע על כך עדיין, ואז ביקשו ממנו לפתוח רדיו וטלוויזיה, לשמוע מה קורה שם ואחר־כך לדווח לגלי צה"ל. טרולוביץ, סטודנט לרפואה במילנו, עשה אמנם כך ודיווח לתחנה הצבאית על קורות ההתנקשות. בהוסיפו פרטים רפואיים שונים. לפני שהכניסו אותו לשידור אמרו לו אנשי גלי צה"ל כי שמו מסובך מדי, ולכן הם רוצים לשנות אותו. הם קראו לו בכתבה „אריה סלע". בתום השידור עימו סיפר להם הבחור כי לפני שש שנים רצה להיות כתב גלי צה"ל, אך לא התפופולריות שלו אינה עוזרת לו תמיד. „כאשר נסעתי לנמל־התעופה בלוד, כדי לצלם את נבחרת־הכדורגל הישראלית, שחזרה מסקוטלנד, לא היתה נפש חיה במקום. זה היה באחת אחרי חצות. אבל סמל־מישטרה, שאינו רואה את מבט ספורט, ושלא מכיר את יורם ארבל, לא נתן לי להיכנס. לא היתה לי שום תעודה בכיס. לצלם ולמקליט הוא נתן להיכנס, ולי לא. כלום לא עזר לי. בינתיים נחת המטוס, וצריך היה להתחיל ולצלם. הייתי צריך לבכות כדי שהסמל יטלפן למפקדו, ורק אז

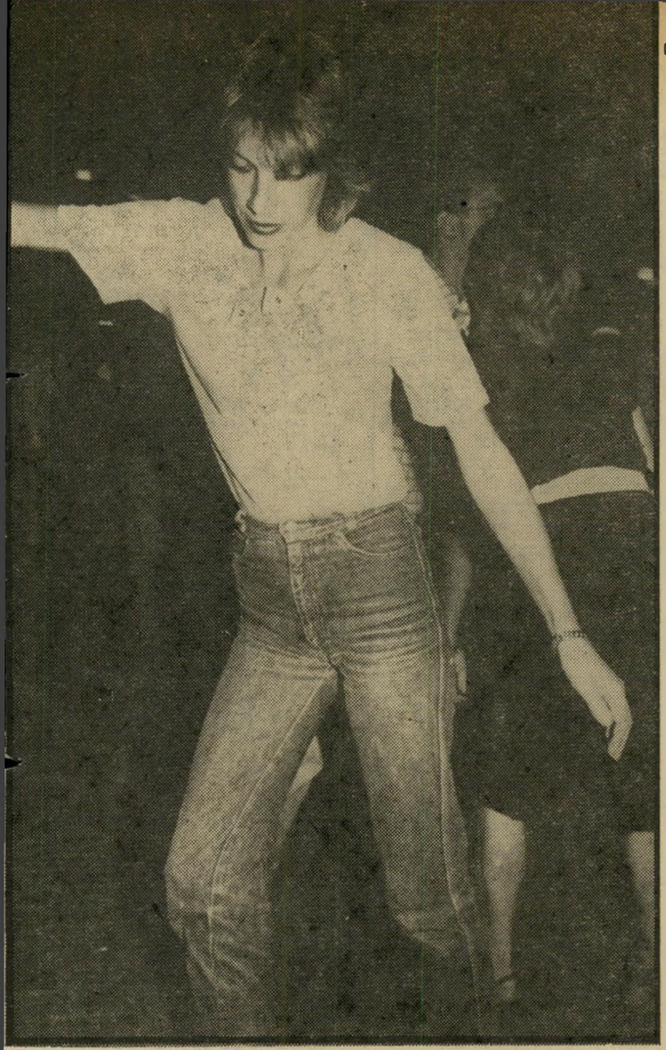

במקום חתונה

ב"אתי לראות איך פותחת הבוהמה קיוסק נוסף", אמר אחד השחקנים שבא לפארק־הירקון, אל שפת־האגם. הזמרים **מתי כספי** ו**אריק סיני** פתחו עוד מועדון־לילה, בנוסף לזה שיש להם כבר, האסס.

הפתיחה נערכה בערב ל"ג בעומר. אני רגילה בערב כזה ללכת לראות מדורות, או ללכת לאיזו חתונה טובה. על המדורות החלטתי לוותר הפעם, ואף אחד מידידי לא התחתן באותו ערב, לכן נסעתי לי בנחת לפארק־הירקון.

אם חשבתי לרגע שהפסדתי מדורות, הרי חיכתה לי הפתעה גדולה בפארק. על כל מטר מרובע ישבה חבורה של אנשים מסביב למדורה וחגגה. אנשים הביאו איתם אוהלים, טונות של אוכל, רדיו קולני וגרונות צלולים. הם לא שרו חלילה, רק צעקו וצרחו וחגגו מסביב למדורות.

לאחר נסיעה של חצי שעה, בדרך מלאה חצץ, הגעתי לאגם ליד פארק־הירקון. כאן פגשתי את כל הבוהמה במכה אחת, שכמוני ויתרה על מדורות וחתונות. מתי כספי ישב ליד אשתו, **דורין**, ואני חיפשתי את אריק סיני, שוב תפו. "לאריק יש הופעה בחצרים, והוא אמור לטוס מיד אחרי ההופעה ישר לכאן," הסביר לי מתי בתחילת הערב.

את המסיבה העליזה עזבתי אחרי אחת בלילה, ואריק עוד לא חזר מן ההופעה שלו. אך אנשי הבוהמה התייצבו בהרכב מלא כמעט. הזמרות **נירה רבינוביץ** ו**שושה חן** סיפרו לי שחזרו ממסע קצרצר בבלגיה. הפנטומימאי **יורם בוקר** חזר ממסע קצרצר בפאריס ומפסטיבל של פנטומימאים בקרית שמונה. המפיק **אבי אלדר** הביא עימו נערה יפהפיה, **טלי יעקובסון**. שדרי־הטלוויזיה, **יואב אפרון** ו**רמי גוברניק**, חזרו ישר מן ההצבעה במיפלגה הליברלית.

ק לא דיסקו

החליט הרקדן הספרדי, מרטין וורגס, שהגיע לארץ לסיבוב הופעות. הוא לפתיחת המועדון החדש, ליד הבית. לצלילי הדיסקו הוא רקד ריקוד פלמנקו עם נערות ישראליות אשר מצא במקום.

רק דיסקו

רקדה הדוגמנית קיטי ממן, במיכנסי ג'ינס צמודים ובחולצת טריקו. קיטי הפגינה מומחיות רבה בריקודי־דיסקו, ולא ויתרה על אף ריקוד. הדוגמנית דקת־הגיזרה מופיעה בתצוגות־אופנה רבות במשך היום, אך בערבים היא רוקדת.

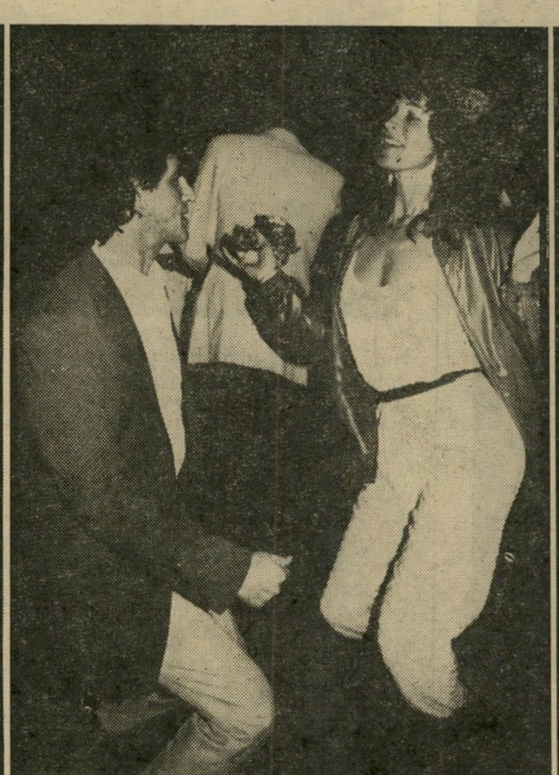

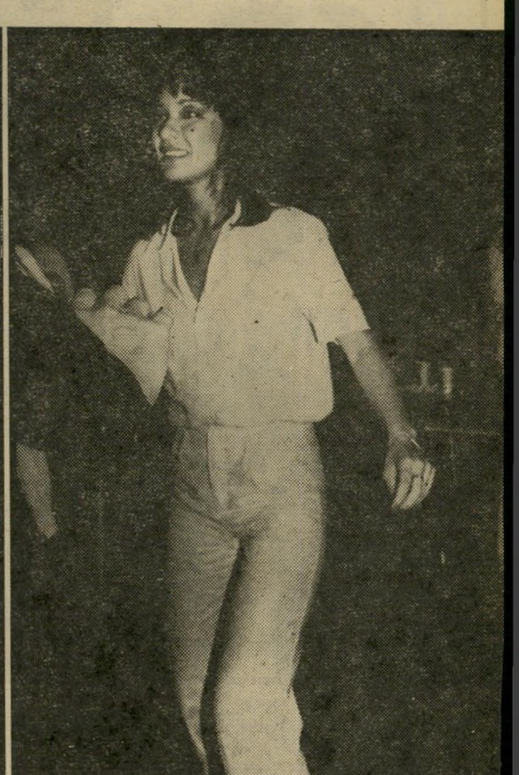

אבט ספורט

זו היתה התוכנית שבה שימשה קריינית רחלי ויים, אך היא עזבה את הטלוויזיה לטובת הבמה.

ישר מפאריס

באו זוג הפנטומימאים יורם בוקר ורותי גלמן, שחגגינו ריקוד מיקצועי יותר מן האחרים. הם שהו בפאריס זמן קצר.

הכי יפה

במקום היתה ללא־ספק טלי יעקובסון, בחליפת־המיכנסיים הלבנה, שחזרה יום קודם לכן מארצות־הברית, שם למדה היסטוריה.

אשת יחסי־הציבור, **אירינה שיימן**, סיפרה לי שהיא נוסעת בעוד שבוע לארצות־הברית, כדי לעבוד שם במישרד ליחסי־ציבור מפורסם, במשך שלושה חודשים. הזמר **צביקה פיק** בא אחרי שצפה בתוכנית הטלוויזיה שלו, שהוקרנה מוקדם יותר באותו ערב, וזמרים ושחקנים ודוגמניות המ־שיכו לזרום למקום, כאילו הובטח שם למישהו משהו מיוחד במינו.

כמה מן הילדים שחגגו מסביב למדורות גילו את צביקה פיק ורצו שיחתום להם, אך הוא לא רצה להתחיל עם זה, והסתלק מן המ־קום בשעה די־מוקדמת.

לעומת זאת באו הזמרות **נורית גלרון** ו**יהודית רביץ** מאוחר מאוד, אחרי הופעות שהיו להן.

מסביב היבהבו המדורות, ועל רחבת־הריקודים רקדו כולם ומחאו כפיים ותנועת ההולכים והבאים זרמה במרץ רב.

לא ברור לי מי יטרח ויבוא ל־מקום כזה בלילות הקיץ, אך אנשי הבוהמה שמחו ללא־ספק להתפרק קצת בריקודים, ולשכוח מטרדות היום־יום.

אני פגשתי שם אנשים שמאז מסיבות יום־העצמאות לא פגשתי, ואיש לא סיפר לי בדיחה חדשה שעוד לא שמעתי.

לא לרקוד

החליטה הדוגמנית התמי־רת שרית דמיר, שישבה על הריצפה וצפתה ברוקדים. שרית ממעטת לרקוד.

רק לשיר

אמרה הזמרת יהודית רביץ, שבאה עם חברה, יעקב גלעד. השניים שוחחו כל הערב עם ידידים ותיקים.

בלי יגון

החליטה התמלילנית תלמה אליגון, ש
בשימלת־רקומה ארוכה. היא השתוללה
רחבת־הריקודים במרץ רב, כאשר היא מחליפה כל הזמן ב

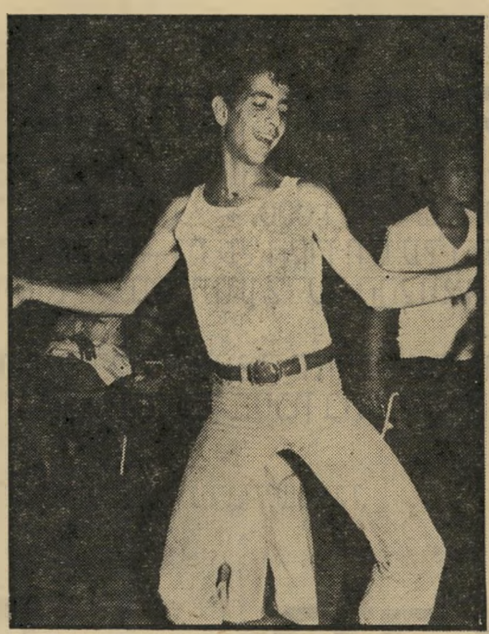

תספורת חדשה

הפגינה השח־קנית לירון ניר־גד, שהתגלתה בסרט „הלהקה". לירון היתה בעלת שיער ארוך עם קוקו, ועכשיו קיצצה את שיערה.

כיפה על הראש

חבש השחקן מנחם עיני, והסביר לכולם כי הוא לא דתי, אלא לבש כיפה, וגופיה לבנה, כי כך זה מוצא חן בעיניו.

„המגמרת"

היא השחקנית אופליה שטראל, שהשת
על רחבת־הריקודים. בסרט „העייט"
אם שכולה, בעוד שב„אסקימון לימון" שיחקה את סטלה המג

אחרי שהגישו לאורחים פונץ' הם ונקניקיות עם קרטיבים, הח־ליטו כולם שכל מה שנשאר לע־שות זה לרקוד, וזה מה שהם עשו במשך כל הערב.

אין בדיחות חדשות

חפדום של המקום הוא שאי־אפשר להפריע לשכנים, פשוט אין שכנים בסביבה, רק אגם והרבה עצים.

כאשר אנשי המדורות התחילו לעלות על רחבת־הריקודים, הח־ליטו האמנים שזה הרגע המתאים לעזוב. כמה מהם עוד הלכו למ־קומות־בילוי אחרים בעיר, ואני, בשארית כוחותי, פילסתי לי שוב דרך בין כל המדורות בפארק.

עם ריח של עשן הגעתי הביתה, פתחתי את כל החלונות, וגיליתי שגם על יד הבית שלי יש ריח של עשן מדורות שכבו. החלטתי, שבל"ג בעומר בשנה הבאה אלך לחתונה, ולא איכפת לי של מי.

תחיה אופר
ממסיבה
למסיבה

"לאומי מלווה לי 500.- שקל על כל 1,000.- שלי ועוד נותן לי על הכל ריבית והצמדה."*

לזה קוראים "כח וחצי רב תכליתי"

"מאז שהבנתי שבלי חסכון אי־אפשר להצליח, חיפשתי תוכנית חסכון מתאימה, שתיתן לי הרבה כח.
בנק לאומי הציע לי הצעה שאי אפשר לסרב לה: על כל —.1,000 שקל שאחסוך, אקבל —.500 שקל הלוואה לא־צמודה, ובנוסף ריבית שנתית צמודה—גם על הקרן וגם על ההלוואה.
עשיתי חשבון פשוט: הבנק מלווה לי כסף שאינו צמוד ונותן לי על ההלוואה ריבית צמודה, זו ממש מציאה!
מיד הכנסתי את כל חסכונותי לתוכנית הזו, קיבלתי הלוואה נוחה—ועכשיו יש לי כח וחצי.
כדאי גם לך לגשת מיד לסניף בנק לאומי ולפתוח חשבון חסכון בתוכנית "כח וחצי".
זה כדאי—כדאי וחצי!"

פרטים בסניפי בנק לאומי, בנק איגוד, בנק עליה־לאומי ובנק ערבי־ישראלי.

*המבצע לתקופה מוגבלת!

חסכון זה כח

בנק לאומי

אנשים

לדיין אין סיכויים, כי הציבור אמנם שכח את מילחמת יום־הכיפורים, אך לא את הפרצוף של ייגאל הורביץ

■ פמוט־נחושת, שנתרם לפני 70 שנה לבית־כנסת ב־גרמניה ושנעלם בשואה, הגיע למוסד יד ושם בירושלים. סי־פור הפמוט התגלגל כך: לפני שבועות אחדים כתבה סטודנ־טית צרפתיה בת 22, בשם **לורנט קאבאן**, ליד ושם ו־ציינה כי קנתה בשוק־הפישפ־שים בפאריס פמוט־נחושת, ו־קש כי הפמוט יוצב בבית־הכנסת במושב עשרת בדרום הארץ, שם קיים גם המיפעל שלו. את לורנט לקאבאן הז־מין ריזה, בשיתוף עם יד ושם, לביקור בארץ, במלאת 45 שנים להקמת המיפעל על־ידי בני־המישפחה שנמלטו מגרמניה.

■ לפני הישיבה האחרונה של המיפלגה הליברלית, שם קבעו את הרכב רשימתם ל־כנסת, הלכו **שימחה ארליך** ו**יצחק מודעי** אל **האדמו"ר מקרצ'נוף** ברחובות, כדי ש־יהיה עד להסכם ביניהם. ב־ישיבה האחרונה, ביום החמי־שי בערב, כאשר הועלתה ה־שאלה מה יקרה אם שני מוע־מדים יזכו במיספר שווה של קולות, הציע אחד הנוכחים: „שהאדמו"ר מקרצ'נוף יחליט בין השניים." עכשיו מתלוצ־צים כי לא רק לאגודת־ישראל יש מועצה של גדולי התורה, אלא גם למיפלגה הליברלית.

■ מנכ"ל החברה הממ־שלתית למדליות, **אריעזר שילוני**, ביקר אצל **הכיוג'־**

■ רבי **משה הירש**, „שר־החוץ" של נטורי־קרטא, אמר השבוע: „בימים אלה נעשים מאמצים גדולים להגיע להסכם בין המחנות בנוגע ל־בעיית כביש רמות־זוטא, ה־מוביל מדמשק לזחלה. יש משא־ומתן, שניהל הד"ר יוסף בורג האמריקאי, הד"ר פיליפ חביב, והסיכויים לפיתרון הם

ענת שרחוק

התמלילנית, אשתו של המלחין אלדד שרים, נמצאת בחודש השמיני להריון נה. היא באה למסיבה של אנשי־בוהימה, שם פגשה עוד שלוש נשות־בוהימה — כולן במצב בולט ביותר של הריון. בתמונה המר־כזית: בדרנית־הילדים ציפי שביט והשחקנית דורין כספי, שהיא אשתו של הזמר מתי כספי. בתמונה משמאל: הזמרת צילה דגן. כל הנשים ההרות במסיבה בחרו שלא לרקוד, אלא רק להתבונן ברוקדים. ענת ודורין מצפות ילד ראשון. לצילה דגן יש בן גדול, והוא מצפה בוודאי לאחות. ציפי שביט נשואה לאביש דקל, המנהל את עסקיה, וצילה נשואה לצייר. שלושתן גיאות בהריונן.

גילתה עליו הקדשה מ־1913 לזכר אמיל ריזה. הפמוט נתרם על־ידי בניו. הסטודנטית ביק־שה לברר אם מישפחת ריזה מתגוררת בישראל. הנהלת יד ושם איתרה את **קורט ריזה**, מנכ"ל חברה גדולה, והתברר כי בית־הכנסת בברלין נשדד וכך התגלגל הפמוט לשוק־הפישפשים בפאריס. ריזה בי־

פטר פן (זקן שחור), צלם „העולם הזה" לשעבר, הוא בן לאב שהיה קצין בצבא־האדום ולאם וינאית, שהתגורר במשך שנים רבות בישראל, חזר לווינה ופתח שם מיסעדה ישראלית, שהפכה מרכז לישראלים רבים המבקרים בעיר. אחד מאורחיו היה הרב המזמר שלמה קרליבך (במרכז, בעל זקן כסוף. לידו עומדת אילנה, אשתו של פטר). השבוע ביקר פטר בארץ וחלק למאפיית הפיתות של אבולעפיה ביפו, לקבל מבעלי המקום מירשם להכנת הפיתות.

בקבוק מלא רעיונות

ליקר אמרטו מורכב מתערובת של שקדים מרי

אגוזים, מצוי של פרחי ב ועשבים שונים. איזיאלי לסיום כל ארוחה.

אמרטו תפוזים
1 חלק אמרטו ליקר, 1 חלק מ"ץ תפוזים, 1 כפית מ"ץ לימון ממוו 1/2 חלק מים, קוביות קרח ולערבב היטב.

אמרטו קפה
1/4 כוסית אמרטו ליקר, 1 ספל קפה חזק קר, קוביות קר קצפת

אמרטו על הקרח
1 חלק אמרטו לי 2 קוביות קרח לערבב היטב

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימ
הרביעיה החדשה של "כרמ
משקה ראשון. אצלכם בב

כרמל מזרח
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעק

■ ח"כ **אבא אבן** החליף דיעות עם מנכ"ל רשות־השי־דור לשעבר, **יצחק ליבני**, ברוקחות־ההסברה לקראת הבחירות. ליבני טען נגד ה־פירסומים המובאים בשפה עממית. אבן, לעומת זאת, אמר כי תמיד היה ידוע בכך שה־שפה שלו מליצית מדי, ולהפ־תעתו הוא פופולרי במיוחד אצל בני עדות־המיזרח והשכ־בות העממיות. הנוהגים להש־תמש בשפה עממית ולאו דוו־קא בשפה מליצית.

■ מאז מוקרן הסרט לא לשידור פונים רבים אל ליבני, שהיה בעבר מפקד גלי צה"ל בשאלה אם באמת היתה ב־תחנה הצבאית שחיתות מוס־רית. אחת השואלות אף הגדי־לה לעשות: בסרט מופיע מפ־קד גלי צה"ל כשהוא קירח, ו־אצל ליבני גילתה רעמת־שיער עבה. היא משכה בשערו כדי לוודא שאמנם זה שלו, ולא פיאה. ליבני אמר לה כי זוהי הוכחה נוספת לכך שהסרט הוא דימיוני.

■ כאשר היה המפכ"ל **אריה איבצן** מפקד המחוז הדרומי במישטרה, מסר לעיתו־נאים, בדיווח שוטף, כי היתה עליה של 8 אחוזים במיקרי אונס ב־1979. הוא נשאל על־ידי עיתונאי, אם היה משהו משותף לכל מיקרי האונס. השיב איבצן: „כן, כל הפוש־עים השתמשו באותו כלי."

איך להפוך את פרמיית ביטוח הרכב שלך לחסכון צמוד החוזר אליך?

שיטת

מצמד

שנה ראשונה ביטוח רכב חינם!

לנהג הזהיר

הגיעה העת להפסיק את הקטל בדרכים:

יום יום נפגעים אנשים, נשים וילדים בתאונות דרכים. מדינת ישראל עומדת במקום הראשון, הלא מכובד, בעולם בשעור תאונות הדרכים. אלפי משפחות סובלות סבל רב והמושק הישראלי נושא בנטל כלכלי כבד.
הגיעה העת לפעולה של מנוש.
לפיכך, מכריזים **בנק דיסקונט**, וחברות הביטוח: **„הפניקס הישראלי"**, **„הדר" ו„ארד"** (מקבוצת הפניקס) על **„מצמד"-חסכון פרמיה צמוד לנהג הזהיר.**

הגיעה העת שנהג זהיר יהנה משיטת „מצמד"

העיקרון הינו פשוט ביותר: את הפרמיה נטו של השנה הראשונה בביטוח הרכב שאתה משלם, מפקידות חברות הביטוח **„הפניקס הישראלי"**, **„הדר" ו„ארד"** **בבנק דיסקונט**, בתכנית חסכון צמודה, על שמך.
אם תתמיד בביטוח במשך 3 שנים ולא תוגש כל תביעה או דרישה לתשלום, אתה מקבל בתום 3 השנים (ביום גמר תשלומי הפרמיה של השנה הראשונה) את הפרמיה נטו של השנה הראשונה כשהיא צמודה למדד במלואה כלומר, אתה מקבל את ביטוח הרכב בשנה הראשונה - חינם.

פנה לסוכן הביטוח שלך ב**„פניקס הישראלי"**, ב**„הדר"** וב**„ארד"** (מקבוצת הפניקס) לחידוש ביטוח הרכב שלך, או פנה לחברת **„הפניקס הישראלי"** בטלפון נוס' 611953

ותקבל הפניה לסוכן באיזור מגורין.
נהג בזהירות, נהג בתבונה ותיהנה משיטת **„מצמד"-חסכון פרמיה צמוד לנהג הזהיר.**

הפניקס הישראלי

בנק דיסקונט

אנשים

יוסף בורג יתווך בין בנו של זבולון המר ובין נכדו של זרח ורהפטיג

■ בשבועון הצרפתי ל'אכס־פרס חלו שינויים בהנהלה. ה־עורך **איב קיאו**, הידוע ב־ישראל ושהיה כאן לפני חו־דשים אחדים בביקור בפעם ה־30 שלו, התמנה כעורך הרא־שי של העיתון. העורך הראשי הקודם, **ז'אן־פרנסואה רבל** וסגנו, **אוליביה טוד**, פוטרו על־ידי הבעל הבריטי של ה־שבועון, **ג'ימי גולדשמידט**, שהוא קרוב של מישפחת רוט־שילד. העימות בין רבל וסגנו לגולדשמידט היה על רקע של תמונת־שער לשבועון, שצויירה בידי הצייר הישראלי **אורי הופמקלר**. אורי התבקש ל־צייר את דיוקניהם של הנשיא דאז, **ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן**, ויריבו **פרנסואה מיטראן**, יומיים לפני הבחי־רות הסופיות שבהן ניצח מי־טראן. על ציוריו של הופמקלר עשו פוטומונטאז', שבו נראה מיטראן טוב יותר מאשר ד'סטאן, **דבר** שעשוי היה ל־התפרש כאילו השבועון מצדד יותר במועמד הסוציאליסטי. אחרי שפוטרו העורך הראשי וסגנו, הודיעו 20 עיתונאים כי הם עומדים להפסיק את עבו־דתם בעיתון, אך לבסוף עזבו רק חמישה.

■ תיאטרון המחול הגרמני מעיר ופרטל, המבקר בארץ לפי הזמנת להקת בת־דור, **ערך** את ערב הבכורה שלו בהיכל התר־בות בתל־אביב. **ז'נט אורד־מן**, מנהלת בת־דור והרקדנית הראשית שלה, לא טרחה לבוא לבכורה. אורדמן גם החליטה לצאת בהצגת בכורה משלה בעת שאורחיה מגרמניה מבק־רים בארץ. היא רוקדת בבלט חדש בשם ז'ורז' סנד — מירוף חיים. **הרקדן** שאמור היה לבצע את תפקידו של המלחין **פרד־ריק שופן, יונתן קלי**, נפצע ברגלו. תחתיו הביאה אורדמן רקדן אחר, **פיטר אובראיין**.

■ המפיק **יעקב אגמון** ואשתו, השחקנית **גילה אל־מגור**, חגגו השבוע 18 שנים לנישואיהם בכפר־האמנים עין־הוד. באותה מסיבה סיפר יענ־קל'ה בדיחה לקראת עונת ה־רחצה בתל־אביב. יום אחד יר־דה זקנה לחוף הים בביקיני. שאל אותה המציל: „מה את עושה פה?" ענתה לו: „אני רוצה לתפוס קצת צבע." ענה לה המציל: „אולי לפני שאת תופסת צבע תעשי קצת עבודת פתחות?"

■ הבדיחה המסתובבת כיום במפד"ל היא כי בשנת 2010 יהיה סיכסוך במפד"ל בין הבן של **זבולון המר** ובין הנכד של **זרח ורהפ־טיג**, ואז יבוא **יוסף בורג** ויפשר ביניהם.

מנחם גפן

הצייר המתגורר בלונדון, מקפיד לפתוח כל תערוכה חדשה שלו בישראל. השבוע פתח תערוכה חדשה של רישומים. גפן, שהיה ידוע בטעמו המשובח בנשים יפות, היה בעבר חבר של השחקנית דליה לביא ובעלה של השחקנית האנגלית דיאנה ריג. הפעם בא ארצה עם ג'ודי, חברה חדשה שחביא עימו מאנגליה, הדומה לאתובותיו בעבר.

■ בתוכנית הרדיו כל צבעי הרשת אירח השחקן **יוסי גרבר** את **רבקה"ה מד־ניק־קרמר** ואת **גידעון זינגר**, חברי להקת הצ'יזבט־רון, שחגגו את יום־ההולדת של הלהקה. גם הבמאי של הלהקה, **שמואל בונים**, הת־ארח אצלו. בין היתר אמרה רבקה"ה: „אתם בוודאי חוש־בים שהמשורר **נתן אלתרמן** אהב שחקנים, אך פעם אחת ישבתי איתו בכסית כאשר נכנס שחקן צעיר — כיום אחד מעמודי התווך של התיאטרון הישראלי — ואלתרמן לחש לי: ‚את רואה, הוא עוד לא שחקן, אבל הוא כבר לא בן־אדם.'"

■ ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, קיבל בשבוע ש־עבר תואר דוקטור־כבוד מאו־ניברסיטת נוטרדם במדינת אינדיאנה שבארצות־הברית. יחד עימו קיבל גם הנשיא ה־אמריקאי **רונלד רגן** תואר של דוקטור־כבוד. קולק קיבל תואר זה על היותו „שומר־השלום במובן הרוחני, דיפלו־מט מאומן ואדמיניסטרטור מעולה, שהגורל מינה אותו ל־השכין שלום בעיר הקודש," כפי שצויין במיכתב שהגיע ל־לישכתו.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

חיים בר־לב וניצחק רבין

חובט שואב מבריש ומנקה

שואב האבק של HOOVER

... אבק בשבילנו זה אויר לנשימה

הטיפול האידיאלי שאת יכולה לתת לשטיחים ולריפוד בביתך הוא טיפול של HOOVER. רק שואבי האבק של "הובר" עושים עבורך את כל אותה עבודה קשה - ניקוי, שאיבה וחבטת השטיחים שהיתה מנת חלקן של הנשים שלא זכו להכיר את HOOVER לפניך.

כאשר את רוכשת שואב אבק מתוצרת HOOVER את נכנסת למשפחה הגדולה של בעלות HOOVER, את זוכה במכשיר המשרת אותך שנים ארוכות.

לשרותך גם ה-POLISHER. של הובר להברקת הרצפות ורחיצת השטיחים.

מאחורי כל מכשיר - שירות HOOVER הכולל צוות מקצועי מעולה ומלאי בלתי מוגבל של חלקי חילוף המבטיחים לך הנאה מלאה מן ה-HOOVER שלך.

להשיג בשק"ם ובחנויות החשמל המובחרות.

מתקבלות הזמנות לעולים חדשים

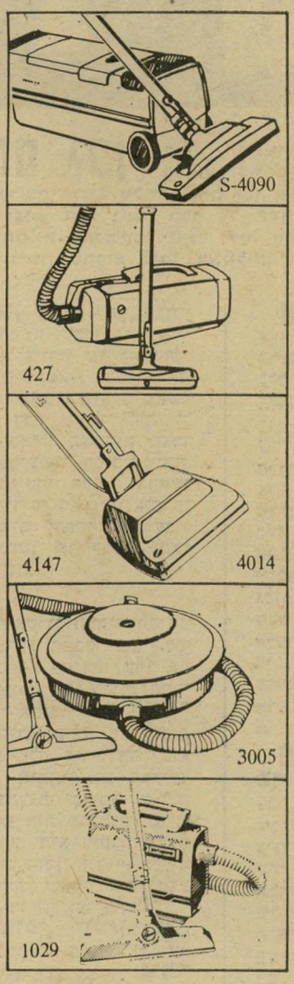

הובר

מפיץ בלעדי: **"חוסן" חברה למוצרי חשמל בע"מ דרך פ"ת 23 ת"א**

תחנות שרות:

- "חוסן" דרך פ"ת 23 ת"א • רח' הרצל 109 חיפה • "המומחים" רח' הרצוג 9 ירושלים.
- "אור תיקוה" שטמפר 35 פתח־תקוה. • "בר מנחם" שמפר 15 בפסג' נתניה.
- "רוזן 5113/4 אילת.

דיבי שבזה

ז למן („זיאמה") ארן היה אחד מאבותיה של תנועת־העבודה, משומרי המצפון וההגינות.

פעם ניגש אליו עסקן של מיפלגתו וקרא לעברו: „תגיד לי מזל טוב! בית־המישפט זיכה אותי!"

השיב ארן: „מעניין. אותי לא זיכו אף פעם!"

סיפור קטן זה מקפל בתוכו את כל פרשת־השבוע של אהרון אבו־חצירא.

המצח הנחושה

מ בחינה מישפטית, אין הבדל בין זיכוי לזיכוי. כל אדם הוא חף־מפשע, אלא אם כן הורשע ב־מישפט. אם לא הורשע, אין הבדל בין זיכוי אמיתי ובין זיכוי מחוסר־הוכחות.

מבחינה זו — המישפטית — אהרון אבו־חצירא, שר־הדתות בממשלת־בגין, הוא חף־מפשע, בכל הנוגע להאשמות שהועלו נגדו במישפטו הראשון. הוא יישאר חף־מפשע, אלא אם כן יורשע במישפטו השני.

אולם יש מרחק של שנות־אור בין זיכוי מישפטי וזיכוי ציבורי.

מבחינה ציבורית, מזדקרת לעין עובדה מרכזית אחת: ברוב־דיעות של 2 נגד 1 זיכה בית־המישפט את אבו־חצירא בפרשה אחת „מחמת חוסר־הוכחות".

כלומר: בית־המישפט קבע שיש ספק לגבי השאלה אם שר־הדתות לקח שוחד.

כשיש ספק, ההכרעה המישפטית אומרת: זכאי.

כשיש ספק כזה, ההשלכה הציבורית היא הפוכה.

לא יעלה על הדעת במדינה מתוקנת כי איש ציבור, אשר לגביו פסק בית־המישפט פסיקה כזאת, יוסיף לכהן כשר בממשלה, או בכל תפקיד ציבורי בכיר אחר.

אהרון אבו־חצירא זוכה, בעיקרו של דבר, מפני שעד־המדינה, ישראל גוטליב, הסתבך בעדותו — בכוונה או שלא־בכוונה — ועירער את האמון בעדותו כולה.

כאשר סיים את עדותו הארוכה והמייגעת בבית־המישפט, כבר היה ברור לכל בר־דעת כי שום בית־מישפט לא יוכל להרשיע את הנאשמים על פיה. כדי להרשיע אדם מבחינה מישפטית, בעניין פלילי, דרושות הוכחות שאינן משאירות שום מקום לספק סביר. דורות של לוחמי־צדק לחמו למען עיקרון זה. אם יש ספק סביר, אין להרשיע אדם, להשליכו לכלא או ל־העניש. הוא מוכרח לצאת זכאי בדין.

אך המיבחן הציבורי הוא שונה לגמרי. כאן אין צורך בהוכחה ש„מעבר לכל ספק סביר". כאן די בספק חמור לגבי יושרו וכשרותו של הנאשם. חשוב לא רק שזוכה, אלא גם א י ך זוכה, מה המצב שהתברר בבית־המישפט, ומה אמרו עליו השופטים.

מכל הבחינות האלה, המימצאים לגבי אהרון אבו־חצירא הם קטלניים.

בבית־המישפט התגלתה תמונה נוראה של שחיתות ציבורית ואישית בחלוקת המיליונים של מישרד־הדתות — מיליונים שנלקחו מכיסי האזרחים, אשר הרוויחו אותם בזיעת־אפם. אבו־חצירא עצמו תיאר במצח נחושה את השחיתות הפוליטית השולטת בכיפה. בית־המישפט העיר על כך הערות חריפות מאין כמוהן — הערות שדי היה בהן במדינה תקינה כדי לשים קץ לקאריירה הציבורית של כל הנוגעים בדבר.

עדותו של גוטליב היא חלק מן התמונה הזאת. מתי הוא נשבר? איך הוא נשבר? מתי אמר אמת? מתי שיקר? אילו לחצים הופעלו עליו במישטרה — ואילו לחצים הופעלו עליו לפני המישפט, כדי שיעיד כפי שיעיד, וכדי שעדותו תהיה חסרת־ערך מישפטי?

התמונה היא כה קודרת, עד כי זיכויו של אבו־חצירא דומה לניצחונו של המלך פירוס בימי־קדם, כאשר אמר: „עוד ניצחון כזה ואבדתי!"

בור כרה ויחפרהו

ל ש דמיון מוזר ומיסתורי בין גורלו של אהרון אבו־חצירא וגורל קודמו, שר־הדתות יצחק רפאל.

רפאל הועמד לדין בעוון קבלת שוחד. העבירה יוחסה לו לגבי התקופה שבה כיהן כסגן־שר־הבריאות. לפי האישום, חילק הזמנות לבניית בית־החולים בתל־גיבורים תמורת שלמונים.

אדם שמילא תפקיד מרכזי בפרשת־השוחד הורשע בדין, נשלח לכלא ועמד להעיד כעד־המדינה. מסיבות מיסתוריות, השמורות עדיין עימו, סירב האיש בשלב המכריע להעיד נגד רפאל. על רקע זה זוכה רפאל בדין.

מבחינה מישפטית היה חף־מפשע, מבחינה ציבורית הבינו הכל כי רובץ עליו כתם שחור. למעשה הסתיימה אז הקאריירה הציבורית שלו. אך במדינת־ישראל, שהיא מדינת האפשרויות הבלתי־מוגבלות בכל הנוגע לשחיתות, עוד הפך רפאל לאחר־מכן שר־הדתות בממשלת רבין.

לקראת הבחירות לכנסת התשיעית קשרו שותפיו־לסיעה קשר נגדו. בראש הקשר עמדו אהרון אבו־חצירא ודויד גלאס, שהתחלקו בשלל. שניהם זכו במקומות ריאליים ברשימה לכנסת, אבו־חצירא ירש את מקומו של רפאל בממשלה ובמישרד־הדתות, גלאס הפך יו"ר ועדת־החוקה בכנסת. הבגידה השתלמה יפה.

אך הפיכת־החצר נגד רפאל התעטפה באיצטלה של הגנה על המוסר. נאמר כי למרות הזיכוי שלו התלכלך רפאל עד כדי כך, שאין זה נאה למיפלגה דתית מכובדת להציגו בתפקיד בכיר. טענה זו היא שסללה את הדרך לפני הקאריירה הפוליטית של אבו־חצירא הצעיר.

עתה נתפס אבו־חצירא באותה רשת. רפאל יכול להגיד לעצמו, לפחות בסתר ליבו: בור כרה ויחפרהו. שר־הדתות זוכה בדין. נסיבות הזיכוי מהוות הרשעה ציבורית חמורה ביותר.

אם ימשיך אהרון אבו־חצירא בקאריירה הפוליטית שלו בנסיבות אלה, יהיה זה סימן נוסף להידרדרות המוסרית של המדינה.

אורי אבנרי ■

זיכוי שכזה עשבים שוטים

רגע אחרי הזיכוי: אשתו של אבי־חצירא מנשקת אותו
„רמה ירודה ביותר של מוסר ציבורי...“

ב אחת הישיבות הראשונות במישפטו של השר אהרון אבו חצירא, שוחח אחד הסניגורים עם עוזרתו של פרקליט המדינה מוסיה ארד במיסדרון. השניים החליפו ביניהם דברי נימוסין, וכאשר שאלה עורכת־הדין ארד בחיוך „מה יהיה?“ ענה לה הסניגור בנוסחה הישראלית המקובלת: „יהיה טוב!“ התובעת הירהרה רגע וענתה: „טוב למי? למדינת ישראל בטח לא יהיה טוב!“

עם קריאת פסק הדין השבוע, הידהדה תשובתה של התובעת באולם. האם גרם פסק־הדין טוב למישהו?

עד־המדינה, ישראל גוטליב, סבל קשה במהלך החקירה והעדות בבית־המישפט. גם ההתייחסות אליו בפסק־הדין אינה חיובית. הוא תואר על־ידי השופט אליעזר גולדברג כך: „ברור שאין מדובר בעד שכולו טלית שכולה תכלת, שהרי הוא עצמו מודה כי היה מעורב בפרשיות שחיתות. מאידך גיסא, אין צורך להעמיק בניבכי נפשו כדי לאבחן את הצלקות שחרטה בו הפרשה, ואת השלכותיהן על תגובותיו ואופן עמידתו בחקירה שכנגד.

„עתים ניכר היה בעדותו כי הוא מתנתק מן המציאות, וכמי שנתון בעולמות אחרים, ותשובותיו, שבאו אחרי שתיקות ארוכות ואחרי געות שגער בו השואל כי ישיב, לא ניתנו אלא כדי להיפטר מהשואל בכל תשובה שיחפוץ, ובלבד שיניחו לנפשו. בדרך זו בחר להכתים את עצמו במעשים שלא עשה, וסתר עצמו מיני וביה בנשימה אחת.“

בית־המישפט לא התעלם מאישיותו של גוטליב, כפי שנתגלה במעשיו לפני המישפט: „דמותו של גוטליב עד לגילוי הפרשה, כפי שהיא מצטיירת לפנינו מן העדויות, היא מורכבת ורבת־פנים. איש שהקאריירה הציבורית מילאה את כל עולמו, שלא בחל בכל אמצעי לחזק את כבודו ואת מעמדו, ולממש את חלומו הנכסף — להגיע לבית־הנבחרים. הוא לא דחה טובות־הנאה ואף יזם את קבלתן. והדברים הגיעו עד כדי כך שבכל אחת מנסיעותיו לחו"ל לא היסס לפנות לנאשם שמואל דסקל, ולבקש עזרה כספית, בתוך אנה כי אזל לו הכסף... למרות זאת עסק איש זה גם בצורכי־ציבור באמונה, עזר לנזרכים וסייע למגביות חולים.“

וסיכם השופט: „אודה כי בשקילת הזיכוי בגוטליב בפרשה זו היו לי לבטים קשים, שביסודם עמדה השאלה, האם יהיה זה בטוח, על אף העובדות המדברות לרעת הנאשמים 1 (אבי־חצירא) ו־2 (משה גבאי), לסמוך שתי ידיים על עד־תביעה יחיד, נגוע בשחיתות, בלתי־יציב, ושהתגלה כבלתי־מהימן במיקרים אחרים?... מאחר שבדיני־נפשות אנו עוסקים, החלטתי לזכות את הנאשמים בפרשה זו מחמת הספק.“ (המדובר בפרט האישום על שוחד מישיבת־ספינקא.)

השופט יהודה כהן היה חריף עוד יותר בהתייחסו אל גוטליב ואמר: „לדעתי לא התשישות היא שגרמה לאי־דיוק בתשובותיו, כפי שניסה לטעון באי־כוח המאשימה, אלא תשובות־השקר שלו הן שגרמו, בסופו של דבר, לתשישותו ברגעים מסויימים במהלך החקירות על־ידי הסניגוריה... ברצוני לאמר רק שהופעתו בכללותה לא עוררה בי אמון, וצר היה לי לראותו בקלקלתו.“

השופט כהן זיכה בשל כך את הנאשמים זיכוי מוחלט, ללא כל ספק.

רצח אופי ורמה ירודה

ע ? חברי־הכנסת דויד גלאס אמר בית־המישפט כי הוא מאמין לעדותו. אך בית־המישפט ציטט שיחה אחת בין השר לגלאס, שבה נאמר, בין השניים: „יש לעשות כך כדי שנוכל לקבל תרומות למיפלגת באופן חוקי, ובצורה המסודרת ביותר.“ ועל כך שואל השופט גולדברג: „מדוע לדבר על האופן החוקי יותר, אם לא בהקשר לדברים קודמים על אופן בלתי־חוקי ביותר?“

המישטרה נגופת על ההדלפות הרבות לכלי־התיקשורת שהיו בדרכי־החקירה, ואשר גרמו עוול ונזק חמור לשר־הדתות. ואילו תנ"צ בנימין זיגל עצמו זכה בביקורת אישית, באשר לחקירת הנאשם שמואל דסקל. בית־המישפט קובע כי הופעל לחץ אדיר על דסקל, כדי שיודה ויעיד כי מסר סכום של רבע מיליון לירות כתרומה עבור המפד"ל.

הלחצים כימעט שעלו יפה, ודסקל הסכים לחתום על גירסה שאמרה כי אם יתגלה בבית־המישפט כי הכל שקר, לא יועמד לדין ולא ייענש על כך. זיגל עצמו אמנם לא הופיע כעד, אך „דבריהם של עדי־ההגנה בנושא זה מוצאים את סיועם המלא בכתוב בזיכרון־הדברים שעליו חתם“.

העיתונות ואמצעי־התיקשורת זכו אף הם למנה גדושה של ביקורת מפיו של השופט כהן. „אני מודע לעובדה שעניין חשיפתם של פרטים וחשדות מחקירות שעורכת המישטרה, ועניין פירסומם של שמות חשודים ונחקרים בכלי־התיקשורת, אינם יורדים מסדר־היום של בית־המחוקקים. הנושא מעסיק מישפטנים ואנשי־ציבור, ומעורר ויכוחים עם אלה הדוגלים בחופש המוחלט של העיתונות... לגבי פרשת הפירסומים בכלי־התיקשורת בחקירה המישטרתית במישפט זה, ניתן לקבוע, על סמך הראיות שהובאו לעיל... כי בוצע בנאשמים, וביחוד בנאשם 1 (אבי־חצירא) שבו התמקדה ההתעניינות — מה שמקובל לכנות „רצח אופי“ בכלי־התיקשורת.“

למרות זיכויים המלא של השר ועוזרו משה גבאי, זכו השניים בהערות שונות בלתי־מחמיאות, ואפילו מחשידות, מפי השופטים גולדברג והנשיא לנדא.

בפרשה שבה זוכו השניים „מחמת הספק“, עניין השוחד מספינקא, קובע השופט גולדברג כי ההסבר שנתנו השניים בבית־המישפט הומצא על־ידם רק בשלב מאוחר ביותר. „זיכרו של ההסבר שנתנו הנאשמים בבית־המישפט לא בא בחקירה הראשונה של הנאשמים במישטרה, ועובדה זו אינה מותירה ספק, כי ההסבר אינו אלא פרי מחשבה משותפת אחרת.“

הגינוי החריף ביותר לשר בא בעיקבות ההצהרתו בבית־המישפט כי אחד משיקוליו להעניק כספים למוסדות, שגוטליב המליץ עליהם, היה לחזק את מעמדו של גוטליב בבני־ברק תוך הנחה שאם ייבחר מחדש לראשות עיריית בני־ברק ירפה מדרישתו להיבחר לכנסת. „שותף אני להזדעזעותו של פרקליט־המדינה לשמע הדבר. כי אם כאלה היו הנורמות המוצהרות, שעל פיהן נהג שר בישראל, סימן הוא עד לאן הגיעה ההידרדרות המוסרית, שלא פסחה גם על לצפוי לנו אם הידרדרות זו לא תיבלם.“

הנשיא לנדא גם הוא אמר על כך: „אין פלא שפרקליט־המדינה הביע את הזדעזעותו בשמעו דברים אלה. אין ספק שהם מצביעים על רמה ירודה ביותר של מוסר ציבורי, ורובצת על בית־המשפט חובה ברורה להילחם בתופעה מבישה זו.“

רק השופט כהן זיכה את הנאשמים כליל, מאחר שהוא מאמין להם כי מפאת הזמן שעבר לא הצליחו לזכור כל פרט ופרט, ולכן נתקלו בסתירות או שגוויים.

גם השיטה הנהוגה במישרד־הדתות לחלוקת מענקים ו„הקבלות“ (מצ"ג) זכתה לגינוי חריף מצד כל השופטים שאמרו כי חלוקת כספי־המדינה נעשית על־ידי פטרונים לפי מידת ההשפעה של שתדלנים למיניהם, כשהפרוטקציה מכה שורשים, ובצל ענפיה חוסים „עשבים שוטים“. הגיזונים ממנה והמזינים אותה. שר־הדתות העיד, כי שיטה זו נקוטה גם בידי יתר מישרדי־הממשלה: „אין לפנינו עדות כלשהי בנוגע למצב במישרדים אחרים של הממשלה, אולם אם נכונים הדברים, הרי שהצורך בעקירת הנגע זה הינו דחוף עוד יותר,“ סיכם הנשיא.

איינה אלון

מישפטי אבו־חצירא: מאחרי הקלעים

מ ישפטו הראשון של שר־הדתות התקיים בירושלים. מישפטו השני הוגש לפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. אהרון אבו־חצירא עצמו מתגורר באשדוד, שהיא בתחום סמכותו של בית־המישפט־המחוזי בבאר־שבע.

כרגיל נקבע מקומו של השיפוט לפי מקום־מגוריו של הנאשם, או לפי המקום שבו נעברה העבירה. כך מתאפשר לתביעה לתמרן כרצונה בין האפשרויות. אף אחד מהנאשמים עם אבו־חצירא במישפט השוחד, שהסתיים השבוע, אינו מתגורר בתחום השיפוט של ירושלים. העבירות שיוחסו להם הושלמו ברובן במלון דן בתל־אביב, או בבני־ברק. ואמנם, בתחילת הדיון טען סניגורו של שמואל דסקל, יעקב ויינרוט, כי לבית־המישפט בירושלים אין סמכות לדון במישפט. אז תיקן פרקליט־המדינה את כתב־האישום והוסיף כי מיקרה אחד של שוחד קרה בירושלים. בזאת הפך בית־המישפט לבר־סמכות בנידון.

למישפטנים בארץ היה ברור כי כיוון שזהו המיקרה הראשון בהיסטוריה הישראלית שבו עמד שר לדין, רצתה הפרקליטות להעמיד בראש התביעה את הבכיר בפרקליטי המדינה — גבריאל בך, פרקליט המדינה. וכך נבחרה האפשרות, שנתנה לבך את המקום הראשי לאור זרקורי העיתונות והטלוויזיה במישפט הנשנה, בירושלים.

מקום השיפוט השני נבחר להיות מחוז המרכז, שבראשו פרקליטת־המחוז, שרה סירוטה. וכך, למרות מקום־מגוריו של השר באשדוד, נבחרה האפשרות השנייה, והיא המקום שבו בוצעו חלק מהעבירות המיוחסות לו, כלומר רמלה, שהיא בסמכותו של מחוז שיפוט המרכז, ונידונה בתל־אביב.

כיוון שהעבירות המיוחסות לאבו־חצירא בתיק החדש אינן מצדיקות הרכב של שלושה שופטים, יש גם כאן מקום לתימרון. בעת המישפט הראשון בחר פרקליט־המדינה לבקש מנשיא בית־המישפט־המחוזי, בגלל חשיבות העניין, להעמיד את השר לדין בפני הרכב של שלושה שופטים. למרות התנגדותו של הסניגור, שלמה תוסיה כהן, נתקבלה בקשת התובע, והמישפט נשמע לפני הרכב של שלושה שופטים.

תאורטית יתכן כי גם בתל־אביב תבקש התביעה הרכב של שלושה שופטים, אולם פרקליטת־המחוז כבר אמרה בשיחה כי היא אינה מתכוונת לעשות זאת. כרגיל מתחלקים תיקי בית־המישפט בתל־אביב בין השופטים לפי סדר האותיות הראשונות בשמם של הנאשמים. האותיות אל"ף עד דל"ת שייכות בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב לשופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן. כלומר, לפי הסדר הרגיל ישפט שר־הדתות בפני הגברת אוסטרובסקי־כהן, מי שהיתה בזמנו פרקליטת מחוז־המרכז וגם פרקליטת מחוז תל־אביב.

מאחר שעל כתב־האישום החדש חתום פרקליט־המדינה, יכול הוא עדיין לפנות בעצמו ולבקש כי התיק יידון בפני שלושה שופטים. מאידך, יתכן כי נשיא בית־המישפט־המחוזי, בנימין כהן, יבקש לדון בתיק זה בעצמו. כל מישפטן יודע איזו השפעה יש לאופיו של השופט על מהלך המישפט. יש שופטים הנחשבים כנוחים לתביעה, ויש אחרים הנחשבים מבית־הילל. כך שקביעת השופט חשובה עד מאוד בשלב ראשוני זה של ההליכים.

● **החסינות:**

הכנסת התשיעית הסירה את חסינותו של שר־הדתות בשניה, ממש ברגעים האחרונים לקיומה. אם ילך שר־הדתות ברשימה כלשהי, וייבחר לכנסת הבאה, האם ירכוש חסינות חדשה? לדעת רוב המישפטנים בחירתו לכנסת העשירית תקנה לו חסינות חדשה ורעננה, שעל הכנסת יהיה לשוב ולדון בהסרתה, באשר לתביעה שכבר הוגשה. לדעת מישפטנים אחרים הסרת החסינות תחול עליו בתיק זה גם להבא, ולכנסת הבאה לא יהיה מקום להתערב בכך.

לדברים יש כמובן משמעות מהותית. אם הסרת החסינות נמשכת, כפי שנוטים לחשוב בפרקליטות־המדינה, יימשך המישפט ללא כל הפרעה. אולם אם יקבע כי יש צורך בהסרת חסינות בכנסת העשירית, יתכן מאוד כי המישפט יוקפא ויישאר במקרר זמן ממושך ביותר. איש אינו יכול לנחש היום את שיקוליה של הכנסת העשירית, שטרם נבחרה. יתכן מאוד כי ועדת־הכנסת העשירית תהיה מושפעת מזיכויו של השר בתיק הראשון, ותסרב להסיר את חסינותו, וכך יתקע המישפט, אשר בוודאי לא יפתח לפני מועד הבחירות, לזמן בלתי־ידוע.

במדינה

העם

„כשאין ביקורת, יש שחיתות!"

ככך שיורדת הכנסת, גוברת חשיבותה של העיתונות החופשית

מנחם בגין הזמין את אהרון אבו־חצירא לישיבת הממשלה, אחרי שזוכה בדוחק „מחמת הספק" מ־אישום של קבלת־שוחד, ואחרי ש־הוגש נגדו כתב־אישום שני.

היועץ המשפטי לממשלה, הפרו־פסור יצחק זמיר, שבניין האישום הראשון שלו נגד שר־הדתות הת־מוטט זה עתה (ראה עמודים 40־39), הסתכל בנעשה בחריקת־שיניים.

הכנסת סיימה למעשה את תפ־קידה והמיפלגות השלימו, בקשיים רבים (ראה להלן) את הרכבת רשי־מות־המועמדים שלהן.

ימים אחדים לפני כן השמיע זמיר כמה אמיתות יסודיות על ה־ממשלה ועל הכנסת, המספקות פרספקטיבה לאירועים אלה.

„כוח אדיר". אמר זמיר, ב־הרצאה לפני ציבור של פרקליי־טים: „הכוח שבידי הממשלה בישׂ־ראל אינו מרוסן על־ידי גוף אחר. בידי קבוצת אנשים קטנה, השרים המובילים בממשלה, מרוכז כוח אדיר, ואין עליהם כל ריסון או ביקורת, פרט לביקורת דעת־הקהל, הבאה לידי ביטוי באמצעי־התיק־שורת."

הוסיף זמיר: „כשאין ביקורת, יש שחיתות. הכנסת אינה מבקרת ביעילות את הממשלה. היא נשלטת על־ידי הממשלה (ראה הנדון). ל־מוסדות כמו מבקר־המדינה אין כלים יעילים של ביקורת."

זמיר ביקש להדגיש את חשיבות תפקידו של היועץ המישפטי לממ־שלה, כמי שמפקח על פעילות ה־ממשלה. אך עיקר המסקנה מדבריו היתה שבמישטר הקיים בישׂראל, חשיבותה של העיתונות החופשית עולה לאין שיעור על חשיבות ה־כנסת.

וככל שרמתה של הכנסת יורדת מתקופת־כהונה אחת לשניה, כן עולה חשיבותם של כלי־התיקשורת החופשיים, ככלב־השמירה העיקרי של הדמוקרטיה וטוהר־המידות ב־מדינה.

הבחירות

אחרי הקדחת

כי הסימנים מצביעים עד כך שמנחם בגין ירכיב את הממשלה הבאה

אחת לארבע שנים עוברת על המערכת המיפלגתית בישׂראל קד־חת של טירוף. זוהי עונת הרכבתן של רשימות־המועמדים לכנסת.

בעונה זו מתגלים כל הבקיעים והסדקים במיפלגות. יצרים אישיים משתוללים, שוברים כל גדר של הגיון ושפיות. בארץ שאין בה תו־ארי־אצולה או בית־עליון, התואר „חבר־כנסת" הוא משאת־נפשו ה־בילעדית של העסקן המצוי. הוא מוכן לדרוך על גוויות, לדרוס עק־רונות, להחליף השקפות — ובלבד שיזכה במינוי הנכסף.

מבחינה זו אין הבדל בין מיפלגה למיפלגה — חילונית או דתית, שמאלית או ימנית. כשהמיפלגה יוצאת, לבסוף, מקדחת זו, היא עלולה להיות הרוסה מבפנים.

חלום באספמיה. רק אחרי חלוף הקדחת, מתפנים ראשי המיפ־לגות להביט קדימה, לעבר הבחירות עצמן.

מה שראו השבוע היה חזיון מב־עית.

סמוך להגשת הרשימות נודעו תוצאות הסקרים האחרונים של דעת־הקהל. הם אישרו את אשר חשו רבים גם בלי אסמכתא סטא־טיסטית: נוצר שוויון בין הליכוד והמערך. שניהם עמדו בקירבת הי־שג צפוי של 43 מנדאטים.

במציאות הנתונה, פירוש הדבר: שילטון הליכוד.

כי מבחינה טאקטית יש הבדל רב בין שני הגושים הגדולים:

● **הליכוד** יכול לסמוך, ב־שעת־מיבחן, על תמיכת הסיעות הדתיות (15 מנדאטים ויותר), סיעת משה דיין (4 מנדאטים, לפי הצפוי כעת) והתחייה (3 מנדאטים, כ־צפוי). פירוש הדבר שמנחם בגין יוכל להרכיב את הממשלה החדשה גם אם יזכה ב־40 מנדאטים בילבד. האירועים האחרונים במפד"ל, ש־השליטו בה את גוש־אמונים, חיזקו מציאות זו.

● **המערך** יוכל לסמוך רק על המיפלגות הזעירות (שינוי, ר"צ, של"י), שהישגם הצפוי ביחד הוא כ־5־6 מנדאטים, ועל ההצבעה של רק"ח (5 עד 6 מנדאטים), שגם אם לא תשותף בשום ממשלה, בוודאי תצביע נגד קואליציה של הליכוד. פירוש הדבר הוא, כי המערך זקוק להישג של 50 מנדאטים לפחות כדי שיהיה בכוחו להרכיב ממשלה.

הישג כזה נראה כיום כחלום ב־אספמיה. תוך שבועות מעטים הצ־ליח שימעון פרס לאבד את היתרון העצום שהיה לו. הוא נראה השבוע רחוק יותר מן השילטון מכפי שהיה לפני ארבע שנים, בשלב המקביל ערב הבחירות לכנסת התשיעית.

יחסים מרחביים

יפוי־כוח לפרובוקציה

הדליפה מוכיחה: ממשלת בגין עודדה את הנוצרים להתגרות בסורים

אחת התעלומות הגדולות ביותר המרחפות על המשבר בלבנון, ש־כימעט הכניס את ישׂראל למילחמה, היא: איך העזו הפאלאנגות הנוצ־ריות לפתוח בקרבות נגד הצבא הסורי?

לפי הערכות אמריקאיות, עומדים לרשות הפאלאנגות הימניות כ־10 אלפים לוחמים, לעומת 22 אלף חיילי הצבא הסורי המוצבים בלב־נון, שניתן לתגברם בכל עת. גם הכמויות הגדולות של נשק, ששלחה ישׂראל למובלעת הנוצרית (כפי ש־הודתה הממשלה לאחרונה) אינן שקולות כנגד הציוד הכבד של ה־סורים.

השבוע התפוצץ הסוד: בצאתם לקרב, היתה בידי הפאלאנגות הת־חייבות בכתב מטעם מנחם בגין, שהוא יפרוש עליהם מיטריה אווי־רית.

התחייבות בכתב. לפי גיר־סת ראש־הממשלה, אחרי גימגומים והכחשות, ניתנה התחייבות זו ל־ראשונה באוגוסט 1978, אחרי ש־משה דיין ורפאל איתן נפגשו עם ראשי הפאלאנגות. לא נאמר היכן התקיימה הפגישה, אך סביר להניח שנערכה על אדמת ישׂראל — דבר המאשר שמועות שהתהלכו אז.

בסוף מארס 1981 פתחו הפאלאנ־גות בפעולה איסטראטגית נגד ה־סורים, כאשר סללו כביש עוקף אל העיר זחלה. לדעת הסורים נועד כביש זה לחבר את המדינונת של הפאלאנגות בצפון סוריה עם המוב־לעת של רב־סרן חדאד בדרום — ובכך ליצור רצף טריטוריאלי בין ישׂראל וצפון־לבנון.

הסורים ראו בכך איום ישיר על ביטחונם, ופתחו ב־2 באפריל ב־הפצצה כבדה על זחלה. לאחר מכן עברו למיתקפה כדי לכבוש את רכס־ההרים המשקיף על זחלה מ־מיזרח ועל המדינונת הנוצרית ב־מערב.

ב־25 באפריל נמסר כי מסוקים סוריים השתתפו בפעולות אלה, וב־28 באפריל הפיל חיל־האוויר היש־ראלי את שני המסוקים הסוריים. למחרת היום הכניסו הסורים את טיליהם לבקאע (ביקעת־לבנון).

השבוע אישר מישרד ראש־הממ־שלה כי ב־8 באפריל 1981 מסרה ישׂראל שוב התחייבות בכתב ל־פאלאנגות, שאישרה את ההתחיי־בות הקודמת. משמע: לפחות ב־שלב זה, בעת הקרבות סביב זחלה, כבר ידעו הפאלאנגות כי מובטחת להן מיטריה אווירית ישׂראלית.

סביר להניח כי לפני ההתחיי־בות־בכתב היו להם הודעות בעל־פה על כך.

משמע: בצאתם לפעולה נגד ה־סורים, שגרמה למשבר, היתה להם הבטחה למיטריה אווירית — וב־וודאי גם לסיוע אחר.

סיכון או סיכוי? בכך טמונה התשובה לשאלה, שנשאלה שוב ושוב: האם פעלו הפאלאנגות ב־שליחות ישׂראל, או שישׂראל נגררה לתוך משבר בעל־כורחה?

ברור עתה לגמרי כי ממשלת בגין היא שדחפה את הפאלאנגות לפרובוקציה המוזיינת, שהיתה מוכ־רחה להוביל למשבר־רבתי, תוך סיכון סביר (או סיכוי סביר) ל־מילחמה לפני הבחירות בישׂראל.

הכנסת

ועדת ההדלפות

איך התגלה הסקופ שבגין הגדירו כ„שירות לאוייב"?

בין כל האגדות המרחפות בחלל הכנסת, אין גדולה מאגדת ועדת־החוץ־והביטחון.

למראית־עין זהו מוסד חשוב ב־יותר, שבו מגלים ראשי־המדינה את הסודות הכמוסים ביותר, מתייע־צים בכובד־ראש עם ראשי המיפ־לגות הגדולות ומקבלים החלטות הרות־גורל.

אך למעשה אין הוועדה אלא קיבוץ של מכובדים, רובם עוברי־בטל. ועדת־החוץ־והביטחון מהווה לגביהם מעין בית־לורדים, שם ניתן להם ההרגשה שהם שותפים ל־הכרעות עולמיות. הסודות הנמסרים לוועדה ידועים, לרוב, לעיתונאים מזה זמן רב. ואיש בממשלה אינו מתחשב בוועדה בעת קבלת החל־טות. לכל היותר שוקדים השרים לקבל אישור למעשיהם אחרי־מע־שה, כדי להסתמך על „קונסנזוס".

כך זה היה תמיד. רק דבר אחד השתנה בכנסת הנוכחית: עניין הסודיות.

תשדום לסקופים. בעבר היתה הוועדה קדושה מבחינת השמירה על הסודות. לא עלה על הדעת כי חבריה ידליפו לעיתונות את סודו־תיה — גם אם היו אלה סודות הידועים לעיתונאים מזמן.

בכנסת התשיעית התערער מצב זה. כמה מחברי הוועדה קפכו את חברותם בה קרדום לחפור בו: תחת להסתפק בכיבודים, השתמשו בסודות הוועדה כדי לקנות את חס־דיהם של עיתונאים, ששילמו עבור הסקופים בפירסומת אישית.

השבוע הגיע תהליך זה לשיאו. דן מרגלית, המסקר בכנסת את ה־ועדות, הנחיל להארץ סקופ חשוב: הידיעה על ההתחייבות־בכתב שנת־

שירי ארס

נה ממשלת־ישׂראל לפאלאנגות נוצריות בלבנון לפרישת מיט־אווירית על שיטחם (ראה לעיל).

מקור הסקופ היה גלוי לעין, גם שמרגלית חתם על הידי־בשמו. ראש־הממשלה זעם, א־שלהבא לא ימסור עוד לווט סודות, הגדיר את הפירסום כשי־לאוייב.

מאחר שהכנסת התשיעית מסי־ממילא את תפקידה, לא הבהיל איום איש.

השטחים

„קפטן ארז" והמודדים

„לישון על האד... ולשמור עליה מפני א... שרוצים ג... אותה ממני..."

„חצי מיליון דולר הציע לי ב־הקרן־הקיימת־לישׂראל תמורת מתי. אמרתי לו כי גם אם יש־לי את אדמתי בזהב לא אמ־אותה," סיפר מוחמד עלי סא־מן הכפר אירטאס שליד בית־ל־„אחר־כך הזמינו אותי כמה מים למישרדו של האפוטרופוס נכסי־נפקדים בבית־לחם, וגם הציעו לי לקנות את הקרקע. שם הם קיבלו ממני את אותה תשובה. אם כך, עוד תראה ש־ממשלה תקח את אדמתך בכ־אמרו לי."

מוחמד עלי הוא כבן 70. גרומות ושריריות, הוא מעבד אדמתו במו ידיו.

השבוע מצא את עצמו במי־המושל הצבאי בבית־לחם, א־שמנע, יחד עם בני־מישפחתו, מודדי המימשל הצבאי לבצע מלאכתם על אדמתו.

סיפר מוחמד עלי: הם א־לי „תסתלק מפה ו" עניתי להם יסתלקו. זאת אדמתי, יש לי ־קושאן. הם אמרו שזה לא מ־אותם. הם נשלחו מטעם האפו־פוס כדי לבצע את המדידות, אפריע להם יזמינו צבא. אנ־להם שהם יכולים אפילו לירות אבל לא אצא מאדמתי ולא א־אותה. ואז, כשחזרו אחרי ימים, בא איתם עוזר המושל ־טן ארז" שמו, ועימו כמה חיי־ניסיתי להסביר לו שהקרקע

(המשך בעמוד

דעת העתונות:

החודשי הממוצע
[illegible] לפני הפסקת עבודתו. מתברר, כי בגלל השיטה [illegible]
תכר המובטל לפני־כן קטן והולך החלק חיחסי מן השכר שהיה לו, המשלם

השקעה ב„מיקבץ־נייד" בול ב„סל"־המטבעות

זה מה שהניבו "סלי-המטבעות"

(תשואות נומינליות, באחוזים, מתחילת השנה)

שם התכנית	תוכניות דולר				תוכניות יורו			הרכב משתנה
	סל	מיקבץ־דולר	אשכול־דולר	דולר־מז	יורו־סל	מיקבץ־יורו	אשכול־יורו	יורו־מז	מיקבץ־נייד
הבנק המפעיל	לאומי	הפועלים	דיסקונט	המזרחי	לאומי	הפועלים	דיסקונט	המזרחי	הפועלים
התשואה (ב־%)	24.32	23.[illegible]	24.41	23.76	17.68	16.09	17.64	18.26	26.90

טבלה זו [illegible] ועדי המניות [illegible] האיים
[illegible] מאז תחילת השנה [illegible] לאחד סגירת יום־המסחר בבנקים.
בני ברק מציין, כי תרווחי מבין כל ח„סלים" חיח הפעם „מיקבץ־נייד" של ,בנק חפועלים,
המנהל מדיניות השקעה גמישה ומשנח מדי פעם — בהתאם לתנודות בשוקי חכספים
בעולם — את חרכב נכסיו בין סוגי חמט"ח חשונים. חשוואתו חכוללת מגיעה עד 26.90%.

(15.5.1981)
ידיעות אחרונות

מִקְבָּץ נייד

השקעה משולבת במט"ח המתערכנת
בהתאם לשינויי השערים.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים מע

מאת מאיר תדמור

השבוע במשק

פרוטקציה לתעשייה

יום שני, 18.5 — נגיד „בנק ישראל", ארנון גפני, מגיש לממשלה ולוועדת־הכספים דו"ח מיוחד, שבו הוא קובל על חריגה בהוצאות הממשלה לסובסידיות וחשש לחריגה ממיסגרת התקציב. הוא קובע: שיעור האינפלציה בתקופה המקבילה אשתקד; הירידה בהזרמת הממשלה לא באה מצימצום הוצאותיה, אלא מגידול בהכנסות ממיסים.

התעשיינים תובעים פיחות של יותר מ־15% בשקל וזאת, כדי להחזיר לשקל את כדאיותו. הם גם תובעים להוזיל את הדלק לתעשיה; גם היהלומנים דורשים ביטוח שער.

בבורסה: עליות מתונות במניות, יציבות בצמודים.

יום שלישי, 19.5 — התחילה שביתת מורים נוספת. למה? נשבר להם מהסחבת,

סגן שר־אוצר מיועד בלומנטל
מס על ריווחי־הון בבורסה

נשבר להם מהבטחות. הם מבקשים לקבל את מה שהובטח להם. בסופו של עניין יקבלו, אבל במה אשמים התלמידים?

שר המיסחר והתעשיה, גדעון פת, מציע לכנסת חוק שיאסור על הצגת מחירים בדולרים. מה יהיה? האמריקאים יכעסו, מה זה, הדולר לא שווה? בזמן האחרון דווקא כן.

„הרמה הממוצעת של עליית המחירים בה אנו נמצאים היא של 7%—6 לחודש", דברי ד"ר משה סיקרון, הסטאטיסטיקן הממשלתי.

בבורסה: עליות מתונות במניות. ירידות קלות בצמודים.

יום רביעי, 20.5 — שודדים את הקופה: המיפלגות תהיינה זכאיות לקבל מהמדינה כספים שהוצאו למימון הוצאות הבחירות — החליטה ועדת־הכספים של הכנסת.

מתחרה חדשה קמה לישראל. בברזיל הגיעה האינפלציה לשיעור של 120%. בקצב כזה יש סיכוי שנרד למקום השני באליפות העולם בשיעורי האינפלציה.

בבורסה: במניות עליות שערים. הצמודים „ככה־ככה".

יום חמישי, 21.5 — „בנק הפועלים" הודיע שיגייס 450 מיליון שקל בבורסה. זוהי ההנפקה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה.

סוף־סוף נקבל זכויות נחיתה בצ'ילה, על פי הסכם שייחתם בקרוב בין ישראל ובין מדינה זו. נותרה רק בעייה אחת: איך להגיע לשם, כשצריך לנחות בדרך ולזה צריך זכויות נחיתה במדינות נוספות, שאין לנו.

בבורסה: נבלמה עליית שערי המניות. בצמודים יציבות.

יום שישי, 22.5 — הבנקים נערכים לקראת „הפעלת רשימה שחורה" של מושכי צ'קים ללא כיסוי. בכל יום כותבים בארץ 400 אלף צ'קים, שמהם מוחזרים כ־30 אלף מחוסר כיסוי. מה יהיה? צריך להיזהר.

השבוע הגיע תורו של המיועד לסגן שר־האוצר מטעם המערך ומנכ"ל „כור" בהווה — נפתלי בלומנטל. בראיון ל„מעריב" השיב על כמה שאלות, שהתשובה על אחת מהן גרמה, בין היתר, לירידות החדות בשערי המניות ביום ראשון. מה הוא אמר: לא נעלה את שיעורי מס־ההכנסה; בשום פנים לא נוריד את רמת־החיים; לא נחדש את הפיקוח על מטבע זר; תעובד טבלת מיסוי לרווחים, הנובעים מעיסקות רכוש, לאחר ניכוי האינפלציה.

ובאשר לרווחים בבורסה: „אם אדם קנה מניות ומכר אותן — יחשבו את המרכיב האינפלציוני ברווח שלו ועל היתר ישלם מס„, לפי שיעורים שונים, על פי משך הזמן שהחזיק במניה." אדם שיחזיק במניות תעשיה ישלם פחות מס על רווחיו. סוג המניות יקבע את שיעור המס.

ועוד: פיחות השקל יואץ ויותאם כלפי הדולר ומט"ח אחר. האנרגיה לתעשיה תוזל. המס של השכירים יקטן ב־5%. האינפלציה תרד ל־65%. אנחנו חותמים כמעט על הכל; מה אומר שר־האוצר המיועד?

יום ראשון, 24.5 — „ממחר יהיה חושך," מאיימים עובדי המישמרות בחברת־החשמל. משכורתם נעה בין 30—27 אלף שקל לחודש. הם תובעים עוד. למה? גם הדיינים בבתי־הדין הרבניים קיבלו.

שכר

לא צמוד, ללא ריבית

האם יש במשק הישראלי משהו שאינו צמוד למדד, אינו נושא ריבית, ובכל זאת מקבלים אותו בשימחה? יש. מילבד עיריות, המחזירות לעיתים תשלום־עודף של מיסים לאזרחיהן, אחרי שנה, שקל תמורת שקל, גם „בנק לאומי" נוהג כך. לא בלקוחות, אלא בעובדיו. לא רק הוא נוהג כך, אך היו אלה עובדיו שהתלוננו.

מבין 11 אלף עובדי הבנק, מועלים בדרגה כל שנה כמה אלפי עובדים. אלא שהעלאה זו, בכל מיקרה, תחולתה היא למפרע (רטרואקטיבית) לחצי שנה ושנה. הסכום שמקבל פקיד הבנק שהועלה ל־שימחתו בדרגה, אינו צמוד; הכסף ש־הוא מקבל שווה ביום קבלתו פחות מה־מחצית, במיקרה הטוב. למה?

תיירות

כולם נוסעים לחו"ל

מיספר הנוסעים השנה לחו"ל יעלה בוודאי על מיספרם בשנה שעברה. כמה בדיוק, נדע בסוף עונת־הנסיעות. בינתיים נצייד את התייר הישראלי הממוצע ב־כמה עצות, פרי נסיונו של סוכן־נסיעות ותיק.

מי שנוסע בפעם הראשונה לחו"ל, ש־יסע בטיול מאורגן. שלא יסע דווקא ב־יולי—אוגוסט, אז נוסעים כולם, הכל צפוף, אפילו הכבישים באירופה סתומים, גם במלונות יש בעיות, בגלל הזמנות יתר. גם המחירים גבוהים יותר. מי שרוצה לנסוע „טוב", שיסע בקצוות העונה, ב־אפריל—מאי, או ספטמבר—אוקטובר. דווקא עכשיו העונה הטובה לקפוץ ל־מצריים. אומנם יותר חם, אך מזג־האוויר הוא מידברי ויבש, ואפשר לצאת מוקדם בבוקר, או מאוחר אחר הצהריים וב־אמצע לקפוץ לבריכה.

עצה נוספת: לא כדאי לחפש מצי־אות; בענף התיירות יש מעט מאוד מצי־אות, ואין הרבה חוכמות. בכל מקום ש־מציעים „מחיר זול" יש שם משהו. כאן מפסידים מסלול ושם כמה אתרים; או שמציעים לך „טיול של שדות־תעופה", שבסופו תכיר על בוריים את שמות שדות־התעופה ואולי עוד משהו. יש חברה המציעה טיול של 23 יום במסלול מסויים וחברה אחרת מציעה טיול דומה ב־29 יום במחיר יותר זול. בדוק מה שמצי־עים לך והשווה. גם הפרטים הקטנים חשובים; מי, למשל, משלם עבור ה־העברה משדה־התעופה למלון.

יש היום שפע של הצעות ובהן „עיס־קות חבילה" הכוללות טיסה, מלונות ורכב שכור, אלה בדרך־כלל זולים יותר וגמישים יותר. בדוק והשווה.

עוד משהו: טוב לנסוע עם האשה, אל החותנת; לפאריס, למשל, אין צורך ל־בוא למיסעדה עם כריך.

ספרים

לא עוד מס־הכנסה

הכותרת לקוחה מתוך תדפיס שמפיץ לאחרונה אפרים אברון, מנהלה לשעבר של חברת־הבניה „פאן־לון", שהורשע ב־העלמת הכנסות, נידון, ובילה כשנה ב־כלא. לאור „נסיונו" הרב בענייני מס,

מוציא לאור אברון
ספר במחיר של מיליון

הוא הוציא לאור ספר, שהחידוש בו הוא, לדבריו, איך אפשר להרוויח ולא לשלם מס ובכך לחסוך מיליונים. את הספר הוא מציע במחיר הצנוע של 100 אלף שקל (מיליון ל"י).

מי שתחילה קפצו על המציאה היו שתי תוכניות טלוויזיה: האחת בידורית,

הבורסה

תיק לדוגמה

השבוע (18.5—24.5) לא חלו שינויים. משבר הטילים המשיך להטיל את צילו על הבורסה. לא הגיעו כספים חדשים, אף כי היו הרבה כאלה, שזרמו לאפי־קים אחרים. המחזורים היו מצומצמים. „המקורבים" המשיכו לשחק בינם לבין עצמם.

מה צריך להיות הרכבו של תיק השק־עות לתקופה הקרובה? כמה יועצים ל־ניירות־ערך הסכימו שתיק כזה צריך להר־אות כך: 30% מניות „בנק הפועלים", 30% בקרן נאמנות, שמחצית נכסיה מניות בנקים והמחצית השניה צמודים. („צמ־רת", „מיגוון" ואחרות). 20% איגרות־חוב דולאריות. היתר, מניות נבחרות בלי „סיפור", למשל, „עלית", וגם מניות של „החברה לביטוח מישנה" ועוד כמה. נש־איר גם ליועצים בבנקים עבודה.

לפרק את סולל בונה

הסיפור מתחיל לפני 20 שנה. „סולל־בונה" (סו"ב) יצאה אז לשוק בהנפקה ש־בתשקיף שלה היה כתוב, שהיא תחלק 20% מרווחיה לבעלי המניות. לצערם של המחזיקים במניות לא מילאה סו"ב אח־רי התחייבותה, כך שלפחות להלכה היא חייבת מיליארדים. כך למשל בשנה האח־רונה הרוויחה סולל־בונה 150 מיליון שקל לאחר מס, שהם בערך 3000% (כן! שלו־שת אלפים) לכל מניה בבורסה. כל סוגי המניות של סו"ב מונים בסה"כ חמישה מיליון שקל, או כחצי מיליון דולר. ומה שווה סו"ב? פי כמה אלפים.

כבר שנים רבות מנסה מחזיק של חבילת מניות גדולה של סו"ב, בשם בלאס, להכריח את החברה לחלק מרווי־חים; הוא כבר תבע את סו"ב מיספר פעמים, ואף השיג פסק־דין של השופט לוין, שקבע מפורשות שסו"ב עשתה מע־שה של „עושק המיעוט". אך גם פסק־דין זה לא הרתיע את סו"ב. עתה מנסה בלאס את מזלו שוב; הוא פנה לבית־המישפט לפרק את סו"ב. יש לשער ש־בית־המישפט ינסה למצוא פשרה, ש־בכל מיקרה תגרום לעליית המניה. ל־בעלי סבלנות צפוי רווח ריאלי מעל ל־מקובל.

ועוד משהו. „מקורבים" אומרים, ש־ייתכן שאנשי סולל־בונה יגמרו עם בלאס על עיסקה מחוץ לכותלי בית־המישפט; הם יהיו מוכנים לקנות את מניותיו ב־מחיר שהוא, נניח, פי חמישה ממחירם בשוק היום. ואז, אומרים יודעי דבר, הם עשו עיסקה טובה. גם הוא.

סיפורים

כשאין בורסה יש סיפורים. הנה שניים: „הראל" היא חברה בעלת מחסני ערו־בה. לקבוצת אייזנברג יש כבר שתי חב־רות העוסקות בעיסקי מחסני ערובה ו־קרור, „קרור והספקה" ו„ספנות והספ־קה". אומרים שלקבוצה יש עניין להש־תלט על „הראל", ובכך להגיע לנתח יו־תר גדול בענף מחסני ערובה וקרור. בעלי העניין ב„הראל" מחזיקים מניותיהם ב־„נשואה", שהיא הברוקר של קבוצת אייזנברג, בבעלות „פריון". אז יהיה מי־זוג? או אולי השתלטות. בכל מיקרה, „הראל" תעלה.

סיפור אחר שהוא יותר מסיפור. התפתחות מעניינת צפויה בחברת־הבי־טוח „אריה". מדברים על כך ש„כלל־ביט", חברת הביטוח של קונצרן „כלל", תרכוש 51% ממניות „אריה". ניחשתם! גם מניות אלה יעלו.

„שעה טובה עם מני פאר" והאחרת רצי־נית יותר, „מן הון להון". בשתיהן היה צריך להערך עימות בין אברון ובין ישר־אל שטראוס, יו"ר ועדת־המיסים של לשכת רואי־החשבון. העימות בוטל. מה שבכל זאת נשאר היא חוות דעתו של שטראוס: „הנוהג לפי עצת אברון עלול להגיע לכלא". כמה מן הדוגמות לעצות מצויות בתדפיס.

ועוד משהו: מי שנפשו חשקה בספר, ימתין מעט; על פי החוק חייב המו"ל לשלוח עותקים מסיפרו לכמה מוסדות. כשיגיעו הספרים לאותם מוסדות, ובהן הסיפריה הלאומית, נוכל לעיין בספר ללא תמורה.

תשקיף

בגין טעה

בעניין הרוסים

הצהרתו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, בכנס הקבינים שנערך בתחילת השבוע בתל־אביב, שלפיה נמצאים ויעצים פוביטיים עם הטילים הסוריים שהוכנסו ללבנון, אינה נכונה.

הפאלאנגות מנסות

לגייס קופטים

מקורות מצריים דיווחו בזעם על נסיונות של הפאלאנגות הנוצריות בלבנון, הפועלות בתיאום עם ישראל, לגייס מצרים מבני העדה הנוצרית־הקופטית למיזחמתם.

מיספר קופטים אכן עברו אימונים במחנות הפאלאנגות בלבנון — דבר שהמצרים רואים בו סכנה לביטחונם הפנימי.

סאדאת מוע

ש"ט 242

פרשה שנודעה רק עתה:
באוגוסט 1978 הציעו חוגים בכירים בממשלה האמריקאית לנשיא ג'ימי קארטר לפעול למען שינוי ההחלטה 242, כדי לאפשר את שילוב הפלסטינים בתהליך־השלום. קארטר קיבל הצעה זו, למרות שממשלת־ישראל התנגדה לה.
ההצעה נגנזה אחרי שנשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, התנגד לה בתקיפות, בטענה כי הדבר יחבל בנסיגת ישראל מחלק חשוב של סיני, שהיתה צריכה להתבצע כעבור כמה חודשים.

נבדקת

חוקיות השדר

מישפטנים המקורבים למערך בודקים עתה את חוקיות השדר ששיגר ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבשיר ג'מאייל.
על פי הדיעה הרווחת עתה, אוסר החוק על ראש־הממשלה להתחייב בכתב התחייבות צבאית ללא החלטת הממשלה או הכנסת.
כוונת המישפטנים היא להגיש ליועץ המישפטי לממשלה תלונה נגד בגין.

גוטליב חתם

לאבו־חצירא

בין ראשוני החותמים על טפסי־המיפקדות של הרשימה החדשה, אותה התכוון שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, להקים, היה שלמה גוטליב בן ה־30 מבני־ברק.
זהו בנו של ישראל גוטליב, עד־התביעה הראשי במישפט אבו־חצירא.

אש"ף הצביע נגד „פלסטין השלמה"

אחת ההצבעות החשובות ביותר במושב האחרון של המועצה הלאומית הפלסטינית בדמשק לא זכתה בפירסום.
היא נערכה במיסגרת הוויכוח על המגעים בין אש"ף ובין „חוגים דמוקרטיים ומתקדמים בישראל ומחוצה לה". יאסר עראפאת נאבק למען הכרה בדו־שיח עם גורמים ציוניים, באומרו כי „גם רק"ח היא ציונית", אך דעתו לא התקבלה.
אך ההצבעה המעניינת ביותר היתה על הסתייגות קיצונית, שקבעה כי יתנהל דו־שיח רק עם גורמים ישראליים המכירים בזכות הפלסטינים „על פלסטין השלמה". ברוב עצום הוכשה הסתייגות זו. היתה זאת הפעם הראשונה שבה נדחה רישמית, בהצבעה כללית, הרעיון של מדינה פלסטינית בכל שטח הארץ — ובכך אישרה המועצה את עיקרון החלוקה.

מרידור

שר־על כלכלי

ראש־הממשלה, מנחם בגין, הבטיח ליעקוב מרידור תפקיד של שר־על כלכלי, אם ירכיב הליכוד את הממשלה הבאה.
כשנודע הדבר לשר־האוצר הנוכחי, יורם ארידור, ביקש להודיע לבגין שהוא לא יסכים להיות שר־אוצר תחת שר־על כלכלי.

ביקורת על

הצנזורה בישראל

כימעט לכל כתבה המשודרת מישראל בשלוש רשתות־הטלוויזיה הגדולות בארצות־הברית, מתווספת הערה האומרת שהכתבה אינה מלאה, בגלל הצנזורה הצבאית הישראלית.
נראה ששלוש רשתות־הטלוויזיה החליטו להכריז מילחמה על הצנזורה בישראל.
האמריקאים שומעים מדי יום ביומו שישראל היא המדינה היחידה במרחב שבה קיימת צנזורה על עיתונות, וכי הצנזור הצבאי הישראלי מרשה לעצמו לפסול גם קטעי־פרשנות.

„חקר היחס

לעיתונאים ערביים

הוועד־הפועל של הפדרציה העולמית של העיתונאים הטיל על סגן־חנשיא שלה, העיתונאי הישראלי אריה צימוקי, להגיש דין־וחשבון על מצב העיתונאים הערביים בשטחים המוחזקים, ובעיקר על מצבם של שלושה עורכים של עיתונים אלה, שעזיהם הטיל המימשל הצבאי הגבלות תנועה.
נציג תוניס בוועד־הפועל דרש בישיבת מוסד זה, שנערכה בשבוע שעבר בהלסינקי, לשגר לישראל מישלחת כדי לברר נקודות אלה. צימוקי הצליח למנוע החלטה כזו תמורת הבטחתו לשגר בעצמו דו"ח לפדרציה.

המישטרה רכשה

„וולוו" שלא־כחוק

על־פי הוראתו הישירה של מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, רכשה המישטרה שמונה מכוניות וולוו 2000, שמחיר כל אחת מהן הוא יותר מ־2.5 מיליון לירות.
המכוניות המהירות אינן מיועדות ליחידות־השדה, אלא לשימושם של ניצבי המישטרה. מכוניות ה„וולוו 2000" נרכשו בלא ידיעת או אישור מינהל־הרכב הממשלתי, המסרב לתת עתה אישור בדיעבד לרכישתם.
דוברת המישטרה טוענת, לעומת זאת, שהמינהל אישר את הקנייה.

נמוע משבר בבונדס

משבר חריף איים על מיפעל איגרות מילווה הפיתוח (הבונדס), בעיקבות שביתת העובדים האמריקאיים של הבונדס בארצות־הברית.
העובדים שבתו במשך שבוע שלם, ואף ערכו הפגנות ליד משרדי הבונדס בניו־יורק. אך נשיא הבונדס, יצחק רגר, הגיעו רמזים מראשי האיגודים המיקצועיים בארצות־הברית, שאם השביתה לא תסתיים, יפעלו האיגודים נגד הבונדס וידרשו ממשלת־ישראל לפדות את האיגרות שברשותם. בידי האיגודים המיקצועיים האמריקאים כ־20 אחוז מכל איגרות הבונדס.
בתחילת השבוע הצליח רגר להגיע לידי הסדר עם העובדים, שסיימו את השביתה. איום האיגודים הוסר.

הנסיעות יפגעו במערך

סקר שהזמין המערך מגדה שהנסיעות של ישראלים לחוץ־לארץ יפגעו בעיקר בו, מאחר שרוב הנוסעים לחוץ־לארץ בעונת הקיץ הם ממאגר המצביעים של המערך.
על־פי ההערכה ייצאו הקיץ כ־700 אלף ישראלים לחו"ל, לעומת 350 אלף שיצאו בשנה שעברה.
ראש מטה יום־הבחירות של המערך, בנימין יסעור, עומד לפתוח במסע פירסום גדול, שיבקש מהנוסעים הישראליים לחזור לישראל עד יום־הבחירות, או לצאת אחריו.

אריזור פיטר

את עוזריו

בשבוע שעבר הידהדו במיסדרונות מישרד־האוצר צעקותיו של שר־האוצר, יורם ארידור, על שלושת עוזריו, חיים חכם, אבי שטיינברג ואורי אורן.
בסערת־רוחו פיטר אריזור את השלושה, אך כמה דקות לאחר מכן חזר בו מצעד זה.

אמיסיה חדשה

ל„המיזרחי"

„בנק המיזרחי המאוחד" מתכנן הנפקת אמיסיה חדשה, כדי לגייס כסף מהציבור.
אמיסיה זו תבוא בנוסף על 15 מיליוני הדולרים, שגייס הבנק לאחרונה בארצות־הברית.

הורביץ

לא ילך לליכוד

ח"כ ייגאל הורביץ מכחיש ידיעה שהופיעה במדור זה (העולם הזה 2281), שלפיה הוא ינטוש את תל"ם אחרי הבחירות ויעבור עם המנדט שלו לליכוד.
במיכתב להעולם הזה כותב הורביץ: „אציין כי לידיעה זו אין כל יסוד, והיא חסרת בסיס. לא קיים, לא היה ולא יהיה כל הסכם ביני לבין מיפלגה כלשהי. אין בכוונתי לנדוד עם המנדט שלי לשום מיפלגה אחרת."

החיוך שלהם מדבק
האוכל נפלא
הקזינו מסעיר
והשמש בחינם.
יוון והאיים.

זו יוון.
מדינה היודעת לחיות.
אנשים חמים מסבירי פנים המציעים לך חופים שטופי שמש, לילות מרתקים, שווקים צבעוניים, יין מקומי טוב והרבה שלווה.
יוון והאיים — אולימפיק מגישה לך אותם מידי יום עם לוח טיסות מגוון שיתאים לך, עם השרות המצוין של צוותי הקרקע והנוחות המפורסמת של מטוסי האירובוס.
אולימפיק לוקחת אותך כל יום ליוון, ולאיים.

פרטים בכל סוכנויות הנסיעות.

צריך רק לקפוץ ליוון וכדאי באולימפיק.

OLYMPIC
AIRWAYS

חל מרחלת על כל העולם

צבא הכיבוש משתולל

מי אמר שצה"ל הוא לא צבא כיבוש? תשמעו את הסיפור של רב-סרן **יוסי פאר**, ותבינו שממש צריך להיזהר מ-צה"ל. הוא כובש ומותיר אחריו עיי-חירבות.

רוחמה רז
לא רק מאוהבת —

יוסי יצא מאלמוניותו כשהתאהב בקול-רעם אדיר בזמרת **אירית דותן**, מי ש-היתה אשתו של **דודו דותן**. זה היה ב-דיוק כשאירית נפרדה מדודו וסיימה לנסות ולקלקל את חיי-המישפחה של **שייקה וירדיה אופיר**, והיתה ממש בחדשות.

יוסי צפה באירית באחת מהופעותיה ב-צה"ל, ובהפסקה נוצר ביניהם קליק, שהפך שריפה אמיתית. אירית לא רק הפסיקה לשגע את שייקה אופיר, אלא שגם עברה להתגורר עם יוסי בדירה הצנועה שלו ב-ראשון. לאות שהאהבה ביניהם היא נצחית, היא הוסיפה לשמה את השם פאר, והקפידה על כך שיקראו לה רק בשם המלא: אירית דותן-פאר.

גם יוסי היה פעיל בשיגשוגו של הרומן, ולא רק של הרומן. הוא הפך אמרגנה ואיש-יחסי-הציבור הפרטי של אירית, נוסף על עיסוקיו הצבאיים. כשהחליטה אירית שהרדיו אינו משדר אותה די הצורך, היא ערכה שביתת-רעב ליד האולפנים, ויוסי הוא שהזעיק את כל העיתונאים לבוא ול-צלם.

אבל מי שחשב שהמחלה של יוסי היא אירית, טעה. הבחור פשוט מאוהב במיק-צוע הזמרת. והראיה: באחת ההופעות של הזמרת הירושלמית **רוחמה רז**, שבה חזה גם יוסי, נוצר בין רוחמה לבין יוסי הקליק המפורסם. פרשת דותן חזרה על עצמה, כימעט ללא שינוי. רוחמה מצאה עצמה לא רק מאוהבת, אלא גם מתגוררת בדירה של יוסי בראשון-לציון, וגם מציגה עצמה כמזכירתו של האמרגן יוסי פאר.

אני חושבת שהדבר היחידי שיכול לה-ציל את כל הזמרות מהיוסי הזה הוא ש-יהפוך בעצמו לזמר, ושיניח לקליקים ה-להטים והמשתנים שלו.

יוסי פאר
— אלא גם מתגוררת

אהובים במקום דירה

אהבתי אותן, איך שהן חיו ביחד כמו דויד ויהונתן. ממש חברות טובות, המנה-לות משק-בית ביחד, יוצאות בערבים ובבקרים — קשה היה לראות את הזמרת **קורין אלאל** בלי השחקנית **גליה ישי**. בליל-השבת האחרון אף ראינו אותן ב-טלוויזיה, שרות ביחד ושולחות זו בזו מבטי-אהבה, בקטע שהוקלט לפני זמן.

אחר-כך החלו המריבות, ממש כמו אצל זוגות נשואים. צעקות שכל השכנים שמעו, כימעט קללות, ומישהו אפילו נשבע לי שהוא שמע צלחות מתנפצות.

אז בבקשה, להוריד את החיוך מעל הפנים. כי גליה הכחישה לפני את כל הרמזים. היא גם הכחישה מריבה, אם כי הודתה שהיא מחפשת דירה חדשה. ואם אתם רוצים הוכחה חותכת שאתם לא צודקים, הרי שגליה הודיעה לי מפורשות שהיא מחפשת דירה חדשה מפני שיש לה חתונה באופק. מובן שאת שם החתן היא שומרת בינתיים בסוד.

ואם כל זה לא מספיק, הרי שלפני דברי גליה יש גם לקורין אהוב, אם כי גם השם שלו זה סוד ביטחוני.

גליה ישי וקורין אלאל
זה לא זה

יהורם גאון בלי התקף-לב!

לא רק ממלא-מקום מנהל המחלקה ה-קרדיולוגית בבית-החולים איכילוב בתל-אביב שמח ש**יהורם גאון** לא לקה ב-התקף-לב, אלא גם אני שמחה. אתם זוכ-רים שבשבוע שעבר סיפרתי לכם על התקף-הלב של יהורם, ואף איחלתי לו החלמה מהירה? מסתבר לי שהאיחולים זה אמנם דבר יפה, אך הם לא בדיוק היו במקומם.

יהורם אמנם לא הרגיש כל-כך טוב ב-חודש ינואר, וכל המודאגים והמודאגות החליטו משום-מה שזהו התקף-לב. אבל אחרי שהוא עבר במשך שלושה ימים תמי-מים בדיקות, יכול היה הדוקטור דנן ל-הוציא תעודה רפואית שקבעה: „לפי ה-מימצאים, הקליניים — א.ק.ג., אקוקרדיו-גרמה ובדיקות-מעבדה, לא היתה כל עדות לאוטם שריר-הלב או נזק בשריר-הלב."

מה אומר ומה אדבר, זהו אחד הקטעים הכי שמחים שכתבתי בחיים שלי.

פעמיים מזל-טוב

חצי המדינה ואשתו טילפנו אלי ב-שבועיים האחרונים כדי לספר לי על רומן חדש ולוהט של מיס יוניברס הישראלית, הייחידה אחרי אלפיים שנה, **רינה מור**, עם איש-העסקים הצעיר **יעקוב ברזל**, היושב דרך-קבע במלון היאט בתל-אביב, במקום שבו יושב מטה-הבחירות של **משה דיין**.

אז התחלתי לעבוד על סיפור בינלאומי זה, ותחת ללכת סביב-סביב פניתי לשני בעלי הדבר.

ראשית טילפנתי להיאט וביקשתי את האדון ברזל. הוא הכחיש שיש, שהיה או שיהיה לו רומן עם המלכה, ועוד לפני שגמר להכחיש, טרק את הטלפון. נראה שנימוסין ועסקים לא תמיד הולכים ביחד.

אבל אני לאנשים לא-מנומסים לא כל-כך מאמינה, אז טילפנתי גם לבית אסיה, שם עובדת רינה כאשת יחסי-ציבור של חברות המיליונר **שאול אייזנברג**. רינה היתה נחמדה — היא תמיד נחמדה — וסיפרה לי שאמנם היה לה רומן עם איש-הברזל, אך בישרה לי שזה כבר הסתיים, ושהיא שוב פנויה. כאשת-יחסי-ציבור טובה היא גם סיפרה לי שהספר שלה, מלכה לשנה אחת, המספר על איך זה להיות מלכת-יופי, כבר נמצא בדוכני ה-ספרים.

אז לא נותר לי אלא לברך את רינה על שני האירועים המשמחים שקרו לה בזמן האחרון: סיום הרומן עם ברזל והוצאת הספר.

הכלה ממחינה תחת האף

זו זפטה אמיתית לכל מי שחיפשה חתן שיהיה גם עשיר, גם נחמד וגם חכם. **יהודה פדהצור** — או, כפי שהוא מכונה, „האדון ספקו", על שם בית-החרושת לאופנה שבבעלותו — קם בוקר אחד, ובלי כל אזהרה מוקדמת, התחתן לו, ככה בשקט בחוג-המישפחה.

אז אתם רוצים לדעת מי הכלה? גם אותה אתם מכירים זו. היא **דנה כץ**, בתו היפהפיה של קברניט אל-על לשעבר, ש-התפרסמה במיוחד כשהיתה נשואה ל**יורם אדרואי**, איש-עסקים בזכות עצמו, אבל גם בן של אחד ממנהלי בנק לאומי. בעיקר זכה הזוג בפירסום כשיורם דנן היה החבר של אותה יפה אמיתית, **ירדנה גורביץ**.

כל הזמן לא טמן יהודה את ידו בצלחת. המגע הישיר שלו עם דוגמניות-הצמרת קבע לו סטנדרטים מסויימים בכל מה ש-קשור בבנות-לווייה. הוא הסתובב בין דוגמנית אחת לנערת זוהר אחרת, עד שממש, תחת האף, מצא את אהבת-חייו.

כי בחצי השנה האחרונה עובדת דנה כמעצבת-אופנה במיפעל של יהודה. זה לקח חצי שנה עד שהם התחתנו, כי ל-יהודה יש עיקרון קדוש שלא לערבב הנאה בעסקים, ולא לחזר אחרי עובדות שלו. אולם אילו הייתם מכירים את דנה, הייתם גם אתם שוברים עקרונות.

דנה כץ
חתונה

תעודה רפואית

הננו מאשרים בזאת, כי מר גאון יהורם אושפז במחלקתנו ב-23.2.81. לפי הממצאים הקליניים - א.ק.ג., אקוקרדיוגרמה ובדיקות מעבדה, לא היתה כל עדות לאוטם שריר הלב או נזק בשריר הלב. שוחרר ב-26.1.81 כאשר חלפו כל הסימפטומים.

התעודה הרפואית של יהורם גאון
כל הסימפטומים חלפו

קיץ של אופנה

פפקו - במגבת

פפקו - בדגמי ספורט

פפקו - בטריקו "פפטריקו"

פפקו - קטיפה בפסים ובמשבצות

מפעלי פפקו מצפה רמון, תל-אביב רח' חומה ומגדל 26.

- תרים את הראש, תראה מה עובר כאן.
- טמבל, על רוזי מסתכלים מלמטה למעלה.

- זה אתה אמרת, תגיד לי זו לא תיסרוקת פאנק? מענין מי המעצב שלה, גילי, קובי, מריו...
- חביבי, נעליים כאלה יכול לעצב רק יעקב רוזי.

- עזוב עכשיו מנעליים, מה דעתך היא עם או בלי?
- אין לך עיניים, אתה לא רואה שהיא לא יחפה.

- אוהו... אתה צוחק ממני, בטח גם הגזרה שלה לא עושה לך כלום?
- בטח שעושה. היא כל כך משגעת שעוד היום אני קונה את הזוג הזה למרלין.

- חתיכת מרובע, לפחות תגיד משהו על הרגליים, תראה אין להן בכלל סוף...
- עקב גבוה זה כבר לא שיא האופנה. מקסימום 7 ס"מ.

- נעליים, נעליים, רק נעליים יש לך בראש, מה אתה סנד...
- למה נעצרת?

- למה נעצרתי? סוף סוף הבנתי, ואני כבר חשבתי שגמרת את המנזר בהצטיינות...

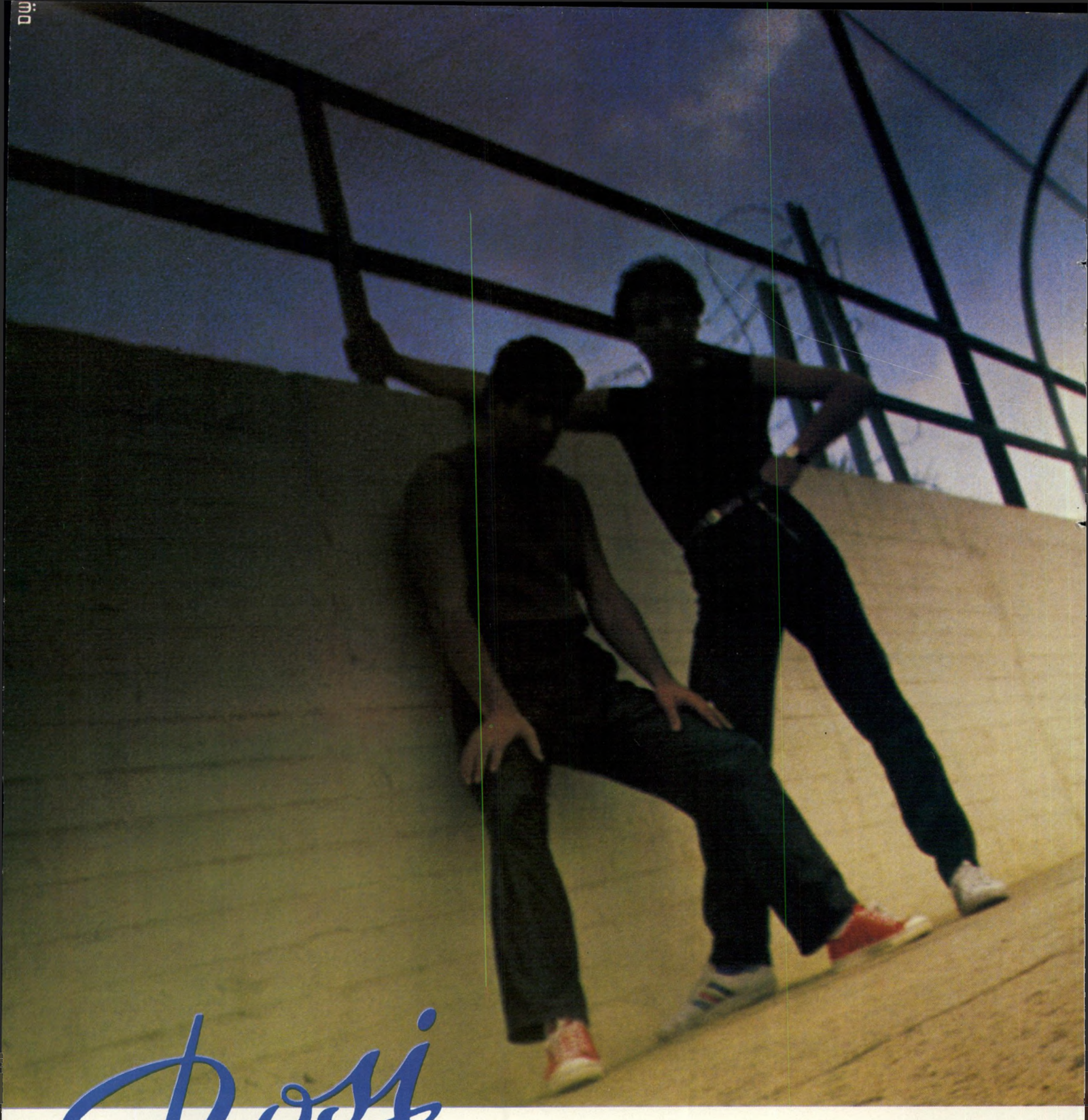

Rosi

חינם! חגורה א-לה רוזי

הולך?
אז קני את הקבקבים שבתמונה בגוון לפי טעמך ותקבלי חינם חגורה בצבע הקבקב.

נעלי רוזי-דיזנגוף סנטר מול המשביר לצרכן.
המפעל: ת"א, בן אביגדור 20.
ובחנויות המובחרות.

Baby Shampoo

שמפו עדין בעל נוסחה
מיוחדת המונעת גירוי
העיניים ועור הקרקפת.

Baby Powder

טלק מיוחד לספיגת
הלחות המיותרת,
לצינון והרגעת העור.

Baby Lotion

תחליב התינוק הנמכר
ביותר בארצות הברית.
מרכך ומזין את העור.
מונע דלקות וגירויים,
בעל פעולה ממושכת
ומצטיין בניחוח
של רעננות ובריאות.

Baby Oil

שמן תינוק מעולה.
מונע גירוי של
עור התינוק בחיתול.
מונע ייבוש העור
לאחר חשיפתו לשמש.

Baby Bath

תכשיר חדיש המשמש
כתחליף אמבט לתינוק.
צמר הגפן הספוג ב־Baby Bath
מחליק על עורו של
התינוק ומותיר אותו
נקי רענן ורגוע.
ממש כמו לאחר אמבט.

להשיג בבתי המרקחת ובחנויות המובחרות לשרות עצמי.

מה איכפת לתינוק שלך ש־Baby Magic הוא ספור הצלחה באמריקה?

העור שלו יתן לך את התשובה.

להצלחתה חסרת התקדים של סדרת Baby Magic (בֵּייבִּי מֶגִ'יק) נגיעה ישירה במיליוני תינוקות ברחבי ארצות הברית. מוצרי Baby Magic הפכו תוך זמן קצר לנמכרים ביותר בארצות הברית, והכמויות מוכפלות בחלק מהמוצרים מדי שנה.
מהו סוד ההצלחה של Baby Magic?
אנשי המחקר ורופאי הילדים העומדים מאחורי Baby Magic בארצות הברית יצרו מיגוון תכשירי טיפול שהותאמו במיוחד לעורו העדין של התינוק, ולמידת הלחות והשומניות החיוניים לבריאותו ולרעננותו.

מוצרי Baby Magic נמכרים ב־3 גדלי אריזות, והם מצויידים בשסגור חסכוני מיוחד המאפשר לך להוציא מן הבקבוק הפלסטי את הכמות המדוייקת הדרושה לך. היום גם את יכולה להעניק לתינוקך עור בריא, רענן ומלא חיוניות עם סדרת Baby Magic.

כל תינוק ירגיש בהבדל. Baby Magic

אדי וילאמס מלכת הפורנוגרפיה העדינה באמריקה, מחפשת על חוף הים בצהרי יום־שמש - זכך הפכה סמל פסטיבל הסרטים

ב קודה שחורה על שפת הטורקיז הרטוב — מה זה? צלמים מתנפלים בהמוניהם על נערה עירומה, הטובלת ב־מימי הים־התיכון, בעיירת הנופש הצרפ־תית קאן.

נקודה שחורה על שפת האספלט הלבן — מה זו? ערימה של עיתונאים מתנפלים בהמוניהם על הכניסה האחורית של בית־קולנוע, בעיירת הנופש הצרפתית קאן.

ואמנם, כאן קאן.

קאן 1981 — היריד הסואן ביותר של האשליות. כל שנה קוברים אותו מחדש, וכל שנה הוא מתנער, כציפור החול ה־

מאת

עדנה פיינרו

אגדית, ומהדש את חייו. כל שנה נוהרות לכאן יפהפיות חדשות, לחזור על הטריק הישן של התפשטות בחוף, בתיקווה שהעין הנכונה תצוד את סינדרלה. כל שנה מגי־עים לכאן סוחרי הקולנוע, כדי להציג ו־למכור את תנובת השנה האחרונה. כל שנה מגיעים לכאן ציידי־סקופים ומחפשי־אוצרות מן העיתונות, כדי לספק מזון רכילותי להמונים. כל שנה באים לכאן המשוגעים־לדבר המיקצועיים, תאבי ה־קולנוע, כדי לקבל תזונה מרוכזת למשך שנה שלמה.

השתלמות מיקצועית? אמנם כן. למי שאוהב קולנוע זו ההזדמנות. מאות סרטים

איך רוקדים קאן-קאן?

בחיים ובסרט ניקולסון ולאנג' — הכוכבים הגדולים של קאן: ג'ק ניקולסון וג'סיקה לאנג' מגיעים בקושי להצגת־הבכו־רה בארמון הפסטיבלים של הסרט **הדוור מצלצל פעמיים**, כשהשוטרים מפלסים להם דרך בתוך ההמון המצפה אל הכביש. **משמאל:** ג'ק ניקולסון וג'סיקה לאנג' בסיר־טו של בוב ראפלסון, **הדוור מצלצל פעמיים**. הסרט העומד להתגיע בקרוב לישראל, הוא גירסה מחודשת לסרט ישן בשם זה, בניגוד לפסטיבל טרם זכה הסרט להצלחה במולדתו.

איך רוקדים קאן־קאן?

(המשך מעמוד 51)

מוצגים כאן, מאות כוכבים מגיעים לכאן.

האמריקאים ניסו לטרפד את „קאן 81", במחאה על הפקעת המחירים של השנים האחרונות, ומתוך תיסכול על כך שאינם יכולים להשפיע ישירות על חלוקת הפרסים. אך ה„חרם" שהטילו על קאן לא הספיק על מנת לשתקו לגמרי. היעדרותם של הליוויית־נים הגדולים (כמו קולומביה, יוניברסל, אם־ג׳י־אם ופאראמונט) ואחרים, גרמה לכך שישנם מקומות פנויים על הלוחות המיועדים לכרזות הגדולות, בארמון הפסטיבלים ובחזית מלון קרלטון, שבתוכו מתנהלת הפעילות הקדחתנית של החברות המשתתפות בפסטיבלים. אך עדיין ישנם כמה אמריקאים שלא ויתרו על התצוגה בקאן. כך, למשל, החליטו ריצ׳רד זאנוק ודייוויד בראון, צמד־חמד המפיקים, לחגוג את שובם לבית־היוצר של האב, דאריל זאנוק, חברת פוקס, בארוחות־ענק חגיגיות לעיתונות הרעבה תמיד, במיסעדה המפוארת של קרלטון. מייקל צ׳ימינו, שניכווה קשות בהפקת 40 המיליון שלו, שערי שמיים, בבכורה האמריקאית, החליט לנסות את מזלו שוב. הפעם בגירסה מקוצצת, לאינימי הטעם של אירופה, בתיקווה להציל משהו מן המיליונים שהטביע בהפקה. ואילו חברת לורימר החליטה לנסות את מזלה שוב עם הדייר מצלצל פעמיים (גירסה מחודשת לסרט הישן), בימויו של בוב ראפלסון ובכיכובם של ג׳ק ניקולסון וג׳סיקה לאנג׳. בבית לא זכה הסרט להצלחה המצופה. ואכן, כוחו של כוכב נבחן בכמות הראיונות שלו. ובינתיים ג׳ק ניקולסון הוא המוביל.

לראשונה ישראלים

עזמת הפרופיל הנמוך של האמריקאים, האירופים מיוצגים כאן בצורה מכובדת. האישלקים המובילים, ברטולוצ׳י, אטורה סקולה ופרנציסקו רוזי; הספרדים החשובים סאורה וברלנגה; ההונגרים המפתיעים; הפולנים המרתקים, ומי יודע מי עוד. אפילו הישראלים נמצאים כאן, לראשונה בהיסטוריה, בשתי מיסגרות של הפסטיבל. העים של יקי יושע במיסגרת „השבועיים של הבמאים" ואלף נשיקות קטנות של מירה רקאנטי ב„מבט מסויים".

ועוד מילה על האירוע, מבחינה אירגונית. למרות כל נבואות החורבן של האמריקאים, נהרו לקאן 2.500 עיתונאים, כ־500 יותר מאשר בעבר — עובדה המכבידה על הכניסה לאולמות השונים. לכן הונהגו כאן סדרים צבאיים כימעט, ומי שאינו מחזיק בכרטיס מתאים, לא יכול לחדור מבעד לכל הדלתות והשערים והמחסומים, בארמון הפסטיבלים ובדרך לאולם העיתונות.

מי ירה באפיפיור?

הקונצנזוס — מה שלומו? יצירות עוצרות נשימה טרם הוצגו כאן, אבל נידמה כי רק אחרי המבול אפשר יהיה להעריך את הטיפות הבודדות. ביניהם הוגשו כמה מטעמים בעלי חשיבות, ביניהם הסרט שפתח את הפסטיבל ושבא להוכיח פעם נוספת שהקולנוע אכן קשור למציאות. באותה שעה שבה הוקרן בפסטיבל סרטו של פרנציסקו רוזי, שלושה אחים, שהנושא העומד במרכזו הוא הוקעת הלאימות בעולם המערבי, כשעל הבד משוחזרות התנגשויות של טרוריסטים בשופטים ובפוליטיקאים, נורה האפיפיור בקריית הוואטיקן. אך סרטו של רוזי הוא יותר מהישג עיתונאי.

הבמאי, שנחשב תמיד לשופרו הנאמן של השמאל באיטליה, הודיע חד־משמעית שאינו תומך באלימות בכל צורה שהיא, בין אם היא בשורות השמאל ובין אם היא בשורות הימין. סרטו מספר על שלושה אחים החוזרים לכפר הולדתם, עם מות אמם. בשלושתם נותנת המציאות הפוליטית באיטליה את אותותיה. האח הבכור הוא שופט החי בחרדה מתמדת לחייו; אשתו מקבלת איומים טלפוניים חדשות לבקרים. האח האמצעי, מורה בפנימיה לנוער, נמצא בין הפטיש והסדן. הוא עצמו אינו מסוגל להקים בית ומישפחה, ועליו להחליט: למסור את שמות המתפרעים שבין חניכיו, במוסד לעבריינים צעירים למישטרה, או לא. לשתף פעולה ולשמש בכך שותף לפשע. הצעיר בין השלושה נקרע בין מושגיו המסורתיים על בית ומישפחה, לבין נישואיו הכושלים וחוסר יכולתו להשתלב בחברה ובעבודה, בעיר תעשייה צפונית ומודרנית.

עגילי זהב

? השלושה נועדים יחדיו, וכל אחד בוכה בפינתו שלו. גם הצופה בסרט בוכה על גורלו שלו. כדברי רוזי במסיבת העיתונאים, איבד העולם כל הערכה וכבוד לחיי אדם, כערך נעלה יותר מכל ערך מיפלגתי או לאומי.

שרוד ברומא

טרוריסטים מתנקשים בחייו של שופט בשעת נסיעתו באוטובוס ברומא, בסירטו של פרנציסקו רוזי, שלושה אחים. בשעה שהוקרן הסרט, בפתיחת הפסטיבל, נורה האפיפיור ברומא על־ידי מתנקש תורכי.

המכוערת והגבר

ברנארד ד׳ירודו וואלריה דיאוביצ׳י בסרט **תשוקת אהבים** של הבמאי אטורה סקולה, המספר על אשה מכוערת המתאהבת בקצין־צבא יפהפה, וזה אינו מחזיר לה אהבה.

מלכת הפסטיבל

זו הנערה אשר נבחרה למלכת פסטיבל־קאן 1981, יפהפיה מקומית בת 17. מכתיר אותה הפסל הצרפתי סזאר, ולפי המסורת, חונך אותה במיקלחת שאמפניה.

הופעתו של השחקן שארל ואנל בן ה־89, בתפקיד האבא של השלושה, היא פנינה אמיתית על בד הקולנוע. קשה לשכוח מעמדים מסויימים מתוך הסרט, כמו ואנל, היושב לשולחן ואוכל גבינה וזיתים, לאט לאט, מבלי להוציא הגה מפיו, כמו היה מודה לבורא על פרי־העץ ותנובת־האדמה. ולעומת זאת, קשה לעצור דימעה למראה הסציינה שבה שוכב הזקן לישון, לאחר שהתאלמן, ולצידו שוכבת נכדתו הקטנה. לפתע נשמע קול בכייה של הילדה. „למה את בוכה?" שואל הסבא. „כי כולם חיים, ורק סבתא מתה," ענה הילדה בפשטות. הסבא אינו עונה באותו הרגע — אבל מאוחר יותר, ברגע המתאים, מסביר לילדה כי סבתא הבטיחה לה את עגילי הזהב שלה. משמע: הטבע דואג להמשכיות החיים, אם כי האדם מנסה, בתחבולות שונות, לשבש את תוכניתו של הטבע.

אשת הטייס

בין היצירות הבולטות לטוב, וזה קשה למדי במיצעד של יוצרי־עלית — נימנה עיבוד חדש למחזהו של פרדריקו גרסיה לורקה, חתונת הדמים. הבמאי, קרלו סאורה, סטה הפעם ממינהגו, ולא ביים ייצירה מפרי עטו, המדברת בסמלים על בעיותיה הכואבות של ספרד. תחת זאת בחר להעלות חזרה על הכוריאוגרפיה של אנתוניו גאדס, גדול הכוריאוגרפים הספרדים של היום, בהשתתפות הרקדנים של להקתו ובתיפאורה המשחזרת בדיוק את אולם החזרות שבבית־הספר למחול של גאדס. אולי אין זה קולנוע חדשני, או מהפכני, אבל זהו מבט חדש מבעד למצלמה על אחת מצורות הביטוי העתיקות ביותר שבאמנות־המחול, עם מוסיקה מסורתית שיש בה ביטוי עשיר ורב־גוני יותר מכל שפה מדוברת.

אך העניין המרכזי אינו נמצא דווקא בשמות המפורסמים ובמיסגרת של התחרות. בשוק הסרטים הוצגה פנינה קטנה של הבמאי הצרפתי אריק רוהמר, שהדגימה מה אפשר לעשות בקולנוע עם סיפורים קטנים ושחקנים לא ידועים. שם סרטו החדש: אשת הטייס. והסיפור פשוט ביותר: בחור מנסה לעקוב אחרי מאהבה לשעבר של חברתו. הוא הולך אחריו יום שלם, מתוך הנחה שיגלה משהו חדש שחברתו מסתירה ממנו. תוך כדי מעקב הוא מכיר נערה צעירה המצטרפת למישחק.

כל המתרחש באותו יום אינו מקורי, אינו מסעיר ואינו מדהים. אבל השיחות והמבטים, החיוכים והתירוצים, מלמדים הרבה מאוד על צורות ההתנהגות האנושית ועל המצבים השונים והמשונים הנוצרים בחיי יום־יום. שיוצרים מישחק מרתק בין אדם לרעהו. זוהי, אולי, הדוגמה הטובה ביותר והפשוטה ביותר למושג „שפה קולנועית". העושה את הקולנוע לשפה הבינלאומית המקובלת באמנות בת־ימינו — יותר מן הספרות, המוסיקה והמחול.

בדניש, ובמחסני דניש - השבוע עד 50% הנחה!

מכירה כללית

פעמיים בשנה "מנקה" דניש את מחסניה. רהיטים שניזוקו קלות באולמות התצוגה ובחובלות. רהיטים שהעיד אבק, רהיטים שהפסיקו את יצורם. הפעם! באופן מיוחד גם ריהוט העבודה סניף חיפה והגדלתו. זו ההזדמנות לרכוש את מיטב רהיטי דניש בהנחות גדולות.

מבחר גדול של מערכות סלוניות מרופדות, במסגרות עץ מאלון ומאורן החל מ- 6,900.— ש'

שולחנות אוכל למטבח ולמרפסת החל מ- 385.— ש'

שולחנות אוכל הניתנים להגדלה מעץ טיק, אלון, אורן, פוליסנדר ושחור. בדגמים מלבניים, אוולים ועגולים החל מ- 2,500.— ש'

כסאות אוכל תואמים במבחר של 18 דגמים החל מ- 299.— ש'

חדרי שינה — מיטה כפולה, 2 שידות לילה, ושידת 4 מגירות החל מ- 4,990 ש'

מזנונים מודולריים בעץ, אלון, טיק, פוליסנדר, שחור ולבן.
לדוגמא: מזנון 1.60×2.32 מ' בפוליסנדר או חום במקום 6,950 ש' —.4,800 ש'

פרטים אלה הם חלק קטן מהמבחר הגדול של רהיטי דניש לחדרי מגורים, לחדרי שינה, לחדרי אוכל, לחדרי ילדים וכן רהיטי גינה ומרפסת.

דניש

דניש
רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 104
ירושלים, רח' הסורג, מול בנק ישראל
חיפה, אחוזה, רח' חורב 53
אילת, המרכז המסחרי צופית עלית

מחסני דניש
פתח־תקוה, קרית אריה, רח' אפעל 18
חיפה, כביש עכו—חיפה, מול צומת קרית אתא, בנין 3
ירושלים, רח' ירמיהו 19, רוממה
באר־שבע, רח' החלוץ 124

רשת מלונות ח. שיף

הצעה מיוחדת לישראלים בלבד

חופשה!!
הנאה!!

52

שהות של 7 ימים: 5 בתשלום + **2 חינם**

ניתן לחלק את החופשה בין 8 בתי מלון של הרשת

- ★ דיפלומט ירושלים ***** טל' 02-710831
- ★ דיפלומט תל־אביב ***** טל' 03-294422
- ★ מרינה בת־ים **** טל' 03-596111
- ★ מרינה תל־אביב **** טל' 03-282244
- ★ אריאל ירושלים **** טל' 02-719222
- ★ הנשיא ירושלים **** טל' 02-631273
- ★ מרינה שארם **** טל' 057-99365/7
- ★ מרינה נתניה *** טל' 053-36061

התשלום בעת ההזמנה (לא יתקבל תשלום בכרטיס אשראי)

התכנית בתוקף עד 20.9.1981

תן טרמפ לחייל

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות נלות *
• קחירים עממיים • שרות מעולה •

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

אחת מול 250: המאמנת שארל'ין אפרמו (במרכז) מכניסה את המשתתפים לטראנס

"הרגשתי כמו בקן הקוקיה!"

אני לא באה לספר על ניסים ועל נפלאות, וגם לא על שינויים עצומים שהתחוללו בי לפתע פתאום. הייתי ונשארתי אותו בן־אדם. לא נעשיתי טובה יותר או רעה יותר, לא נעשיתי מנומסת יותר או חצופה פחות, לא הפכתי שלווה יותר או עצבנית פחות. אפילו לא הפסקתי לקרוא בעזרת המישקפיים, שלהם אני מכורה מזה עשר שנים. וגם כאבי הראש התוקפים אותי לפעמים, בעיתות של לחץ, לא חלפו כבמטה קסם.

כל הנפלאות האלה שמגיתי פה אירעו ביחד, עם עוד ניסים אחרים, לכמה מעמיתי למרתון ה"אסט" המפרך, שהתקיים בשבועות האחרונים באולם בני־ברית בתל־אביב. אני לא יכולה לקום ולהגיד בוקר טוב עולם, מהיום אני אדם חדש! כמו שאמר לי בחיוך של אושר קיבוצניק מ־צפון הארץ, ממנו נפרדתי בנשיקות ובחיבוקים ובהחלפת כתובות בתום המרתון.

אני יכולה לספר על חוויה בלתי רגילה שעברתי, חוויה שבמהלכה הבנתי הרבה דברים שלא הבנתי קודם — הצלחתי לגעת בשורשן של כמה מהבעיות שהטרידו אותי בחיים. באתי כעיתונאית, לכסות סיפור, ומצאתי את עצמי נסחפת אל תוך המרתון מרגע לרגע. וכששרלין אפרמו ה"טריינרית", או אם תרצו, המדריכה, שאלה בשעה שתיים לפנות בוקר של היום הרביעי למרתון, מי "קיבל את זה", הייתי בין הראשונות שקפצו, כשאני קורנת מאושר ומחייכת בעצב לאותם שטענו ש"לא קיבלו את זה" וכימעט בבוז לאותם "שלא יודעים אם קיבלו את זה או לא".

עד לשעות הצהריים של אותו יום רביעי, הייתי בטוחה שאני מבזבזת את זמני, מתענה ביסורים נוראיים של ישיבה על כיסא לא נוח, וסובלת מהחוקים הבלתי־אנושיים כימעט.

כשהתבקשתי על־ידי רחל דגן הישראלית ומייקל לאם האמריקאי לכתוב על האסט, אמרתי שתנאי הכרחי הוא שאשתתף בעצמי במרתון, שעמד להתחיל למחרת היום. על האסט שמעתי עוד בתקופת שהותי בארצות־הברית. מרכז האסט הוא בסן־פרנסיסקו. שם, על גשר הגולדן גייט הידוע, עצר יום אחד ורנר ארהרד, אבי האסט, את מכונית המוסטנג של אשתו ואמר: "קיבלתי את זה." ורנר היה כל כך המום ממה שקיבל, עד כי החליט לכנס שלושים ידידים ולספר להם על ההארה המופלאה שאירעה לו. הוא גילה את סוד החיים שמילת המפתח שלו היא המילה הלאטינית אסט, שפירושה: ישנו.

התורה כולה מסתכמת במישפט אחד: זה מה שיש.

הסתבר כי סוף־שבוע אחד לא הספיק לארהרד ושלושים חבריו. הם התכנסו לסוף־שבוע נוסף ומכאן מסורת האסט לערוך את המרתון הפסיכולוגי המתיש במשך שני סופי־שבוע.

חברה טובה שלי, עברה את האסט והגיעה למסקנה כי החיים שלה חשובים מכדי שתבזבז אותם על מי שאינו מביאה תועלת ומי שלא מעניין אותה במיוחד. איתרע מזלי הרע, וכשבאתי לבקר אותה בניו־יורק לא הבאתי לה תועלת ולא עניינתי אותה במיוחד. לפי תורת האסט לא ניסתה להסתתר מאחרי נימוסים מפוקפקים ואמרה לי בפנים מה שהיא חושבת עלי ואיך היא מרגישה אלי. היא "שיחררה" את עצמה ממועקה ו"הכניסה" אותי להתנגדות עצומה לכל העניין שנקרא אסט, שהפך את החברה הנחמדה שלי ליצור מוזר. התחלתי לכנות את האסט בשם "להתבאסט" מלשון הרחוב הדיזנגופית "להתבעס", שפירושו להיות במצב ברוח רע ומדכא.

הצלחה, מוות, לידה

ירה לפני המרתון לא עצמתי עין. הקפה שהוגש לי נשפך על המיטה. ידי רעדו. הייתי, במילים עדינות, מבולבלת. מי שראה אותי באותו בוקר אמר לי מאוחר יותר שנראיתי מבוהלת.

מביתי ועד לאולם בני־ברית, ברחוב קפלן בתל־אביב, מהלך עשר דקות, עברו לי בראש עשרות מחשבות. מה אני צריכה את זה? למה אני עושה שטויות? ואם האסט הזה ישנה לי את כל החיים, מי בכלל רוצה לשנות את כל החיים? ומה אם הבעייה ההיא, הנראית לא חשובה, תתברר כבעייה פאטאלית? ומה אם יסתבר לי, שאני במיקצוע הלא נכון ואצטרך להחליף מיקצוע, ארץ, עיר, חברים, מישפחה?

בשלב הזה כבר מלאתי טפסים. באחד מהם התבקשתי לפרט את הסיבות לכך שאני משתתפת באסט. כתבתי "לצורך כתבה עיתונאית". חבל, אחת מעשרות העוזרים המתנדבים שהיו באולם הכניסה, אמרה לי שזה לא מספיק שאכתוב את האמת. כתבתי שאני רוצה להבין יותר טוב את המניעים שלי. "איזה מניעים?" היא שאלה. כתבתי: "את המניעים ליחסים שלי עם אמא שלי." ומה עוד? שאלה. כתבתי: "את היחס שלי להצלחה, למוות, ללידה."

לא ידעתי שכעבור ארבעה ימים אוכל לסמן וויי ליד כל אחד מארבעת הדברים שכתבתי.

שמי נכתב באותיות של קידוש לבנה על תג לבן. שם המישפחה נכתב באותיות קטנות יותר. התבקשתי לענוד את התג. לפני שנכנסתי לאולם התבקשתי להסיר את השעון שלי ולהשאירו לפיקדון בתוך שקית. עשרות עוזרים בעלי תגים צהובים הסתובבו בשטח. הכל התנהל ב־שפה האנגלית, במיבטא ישראלי כבד ומעורר גיחוך. זה לא מצא חן בעיני. התחלתי לשבת בשורה האחרונה, באמצע.

דנה, עוזרת ראשית, עמדה כמו סלע איתן באמצע האולם וכיוונה אותנו, בתנועות מכניות ובמישפט שחזר על עצמו, אל המקומות שנראו לה לפי הדרכה קודמת שקיבלה. אחר־כך הסתבר שהשורה האחרונה מיועדת לבעלי הרשאה־רפואית, הרשאים להשתין ולאכול כחפצם. המארשרים. בשורה האחרונה ישבו במהלך המרתון נשים בהריון, חולי סוכרת וחולה לב בעל קוצב־לב, שבשלב מאוחר יותר עברתי איתו חוויה מזעזעת.

"זה בסדר"

שכב הראשון עלתה לבמה ציפי קרפל, ישראלית קצוצת שיער שכיניתי אותה בשם רס"ר המחנה. ציפי היתה האחראית על המרתון. בטון מונוטוני ויבש הכריזה על חוקי היסוד של המרתון. הפסקות בתי־שימוש תינתנה באופן קצוב ולפי החלטת המדריכה. אסור לשבת ליד אדם מוכר. אוכלים פעם ביום, בשעה שהמדריכה תחליט עליה. המרתון שהתחיל ב־8.30 בבוקר, יסתיים מתישהו בין 1.00 ל־4.00 בבוקר. אסור להשתמש בסמים, באלכוהול ובתרופות לאורך כל תקופת המרתון, כלומר, במשך עשרה ימים. מותר לעשן סיגריות רק בהפסקות, אסור ללעוס גומי לעיסה, אסור לדבר ללא נטילת רשות. אסור! אסור! אסור! ואני נעתי בכיסא בחוסר נוחיות, מוותרת מראש על ההרפתקה המוזרה הזאת שנקלעתי לתוכה.

תוך כדי השמעת האיסורים רעם לפתע

כתבת העולם הזה שרית ישי, שנכנסה במשך ארבעה ימים לסיר־הלחץ של EST מדווחת על רגעי אמת, בכי קורע־לב, זעקות מחרישות־אוזניים, וידויים אינטימיים, חשיפה מדהימה ורגעים של התרוממות־רוח

קול. הקול הקסיץ אותי ממקומי. הוא היה מתכתי, לא־אנושי כימעט. כשנר־געתי הסתבר לי כי לשרלין אפרמו, המד־ריכה שהובאה במיוחד מארצות־הברית, יש מיקרופון צמוד ונייד, המופעל על־ידי שלט־רחוק ובטרייה, ומוצמד בדבק לגר־פה. הקול המתכתי והלא־אנושי ששמעתי, בקע מהרמקולים. בנסיבות נורמליות הייתי קולטת זאת מייד, אך במעמד המרשים והמדהים ההוא לקח לי זמן כדי להבין מה הולך איתי.

היא לא מצאה חן בעיני. עיניה הכחו־לות היו קשות. היא היתה לבושה ללא רבב, במכנסי גברדין ובחולצת משי תו־אמת. היא היתה מאופרת באיפוך ונעה בשביל שבין הכיסאות כמו פנתר. הקול שלה הפריע לי. אחר־כך היא הזכירה לי את ג'ין פונדה, ובשלב מאוחר יותר נשים אחרות שהכרתי ולא אהבתי במיוחד. כ־שהיא סיפרה על היחסים הנפלאים שיש להם עם שני ילדיה הנפלאים ועם בעלה־לשעבר הנפלא ועם החבר שלה הנפלא, החלטתי שהיא מושלמת מדי לטעמי ושיש לה תחת גדול. בשלב מאוחר יותר הה־לטתי שהיא לא נותנת לכולם הזדמנות שווה ושהיא בוחרת רק באלה שמתים לדבר ואינה פותחת את אלה שפוחדים לדבר.

מישהו אמר לי תרימי את היד ותגידי לה את זה. הרמתי את היד והיא לא קר־אה לי. אז החלטתי שהיא רואה בעיניים שלי שאני מתנגדת לה ושהיא חוששת ממתנגדים ואוהבת רק את אלה התפר־סים מראש על העניין של האסט. בהפ־סקה השנייה הסתבר לי שלא רק אני חושבת כך. יש עוד רבים אחרים.

ידיד שלי, אורי, שעבר את האסט והפך חסיד מושבע ועוזר, חייך מאוזן לאוזן כשסיפרתי לו מה אני חושבת על שרלין. הוא אמר לי: „את בדרך הנכונה, את מפתחת כלפיה אנטגוניזם בריא."

אני לא יודעת אם הסכמתי עם אורי באותו רגע, אך דבר אחד היה ברור לי מעל לכל ספק: במרתון הזה אני כבר לא עיתונאית, אני משתתפת מן השורה.

היום הראשון היה יום מתיש של זיבולי־שכל, שלרובם לא הקשבתי. רחל דגן, ממייסדי האסט בישראל, אמרה לי: „זה בסדר, ככה זה צריך להיות". נעתי בכי־סא בחוסר מנוחה והיה לי חם. נרדמתי לסירוגין. חלצתי את הסנדלים. הפשלתי את המיכנסיים. חיטטתי בארנק. עשיתי כל דבר אפשרי כדי להסיח את הדעת מהקול המתכתי של שרלין אפרמו ולא הצלחתי. כשחזרנו מאחת ההפסקות (מלבד הפסקת־אוכל בת שעה, ניתנו לנו שתי הפסקות בית־שימוש בנות 25 דקות כל אחת) הסתבר לנו, כי אחד מאיתנו לא חזר לאולם. בירור קצר העלה כי צעירה ירושלמית פרשה מבלי להודיע דבר ל־איש. ביום השלישי פרשו שלושה מש־תתפים נוספים, ביניהם העיתונאי רז־ברקאי. בשלב זה חזרה שרלין אפרמו על ההצעה שהעלתה בבוקר, ואמרה שמי שרוצה לפרוש יריים את ידו ויקבל את כספו בחזרה.

הגיע השלב שנקרא בשפת האסט „התה־ליכים". ליתר דיוק אקרא לו כאן „תר־גילים". אינני זוכרת את סדר התרגילים ובאיזה מהימים התקיימו. היחס שלי ל־אסט ולתרגילים הוא כמו ללידה. כואב כואב, אך כשבאים לספר על עוצמת ה־כאב, העוצמה מיטשטשת וקשה לתאר אר־תה במילים.

עין מול עין

בשלב מסויים התבקשו משתתפי האסט לשבת זה מול זה, להביט אחד לשני בעיניים, ולהגיד מה הם חושבים אחד על השני. האנשים שלא הכירו זה את זה קודם לכן, אמרו את האמת, ולא אחת היו דיבריהם בבחינת הלם. כתוצאה מהקירבה האינטימית נפלו כל המחיצות, ונוצרו חברויות חדשות, בהן חברויות אינטימיות.

וכל אותו זמן קולה המרגיע של שרלין ברקע: הוציאו מתוככם את כל הכאב, הסבל, ההשפלה שנשאתם כל השנים. הני־חו לכאב לשאת אותכם. לכו איתו לכל מקום שיוביל אותכם.

את אחד מאיתנו הוביל הכאב רחוק מאוד. קול מזעזע של גבר פילח את האולם. הוא בכה בכי איום ונורא, והקו־לות באו מכל הכיוונים. יללה נוראה, מימינו. אני מנסה לזכור את פרצופה של האשה שישבה לימיני, את הגבר מצד שמאל, הצורח בקול מזעזע כל־כך. הר־גשתי כמו בקן הקוקייה. לא יכולתי להא־מין למישמע אוזני. הצרחות, הבכי, קולה של שרלין ומרחוק קולות של תיזמורת חתונה המנגנת באולם החתונות הסמוך.

צורחת כמו סירנת אמבולנס

היתי מזכרחה לפקוח עיניים כדי שלא להיגנב. כשפקחתי אותן הסתבר שאני לא הנורמלית היחידה בשטח. יש עוד. מתוך 250 האנשים, אולי 20 עושים את הרעש הנורא הזה. בזווית עיני גי־ליתי את רז אפורי, בנה בן ה־13 של חברתי הדסה, שעבר את האסט. רז קרץ לי בעינו. בשלב מאוחר שאלתי אותו, אם נבהל מהצעקות. הוא אמר לי שגדהם מהצעקות, לא נבהל מהם. „אנשים מבו־גרים הם אנשים מטורפים," אמר לי מאוחר יותר.

אנשים נזקקו לשקיות הקאה — קיב־לו אותן. מי שנזקק למסחטת־נייר הרים את היד. הזמן עמד מלכת, ואני רגועה כעת לחלוטין. התחלתי ליהנות מהסיטר־אציה. היתה זו הנאה לאיד, לא אהבתי אותה. שמחתי לגלות שיש אנשים שיש להם בעיות גדולות משלי. חייכתי לעצמי בשביעות־רצון. בשלב מאוחר יותר הת־פטרתי לחלוטין משביעות־הרצון המטופשת הכאב האצור בהן. ראיתי שלא הולך, עברתי לחוף הים של איוס. חיפשתי את החווייה שחוויתי על אותו אי יווני ולא מצאתי אותה במיסגרת התרגיל של האסט.

חזרתי הביתה, לחוף שרתון בתל־אביב, ומצאתי שם את כל החבר"ה. ובעוד אני מנסה לאתר את הביקיני של זאת ולהי־זכר בבדיחה של זה, התחלתי לשמוע קולות מוזרים. לא יכולתי להאמין למש־מע אוזני. קולות בכי, חירחורים, אנקות.

לפחות, לצרות מאימה. לא הצלחתי לבצע את התרגיל. לא הצלחתי לצרוח. אני לא צורחת כשאני פוחדת, אני משתתקת מאימה.

הצרחות באולם היו מחרישות אוזניים. צרחות לא אנושיות. הרעש היה בלתי נסבל. אני לא יכולתי לצרוח, בשום פנים ואופן. אך זעקות אימות וגוראות פילחו את האולם. אם קודם הרגשתי כמו בקן הקוקייה, כעת הרגשתי כאילו כל בתי־החולים, בת־ים ועכו וטלביה ושלווה וזיכרון־יעקב, התאחדו, וכל המאושפזים שלהם צורחים ביחד ושוועתם עולה ה־שמיימה. בשלב זה אמרתי לעצמי אל תהיי פרייריה, איפה עוד בעולם תינתן לך ההזדמנות לצרוח ככה, תצרחי, מה יש לך להפסיד.

התחלתי לצרוח, ולפתע שמעתי מצד ימין קול נואש אומר באנגלית: אני פוחד, פוחד פוחד. נזכרתי שישבתי ליד האדם המבוגר, החי עם קוצב־לב. האיש חי יום־יום עם הפחד הנורא מפני המוות. הפחד שלו היה מהמם. אולי זה נתן לי את הדחף הסופי והתחלתי לצרוח. הקולות שהוצאתי מפי לא דמו לשום דבר. היה נדמה לי שאני צורחת כמו סירנה של אמבולנס. אחר־כך היה נדמה לי שזו סי־רנה של מצב חירום.

נזכרתי כשהייתי ילדה קטנה, פחדתי פחד מוות מסירנות. אבא שלי סיפר לי, שסירנה היתה גורמת לי כתינוקת לצרוח צרחות איומות, ובמילחמת השיחרור, שבה נולדתי, נשמעו הרבה סירנות בירושלים.

„אנשים מבוגרים הם מטורפים"

אני זוכרת שבאחד התרגילים התי־בקשנו לעצום את עינינו ולהתרכז במישפט שבחרנו לעצמנו מתוך מיכלול של כמה אפשרויות. המישפט צריך היה לבטא את הפחד שלנו ממשהו — מעוזבה, מלהיות לבד, מלאבד אהבה, מהמוות, מ־החיים. איש איש התרכז במישפטו, כשעי־ניו עצומות. אני בחרתי בפחד מעזיבה. עצמתי עיניים, ולפי הוראות של שרלין איתרתי מקום בכף רגלי השמאלית. אחר־כך בכף רגלי הימנית. לאט לאט איתרתי, לפי ההוראות, נקודות בכל חלקי גופי, כשכל הזמן שרלין מדגישה שעלינו להזי־ציא מתוך אותן נקודות את הכאב ה־אצור בהן. הכאב שאנו נושאים בתוכנו מזה שנים ארוכות.

בשלב מסויים הושמעה קסטה ובה רחש גלי־ים, ואנחנו התבקשנו להיות בחוף עוזב, אי־שם. בחרתי בחוף של פלייה בלאנקה, ולא הצלחתי בשום פנים ואופן להתרכז בחולות הלבנים ובים הצלול של החוף המכסיקאי ההוא. גם לא הצלחתי לאתר נקודות בגופי וחיפשתי לשווא את הזואת, ולמדתי לכבד ולהעריך את אלה שהעזו לחשוף עצמם בצורה מדהימה ולגלות לנו את הפרסים האינטימיים ביותר מחייהם, ולעזור לנו בכך להבין בעיות שלנו מבלי שנצטרך להתחלק בהבנה עם כל האחרים.

כששרלין החזירה אותנו אל האולם, ופקחנו את העיניים, נשמעה אנחת רווחה באולם. זו היתה חווייה קשה לכולם.

באחד התרגילים התבקשנו לעמוד שורה שורה, מול 250 איש באולם, כששרלין ומייקל מסתובבים וצועקים לנו שאנחנו שווים לתחת, מכונות, אדיוטים, חנטרישים, ועוד כאלה ביטויים. על הבמה התחוללו מראות מדהימים. אנשים התעלפו, בכו, עיוותו את גופם.

כשהגיע תורי לעמוד על הבמה הר־גשתי שהדם אוזל מפני. הרגשתי לבנה כמו קיר. אחר־כך מייקל התחיל לדבר על אבא ואמא, אמא ואבא, ואני הבטתי באדם שישב מולי והדמעות, מבלי שתהיה לי שליטה על כך, זלגו על לחיי. חשב־תי על אבא שלי וכמה שאני אוהבת אותו. אחרי שבכיתי הרגשתי הקלה. סוף־סוף אני באסט, כמו כולם. קורים לי דברים. והאיש הקטן הירשב מאחורי המוח אומר לי „איזה אסט מה אסט, את יודעת שאת אוהבת את אבא שלך ואת בוכה כל פעם שאת מתגעגעת".

תרגיל נוסף היה תרגיל הפחד. התר־בקשנו לשבת מרוחקים זה מזו, ופשוט נזכרתי גם בדבר מה ששכחתי לחלוטין במשך שנים אוכות, אולי עד שהייתי בת חמש. בכל פעם שהיה נשמע ברדין הסי־מן המוכר של החדשות, הייתי מתחבאת בתוך הארון או מתחת למיטה. מפחד, כנראה.

תוך כדי הזיכרונות האלה השתנה קול הצרחות שלי ואני הרגשתי שאני צורחת החוצה את כל החרא שהצטבר לי במשך השנים. „החוצה החוצה, חרא," מצאתי את עצמי אומרת לעצמי ללא קול. כשזה הסתיים, הייתי תשושה מרוב עייפות והרוסה לחתיכות. זאת היתה חווייה אדי־רה, אבל אני עדיין טענתי שאני לא מר־גישה כלום.

מטח פגזים מהעיר העתיקה

הקטעים האהובים עלי ביותר היו הקטעים שבהם התחלקו אנשים ב־חוויותיהם עם אנשים אחרים. נדמה היה לי כי האנשים המתחלקים הם אותם שלא העזו לדבר על עצמם קודם לכן. אולי מעולם. הסיפורים היו אנושיים, מזעזעים, נוגעים ללב.

כששאלתי את רז אפורי, איך הרגיש כששמע את הסיפורים, הוא אמר לי: „הסיפורים הפתיעו אותי אך לא זיעזעו

(המשך בעמוד 58)

(המשך מעמוד 41)

עלותי ולא יתכן שיבואו אנשים
שו בה כאוות נפשם. הוא ענה
: „תסתום את הפה ותסתלק
ה.“ ולמודדים אמר להמשיך לע־
.
כן דודי ניסה להפיל את ה„נצ־
ה“ של המודדים ואז קשר אותו
סן ארז בכפייה שהיתה על ראשו
מר לו לעלות על הג׳יפ. גם אותי
מיסו על הג׳יפ והביאו איתנו
ישרדי המושל. הציבו עלינו
לות למישמר.

מכיוון שיש לי סוכרת, אני צריך
שתין הרבה. אמרתי לחיילת ש־
י צריך להשתין, והיא ענתה
הדלת נעולה. רק אחרי שאיימתי
אשתין בחדר, היא הלכה להביא
המפתח. אחר כך בא עוזר ה־
של ורצה להתיר את בן דודי מן
כפייה שהיה כבול בה. הוא אמר
הוא רוצה להיכנס למושל כבול,
י שיראה איך התנהגו איתו. שיכ־
תי את בן דודי שיתן לי להתיר
תו. כי גם אצל האנגלים היו

אם נצרי
„בני ייצא מן הכלא...“

הגים להסיר את הכבלים לפני
בכנסו למושל.

חצי מיליון דולרים. כשנכ־
סנו למושל מצאנו אותו יושב עם
פה. הוא שאל אותי אם אני יודע
פה חירבת אלחוח. דיר אל־בנאת
אחר בקום. אמרתי שאני מכיר
ת כל האדמות האלה, וחלק מהם
ייך לי. ואז הוא הודיע לי שכל
אדמות האלה סגורות, ומי שייכנס
ליהן יירה. הוא גם הטיל עלי לזמן
ת בעלי הקרקעות האחרים ואת
מוכתרים, כי הוא מתכוון לבקר
שטח.

למחרת חיכינו לו כיגלו יום שלם
הוא לא הופיע. אחר כך הודיעו לנו
בוא למחרת. כשבאנו, הופיע עוזר
מושל והאפוטרופוס, שהודיעו לנו
הקרקע סגורה. אבל כ„טובה אי־
ירת“ הוא אמר לי שאת אדמתי לא
קחו. אמרתי לו: „אתה שקרן, הרי
ימנתם את כל האדמות, כולל את
דמתי.“ הוא חייך אלי וענה כי
מנם אדמתי תסגר, אך יעשי למעני
שער, כדי להיכנס ולצאת. רק לפני
מן מה הוא הופיע אצלי עם עוד
דם, אני חושב שהוא היה נציג
קרקן־הקיימת־לישראל, והציע לי
צי מיליון דולר עבור אדמתי. אז
יא נחשבה קרקע פרטית. שטח
ניתן להתמקח עליו. אחרי שסי־
רבתי לו, הכריז המימשל על ה־
קרקע שהיא ממשלתית, למרות ש־
קושאנים והתעודות. הנמצאים
צלי.“

עד כאן דיברי מוחמד עלי.

מסתבר שזו אינה הפעם הראשונה
שמודדים עולים על אדמתו של
מוחמד עלי. „לפני כחצי שנה באו
המודדים והחלו לסמן מקומות על
אדמתי, שאלתי אותם מה אתם
עושים פה, והם ענו שהם רוצים
לסמן את מיקומם של עמודי ה־
חשמל. לטענתם התכוונו לספק חש־

מל למינזר הלאטינים שנמצא ב־
כפר. אמרתי להם שהם שקרנים,
כי למינזר יש חשמל עוד מתקופת
המנדט. בפעם השניה הם סיפרו
לי שהם עושים מדידות קרקע של
כל הגדה, שלא למטרה מסויימת.
שאלתי אותם איך הם מודדים אם
אינם יודעים מן הבעלים. הם עני־
שזה לא ענייני, כי הם מכירים
את עבודתם יותר טוב ממני.“

בנה של אום נצרי נאסר לפני
שש שנים באשמת השתתפות ב־
הנחת פריג׳־דר־התופת בככר ציון
בירושלים. מספרת אמו: „אלי, נציג
האפוטרופוס, בא והציע לי שבני
יוצא מהכלא יגורש לירדן, אם
אמסור לידיו את אדמותי. אמרתי
לו שאם זה התנאי, מוטב שישאר
בכלא — את אדמתי לא אתן!“

פוליטיקה ותום־לב. בינתיים
פנו בעלי הקרקע לוועדת הפרק־
ליטים הערביים, כדי שזו תפנה ל־
ועדת־הערר, האמורה לפסוק ב־
עניין הבעלות על הקרקע — עוב־
דה שלא היתה שנויה במחלוקת,
כשהוצע לבעלים לרכוש אותה.
עתה ייאלצו לעבור תהליך ארוך
ומייגע, הכרוך בתשלומים רבים,
כדי שיוכלו להמשיך ולהחזיק ב־
רכושם. זאת בשעה שגדרית התיל
כבר מונחת בשטח. הן נועדו למנוע
מהם את הכניסה לקרקע.

אחד מיושבי־הראש של ועדת־
הערר הוא עורך־הדין זאב וייל
מירושלים, העושה את שירות ה־
מילואים שלו במערכת מישפטית זו.
וייל ייצג בזמנו את מועצת כפלה
אדומים בתביעה על שטח שגבל

מנוש׳ כאלם מצביע על אדמתו
„הם יכולים לירות בי!“

בשטח אחר, ליד בית־לחם, שלגביו
היה אמור לשמש כיו״ר ועדת־
הערר. „ביוזמתי פסלתי אז את
עצמי מלשמש כיו״ר ועדת־ערר, כי
ראיתי בכך טעם לפגם.“ בעיני ה־
עותרים נחשב וייל כנציג המתנה־
לים ולדעתם לא יתכן שישמש גם
כיו״ר ועדת־ערר כלשהי.

וייל: „זוהי טענה פוליטית ש־
אינה נובעת מתום־לב ואין לה כל
אחיזה מישפטית. כיו״ר ועדת־ערר
אני דן לגופו של עניין, כמישפטן
וכמומחה לדיני קרקעות, ותפקידה
של הוועדה הינו טכני בירבד:
היינו, לבדוק טענות הצדדים לבע־
לות על קרקע מסויימת, ולהמליץ
בפני המושל הצבאי. לכן לא יכולה
להיות טענה מישפטית, שהוועדה
משוחדת בדעותיה. כי ניתן בעצם
לטעון נגד כל ישראלי המשמש
יו״ר הוועדה, שהוא משוחד בדעו־
תיו, כפי שניתן לטעון נגד כל
שופט. אותי מינו כי אני מומחה
לענייני קרקעות ולא רצוי שיעסקו
בנושא זה אנשים שאינם מומחים.“

משוחד או לא משוחד — זוהי
רק אחת מנקודות המחלוקת סביב
חוקיותה וצידקתה של ועדת־הערר,
שאמורה לסתום חור שיפוטי במע־
רכת המישפטית בשטחים, מעין
בית־מישפט מחוזי לתביעות האזרח
נגד המדינה. ערכאה כזו איננה
כשסיימו לשתות את הוודקה, גי־
לה סלויציוס שהוא זקוק לכסף
מזומן. מכיוון שהוא לקוח קבוע
במעדניה שבסביבה, ניגש לשם
וביקש מבעל המקום הלוואה של
200 שקל ובקבוק ויסקי. בעוד בעל
המעדניה העסוק בקונים של סוף־
השבוע שוקל בדבר, התערב שו־
תפן ואמר לסלויציוס כי אין ב־
אפשרותם לתת הלוואות. התשובה
פגעה ברגשותיו של הקונה הקבוע,
והוא צעק לעבר החנווני: „תתבייש
לך! ככה מתנהגים עם קונה ש־
משאיר אצלך כל שבוע הרבה
כסף?“ אנשים התערבו וביקשו
להפסיק את הוויכוח, ואז הפשיל
החבר הטוב ליברמן את שרווליו.
היה זה, אולי, מראה זרועותיו
החזקות של ליברמן ששיכנע את
בעלי המעדניה לתת לשניים בקבוק
ויסקי ענק: אולם שני העולים ה־
נעלבים השאירו את הבקבוק על
הסף והלכו לדרכם.

ביזבוז של זמן ושל כסף.
אחד מבעלי המעדניה טילפן בינ־
תיים למישטרה וסיפר כי השניים
איימו עליו והשתוללו בחנותו.
המישטרה עצרה את שני החברים
והגישה נגדם כתב־אישום על הת־
נהגות פרועה ואיומים. מהשופט
ביקשה המישטרה לעצור את הש־

(המשך בעמוד 59)

מישפט

בקבוק־ויסקי ענק: בקשת הוואה או התנהגות פרועה?

שני החברים הוותיקים, מן ה־
ימים שחיו ברוסיה, איגור ליברמן
ויוסף סלויציוס, נוהגים להיפגש
כל יום ששי אחר־הצהריים ולש־
תות וודקה בצוותא. זאת הם עושים
מאז שעלו ארצה. שניהם עובדים
במלאכות מכובדות, כרואי־חשבון,
במיפעלים ליד רחובות. וביום ששי
הם נפגשים בבית־קפה מקומי.

ביום ששי אחד, לפני כחודש,

מירית שם־אור, אשתו של צביקה פיק, טוענת שהיא וצביקה „אוהבים“. צביקה פיק אינו מסכים איתה

בלי

„אני הסרתי את התביעה שלי, כי אנחנו החלטנו שאנחנו אוהבים.“ סיפרה השבוע מירית שם־אור, אשתו של הזמר ואליל־הנוער צביקה פיק. עורך־דינה של מירית, יעקוב סידי, התייצב ביום השישי האחרון במישרד פרקליטו של צביקה, עורך־הדין צבי לידסקי, ונתן לו מיכתב שלפיו מב־טלת מירית את התביעה שלה.

רק שבוע קודם לכן נעשה הארץ כולה. אלפי בני טיפשעשרה, מע־ריציו של צביקה פיק, נדהמו לש־מוע שאשתו הגישה נגדו תביעת מזונות על סך 210 אלף לירות לחודש. בכתב־התביעה שלה פירטה מירית את כל העוולות שעשה לה, לדבריה, צביקה פיק.

על פי כתב־התביעה של מירית רדה בה צביקה, או, כפי שהיא מכנה אותו, „זמר הרוק־אנד־רול“, השפיל אותה, היכה אותה, קילל אותה, היה מעיר אותה בחצי ה־לילה ומטיח בה עלבונות קשים. „הוא היה נוהג לאמר לי שאיני שווה יותר מאשר לגדל ילדים ו־לנקות את הבית. הוא הפך אותי לשיפחה המספקת צרכים,“ טענה מירית בתביעתה. לדברי מירית לא

„זמר הרוק־אנד־רול“ משפיל אותה, מקלל ומכה, והופך אותה לשיפחה המספקת צרכים

נתן לה בעלה די כסף למחייתה ולמחיית מישפחתה, וגם אסר עליה להמשיך ולעבוד כעיתונאית וכתמ־לילנית.

בכתב־התביעה גוללה מירית מס־כת חיים קשים ואפורים במחיצתו של צביקה, לפחות בשנה האחרונה. לדבריה היא היתה כותבת שירים, בעיקר לצביקה, וכל שיר משותף שלהם הפך להיט, הנושא רווחים גדולים, שאת כולם לקח צביקה לי־עצמו. „בשנה האחרונה הכל הפך לברק מזוייף, שהולך ומתעמעם מ־יום ליום, וכל הטעם הטוב של ה־חיים גווע.“

ידידיהם של בני־הזוג המפור־סמים צפו בשבועות האחרונים את הפיצוץ ההולך וקרב. הכל יודעים, וצביקה ומירית אף אינם מסתירים זאת, שמזה תקופה ארוכה קיים הסכם מאוד מסויים בין השניים. כל אחד מהם רשאי לצאת עם בני המין השני ככל העולה על רוחו, וזאת מבלי שלצד השני יהיו טע־נות.

צביקה עשה שימוש רב בהסכם שלהם, ומדי פעם אפשר היה לראות אותו עם צעירות התלויות עליו מכל עבר. צביקה היה יוצא עם שחקניות וזמרות מפורסמות, אך גם עם צעירות, שהזכירו את בנות ה־תיכון המשתתפות איתו בסירטוני־

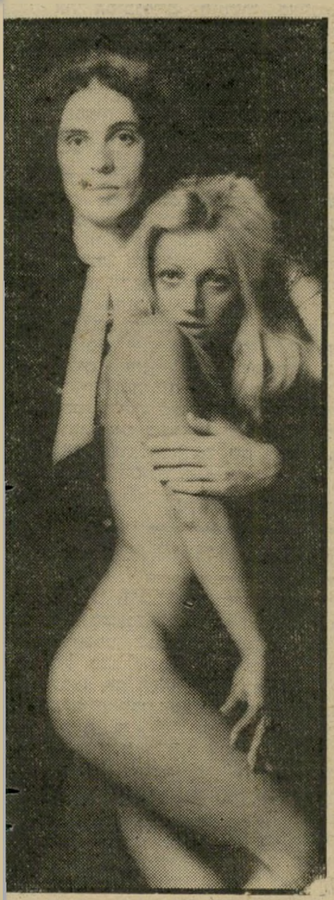

פירסומת

צביקה פיה אוהב להצ־טלם בתמונות־פירסומת למופעים ולתקליטים שלו עם דוגמניות־ע־רום. למירית זה לא היה איכפת, והיא החליטה להגיש נגדו תביעה כשהתגלה שהוא מנהל רומן רציני.

אבל אותה?

החמלה לנית הגישה חביעת מזונות על סך 210 אלף לירות נגד בעלה הזמר, אך טוענת: „אני בכלל לא כתבתי את הדברים... העורך־דין כתב אותם"

הפירסומת למועדון־הצעירים של בנק דיסקונט.

לדברי מירית היא לא עשתה שימוש בהסכם שביניהם, לא יצאה עם גברים אחרים ולא בגדה בצביקה.

בחודשים האחרונים נראה היה צביקה פיק עם אשה אחת, סטודנטית מאוד מפורסמת. היה זה רומן של ממש ולא „חלטורה", כפי שמכנה פיק את ידידותו האחרות. הם נראו בכל אירוע חברתי כשהם אוחזים ידיים. היא היתה ממתינה לצביקה מאחרי הקלעים, בכל פעם שהוא היה מופיע, ומלווה אותו בכל נסיעותיו. השניים אף מתכננים נסיעה משותפת לארה"ב, לשם עומד צביקה לצאת במסע הופעות ממושך. למרות שהוריה של הצעירה התנגדו לרומן שלה עם צביקה, היא לא טרחה להסתיר אותו, לא מהוריה ולא ממירית.

מירית הסכימה לבטל את התביעה שלה ולחזור להסדר הישן ביניה ובין בעלה

„מאוד לא־נעים"

ד ה היה, כפי הנראה, הקש ששבר את גב הגמל. צביקה אמנם הקפיד לבוא מדי יום הביתה, כדי לראות את ילדיו, אך הוא כלל לא הכחיש לפני מירית שהוא מתגורר עם אותה סטודנטית.

כשנודע לצביקה על התביעה שהגישה נגדו מירית לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, הוא רתח מזעם. מירית טענה בפני בית־המישפט שצביקה מרוויח כ־800 אלף לירות לחודש. היא דרשה עבור עצמה ועבור ילדיה רק רבע מסכום זה.

כיום טוענת מירית: „אני בכלל לא כתבתי את כל הדברים שהופיעו בכתב־התביעה. אלה הן האשמות סטנדרטיות, שתמיד כותבים אותן כשמגישים תביעה. העורך־דין שלי כתב אותם, לי אין שום קשר לזה. אנחנו אוהבים, צביקה ממשיך לגור בבית, וגמרנו את כל הפרשה. זה היה משבר, כמו של הרבה זוגות אחרים. אבל אצלנו הוא נגמר, וזה עכשיו הכל בסדר."

צביקה עצמו אינו רואה את הדברים כך. הוא ממשיך להיפגש עם הסטודנטית הצעירה, שאיתה הוא מנהל את הרומן הסתור שלו, ואינו מנסה להסתיר זאת ממירית גם היום, אחרי שהתביעה שלה בוטלה.

„מירית ביטלה את התביעה שלה, והיא יודעת למה היא עשתה את זה," אמר השבוע. „אלמלא התבטלה התביעה, הייתי צריך להגיש כתב־הגנה. הייתי צריך לכתוב בכתב־ההגנה הזה את כל האמת, ולא שקרים כמו שמירית כתבה. מירית ידעה שמה שאני אכתוב לא יהיה לה נעים.

„עמדו לפנינו שתי אפשרויות. האפשרות האחת, להמשיך את מה שמירית התחילה, את הדיון המיושן, אבל זה היה יוצא מאוד לא־נעים למירית. בכל זאת יש לנו שני ילדים. היא הסכימה לאפשרות השניה: לסיים את כל העניינים ביניגו, בלי בתי־מישפט ובלי עורכי־דין. לעשות את זה כמו מבוגרים, בלי ללכלך האחד את השני. אני משוכנע שאנחנו נצליח לסדר את הכל ביניגו.

„אני לא אומר שאנחנו אוהבים לילה ולא להתייחס אליה כמו אל שיפחה. צביקה מכחיש מכל וכל את טענותיה של אשתו, והיום גם היא עצמה מתכחשת אליהן, וטוענת שכתב־התביעה הוא פרי־דמיונו של עורך־הדין שלה. נראה שמירית הסירה תביעתה, ממשיך צביקה לצאת איתה. לה עם הסטודנטית הצעירה, ולחזור להסכם הישן שלה עם אליל־הנוער. היא תמשיך להרשות לצביקה לצאת עם הסטודנטית שלו, או עם כל בחורה אחרת, בתנאי שהוא ימשיך לבוא הביתה, ולא יגיש את כתב־ההגנה המאיים שלו.

„אלמלא התבטלה התביעה הייתי צריך לכתוב בכתב־ההגנה את כל האמת, ומירית ידעה שמה שאכתוב לא יהיה לא נעים"

שלום־הבית כאילו הושב על כנו בבית מישפחת פיק ברמת־השרון. אולם בליבותיהן של הנערות בנות העשרה, הצוערות הצורחות בהופעות של פיק, הלובשות את חולצות־הטי הנושאות את דיוקנו והשומרות בקדושה על תקליטיו, נפער פצע עמוק. האליל התגלה להם כבשר ודם, ואולי הוא לא כל־כך ראוי להערצה על פי פרטי־התביעה של מירית. אולם זה לא כל־כך נורא כמו העובדה שתוך ימים אחדים חיסלה מירית, בעצם הסרת התביעה שלה, חלומות פרי־טיים מתוקים של תלמידות־תיכון רבות.

אז צביקה פיק ואשתו, מירית שם־אור, בתקופה שבה הם חיו על־פי הסכם שלפיו כל אחד מהם יכול לצאת בחופשיות עם בן המין השני, אך ביחסים קורקטים. צביקה אמנם נראה פעמים רבות עם צעירות, מפורסמות יותר או פחות, אך תמיד היו אלה רומנים „חולפים, או, כפי שהוא מכנה אותם, „חלטורות."

השבוע

צביקה בחברת הזמרת נירה רבינוביץ, בימים שבהם עדיין היתה תלויה נגדו תביעת־המזונות של אשתו, מירית. צביקה לא נראה מודאג מהתביעה המעליבה, והמשיך להתראות עם הסטודנטית הצעירה, שאותה הוא מכנה „האהבה הכי גדולה בחיים שלי." גם אחרי שמירית הסירה תביעתה, ממשיך צביקה לצאת איתה.

„הרגשתי כמו בקן הקוקייה!"

(המשך מעמוד 55)

אותי. ידעתי שלאנשים מבוגרים יש בעיות, אך לא ידעתי שכאלה."

כששאלתי אותו איזה סיפורים הפתיעו אותו במיוחד, הוא אמר לי: „הסיפורים של הבחורים שסיפרו שהם מחזיקים בשתי נשים כשהאחת לא יודעת על השנייה. והסיפור על האשה המבוגרת שלא נהנתה ממין במשך 33 שנים."

זה מה שהפתיע את רז אפורי. אותי הפתיע שכולנו עסוקים סביב עצמנו עד כדי כך, שאיש אינו מעלה את סכנת המילחמה עם סוריה, את הפחד מהמילחמה, ושאף לא ניצול־שואה אחד מספר על חוויותיו המזעזעות. בשיחה שהיתה לי עליו אף פעם ברצינות. פרט שאולי הוא משמעותי ביותר לכל מערכת היחסים שלי עם האנשים הקרובים אלי ועם הלא־קרובים־אלי.

נולדתי במילחמת השיחרור. כשהייתי בת שבעה ימים יצאה אמי להשיג לי חלב. ירושלים היתה במצור והמנות ניתנו בהקצבה. אמי, נערה בת 18 שאך זה החלימה מחבלי־לידה, נקלעה להפגזה איומה. מטח פגזים נורה מכיוון העיר העתיקה. היא נפצעה אנושות, הובהלה לבית־חולים ונאבקה על חייה במשך שנה ארוכה. עד ששבה הביתה עברה תקופה ארוכה. לאחר מכן גולדתי על־ידי סבתי ואחיותיה של אמי. את הפרט הזה שכחתי לגמרי, אך באותו רגע של הארה פתאומית נזכרתי ועברתי ביחד עם רועת־הצאן את חוויית המוות של הכלבה שלי, שלא חוויתי קודם לכן עד הסוף.

ארבעה ימי המרתון היו מתישים. היו רגעים של התרוממות־רוח, כאשר דילגנו מעלה לעלה של פרח דמיוני והתחלנו והיו רגעים קשים כמו, למשל, אותו רגע שבו החליטה שרלין אפרמו להפעיל את המישטרה נגד משתתף סרבן שהתעקש להפריע למהלך המרתון ושהיא טענה שאינו מתאים לאסט. המשתתף סירב לעזוב את האולם, ושרלין הזמינה את המישטרה.

„לא בכיתי כשהם מתו!"

משתתף קיבוצניק סיפר כי חוזר לדכא רגשות ורגשנות מעולם לא בכה בפומבי על איש מחבריו שנפל במילחמה, מעולם לא הביע כאב. בתחילת המרתון דיבר אנגלית עילגת, אשר השתפרה ללא הכר לקראת היום הרביעי. בסוף המרתון, כשהתבקש להגיד מה קיבל באסט, אמר: „אנגלית טובה יותר."

עם שרלין אפרמו היא אמרה, שחשבה שהיא באה למרתון יהודי. היא היתה בטוחה שידברו על השואה, על המילחמה. היא ניסתה להדליק את האנשים לדבר על שתי הבעיות האלה, אך איש לא רצה לנגוע את רחם אמו. האמא היהודיה שלנו, מסתבר, היא הבעייה המרכזית בחיינו. העובדה הזאת הפכה אותי לשקטה יותר, כששמעתי במרתון על הבעיות שיש לאנשים עם האמא שלהם. הסתבר לי שאני לא במיעוט, ושהי בעצם גדולתו של ה־אסט — תוך כדי הבנת סיפורם של האחרים אתה מבין את הסיפור שלך, מגיע אל האמת שלך, אוחז בשורשיה, ופתאום תמונות שלמות מהעבר עולות לפניך כאילו שהן עולות מהאוב.

תוך כדי שיחה של שרלין עם אחד הבחורים, שסיפר על העובדה שהוריו היו רבים בגלוי, היא אמרה לו שילדים הם אחד הגורמים הרציניים ביותר לגירושין. ילדים, אמרה שרלין, תמיד מסכסכים בין אבא לאמא ומלשינים לאמא על אבא או משתמשים באבא נגד אמא. כמו הרבה ילדות שהשתתפו באסט, הבנתי גם אני שכשהייתי קטנה הייתי „הילדה של אבא".

השימחה האמיתית היתה כאשר פרצו פנימה עשרות בוגרי אסט נלהבים ומחאי כפיים

תמונות שלמות מילדותי חזרו אלי לפתע. קטעים של ללכת־עם־אבא־שלי למישחק של בית"ר ירושלים. טיולים שערכתי איתו באמצעות סיפוריו על רומא ונציה, הערים האהובות עליו. סודות כמוסים שגילה רק לי. טיולים לראש הנקרה. וכל זה בא לי תוך כדי כך שאחד המשתתפים מספר על אבא שלו ואמא שלו.

החווייה המרגשת ביותר שעברה עלי במיסגרת המרתון אירעה ביום הרביעי אחר הצהריים. שרלין דיברה על חוויות שעובר תינוק בן שנה, מהרגע שבו נדחף מרחם אמו. ההלם העובר על התינוק שלב אחרי שלב. המשתתפים מנו עשרות סוגי הלם, ותוך כדי כך נזכרתי בפרט חשוב, ואולי מרכזי, בחיי. פרט שלא חשבתי בו. הזיכרון, התמונות, ההבנה היו בשבילי חווייה חד־פעמית.

בכי מר
בגלל מות עז

היו עוד רגעים של התרגשות, בעיקר כאשר האחרים סיפרו את סיפוריהם. כאשר רועת־צאן, יפהפיה ממושב מבוא בית"ר, סיפרה בקול חנוק מדמעות על מות העז האהובה עליה, חשבו רבים מאיתנו על בעלי־החיים הקרובים לנו, שאיבדנו בדרך. אני חשבתי על הכלבה שלנו, מרי, שמתה לפני שנתיים ושאהבנו אותה מאוד, ועברתי ביחד עם רועת־הצאן את חוויית המוות של הכלבה שלי, שלא חוויתי קודם לכן עד הסוף.

ארבעה ימי המרתון היו מתישים. היו רגעים של התרוממות־רוח, כאשר דילגנו מעלה לעלה של פרח דמיוני והתחלנו לשיר. 250 איש זימזמו מנגינה מוכרת ומחאנו כפיים. היתה שימחה אמיתית, כאשר באחד השלבים פרצו פנימה עשרות בוגרי אסט נלהבים ובמשך דקות ארוכות מחאו כפיים בהתלהבות, כשהם סוחפים אותנו יחד איתם.

כל הדרך מסן־פרנציסקו

עשתה שרלין אפרמו, אשת עסקים לשעבר, גרושה בת 45, שסיפרה כי הבוגרים היהודים של EST בארצות־הברית רצו יותר מכל שה־EST יגיע לישראל. שרלין אומרת שעבודתה עם הישראלים היתה קשה במיוחד. „הרגשתי שאני מזיזה הרים. לישראלים היתה התנגדות עצומה." המעניין הוא שאיש מן הישראלים לא דיבר על חוויות השואה או סכנות המילחמה — האם היהודיה היתה ונשארה בעיית כולם. חוויות הילדות, פחדי נטישה ויחסים בין בני שני המינים היו הנושאים שדיברו בהם. „לא היה זה מרתון יהודי" אומרת שרלין אפרמו.

„כולכם שווים לתחת!"

שרלין אפרמו, המדריכה הכאריזמטית שהוטסה במיוחד מסן־פרנסיסקו, הביאה את המשתתפים למצבים של חשיפה מוחלטת. היא סיפרה כי האסט בתל־אביב היה דומה למרתונים שערכה במקומות אחרים בעולם. הגרושה בת ה־45 היתה אשת־עסקים מצליחה לפני שהפכה למדריכה. השתתפה בשלבים מסויימים של המרתון בביטויים מעליבים ובמילים גסות כדי לגרום זעזוע למשתתפים.

אני זינקתי ממקומי ואמרתי שאם היא מפעילה את המישטרה נגד מי מאיתנו, אני מבקשת לעזוב את האולם. היא התעלמה מקריאתי.

מאוחר יותר שאלה אותי בתדהמה: „מה, זאת היית את?" והכריחה אותי לספר לה איזה אסוסיאציות הזכיר לי המצב. כמובן, ביחד מצאנו שהמשתתף לא עניין אותי כלל. אני עניינתי את עצמי. לי היתה בעיה עם עצם הימצאותו של שוטר בתפקיד באולם המרתון. לא עזבתי את האולם. היו שבאו אלי בטענות שאין לי אופי, היו שאמרו לי שהם שמחים שאמרתי מה שאמרתי ויצאתי מזה.

מרתון האסט היה סיר־לחץ שלתוכו הוכנסו 250 אנשים, איש איש וסיפורו. בעקבות המרתון והחשיפה הוסרו המחיצות, נוצרו חברויות וכמובן, רומנים. במעמד כזה ניטלת הבושה וממילא מוסרות המחיצות הראשוניות. מישהו אמר שזהו מכון השידוכים הזול ביותר בעולם. 14 חברי קיבוץ מיצפה לבון לקחו חלק במרתון האסט. במחזור שלנו השתתפו שמונה מהם. את המחיר שילמו מקופת הקיבוץ הכמעט־ריקה, אך הם החליטו שלמען חיים משותפים מלאים יותר וטובים יותר כדאי לשלם.

אביש פרלסון, מקיבוץ כפר הנשיא, עבר את המרתון עם אביו ועם אמו. „זו היתה החווייה המישפחתית החזקה ביותר שעברנו ביחד," אמר לי. „אני רוצה שכל הקיבוץ שלי, כל התנועה הקיבוצית, כל עם ישראל, יעבור את האסט. זה חשוב לי מאוד. אחי, אורון, בן ה־16, עבר את האסט בהמלצת אמו, שהשתתפה במרתון הקודם. זה עזר לי להבין את היחס שלי לחברים שלי. דרך הבעיות של המבוגרים, שראיתי אותם באור כל כך בוטה בפעם הראשונה, אני מקווה שאמנע בעיות מעצמי."

אני הלכתי הביתה בהרגשה שלא קרה לי דבר. אני פשוט יודעת כעת יותר דברים על עצמי משידעתי קודם.

שרית ישי

(המשך מעמוד 56)
ניים עד תום ההליכים המיש־פטיים בתיק.

הסניגור, דרור מקרין, פנה ל־שופט והסביר את עברם של הנא־שמים. הוא הצטער על כי המיש־טרה עצרה דווקא שני אנשים שעברם נקי, בעלי מישרות מכו־בדות, שלא פגעו באיש. הוא גם התרעם על ביזבוז הכסף והזמן של הפרקליטות והמדינה בשל עניין כזה, שגזל יום שלם מבית־מישפט השלום ברמלה.

השופט אברהם בייזר קיבל את דעתו של הסניגור ושיחרר את הנאשמים בערובה.

מחי נועל המיכרז

האם אפשך לפתוח מיכרז שנסגר כאשר מתקבלת הצעה גבוהה יותר?

האם תקנה הגברת פטריסיה בן־שושן את הנכס במחיר של 300 אלף דולר, או 360 אלף דולר? או שמא לא תוכל לקנות אותו

פרקליט שטנגר
„ברבות הימים ערכו יעלה...״

כלל? על כך מתנהל בימים אלה דיון מישפטי מעניין בבית־המישפט העליון.

בן־שושן ראתה בשלהי השנה שעברה מיכרז בעיתונות, שהציע למכירה מיגרש גדול ברעננה, ש־עליו אפשר לבנות ששה קוטג׳ים ומרכז מסחרי. הגברת היתה מעונ־יינת ברכישתו. מנהל העזבון, עורך הדין ישראל ברוידא, ביקש מ־שמאי את הערכתו לנכס, וזה מסר כי המחיר ההתחלתי הוא 17 מיל־יון לירות. כאשר הציעה בן־שושן 30 מיליון לירות עבור הנכס, הס־כימו לכך המוכרים ואף חתמו עימה על חוזה.

אולם מכיוון שמדובר בעזבון ומנהל־עזבון, היה על בית־המישפט לאשר את החוזה החתום. הצדדים פנו לבית־המישפט, לקבל את אישורו ואז הגישה חברה אחרת, י.ד.י. ארפל בע״מ, הצעה נוספת למנהל העזבון — 32.5 מיליון לי־רות עבור אותו נכס.

השופט שהפתיע. עורך־הדין של בן־שושן, חיים שטנגר, חשב כי המציעים החדשים איחרו את המועד, אולם להפתעתו נעתר ה־שופט אברהם חלימה, ופתח את המיכרז מחדש.

בעירעור שהגיש לבית־המישפט העליון על החלטתו של חלימה ציין שטנגר: „כשאדם קונה נכס הוא קונה אותו על מנת שברבות הימים ערכו יעלה. כשם שאיש לא ישחרר את הקונה מהתחייבותו, אם ערכו של המיגרש ירד מתא־ריך חתימת החוזה ועד אישורו של בית־המישפט, כך אין להעלות על הדעת כי החוזה יבוטל כאשר יעלה ערכו של הנכס בזמן הזה.״

החלטה עקרונית בנושא יתן ה־שופט יצחק כהן, שידון בעירעור ויחליט מתי נסגר מיכרז סופית ומתי ניתן לפתחו מחדש.

נוסע לחו״ל?

**נצל את מבצע:
״הרץ קופנהגן לתייר הישראלי״.
התחל את טיולך בקופנהגן,
קח מכונית הרץ במחיר המבצע,
סע איתה בכל אירופה,
והשאר אותה היכן שתרצה.**

סוג הרכב *	מחיר לשבוע $ מתחרים (קופנהגן)	מחיר לשבוע $ במבצע הרץ קופנהגן	מחיר לשבועיים $ במבצע הרץ קופנהגן	מחיר לשלשה שבועות $ במבצע הרץ קופנהגן
A פורד פיאסטה	166	120	230	315
B פורד אסקורט	193	125	240	330
C פורד טאונוס	235	135	260	360
F וולוו 242	430	155	300	420
מחיר לשבוע למטייל בפורד פיאסטה (2 במכונית)	83	60	57.5	52.5

* דגמי המכוניות בהרץ. מחירים ללא הגבלת ק״מ כולל ביטוח צד ג׳. לא כולל מ.ע.מ ודלק.

שים לב! זה לא חלום, זה ״הרץ קופנהגן״.

פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך, למשרדי אל על או S.A.S.׳, לאחד מסניפי הרץ בישראל או חייג למרכז ההזמנות של הרץ:
טלפון 03-255252-3-4 ובקש פרטים על מבצע ״הרץ קופנהגן״.

תכנית הרץ בשתוף עם אל על וס.א.ס.

זו היא הדרך החסכונית והנוחה ביותר לראות את אירופה.

אפשר להשאיר את המכונית בכל סניפי הרץ באירופה בתנאי השכרה של שבועיים.

הרץ

הרץ משכיר פורד ומכוניות אחרות.

הלווייתנים רצו בחב"ש

(המשך מעמוד 22)

גזרות, בין השלב של הפסקת האינפלציה לשלב של חידוש הפיתוח. זאת המדיניות שעליה מדבר גם חב"ש.

יעקב לווינסון, לעומת זאת, אינו חושב שיש צורך בתקופת מעבר זאת. הוא חושב שאפשר להפסיק את האינפלציה תוך זמן קצר ב־יותר, ולעבור מייד לפיתוח. הוא מבין, כנראה שהדרך היחידה להפסקת האינפיציה היא להפסי־קה תוך חידוש הפיתוח, והדרך היחידה לחידוש הפיתוח היא לח־דש אותו תוך הפסקת האינפלציה.

חיים בן־שחר מבטיח לפעול להורדת המחירים באמצעות מניפולציות בגורי־מים, שלפי התיאוריה שלו קובעים את ה־מחירים. אך הוא יוריד אותם ישירות (ל־הוציא סיבסוד קטן של מוצרים בסיסיים) ולא ימנע את עלייתם באופן ישיר, על־ידי פיקוח. לפי התיאוריה המוניטריסטית בה דוגל חב"ש, את המחיר צריכים לקבוע כוחות השוק החופשי, וכאשר הוא נקבע — הוא קדוש; ועלינו להשתעבד לו כי הוא יביא עלינו אך מטובות. גם אם מחירים אלה גורמים לסגירת בתי־חרושת ולירידת ה־שכר הריאלי, הם נשארים קדושים ואסורים לנגיעה ישירה על־ידי הפיקוח, ואין זה משנה שהשוק שקובע אותם הוא למעשה לא כל־כך חופשי. צריך לזכור כי המחי־רים העיקריים בשוק הישראלי אינם נקב־עים על־ידי מישחק כוחות חופשי: שער החליפין והריבית לאשראי נקבעים "ישי־רות על־ידי בנק ישראל. את דמי ביטוח־הרכב קובע קרטל של חברות־הביטוח. את הריבית על ההסכונות קובע קרטל של ה־בנקים. את מחירי הנפט קובע הקרטל של אופ"ק. את מחירי הירקות קובע המשווק הכמעט מונופוליסטי, תנובה. את מחירי הדירות קובע מיספר קטן של קבלנים, ואת מחירי הייבוא — מיספר יבואנים.

אך הכלכלנים שלנו בשלהם: אפור לפקח על המחירים! וכך הם מפקירים את קביעת המחירים בידי השליטים במוקדים הכלכליים השונים. לאלה, כמובן, אין מעצו־רים. הם כוללים במחירים שיעור רווח גבוה.

ודוגמות לא חסרות.

שיעור הריבית האפקטיבית בבנקים נע סביב ל־200%, כאשר האינפלציה היא כ־130%, יבואני הרכב מרוויחים נטו כ־30% על המחזור שלהם (לפי הידיעות בעיתו־נות). הלווייתנים גם לא מורידים את ה־מחירים כאשר הוצאות הייצור יורדות. ל־דוגמה: הקבלנים, שלא היו מוכנים להו־זיל את הייצור כאשר שר־האוצר הנוכחי הציע להם הורדת מיסים.

מחירי חומרי הגלם בעולם יורדים היום באופן תלול. האם מישהו מרגיש בזה כאן? הגיע הזמן לפיקוח מחירים כללי וישיר.

אין בן־שחר רוצה לפקח על המחירים באופן ישיר. הוא רוצה לעשות מניפולצ־יות לגורמים למחירים אלה. איך? הוא לא מפרט. אך אם הוא רוצה להוריד עלויות, כמו השכר, ראינו מה שקורה. רק הרווח יגדל. אם הוא רוצה להוריד ביקושים עם־מיים, רק יגרום לאבטלה ולהמשך ה־אינפלציה נוסח הורביץ. אם הוא רוצה להוריד את הביקושים של העשירים, דבר שבוודאי יוריד את האינפלציה, אז הוא צריך לפקח על המחירים, במיוחד על אלה שכוללים בתוכם שיעורי רווח גבוהים. לזה, כנראה, אין הוא מוכן.

אני משוכנעת שכל אלה שמחירי המוצרים והשירותים שלהם כוללים שי־עורי רווח גבוהים — הקבלנים, הבנ־קים, הקרטלים, ומונופולים אחרים — יתמ־כו בגישתו של בן־שחר, שלא לפגוע "ישי־רות במחירים. הם בוודאי נגד פיקוח על המחירים, בדיוק כמוהו.

המטרה של מדיניות הממשלה צריכה להיות הורדת האינפלציה עד ל־10% תוך זמן קצר, ולא הורדתה ל־80% תוך שנ־תיים שלוש. הדרך הראשונה היא הדרך שבה הלכו גרמניה אחרי מילחמת העולם הראשונה והונגריה אחרי מילחמת העולם השניה. בדרך השניה הולכות הארצות ה־דרום־אמריקאיות, בהן קיימת אינפלציה ה־מתנודדת בין 300% ו־50%. הפיקוח על המחירים הוא אחד האמצעים החשובים ביותר — לא היחיד — להפסקתה.

אם הפיקוח על המחירים ישתלב באמצעים האחרים של הפסקת ההתעשרות, והפיתוח ייעשה תוך כדי שיוויוניות בחלוקת ההכנסות, הרי אין לפחד מ"אינפלציה כבי־שה", מ"התפוצצות מחירים מאוחר־רת", המשמשים תירוצים ניצחיים נגד פיקוח על המחירים.

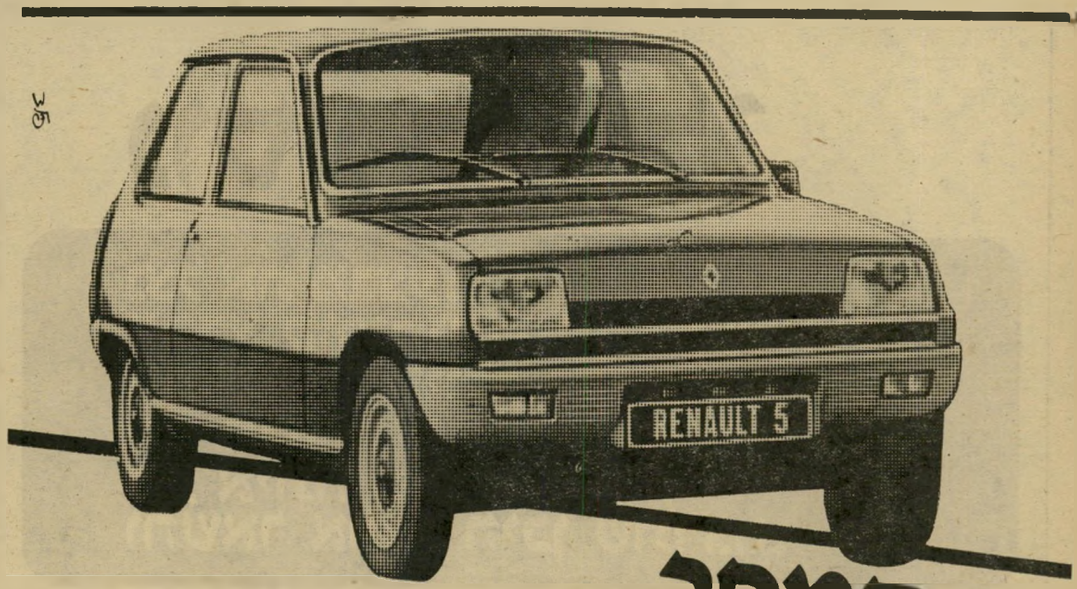

המחר עלול להיות מאוחר

היום
כדאי גם לך לרכוש רנו 5 וזאת עקב:
★ ירידת שער הפרנק הצרפתי
★ ההפחתה הזמנית במיסוי
★ הורדת מתח הרווחים שלנו.

מחר
★ המיסוי עלול לעלות לאחר הבחירות
★ מחיר היצרן יעלה מהראשון ליולי בכ־8%
★ שער מטבע החוץ עולה ועולה.

רנו 5
בעלת מנוע 1108 סמ"ק, מכונית חסכונית
בעלת הנעה קדמית, מרווחת, ובעלת גימור
מושלם, עם אפשרות ל־3 ו־5 דלתות.

קנה רנו היום-שיהיה לך טוב ונעים להרבה שנים.

RENAULT

בני משה הרסו תל־אביב טל. 333242,
חיפה טל. 721751, 510296, ירושלים טל. 226491-2

22.5.81

"רנו 5"- שלוש דלתות **104,561 ש'**

האושר האבוד של גור

סיפורו של איוב הצעיר - גור סוזאייב, יורש המיליונים, אשר אשתו התאבדה ונאנסה, והטוען כי קרובים מתנכלים לו ורוצים לאשפזו במוסד פסיכיאטרי, כדי לזכות בירושת הענק של אביו

מה אפשר להגיד על בחור שיש לו הכל ואין לו כלום? בחור שנולד עם כפית של כסף בפיו, ירש מיליוני דולרים, חונך במוסדות היוקרתיים ביותר בעולם, יושב עתה בדירתו המפוארת, בצפון תל־אביב, ואינו מסוגל לעצום את עיניו.

לפני כמה חודשים אפשר היה לקנא בגור סוזאייב הנאה, גבה הקומה ובהיר העיניים. אביו, זלמן סוזאייב, היה נשיא אירגון התעשיינים בישראל. גורי ניהל את אחד המיפעלים המשגשגים של אביו, היה נשוי ליפהפיה בשם רונית שילדה לו בת.

הכל נראה כשורה. אולם תוך חודשים ספורים חרב עליו עולמו. אשתו התאבדה, אביו נפטר ואמו חלתה. „הכל סביבי מתמוטט," אומר גור. „אילו לא היתה ירושה בת מיליונים רבים, יתכן שהייתי מצליח לשקם את עצמי. אך כל בני המישפחה עטים על הכסף כחיות־טרף. מושיטים רגל על מנת שאמעד, ולא נותנים יד על מנת שאקום."

גורי חזר לארץ לחופשה, אחרי שסיים את התואר השני במינהל־עסקים בארצות־הברית. הוא הירבה לבלות ולמצות את החופשה עד תום, לפני שנכנס לעול העסקים, כפי שהועיד לו אביו. באותן שנים היה מועדון טיפנים בתל־אביב מקום בילוי יוקרתי, אליו נהרו בני העשירים ואנשי החברה הגבוהה. גורי הגיע למועדון כדי לבלות עם חבריו, ומייד עם היכנסו הבחין בנערה דקת־גיזרה ובהירת־שיער, שרקדה במרץ רב במרכז רחבת הריקודים. הוא בחן אותה, נעץ בה מבטים עד שלבסוף הצליח למשוך את תשומת־ליבה. זו היתה רונית. הם רקדו וחשתוללו, עזבו את המועדון במכוניתו המפוארת של גורי. „הנערה היפה ומלאת העליצות היתה למעשה שבר כלי," מספר גורי. „היא נשאה על גבה שק של צרות וכאב. היא לא היתה יכולה לעשות דבר או להתרכז במשהו מעשי. מרכז חייה היה המועדונים הנוצצים ורחבת הריקודים. היא היתה בת שש כשאמה תלתה את עמה באמבטיה. ומאז לא היתה יכולה להתפתח כאדם בריא."

בזרועותיו של טייס

גורי נקשר אל הנערה, ניסה כל דרך וכל אמצעי כדי לשחררה ממועקות העבר. הוריו של גורי לא ששו למראה הזיווג הזה. הם ידעו שגורי יכול לרכוש את ליבן של נשים רבות, הנימנות על השיכבה החברתית אליה השתייך. אך גורי דבק ברונית והחליט לשאתה לאשה.

רונית וגורי נישאו ובנו את ביתם בתל־אביב. גורי אחל לעבוד כמנהל אחד המיפעלים הגדולים של אביו — מיפעל פלארו לתעשיית מיכלים, ואחרי תקופה קצרה נולדה להם בת.

„ידעתי שרונית לא תשתחרר לעולם מטראומות הילדות," סיפר גורי, „אך האמנתי שהעושר ותענוגות־החיים ימלאו את החללים שבנפשה." אלא שאחרי חמש שנות אושר ועושר נתהווה קרע ביחסיהם של רונית וגורי.

רונית, שהיתה אשה מלאת־חיים, בלטה תמיד במסיבות, בעיקר ברחבת הריקודים. באחת המסיבות שבהן בילה הזוג סוזאייב נכח גם טייס גבה־קומה ויפה־

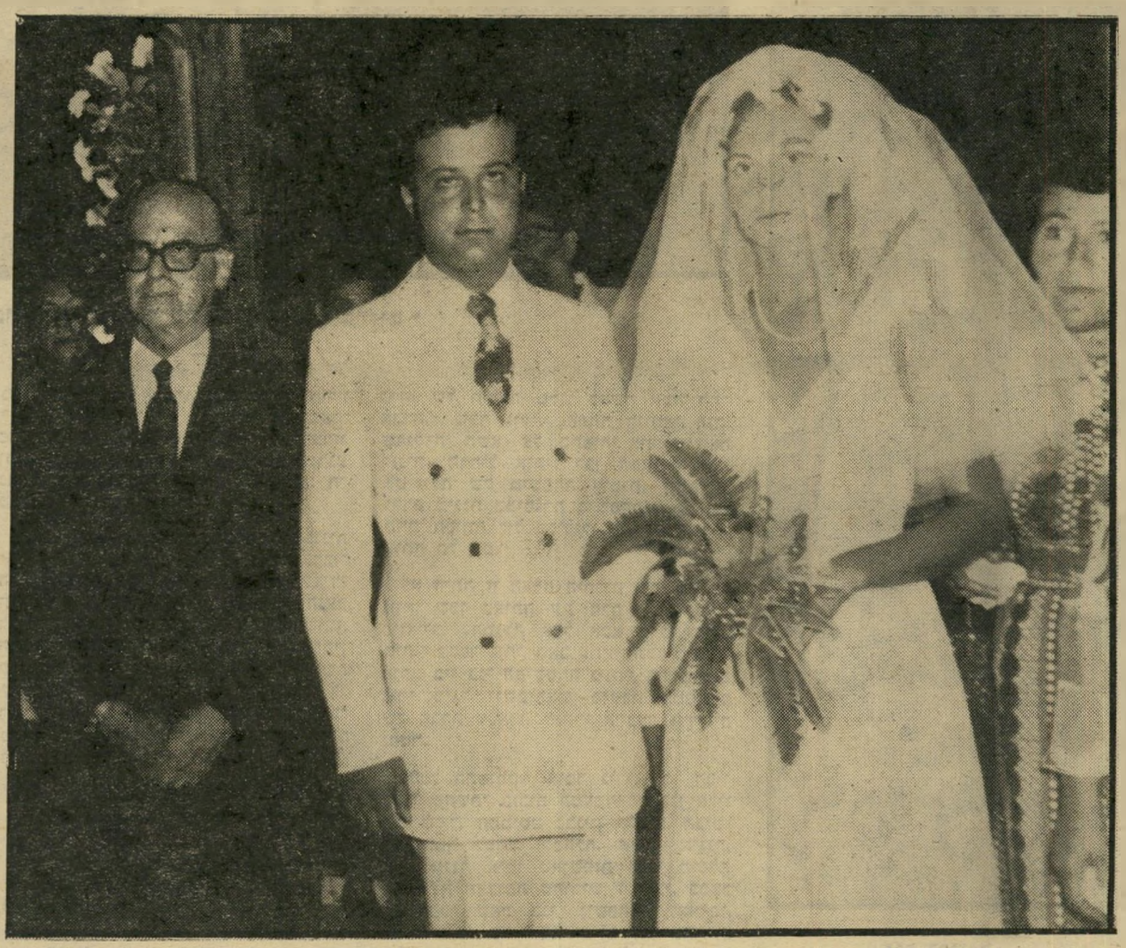

גור סוזאייב בחתונתו, ליד רונית ואביו
כפית של כסף מלידה

(המשך מעמוד 61)

תואר, שלא התיק עיניו מרונית. ומאז אותה מסיבה השתנו חייהם של רונית וגורי.

רונית לא הסתפקה בכך שגורי מנהל מיפעל, אם כי הדבר סיפק לה כספים ונוחיות. היא רצתה את הגבר שלה לידה. גורי לא ייחס לכך חשיבות ואז נפלה רונית לזרועותיו של הטייס, שהוא גבר נשוי ואב לילד בן שלוש. שנה וחצי נמשך הרומן הסוער בין רונית והטייס. גורי שם־לב לשינוי שחל באשתו, ושכר אנשים על מנת שיבלשו אחריה. שיחות הטלפון שלה הוקלטו, והמיפגשים המרגשים שלה ושל הטייס נרשמו ודווחו לבעל.

גורי לא ידע כיצד לנהוג. הוא נועץ באביו שבעי־הנסיון, שפסק מייד: גירושין! „אהבתי אותה," אומר גורי בכאב. „לא יכולתי לוותר עליה. חשבתי גם על הילדה שלנו. לא רציתי שביתנו ייהרס."

גופה במכונית

מישפחתו של גורי לחצה עליו שיתן גט לרונית והוא לא רצה. רונית לא היתה יכולה לגתק את הקשר העמוק שלה עם הטייס והמשיכה להיפגש עימו ב־מקומות מיסתור. „הם היו נפגשים בבתי־מלון שונים, ובפרדס ליד רמת־השרון, מקום מגוריו של הטייס," מספר גורי.

לבסוף סודרה פגישה בין שני הגברים. „נפגשנו בבית־קפה, בשעות הבוקר," נזכר גורי. „הייתי כבר שבור לחלוטין ורציתי לנסות לדבר אל ליבו. ביקשתי ממנו שלא יהרוס שני בתים, את שלו ואת שלי. ניסיתי אף לשוחח עם אשתו, אם בנו.

לפגישת הבעל והמאהב היו תוצאות.

זמן מה אחרי הפגישה נסע המאהב ל־ארצות־הברית. מאחר יותר נסעה רונית לאיטליה, עם בתה הקטנה. „חשבתי ש־נסעה על מנת להירגע, אבל בעצם היא נסעה בכדי לפגוש את אהובה," מספר גורי. „אני לא יודע מה בדיוק התחולל בין השניים, אך אני יכול לנחש, שהגבר הזה החליט לסיים את הרומן".

כעבור כמה ימים שבה רונית לארץ. היא היתה שפופה ומדוכאת. גורי הבין שהרומן הסתיים והחליט להמתין עד ש־תתאושש. אחרי שלושה ימים קמה רונית בבוקר, הביאה את הילדה לגן־הילדים, ערכה קניות, טיפלה בבית ויצאה. היא כיוונה צעדיה לבית־מרקחת. התברר ש־קנתה כמות גדולה של סם־הרגעה, בלעה אותו ונסעה במכונית המפוארת שלה ל־לפרדס, סמוך למקום מגוריו של מאהבה.

גורי לא ידע דבר.

בלילה הוא הוזעק על־ידי המישטרה, ואז נודע לו ששאתו כבר אינה בין החיים. היא נמצאה על־ידי נער בן 16 בתוך מכונית, חסרת הכרה. הנער הבין שעליו לנסות להצילה והחל להנשימה מפה־אל־פה. בשעה שעשה זאת גברו עליו יצריו והוא ביצע בה מעשה מגונה. לאחר שנרגע נבהל ממה שעשה והחליט לנהוג את ה־מכונית למקום מרכזי.

הנער אחז האימה התניע את המכונית והחל לנהוג בה בין העצים. ערגש ומבו־הל, כשאשה חסרת הכרה שוכבת לצידו והמכונית נתקלת בעצים, הצליח הנער להובילה אל מרכז המגורים ברמת־השרון. הוא הסתתר מאחרי אחד הבניינים, והמתין שמישהו יגלה את המכונית ואת האשה שבתוכה. כעבור זמן התגלתה גופתה של רונית על־ידי פועלי האשפה שעברו ב־מקום. החקירה הובילה אל הנער, ועתה נערך מישפטו.

איומי־טלפון בלילות

גורי נותר עם בתו בת השש, בודד וחסר־אונים. „רונית היתה בדיוק ב־גילה של הילדה שלנו כאשר אמה הת־אבדה," נזכר גורי. „הפחד הנוראי הזה, שהילדה תשא על כתפיה את שנשאה רונית, הבהיל אותי. לכן הבאתי אותה לטיפולה של מישפחה אומנת. היום ה־ילדה מוגנת במיסגרת מישפחתית, נמצאת תחת חסותה של פסיכולוגית, ואני מבקר אותה כל יום."

לא היתה זו הצרה היחידה שניחתה על גורי, שכן באותה עת חלה אביו, זלמן סוזאייב. „התגלה אצל אבא סרטן ברי־אות," מספר גורי. האב עתיר־הנכסים חילק אותם בין בני המישפחה בעודו בחיים. את גורי מינה יושב־ראש מועצת המנהלים של חברת פלארו, ואחרי ארבעה חודשים נפטר.

„הכל התמוטט," אומר גורי. „כל הבי־טחון שחשתי בזכות המעמד הכלכלי אליו אני שייך, התמוטט כבניין קלפים. הביט־חון הפך לפחד ולבהלה. אשתי איננה, אבי איננו, אימי מאושפזת ועלי מוטלת האחריות העצומה שהוריש לי אבי. במצב זה הפכו שאר בני מישפחתי לאוייבי. לפני מותו של אבא כולם היו נהדרים אלי, והיום הם מנסים לסלקני ולאשפז אותי במוסד."

לדברי גורי, קרוביו מטרידים אותו בלילות, באיומים על חייו: „שכרתי שו־מר־ראש. בהתחלה הוא שמח לשמור על אדם עשיר שכנראה מדמיין את הכל, ש־הרי קשה להאמין שכך הם פני הדברים. אבל היום הוא האדם שיכול להעיד על מה שעושים לי."

„בלילות אין גורי מצליח לעצום את עיניו. „לפעמים, כשאני מצליח לעצום עין, מטר־טר פתאום הטלפון ומהעבר השני נשמעים איומים על חיי. אני אדם מבוהל ועייף, שדבריו נשמעים כסיפור בלהות שקשה להאמין לו. גם אלה שרוצים לסלקני יודעים זאת, ובדרך שיטתית זו הם רוצים להכניס אותי לאישפוז."

הרגע המאושר: גור עם רונית בחתונה
„מושיטים רגל על מנת שאמעד"

זלמן סוזאייב (שני מימין) וראשי חיבורים*
„הכל סביבי מתמוטט"

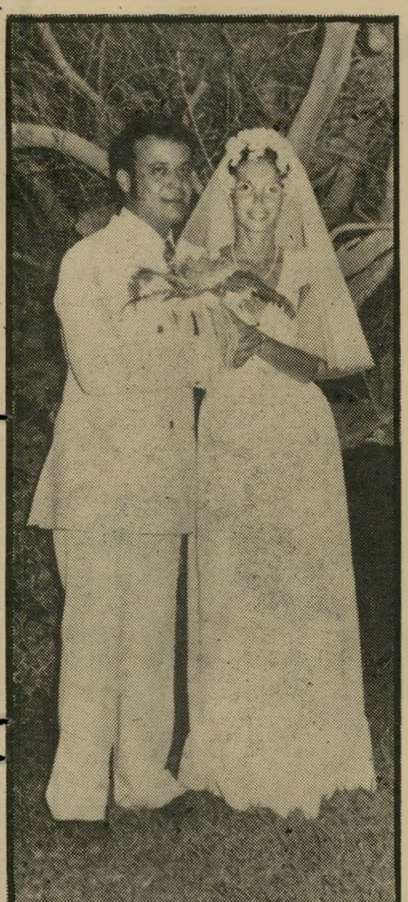

גור ורונית
„שק של צרות"

* מימין: אריה דולצין, אנט דולצין ואל־מלך רימלט.

מתחשק לך כבר עכשיו לצאת לנופש מלהיב או לטיול מהנה?

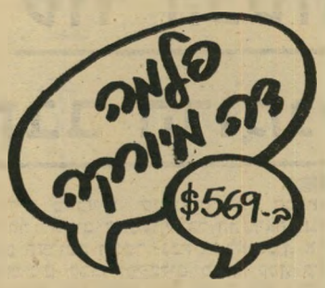

על פלמה עוד לא שמעת? אי גן עדן שיש בו הכל.
תוכל לבלות שם חופשה מלכותית בת שבוע שלא תשכח במהרה.
החל מה־3.7 בכל יום ו'.

ספרד + פלמה
אם אתה מרגיש שאתה רוצה להנות גם מספרד וגם מפלמה צא לטיול של 15 יום הכולל שבוע בספרד - מדריד, טולדו, ולנסיה וברצלונה,ושבוע שני בפלמה דה־מיורקה ב־$1095 בלבד.

אם חשבת שזהו יעד יקר הבט. במחיר הטיול שאנחנו מציעים — ורק אנחנו מציעים! 3 ענקי תיירות חברו להגיש לך את החלום הסקנדינבי במחיר נמוך בהרבה מהמקובל:
נופש פלוס — החברה היוזמת והמארגנת.
סטרלינג — חברת התעופה הסקנדינבית הגדולה בעולם לטיסות שכר.
צ'רבורג — חברת התיירות הגדולה ביותר בסקנדינביה.
תהנה משבועיים בדנמרק, שוודיה, נורבגיה והפיורדים.
מלונות פאר, (כן, גם שרתון!) שייט תענוגות ומסלולי טיול מרתקים, בלוית מדריך ישראלי צמוד — והכל הכל כלול במחיר. החל מה־3.7 בכל יום ו'.

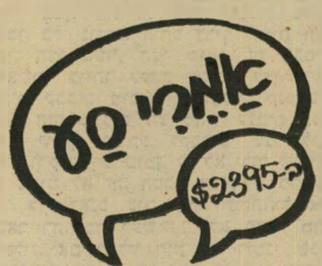

מחיר מבצע לנרשמים עד 10.6.
אמריקה ב־33 יום במכונית.
פרטית מחוף אל חוף.

זו הדרך המרתקת ביותר לראות את ארצות הברית — במכונית אמריקאית חדישה.
אתם נהנים מכל הפרטיות בקצב שלכם. מבלי לבזבז זמן באוטובוס דחוס ובחיפושים אחרי בתי מלון.
הדלק על חשבוננו. הארגון והמדריכים — מקצועיים להפליא.
וכל זאת במחיר ובתנאים שרק אנחנו יכולים להציע.
אמריסע 81 — ב־25 ביוני, בחודש יולי בתאריכים 2, 4, 9, 11, 16, 18, 23, 30 וב־27 לאוגוסט.

נופש פלוס מטיסה אתכם לנופש בכל מקום ביוון.
אנחנו המומחים מס' 1 בארץ ליעדי יוון, ומטיסים לשם תיירים מרוצים מכל חברה ישראלית אחרת.
מגוון היעדים רחב —
החל מסיור בן 10 ימים ביוון הקלאסית, דרך שבוע ברודוס או בקוס, מיקונוס, כפר הנופש הבינלאומי, פוסידון,אתונה והאיים, קורפו, סקיאטוס ועוד ועוד.
בחר לך יעד, ואנחנו נדאג שתגיע לשם. המחירים יפתיעו אותך, וההנאה כולה שלך.

המחירים כוללים:
טיסות הלוך ושוב, הסעות, מלווה ישראלי, מלונות, שייט וכל פעילות אחרת כמפורט בתכניות הטיולים.

פרטים והרשמה:
הסתור — טיולי נופש פלוס, פרישמן 76 ת"א,
טל. 03)222158/9)
ובסניפי הסתור:
ירושלים: 02)224171/2): חיפה, 04)671313): ת"א, 03)299281): ר"ג, 03)721343):
ואצל סוכן הנסיעות שלך.

מלכות היופי מבלות עם "נופש פלוס" בפלמה דה מיורקה.

צא לנופש בלי הסוס — צא עם

הסתור טיולי

נופש פלוס

החברה המובילה לטיולי נופש בחו"ל.

מיסעדה

מקום של קבבים מטורפים

פנינים קולינאריות הכי פראיות — אכסניומת תיירות מוסמכת — תקיעות תמיד באמצע איזורי־עמל. שם תמצא אותן חיית על קלייגטורה בלי דאווינים, שרוצה אוכל חזק, אוכל טעים וגם בזול. וכך אנחנו מגיעים לעניין של „מישו". בתור רומנייה עם דוקומנטים, אצלי האיש מוכתר כמלך הקבב. רק ברומניה מכינים פלאים כאלה, וזה הסניף שמייצר אותם הכי־הכי כמו שם.

לא הייתי מתוודעת, לקיומו של החור האלוהי הזה, אלמלא היה לי את איציק, שהוא מומחה עולמי לענייני סבל בחיים, איך עושים אותו ואיפה.

המון פעמים אני מתייסרת, שבעוד אנוכי מתלבלבת לי בתוך המקרר הביתי, שימלחין לי החוצה כל מיני כיפים, הבעל האהוב שלי, זה שנלחם בפרץ — ניזון בעבודה מאבנים. „אין לי מה לאכול שם," בוכה לי האניך, שממלכתו ביפו — וליבי נשבר.

יום אחד עשיתי לו ביקור צניחה חופשית בעבודה, בשעות הצהריים, כדי להיזכר במו עיני איך הוא סובל קשה כל החיים. בפרצוף סגפן, מלא עם צער, סחב אותי להיזכר במו עיני.

הארס אבוק! חייך בהתנצלות מיתממת. הוא אינו מוריד ניקוד מטבלת הסבל העצמית בעד דבר כזה. מה שנכון, זה לא דומה לקסבה. והקהל, זה עה, לפי מזל. אבל להתפוצץ מגריל נהדרים, וגם לסגור סיפור כימעט חינם, אצלי נרשם אכספרס בפינונים.

אתם רוצים להנות מקבב עד הראש? רוצים. אז ככה תעשו. באים מכיוון ת"א ליפו, בכביש הים המקביל לפרק צ'ארלס קלור. מגיעים לכימעט־כימעט יפו. מול הפארק, הרבה לפני צומת השעון, יש פנייה שמאלה לתחנת־דלק. בפינה של בית־הפיתה. אם אין שוטרים, מתאבדים שמאלה מעל הפס הלבן. אם יש שוטרים, נוסעים עוד קצת קדימה, מסתובבים על המקום לפני הצומת (לתפוס נתיב שמאלי) וחוזרים לפינה של בית־הפיתה. נכנסים בפנייה ימינה לכביש. יורקים על כל הנבלות שכימעט דורסים אתכם ממול, ושבורידי־צוואר מגופחים מרוב תחושת־צדק שואגים עליכם את מיטב הרפרטואר הלרקאלי, כי אין לכם כניסה. אז יש לכם! ועוד איך, אבל אלה החיים בקטע הזה, וזה מה שיש. אחר כך יש מוסך גדול בציבעי צהוב. עוברים אותו. אחר כך יש תחנת־דלק בציבעי ירוק, עוברים גם אותה. במיגרש החול הריק, שמול תחנת־הבנזין, חונים. צועדים ברגל עד הפינה, ושני צעדים שמאלה זה מישו.

אי־אפשר לפספס אותו, למרות אי־מרכזיותו של העסק הזה. אם אין גלגלים פרטיים, אין דבר. עדיין ניתן להגיע. אוטובוס מס' 90 ואוטובוס מס' 10 עוצרים ליד השעון, ושאר ההוראות טובות לכל המינים.

זה הרבה הסברים, אבל קשה לפספס. אתם רואים מלא עשן יוצא מתוך הפתח, ואיש גדול שמנפף קרטון ביד, זה הוא. לכבוד הצילומים הוא מחייך באורח קטלני, אבל באופן יומיומי הוא לא כזה.

נכנסים פנימה. איזו עבודה קשה שמשתוללת פה. עמך ישראל עסוק מעל הראש. טוחנים ולועסים וגורסים, ורעש מציצות ואקום — לחילוץ תקועים קשה בין השיניים — וסירחונות השום, וחמאם העשן, וה — פררר־ששששט הרומני המחריש, שהוא חירחור של בקבוק סיפון גמור, אה מחעייה. אני אומרת לכם אה מחעייה. באים ללעוס פה אחכלס, רציני ולעניין. לבולשיט חברתי זו לא הכתובת. מתיישבים בכל חצי שולחן פנוי. זה הכל כפי שאמרתי, רק מזל. לפעמים עולה בגורלך כרס בריאה בגופיה וגרפץ ישר לתוך האוזן, ולפעמים נופל לך דבר יותר עדין. אבל זה לא חשוב. קבב סה מדבר. הב'לבית נופל מהרגליים. אשתו המתמוטטת, גם.

אתה יושב, ואיש אינו מתחשב בנזילות הריר על סנטרך. הגעת, תחכה. צלחות מלאות כרוב־כבוש וכל טוב ריחני טסות לך מעל הראש. והעיניים יכולות לנזול לך החוצה — אם אתה חדש, עד שאתה לא עולה על השולחן ופוצה בידך, אתה לא קיים. אחרי היודל, מה שנכון, הם באים מיד. פורשים לך נייר לבן, וזהו זה. זה אור בקצה המינהרה. מיד אחר כך באה סלסילת רבעי לחם לבן טרי, וצלחת אדיכרה כרוב כבוש וגס, תוצרת־בית. אם אין לך סבלנות עד הבשר, אתה מזמין איקרה, שבאה בצרוף בצל מזן בלי חוש־הומור. מצחין את החיים באחריות, לעוד יומיים אחר כך. אתה מקבל גם בקבוק סיפון און דה האז, ואם אתה בעניין להתפרע, תזמין גם יין מחורבן ונהדר, לעשות בי „שפריץ".

איך שאתה נכנס, תעשה בשכל, ותזמין מנה של ארבעה קבב. פחות מזה משביע אפרוחים. מישו הממזר מביא לך בנאגלות שניים־שניים, כי אם זה מתקרר טיפה, זה לא שווה פרוטה.

אתה רואה אותם, את הקבבים. הם נוחתים בכל הצלחות שמסביבך. גמישים ורוטטים ומהבהילים, מטפטפים עסיס שמן לאורך כל הדרך לצלחת, מעל ראשי הסועדים השוקקים.

פיתאום, הסנטה קלאוס אצלך. אתה יודע לפי כל נחיר שלך שמשתגע סולו. אתה נועץ בהם בבהילות את כל שיניך, ועצמתיך הדוויות אומרות שירה. הוי כמה זה טעים! הוי כמה! אין דברים כאלה בעולם. חם ולח ומלא עסיס, עד שאתה מתפלא איך מוצק, עם מינשך של מוצק, יכול להיות כל כך הרבה רטוב. זה לא מלוח מדי, ולא עם שום מזגזם, ולא פילפל הורג, אלא בדיוק. למות.

אתה רוצה, יש למריחה תרכובת עמילן בצבע שמש, וזה יושב ברצינות על תקן של חרדל.

אתה רוצה, ישנה פצצת־שום מרוכזת, לרומנים עם ניסיון חיך־גמל. רק אל תשכח מרוב התלהבות שהמחר על שרפותיו הטיליות תמיד מגיע, כך שתטעין את עצמך בהתחשבות.

אצל מישו יש גם סטייקים. הוא מוציא אותם דווקא רטוב, טעים וגם בזמן, אבל מקיומם של סטקים בגובה נייר פרגמנט אני בפרינציפ מתעלמת.

אפשר לקחת גם קבבים לא מבושלים הביתה, או להזמין כמויות לפיקניק מראש. כל קבב לא מבושל עולה 35 לירות, במקום 50. צריך לזכור, כי חלק אדיר מהטעם, זה עשן הפחמים המתחתן בהם, וגם הוצאתם בזמן. גמישים עדיין, רכים קימעה ומרכזן ורוד.

רבותי, את זה מזמן גיליתי. איפה שיסריח קצת מעבודה קשה, שמונה קילומטר בכיוון הפוך, תמצא ישראלים. מישו זה, הוא סמל עליה מוצלחת. הגיע מרומניה, נהיה ישראלי. כשהוא שם, הוא שם עם כל הטמפו, אבל הטמפו, זה שלוש שעות ביממה. פתוח רק מ־12 בצהריים עד שלוש. במוצאי־שבת פתוח לפי מוזה, ביום ראשון — ביום ראשון סגור. אבל כדאי להתאמץ ליפול שם בול בשעות ההגשה. כזה טעים עם כרוב, קבב להתפוצץ, סיפון וכל השאר, עולה מאתיים ג'ובות, אז מה צריך יותר?

שאין שניה לה בעולם במירשמים רומניים. וזה ממנה, רבותי, המחלבה של הסודות של הקבבים.

פטנט ראשון — לקבב אלוהי, צריך בשר שמן. מה זה שמן, מגעיל מרוב שומן, בלי גוזמה. היחס צריך להיות חצי חצי. חצי בשר, חצי שומן. זה הבסיס הראשוגי ביותר לקבב עסיסי. לכן, כשקונים קבבים מוכנים באיטליז, והמצפרניסט הזה מרגיש רע מאוד לגבות כסף בעד שומן, ותוקע לקבבים שני־שלישי בשר ורק שליש שומן, זה לא יכול לעבוד. זה פשוט לא זה. הקבב מפוקשש מראש. אין לו צ'אנס עוד לפני שהתחיל את הקאריירה. מה לעשות? לא תקנה מהאיטליז, אם בעליו הוא לא רומני שבא מהכפרים. תעשה לך לבד. זו לא טירחה.

הצבע של הקבב הלא מוכן צריך להיות המון לבבן, ורוד חיוור מרוב שומן. אדום — זה מפוקשש.

פטנט שני — לא מקלקלים קבב רומני עם כמון, אלא שמים ומערבבים בתערובת הבשר השמן הזה (על כל קילו תערובת בשר) כפית אחת בינונית מלח, כפית מחוקה פילפל, ושש שיני שום מרוסקים בפנים.

פטנט שלישי — לתוך תערובת הבשר מערבבים 400 גרם מי־סודה, שזה בערך שתי פעמים שלושה רבעי כוס.

בישולים

סוד הכשח של הקבב הרומני

כל שרסן גרילים ממוצע, נותן ידן בבישולי קבב. אתה מוצא אותם בתוך התפריט האחיד של כל מיסעדה במדינה. כולם קונים פח־אחד חומוס, פח־אחד טחינה, ואז, רבותי, יש לכם הכבוד והעונג, ממטולה עד אילת, להרגיש בבית. מה יש לאכול, אתם שואלים בכל מיסעדה ממוצעת, ולא כל כך ברור למה בכלל כל טקס הבירורים המעמיק הזה, כשאתם יכולים בשקט לתת לעצמכם את התשובה המדוקלמת: „יש לנו חומוס טחינה, שישקבב."

טוב. חומוס טחינה זה משניים־שלושה דוחים מרכזיים, שמוכרים לכל המדינה. נותר לחשוב שהמעוף וכל ההשראה תבוא עם תערובת הבשר. נכון? לא נכון. אתם מזמינים קבב, ומקבלים משהו קטן, קשה ומפוית, עם טונה של כמון, ולך תבלע.

לא סתם יצא שימעו של הקבב הרומני בכל הארץ. זה בן־תערובות הכי ממזר. היה כיבוש תורכי מספיק זמן ברומניה, בכדי שהקבב הערבי יתפוס שם אזרחות. כשהוא הגיע חזרה אל הלבאנט, הוא כבר בא משופצץ. לא קשה, לא חזק, אלא „פלאפי" כזה, נימוח וניגר מיצים. זה לא פשוט כל הסיפור. ישנם כמה כללי־זהב, וגם פטנטים, איך המוצר האלוהי יצא כזה. תודה כל החיים לרודיקה.

מישו סופרסטאר מדך הקבקבים
לזקוק בשיא הזוק

פטנט קטן:

משקה פיצוץ נדיר לראש

גילי וסולי, זה צמד חמד עם דיסקוטק פרטי בבית, שמרביצים אותה חזק במסיבות. האיש עומד מתחת מערכת חללית מהסרטים, ומשקשק קוקטיילים שיגעון. עוד אף אחד, מתוך הדיסקוטק הזה בבית, לא זכה לצאת עם־ראש־לא־טוב. לאיש יש נוסחת כשף, וכל האנשים מתמסטלים. מתמסטלים חזק, ישר לאוירה, ועד למחרת בבוקר, צפים בענגים. עושה מצחיק במוח, עושה לו נהדר, אף פעם בחיים עוד לא ראיתי כזאת מן תופעה. נדנדתי לו חזק, והוא עמד בפרץ. נדנדתי עוד יותר חזק, ולא נשבר. זה היה תיש על הגשר. מי יורד ראשון. בסוף, היות וה־מירשם פה, זה לא היה אני.

ראיתי איך שהוא יוצר את זה, טעמתי, מה לאמר, זה זה! לא יאומן ממש שיש דבר כזה. הרגתי לו את סוד חייו. מעלש. על סוד חייו המת, אתם תחיו.

אז ככה.

לוקחים שייקר. ממלאים אותו 40 אחוז וודקה כלשהי. על זה מוסיפים 40 אחוז מיץ־תפוזים ממותק של עסיס. אפשר לעשות את זה גם עם מיץ ממותק מנדרינות, וגם עם מיץ ממותק אננס. אבל הגירסה שהרסה אותנו היתה של תפוזים, אז אני צמודה לזה.

נשארו עוד 20 אחוז מיסכנים, ואותם ממלאים עם קוביות קרח קטנות. זהו. מערבבים ומנערים כמו מטורפים איזה חמש דקות. כל הסוד זה שכל הנוזלים יתמוסיפים את מי־הסודה בהדרגה, ומערבבים עד שכל העסק ספוג. מי־הסודה נותנים את כל הרטוב, המשוגע והלא־מציאותי לבשר. אפשר היה גם מי־ברז, אבל מי־הסודה מנפחים יותר, וזה מה שצריך.

פטנט רביעי — לכל העסק מוסיפים כף אחת מחוקה אבקת סודה ביקרבונט. זה מצויה על כל מדף תבלינים, מופיע תחת השם המיסחרי אבקת־סודה־לשתיה. מה זה עושה הארס הזה? מה שזה עושה לעוגות. החום של הצליה משחרר מזה גזים נורא חכמים, שממלאים את הקבב בכיסי־אוויר קטנטנים, ואז זה פשוט נך עדן לאכילה. הקבב יוצא אווירירי, ולא כבד כמו בנדורה.

פטנט חמישי ואחרון — מגלגלים את זה לצורה אופיינית בתוך נייר פרגמנט. צריך אותם באורך של 15 ס"מ בערך, ובקוטר של ארבעה ס"מ, או רוחב של שתי אצבעות. מרוב שומן וסודה, זה לא דבר מאסיבי. רק במידות, זה פופאי ממוצע. צריך לנהוג עם זה בעדינות הכי גדולה. מה לעשות, אך בניגוד להרגלים, רק קצת גוגעים בזה יותר מדי זה תיכף מתפרק.

עתה מגיע מיבחן המומחיות האחרון. צולים את זה על גריל, ומוציאים בזמן. רק מוציאים בזמן. לא פחות מדי צלוי, ולא שנייה יותר. זה כל הסוד. ככל שצולים את זה מעבר לנקודת הצורך, השומן נמס ומטפטף, העסק מתכווץ ומתקשה, וכל הסיפור מת באחריות מרגע לרגע.

אם אין גריל פתוח, אפשר להכין קבבים על הרשת, מתחת לגריל בתנור. אבל בשום מיקרה זה לא יבוא לטעם של הזה, המעושן. הם מוכנים כאשר הם עדיין גמישים מאוד למגע, ותוכם הפנימי ביותר הוא נקודה ורודה. אם כל הביפנים כבר „עשוי", ואין נקודה ורודה, זה עשוי יותר מדי. ועזבו אותי עם סיפור הפרנקשטיין של התזונה, שבשר טחון צריך לבשל היטב. קנו אותו ממקום מהימן, עם רישיונות ומוניטין, ותיהנו ממנו עד הסוף. כמו שצריך.

יום מיוחד

המרצה, בהרצאה שעניינה חינוך מיני למבוגרים, פנה אל הקהל.
מי לשם דוגמה — שאל — מקיים יחסי־מין ארבע פעמים בשבוע?
ים של אצבעות הורם.
ומי מקיים יחסי־מין רק פעמיים בחודש?
הפעם, מיספר הזרועות המונפות פחת בהרבה.
ומי, המשיך המרצה להקשות, מקיים יחסי־מין פעם בכמה חודשים?
בודדים־בודדים הודו.
האם יש כאן מישהו — המשיך המרצה ביובש אקדמי לברר — האם יש כאן מישהו שמקיים יחסי־מין רק פעם אחת בשנה?
מסוף האולם קם ז'לוב ענק. מתפוצץ מגיל הצביע בהתלהבות: אני! אני!
המרצה הרים את מישקפיו והציץ בו ביבושת.
מה אדוני כל כך שמח? אני לא מבין?
ליבו של הז'לוב עלה על גדותיו.
„זה היום! זה היום!"

קוסמטיקה

פילינג עולמי

זה לא מומלץ לכל יום, אבל אם בא לכן באיזו הזדמנות פשוט לזהור מיופי ומחלקות, הנה פיתרון. בכפרים שברומניה היו עושים את זה. קמח תירס בשביל מליגה תמיד היה בבית? תמיד היה. רצון לעור בוהק תמיד הזה? היה.

אז הנשים הממזרות של פעם, היו חופנות מלוא הקמח תירס באגרוף, מרטיבות את זה מעט מתחת לזרם חלוש־חלוש של מים, וכשזה היה בדרגת סמיכות של בוץ, ערבבו, ולא יהיה אפשר להרגיש לא בוודקה, לא במיץ הממותק הכבד, ולא בכל גבישי הקרח. הוודקה והקרח מדללים את המיץ, ונותנים ביחד איזה טעם ש־מימי. מגישים את זה לחבר'ה, וכן, לא מספרים ממה זה עשוי. כזה טעם פצצי, וכל כך פשוט להכין, שזה כימעט מאכזב.

זה משקה הכי ממזר בעולם. עולה ישר בערוצים הכי מרכזיים. סוכר נקי ואל־כהול זה טיל למוח!

איך לזהור תוך שתי דקות
חומר ממליגה

אימהות

כיצד להימנע

מהרס גמור

ניסים ונפלאות לארוחת הבוקר.
מאת רות מינשל
תרגום: פרופ' יהושפט גיבעון
הוצאת „שפן"
128 עמודים

הספר הראשון בעברית, המבהיר להורים את הדרך כיצד לנטרל את ההשפעות החיצוניות והחרסניות לילד, וכיצד ניתן להגביר את תרומתם החיובית לעיצוב אישיותו.

המהדורה הראשונה של ניסים ונפלאות לארוחת הבוקר הודפסה בארצות־הברית לפני 13 שנים והיא נחטפה תוך שלושה שבועות.

מאז הופיעו עוד 18 מהדורות בארצות־הברית בלבד. הספר תורגם לשבע שפות ופופולאריותו לא מפסיקה לעלות. מזה מיספר שנים הוא משמש כספר לימוד תקני בקורס לניהול משק בית באוניברסיטה במרכז מישיגן.

הספר מומלץ על ידי 800 מנהלי בתי־ספר בארצות־הברית.

מורים בשני בתי־ספר במערב המרכזי של ארצות־הברית עברו קורס, שהורכב על סמך השיטות המובאות בספר. התוצאה היתה, ששני בתי־הספר הנ"ל היו היחידים באותה עיר שבהם לא התחוללו מהומות ומרידות סטודנטים, בסמסטר שלאחר מכן. התלמידים והמורים פתרו את כל הבעיות, תוך שימוש בתקשורת אינטליגנטית. בתוכנית חינוך למבוגרים, באלבאמה, נכלל ספר זה כספר חובה להורים.

עד היום, נחלקו הספרים על גידול ילדים לשני סוגים עיקריים:

הסוג הראשון דן בהחלפת חיתולים ותזונה נכונה, ונכתב על־ידי רופאים. הסוג השני עסק בגישות הפסיכולוגיות השונות הכרוכות בנושא, ונכתב בעיקר על־ידי פסיכולוגים מיקצועיים.

הספר ניסים ונפלאות לארוחת הבוקר הוא שונה. הוא נכתב על־ידי מחנכת אמריקאית, שעברה על בשרה את מסלול הייסורים של גידול שני ילדיה.

כפי שהיא מתארת זאת: „איך הפכתי שתי מיפלצות קטנות לשני מלאכים".

זהו ספר פשוט ושימושי, הכתוב בהומור רב ומדבר מלב אל לב. היא מתארת בו רגעים שבהם עמדה על סף הייאוש והרמת ידיים, כמו באותו יום בו „שני הנערים התקוטטו ורבו כל היום... כל מה שאמרתי להם לא השפיע עליהם כלל... צרחתי עליהם... שלחתי אותם אל חדריהם... הייתי תשושה ומיואשת... עמדתי במיטבח והרהרתי בעונש הניתן על רצח כפול, כאשר מצ'מצ'פות מצ'פצ'פות היטב־היטב את הסנים.

מה שהן לא עשו, אבל אתן כן, זה למרוח אחר כך קרם לחות, ובחלק בייבי פוף שכזה, לא נתקלתן מזמן.

החיספוס המייוחד של גרגרי קמח התירס מוריד מהפנים את כל העודפים שכבר שבקו חיים — ומשאירים את החדש לזהור מתחת, במעטה חלק ונהדר.

אם לא עושים אצלכם בבית ממליגה, אין שום סיבה שלא תחזיקו את העסק בצינצנת יפיופית של מלחי אמבט, שזה יהיה בהישג יד בכל שניה, שיעלה רצון שיפור מלפניכן. לא להחזיק באמבטיה כמויות גדולות, כיוון שהלחות שם מגדלת חרקים בעסק בקצב שני חרקים לדקה. זה נהדר כל הסיפור. פשוט עובד.

ניצוץ קטן של רציונליות האיר באפלה..." וכאן היא ממשיכה לתאר את הפיתרון שמצאה ושהוכיח את עצמו, שוב ושוב, מאותו יום.

הספר מתרכז במייוחד בפרטים הבאים: מהו הגבול בין מתירנות; תקשורת חיובית בין הורים לילדים ואיך להפסיק ריבים לפני שהם מתחילים, כיצד ניתן לפתח את חוש־האחריות וכושר־השיפוט של הילד, פיתוח נכונותו של הילד לקבל על עצמו מישמעת, כמו־כן, נוגע הספר, בפיתוח האינטליגנציה ומנת־המישכל של הילד, וכיצד יכולה יכולת זו להתבטא בלימודים.

נורא אהבתי את הספר. כדאי לקנותו.

ספורט

כדורגל

איפה מיכאל אלמוג?

בסוף השבוע שעבר ערכה קבוצת הפועל תל־אביב את נשף הכתרת האליפות לעונת המישחקים 1981־1980. בלט בהיעדרותו יושב־ראש התאחדות־הכדורגל, **מיכאל** („מיקה") **אלמוג**.

יש האומרים שאלמוג לא הופיע מתוך חשש לתגובות נזעמות של אנשי הפועל. אלה טוענים שהוא הגורם העיקרי להחלטה לקיים מישחק חוזר בין הפועל תל־אביב לרמת־עמידר במיסגרת מישחקי־הגביע. „אם אלמוג היה מדבר פחות," הם אומרים, „לא היו מחליטים בהתאחדות לקיים מישחק חוזר."

כדורגלן שום
מגעים מעבר־לים

היה לו לאלמוג ממה לחשוש. מי שנפגע פיסית היה מנהל קבוצת הכדורגל של רמת־עמידר, **יעקב אדיב**. ביום השבת האחרון עצרו אותו ביריונים, שהציגו את עצמם כאוהדי הפועל תל־אביב והלמו בו נמרצות. הוא חזר לביתו שותת־דם. אדיב לא הגיש תלונה למישטרה, ולא רצה לנפח את העניין יתר על המידה, אבל סימני המכות עוררו בהלה בקרב מקורבי הקבוצה.

עם ההחלטה לתת להפועל ניצחון טכני על רמת־עמידר נרגעו מעט הרוחות. ה־התנהגות היחידה שנותרה לבדיקה היא זו של השופט **יאיר טילינגר**, שלדעת מומחים לא היה צריך להפסיק את המישחק. איגוד השופטים השעה בינתיים את טילינגר מפעילות, ובמישחק הליגה שחתם את העונה, בין הפועל כפר־סבא ליהוד, שפט במקומו **אברהם קליין**.

בינתיים נשקלת האפשרות לשלול מ־טילינגר את התואר שופט בינלאומי. מי שיהנה מכך יהיו השופטים **נפתלי איתן** ו**יצחק בן־יצחק**.

למה דווקא שום?

מאמן ניבחרת הכדורגל **ג'ק מנסר**, שב לא מכבר מחופשתו המי יודע כמה באי־גליה. נודע, שהמאמן הלאומי הציע את הכדורגלן **יצחק שום** לקבוצה הקנדית טורונטו בלייזרס, המשחקת בליגה על אר־צות־הברית.

לפני כן הציע מנסל למועדון זה את

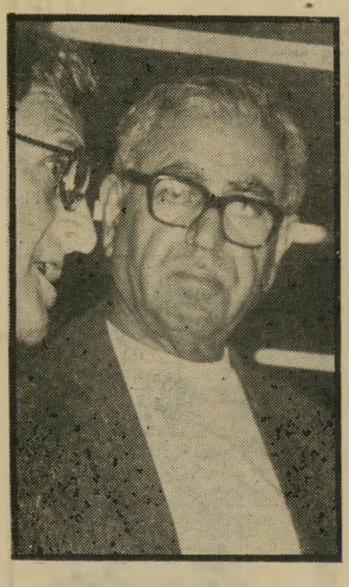

יו"ר אלמוג (עם ג'ק מנסר)
העדרות מוזרה

גדעון („גידי") **דמתי**, קפטן הניבחרת, שהחבשר לאחרונה על דחיית מועמדותו, עקב חילופי מנהלים בקבוצה. אם כך, מדוע מנהלת הקבוצה משא ומתן עם שום?

יש הטוענים, שמישהו פגע בסיכויים של דמתי לשחק בקבוצה הקנדית. מנהל הקבוצה, **קלייד טוי**, אינו מגיב על ה־ידיעות האלה.

לאן הולך כהן

שני הישראלים של קבוצת הכדורגל האנגלית ברייטון ייפרדו זה מזה. **משה גריאני** ישאר לשחק בברייטון, בעוד **יעקב כהן** לא ימשיך בעונה הבאה. כהן נמצא בחופשת־מולדת, והוא מדבר עם כמה גורמים המעוניינים שיישאר לשחק בישראל.

לפני כהן עומדות כמה אפשרויות — קבוצה צרפתית ידועה כמו גם קבוצת־פאר גרמנית מעוניינות שישחק בשורותיהן. קיימת גם אפשרות שכהן יישאר לשחק בעונה זו באנגליה, אם כי בקבוצה אחרת.

כהן מתייעץ עם מישפחתו, הלוחצת עליו להישאר בארץ, כשמנגד קורצים כספים גדולים. רבים מהמרים על כך שבסופו של דבר הוא יישאר בישראל.

החקירה נמשכת

הרוחות בחיפה עדיין סוערות, וזאת חרף מינויו של המאמן, **אזרי וייגנברג**. קיימת התנגדות חריפה של גורמים שונים לכל השינויים הנעשים בקבוצה. הם דור־שים לא רק להדיח את ההנהלה הנוכחית, אלא גם את אלה שמינו אותה. אחת האפשרויות שהועלו היתה החזרתו של **צבי** („צביקה") **צימט**, מוותיקי הקבוצה, אל ההנהלה הנוכחית. יש גם כאלה ה־מעודדים את מינויו של הוותיק **יצחק אנגלנדר**. האחרון מסרב לשמוע על זה כל עוד יחזיקו אנשי הפועל בווייגנברג. הרעיון היה להביא את אנגלנדר, כדי ש־ישמש מנהל מיקצועי.

אם אמנם ייעשו שינויים קיצוניים אלה, הרי מי שתיפגע תהיה מועצת פועלי חיפה — הגוף העומד מאחרי מינויים של כל הגורמים הקשורים ישירות לקבוצת הפועל. גם התפטרותו של מחזיק תיק הפועל במועצת הפועלים, **יצחק סינוואני**, היתה כנראה על רקע הפרשיות האחרונות שאותם חוקרת המישטרה.

מכביה

סנונית ראשונה

פעמי־המכביה בפתח. בעוד חודש ינחתו בישראל אלפי ספורטאים, שיבואו למיש־חקי־המכביה. **ניקי לאנג**, הנציג הקנדי, נמצא כבר בישראל. לדבריו, תימנה מיש־לחתו מיספר גדול של משתתפים, ותהיה הגדולה ביותר במיסגרת מישחקי־המכביות עד כה. הוא צופה לבואם של 150 ספור־טאים, מאמנים, ומלווים.

„הענף החזק ביותר שלנו הוא ההיאב־קות," אומר לאנג. „יש לנו סיכויים לקבל מדליית־זהב. **האורד סטופ** ייצג את המישלחת. הוא זכה במדליית־זהב בשתי המכביות האחרונות בסיגנון יווני רומי, במישקל עד 68 קילוגרם, ונמנה בעבר עם חברי המישלחת האולימפית של ארצו למישחקי אולימפיאדות מונטריאול 1976. באמצע חודש מאי זכה באליפות קנדה באותו סיגנון. מלבדו יש לנו עוד שלושה־ארבעה מועמדים לזכות בתואר זה."

צ'כיה: תחזית קודרת

כדורסלן ברקוביץ
עייפות מצטברת

ניבחרת ישראל בכדורסל יצאה ביום הראשון האחרון למישחקי אליפות אירופה, שייערכו בצ'כיה. מומחים מעריכים, שסיכוייה של הניבחרת להתברג בביתה במקומות 3—1 אינם כה זוהרים, וזאת חרף האופטימיות של מלווי הקבוצה ומקורביה.

את אימוניה של הניבחרת ליוו בעיות רבות. החל מבעיות כספיות ושאלה של העדפת שחקנים מבחינת משכורות, ועד לסיכסוכים פנימיים בין השחקנים לבין עצמם, ובמיוחד בין שחקני מכבי תל־אביב ליתר שחקני הקבוצה.

גם המאמן, **ריף קליין**, מודע לבעיות, והוא נשמר מאופטי־מיות יתרה. לדבריו, חסרה הקבוצה מוטיבציה שתדחוף אותה להצליח.

נוסף על העובדה, שיש בניבחרת שישה שחקנים שהם פנים חדשות באירופה, הרי שלושת שחקני מכבי תל־אביב, **ג'ים בוטרייט**, **לו סיבר** ו**מיקי ברקוביץ**, שהם הכוח הרציני של הניבחרת, עייפים ממישחקי גביע אירופה. ברקוביץ אינו נמצא בכושר טוב, וראה אפילו צורך להתאמן, בוקר יציאת הניבחרת.

הסיוט של שוייצר

כשאנשי הפועל אומרים: שלושה מתוך חמישה, מתפשט חיוך על שיפתותיהם של כל הנוכחים. הכוונה היא לשלושה מישחקים, הנערכים בחמישה ימים.

זה התחיל לפני שלושה שבועות. ביום השלישי נערך מישחק במיסגרת גביע־המדינה, יומיים אחריו התקיים המישחק של ניבחרת הכוכבים מול מנצ'סטר האנ־גלית, שבו שותפו שחקניה הטובים של הפועל: **משה סיני**, **שבתאי לוי** ו־**יעקב אקהויז**, ויומיים אחר כך נערך מישחק ליגה רגיל, כאשר כולם עקבו בחרדה אחרי ירידה מתמיהה ברמת־השח־קנים.

מאמן הקבוצה, **דוד שוייצר**, לא פחד מזעמם של 17 אלף הצופים, שבאו למיש־חק של מנצ'סטר, והוציא במחצית את סיני ולוי, למורת־רוחו של הקהל ביציעים. לכתבת העולם הזה הוא הסביר, שהסכם כזה היה קיים בינו ובין מארגני המישחק, אם כי הדבר לא הובא לידיעת קוני ה־כרטיסים.

גם בשבוע זה נחתה על שוייצר אימת שלושה מישחקים בחמישה ימים. ביום השבת האחרון נערך מישחק ליגה, כאשר יומיים אחריו צריך היה להיערך מישחק גביע חוזר, וביום הרביעי גמר־הגביע נגד קבוצת בני־יהודה. לרווחתו של שוייצר לא היה צורך בתיערכות חדשה. הוא אמנם נתן ליעקוב אקהויז לשחק רק מחצית אחת במישחק הליגה האחרון, אבל בית־הדין של ההתאחדות בא לעזרתו, וקבע לקבוצת הפועל ניצחון על קבוצת רמת־עמידר.

העולם הזה פירסם לפני שבועיים (העולם הזה 2280) ידיעה על מאמן רמת־עמידר, **מיכאל קדוש**, כאיש הידוע בתור מביא המזל הרע להפועל. התפרצותו של קדוש למיגרש, במישחק קבוצתו עם הפועל, מר־כיחה שיש דברים בגו. ההתפרצות היתה הסיבה לכך שהשופט **יאיר טילינגר** החליט להפסיק את המישחק כשהפועל מוליכה בתוצאה 0:1.

מאמן שוייצר
הסכמים עם המארגנים

שיחת היום
באופנה

סמרט
אורגינל

להשיג בחנויות האופנה המובחרות

נעמוד, בוא למדוד

יום רביעי

27. 5

● **גיאוגרפיה: ליקות ערב וימיה (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** הפרק „לילות ערב וימיה" מספר על בילי, לילי ווילי, אשר מגיעים לערב־הסעודית, אל מירוץ־סוסים גיזעיים במידבר. ונדה מחוללת סופת־ציקלון. הדבר מעורר את חשדו של בילי, ואכן בעזרת חבריו ובעזרת הנסיך הערבי, ראמי וחברו, אחמד, הם מגלים מאין מגיע הציקלון, ומסכלים את מזימתה של ונדה.

● **קומדיה: ספינת־האהבה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** פרק נוסף בסידרה, המספרת על מסעותיה של ספינת־נופש בים הקאריבי.

● **סרט טלוויזיה: חי־פוש אחר האהבה (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** הסרט הוא דראמה, המבוססת על סיפור אמיתי. הוא מתאר מאבק של אם להחזיק בבנה הקטן, שעה שבעלה לשעבר תובע עליו אפוטרופסות, בשל היותה לס־בית. הסרט דן בשאלה: אם עובדת היותה של אשה לסבית, נוטלת ממנה את הזכות להיות אם, או את היכולת והצורך בכך, ומעמיד זה מול זה את מה שנחשב מוסרי בעיני ה־חברה, לעומת אהבתו ורגשותיו של הפרט. בסרט מככבות ג׳ינה רולנדס, כוכבת הסרט גלוריה וג׳ין אלכסנדר, כוכבת קרמר נגד קרמר. לצידן מופיעים נד ביטי, וקלו גלאגר בתפקיד הבעל לשעבר. הסרט, שהוקרן לראשונה ב־1978, הופק בידי ג׳רי תורפ וויליאם בלין.

יום חמישי

28. 5

● **נוף: מועדון לנוער**

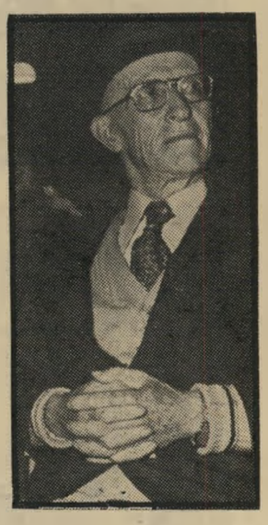

גרינברג: עמוד ענן
יום חמישי, שעה 10.20

(6.32 — שחור־לבן, מדבר ערבית): במיסגרת התוכנית כתבה של רשות־שמורות־הטבע על שמורת נחל־תנינים.

● **זמר: עוד לחיט (8.02 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית):** תוכנית המוקדשת ללהיטים עבריים.

● **ספורט: כדורסל (9.35 — שידור בצבע, פרשנות בעברית):** המח־צית השניה במישחק בין ניב־חרות ישראל וצרפת, שייערך במיסגרת אליפות אירופה ל־ניבחרות לאומיות.

● **תעודה: עמוד ענן ברמים (10.20 — שחור־לבן, שידור חוזר, מדבר עברית):** החודש נפטר אורי צבי גרינברג. היו שכינו אותו „פאשיסט" ו„ראש כנסיית ה־ריאקציה". יצירתו של אורי צבי גרינברג, מגדולי המשו־ררים העבריים בני זמננו, שנוייה במחלוקת מזה יותר מחצי יובל שנים. הסרט עמוד

סטיינבק: קידמת עדן
יום שישי, שעה 10.30

ענן בדמים עוקב אחר התמו־רות שחלו ביצירתו מאז מלחמת העולם הראשונה ועד ימינו. הסרט מבוסס על שיריו של המשורר, ומנסה להוות מעין ביוגרפיה שירית של אורי צבי גרינברג (במישדר הראשון של הסרט הוא קיבל ציון צל״ג בהעולם הזה).

● **כורסה: מהון להון (11.10 — שחור־לבן, מדבר עברית):** מגזין הסוקר את המתחולל בשוק־ההון, ב־הנחיית פרופסור ברוך לב.

יום שישי

29. 5

● **סידרה ליהדים: הקיבוצי פין וידידיו (3.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** הפרק „האק נמ־לט" מספר כיצד האק נעלם, ואביו מכחיש כל קשר להיעל־מותו. בסוף נשבר האב, ומראה לשוטר היכן נמצא בנו, אבל כאן מצפה לכולם הפתעה.

● **חדשות: יומן אירו־עים (8.15 — מדבר עב־רית).**

● **בידור: שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15 — שחור־לבן, מדבר עברית).**

● **סידרת טלוויזיה: קידמת־עדן (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנ־גלית):** עיבוד חדיש לטל־וויזיה של הרומן הנודע, שאותו חיבר ג׳והן סטיינבק. הפרק השני של הסידרה: אדם שב הביתה, מתגורר עם צ׳רלס, ומנסה להתאקלם בחווה. קת־רין נשכה זונה, הסתבכה עם מעבידה, ומצאה מיסתור בביתם של אדם וצ׳רלס. נוכחותה מהווה גורם נוסף לתיכוך בין שני האחים, מה עוד שאדם נושא אותה לאשה.

שבת

30. 5

● **סידרת טלוויזיה: דאלאס (10.05 — שידור**

בצבע, מדבר אנגלית): ג׳.אר. סס לוושינגטון, ורעייתו, סו אלן, מנצלת את היעדרו, כדי להעמיק את קשריה הרו־מנטיים עם קליף בארנס, אחיה של פאמלה. להפתעת הכול, לרבות היא עצמה, מתבשרת סו אלן שהיא נכנסה להריון, לאחר שבע שנים של מאמצים שעלו בתוהו. בינתיים מוצע לפאמלה קידום בעבודתה, קי־דום הכרוך בנסיעה לפאריס, במועד שבו זקוק לה בעלה, בובי, על־מנת שתשמש מארחת באירוע חברתי חשוב מאוד לקידום הקאריירה המיקצועית שלו.

● **סידרת מתח: המיק־צועים (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** הפרק „נמצא בבית הקברות" ממשיך בתיאור מעללי שירותי הביטחון הבריטיים.

יום ראשון

31. 5

● **שידור חי: ארץ**

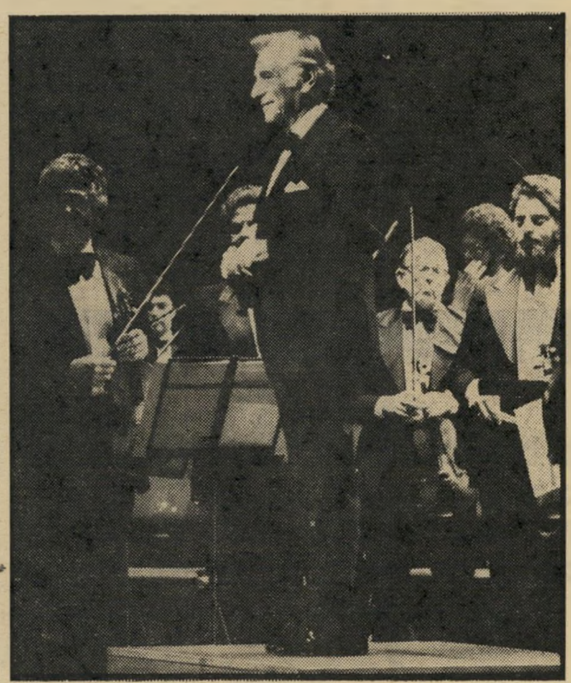

ברנשטיין: קונצרט
יום ראשון, שעה 9.30

אחכתי (8.03 — שחור־לבן, מדבר עברית): ה־מגזין השבועי לארץ־ישראל.

● **קונצרט ליאונרד ברנשטיין (9.30 — שי־דור בצבע):** שידור־חי של קונצרט מבריכת־השולטן בירו־שלים, בהשתתפות התיזמורת הפילהרמונית הישראלית בני־צוחו של ליאונרד ברנשטיין. החלילן ז׳אן פייר ראמפל ינגן (בשידור בכורה) את יצירתו של ברנשטיין חליל, יצירה המוקדשת לחלילן ידין טנג־בואום ז״ל, שפל במלחמת יום־הכיפורים. כמו כן תבוצע יצי־רתו של בטהובן פנטסיה ווקא־לית בהשתתפות מקהלות, שישה סולנים והפסנתרן עמנואל קר־סובסקי. קונצרט חגיגי זה מוקדש ליום־ירושלים, וחונך את הקונכיה האקוסטית החד־שה שהוצבה בבריכת־השולטן.

● **שיחה בשנים (10.30 — שחור־לבן, מדבר עב־רית).**

● **סידרה בידורית: בועות (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** פרק זה ממשיך את סיפורה של ג׳סיקה, השבוייה במחנה אנשי הגרילה. היא נקשרת במהפכן אל פורקו, ומציעה לו להמשיך במאבקו המהפכני ממעונה ב־קונטיקוט. דני מצליח להביא הוכחות כנגד הפושע טיבס, הרודף אותו ואת אביו, השריף. בביתה של מישפחת טייט מתאמץ צ׳סטר למכור את רהי־טי מישפחתו, כדי לממן את הוצאותיו עם נערתו, אני. בילי נעלם בדרכו אל האיים הקאריי־ביים, שם לכודה אמו. בבית מישפחת קמבל עסוק ברט בעבודתה, ומארי עסוקה בתי־נוקה, סקוטי, כך שעליהם לתאם פגישה כדי לעשות אה־בה. ג׳ודי והבלשית ששכר נמצאים בעיקבות וונדי, בתו של ג׳ודי, ורודפים בעיקבות הלהקה אל אלבוקרק.

יום שני

1. 6

● **בידור: זה הסוד שלי (8.03 — שחור־לבן, מדבר עברית).**

● **בידור: שמונה וחצי (8.30 — שחור־לבן, מדבר עברית).**

● **יום ירושלים: ירו־שלים: מראות, צלילים ונשמה (10.40 — שחור־לבן, מדבר עברית):** עיר של שלוש דתות, עיר של נבי־אים ומלכים, עיר שאבניה ו־שעריה אוצרים בתוכה חושניות רבה — הבאה לידי ביטוי בסרט. במאי: דני וולמן.

● **סידרת מתח: קנון (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** הפרק „קשר רצחני".

יום שלישי

2. 6

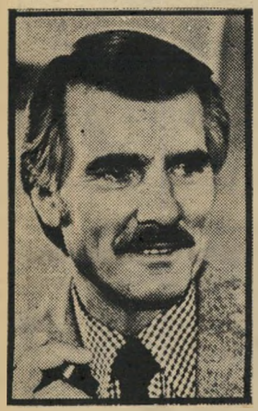

ויבר: סטון
יום שלישי, שעה 11.00

● **תעמולה: תשדירי שירות של המיפלגות ל־בחירות (9.30 — מדבר ומתעמקן בעברית).**

● **זמר: הביטלס לנצח (10.10 — שידור בצבע, מדבר ומזמר באנגלית):** סרט בהשתתפות דיאן קארול, ריי צ׳ארלס, אנטוני ניולי, טוני ראנדל ואחרים, המגישים להי־טים נודעים של להקת החיפו־שיות.

● **סידרת טלוויזיה: סטון (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית):** פרק נוסף בשיעמומן הטל־וויזיה, שבו מככב דניס ויבר.

לקראת שידור: וגאס

הפרק הראשון בסידרה החדשה „וגאס" יוקרן ביום חמישי (4.6) בשעה 10.10. הסידרה היא בת 13 מותחנים, המספרים את הרפתקותיו של דן טאנט, בן למסורת של הבלשים הפרטיים מהסיגנון הישן, הפועל בלאס ווגאס, בשיטות עבודה יוצאות־דופן.

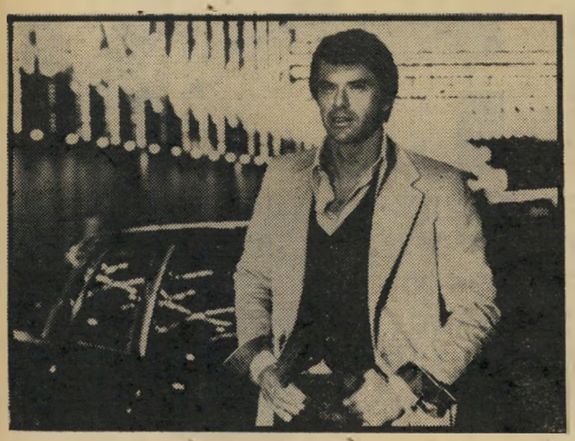

אוריך: וגאס
מדי יום חמישי בשעה 10.10

זה מול זה
אלה מול אלה

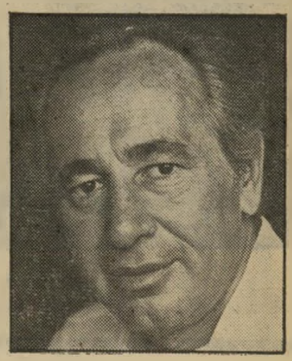

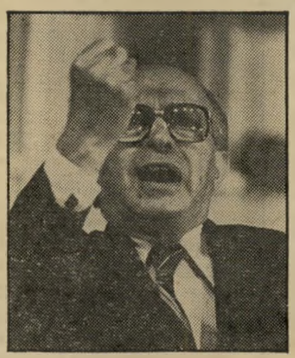

מי שקול יותר בדיבור ובמעשה?
מי יציב יותר ברוחו ובהתנהגותו?
מי רואה למרחוק ועומד בשתי רגליו על הקרקע —
ומי נסחף במליצותיו ומתעלם מהמציאות?
מי נוהג באחריות ברגעי משבר —
ומי נגרר למשברים שלא לצורך?

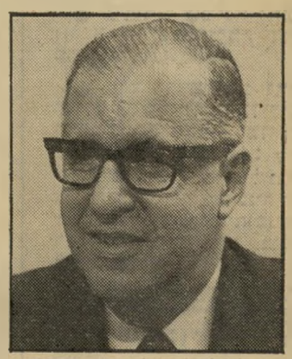

מי מסוגל יותר לייצג בכבוד את ישראל
בין אומות העולם,
להכות את יריבינו בשבט לשונו,
לשאת ולתת עם מנהיגי מדינות,
להסביר ולשכנע קרובים ורחוקים.

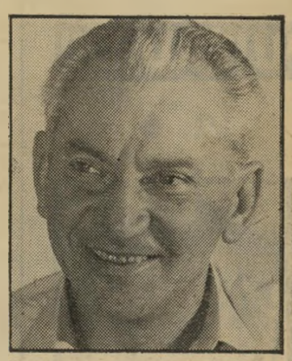

מי משרה יותר בטחון ואמון,
קור־רוח ואמינות בזמנים של חרום ומשבר?
האחד היה רמטכ"ל מצליח ומועמד כיום לשר בטחון —
האחר חתר לשווא לתפקיד האחד וחותר עכשיו אל השני.
עם מי משניהם תוכל לישון יותר בשקט?

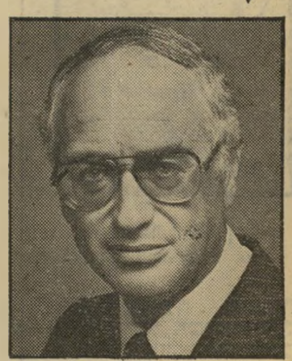

מי איש כלכלה מובהק ומי חובב טירון?
מי איש מקצוע רציני ומי לומד על חשבוננו?
מי יכול להבריא את המשק — ומי מחמיר את מחלותיו?

אלה מול אלה. זה מול זה. אתה תבחר.

בידך להעמיד לישראל הנהגה לאומית היודעת את אשר היא עושה
ועושה את אשר היא יודעת.
ישראל חזקה — זו ישראל שבראשה הנהגה אחראית, מנוסה ויוצרת.

יחד ישראל חזקה

המערך

מפלגת העבודה - מפ"ם

הם משגעים את הקהל. הוא רואה את אל"ף ואינו יודע מה קורה מאחרי הבמה

המבנה מאחרי "תיסלם"

„תנו לי, תנו לי רוק־אנד־רול.“ שרים על הבמה המוארת שישה צעירים משוללהבים, בעוצמה של 350 וואט. באותו רגע פורצים אל הבמה מאות צעירים וצעירות בני 15, מושיטים ידיהם — לעבר אליליהם, מתנועעים לקצב הרוק וצורחים: „לא רוצה עוד דיסקו, אני כבר לא יכול, תנו לי תנו לי רוק־אנד־רול.“

מי שלא הצליחו להגיע לקצה הבמה, יוצאים מכליהם, מטפסים ומשתוללים על הכיסאות. האווירה מתחממת עוד יותר, הצעקות והיללות מתחרות בעוצמתן בבוקר סות הענקיות הניצבות משני צידי הבמה, ופולטות רעש בעוצמה המאיימת לפוצץ את האוזניים.

התופעה הזאת אינה מתרחשת על בימות אנגליה, אלא ממש בישראל. זוהי הלהקה המדליקה והלוהטת ביותר בתחום הבידור בארץ — להקת תיסלם.

האמיתית מתרחשת מאחרי הקלעים. תיסלם היא להקת־רוק ישראלית, הנמצאת היום בשיא הצלחתה. היא מונעת על־ידי בול־דוזר ענק, העומד מאחריה והמניע אותה. תיסלם היום זה עסק מיסחרי גדול, שגופים גדולים קשורים בו ומניעים אותו.

זה התחיל מהיום שהמילה הערבית „תיסלם“ („תהיה בריא“) התנגנה בראשו של בחור צעיר ודינאמי בשם אבי פרץ בוגר בית־הספר החקלאי במגדיאל שגדל בשדרות ושישירת בצבא כסרן, אחרי שקיבל חינוך צבאי בפנימיה־הצבאית.

„ללכת על גדול“

כשהשתחרר החליט שטמון בו כישרון מיסחרי, והוא פתח חנות־נעליים באשדוד. במשך שנתיים מכר אבי

המעריצות

בנות ה־14, 15, הצורחות בהתלהבות, הן חלק בלתי־נפרד מהלהקה. הן מלוות אותם לכל מקום. המעריצות הצעירות

המכונה מאחרי „תיסלם"

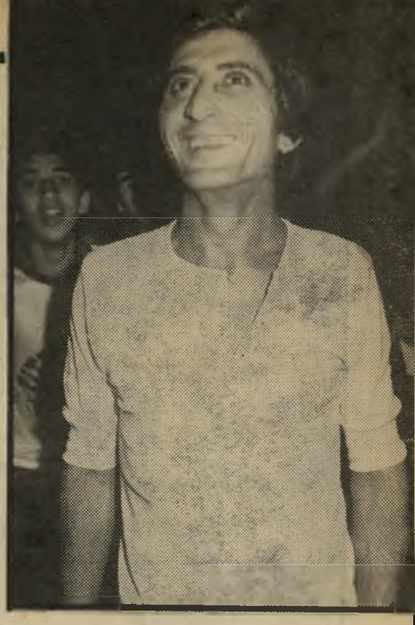

מהמר „אני מהמר מטיבעי, החלטתי להשקיע את כל רכושי בלהקת **תיסלם**," אומר אבי פרץ.

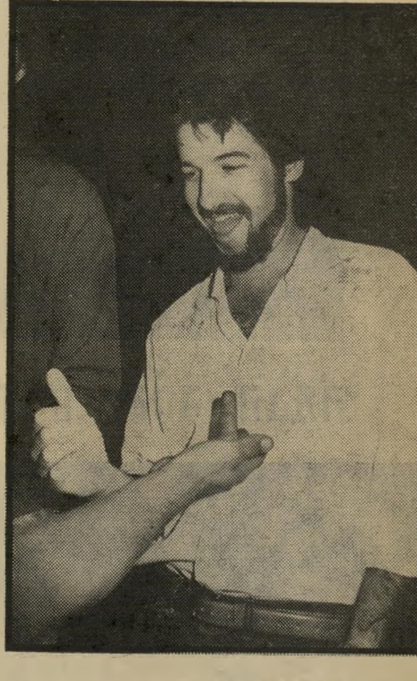

מאוהב במוסיקה של להקת **תיסלם** הוא ניר חכליל, מנהל הלהקה, בעבר היה עורך **בגלי צה"ל**.

מטפס מירון רכטמן, בעל הציוד מטפס על הרמקולים הגבוהים והחזקים.

(המשך מעמוד 71)

נעליים, והחליט שזה לא זה. „אין בתחום הזה עשייה יוצרת ואין אתגרים." כיוון שכך, חיסל את החנות ועבר לתל־אביב, כדי לחפש בה את מזלו. באותה עת אירגן דודו של אבי את חגיגות יום־העצמאות בשדרות, ורתם את אבי לעזרתו.

מאותו יום דבק בו חיידק האמרגנות. שישה חודשים ישב באחד ממישרדי ה־אמרגנות, והרגיש שהוא מתבזבז.

„כבכל מישרד־אמרגנות," הוא אומר, „חיפשו האמרגנים דרך קלה לנצל את האומנים, כדי להפיק מהם רווחים קלים, מבלי להשקיע בהם שום דבר, לא בתחום הכספי, ולא בתחום היצירתי.

„ראיתי שאני בצל, ואין שום הערכה למה שאני עושה. במישרד הזה למדתי מה לא לעשות בתחום הזה. נטשתי הכל. את חלקי במישרד נתתי לידידי, ירדתי לאילת לעשות חושבים והחלטתי. אם לי־עשות אז ללכת על גדול, וגדול זה פזילה לעבר חוץ־לארץ.

„מחסכונות שהיו לי הקלטתי שירים לאמנים כמו רותי נבון, שימי תבורי ולהקה צעירה של בוגרי גלי צה"ל, שנתתי לה את השם תיסלם, ונסעתי לקאן בריביירה הצרפתית." שם יש מיפגש של מפיקים מכל העולם, שם בירידי ביגלאומי להקלטות הנקרא „מידם", נעשים העסקים הגדולים ביותר בתחום המוסיקה הקלה.

על הדרך שבה הקים את להקת תיסלם מספר אבי פרץ: „פגשתי יום אחד שלושה בחורים צעירים. שניים מהם בוגרי תחנת־השידור גלי צה"ל. אחד מהם, יזהר אשדוד שימש בה עורך תוכניות ואילו השני, יאיר ניצני — טכנאי הקלטות. השלישי, יוסי שדה, עבד באולפן־ההקלטה טריטון כטכנאי הקלטות."

השלושה הקליטו שירים שכתב יזהר אשדוד, וכך הוקלטו השירים הראשונים, הכלולים בתקליט אריך־הנגן הראשון. מאוחר יותר, הצטרפו ללהקה השניים הנותרים, צוף — הבאסיסט וסמי — ה־מתופף, שנענו למודעה בעיתון, שפירסם אבי.

„אני מהמר מטיבעי"

„ב**קאן, השמעתי** למפיקים מכל העולם את ההקלטות שבידי," ממ־שיך אבי לספר, „וההתלהבות היתה מ־תיסלם. השיר תנו לי רוק אנד רול תפס חזק." מכאן ואילך התחיל כדור־השלג להתגלגל במהירות. נחתם חוזה להפקת תקליט סינגל בסקנדינביה, עם אופציה לאריך־נגן.

אבי החליט להשקיע כל מה שהיה לו בלהקה. „אני מהמר מטיבעי," הוא אומר בחיוך. את מכוניתו הוא מכר, לקח מידידיו וממישפחתו הלוואות ענקיות (חצי מיליון שקל). כולם חשבו שהוא משוגע, אבל אבי נזכר שאחד הבנקים הגדולים גייס למיבצעיו את הזמר צביקה פיק, ומה שטוב לצביקה פיק, יכול להיות טוב גם לתיסלם.

למחרת שיכנע אבי את מנהלי הבנק הזה לבוא לאולפן, ולשמוע במלוא העוצמה את להקת העתיד. אבי שיכנע אותם שהם עומדים לעשות את עיסקת־חייהם, אם ישקיעו בתיסלם.

ניק 50% הנחה לחברי מועדון הלקוחות הצעירים של הבנק.

הבנק מודה היום ששעשה את עיסקת־חייו, כי הצעירים, הנלהבים מתיסלם, התלהבו גם להשקיע את חסכונותיהם באותו בנק שמימן את ההצלחה.

מכאן תוכנן מיבצע תיסלם כמיבצע צבאי ממש. אבי גייס למיבצע את פט מק־גוורן

הגב של פנינה

בוטרון הוא הקמע של הלהקה והסמל שלה. פנינה נבחרה מבין מאות צעירות כדי לעטר את עטיפת התקליט וכרזות־הפירסומת של **תיסלם**, בגלל המראה הצעיר, הרענן והזרוק.

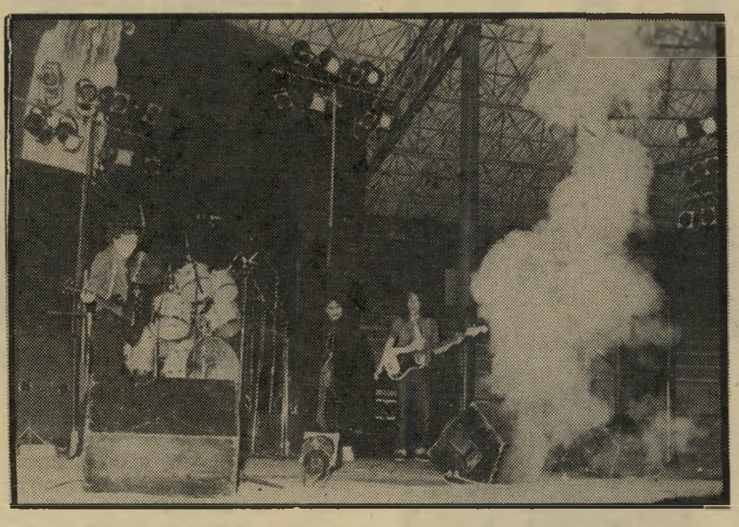

— **שהפיק בעבר, באנגליה, את להקת האבנים המתגלגלות — ויחד עם אנשי יחסי־ציבור מיקצועיים, ישבו ותיכננו מתי חייבת הלהקה להוציא שירים חדשים ל־רדיו, מתי הזמן המתאים לצאת להופעות פומביות, כיצד לתכן את עטיפת־התקליט, שתהיה משהו שונה ממה שנראה עד היום על מדפי התקליטים. לשם כך נבחרה לצילומים נערה צעירה, בעלת מראה רענן וזרוק, פנינה בוטרן, כדי שתסמל את הרוח הצעירה של תיסלם.**

בשלב זה התעוררה בעיה תקציבית של מימון כלי־הנגינה היקרים של הלהקה. למחרת בבוקר רץ אבי פרץ לחנויות כלי־נגינה, כדי לשכנע את בעלי־החנויות לתת את הציוד תמורת פירסומת. ואכן, בעלי החנויות השתכנעו שההצלחה עומדת ב־שער, ותרמו את כלי־הנגינה היקרים — הכוללים אורגן חשמלי ומגברים משוכללים, ששוויים עשרות אלפי שקלים — תמורת פירסום שמם על כלי־הנגינה של הלהקה.

לאחר כמה שבועות כבר רבו ביניהם גרפיקאים, צלמים ובעלי חנויות למוסיקה על הזכות לשרת את תיסלם.

החפוצות על הבמה

הוא אחד הפעלולים היקרים שמשתמשת בהם הלהקה בהופעותיה. לשם כך נשכר מפעיל פעלולים מיוחד. ברגע השיא של ההופעה מכסה עשן כבד את הבמה.

הוצאות עצומות

צות המוחות החליט שהנה הגיע הרגע להריץ את הלהקה בהופעות. אולם הלהקה היתה חייבת להישמע בהופ־עות־חיות בדיוק כפי שהיא נשמעת בתק־ליט, על־מנת שלא לפגוע בתדמיתה. לשם כך היה צורך במערכת מתוחכמת של

המנהלים השתכנעו שהלהקה עומדת להיות להיט לצעירים, שהם הלקוחות הפוטנציאליים של השנים הבאות, והחליטו לממן את פירסום הלהקה בסכום של 150.000 שקל, שיועבר באופן ישיר מהבנק לפיר־סומאים. תמורת זאת התחייבה תיסלם להקליט עבור הבנק שלושה תשדירי־פירסומת (ג'ינגלים), ולהשתתף בסרט פיר־סומת על הבנק. כן התחייבה הלהקה להע־

הילוו לו את הכסף, מכיוון שנסחפו בהת־להבותו. במשך כל החורף הוא התגורר בדירה שכורה קטנה, ללא חימום, ששימשה אותו גם כמישרד, „כדי לחסוך מזכירה ושכר־דירה מיותר," כדבריו.

אבל לרוע מזלו, הכסף לא הספיק. היו דרושים כאן כספים בסדר גודל עצום. אבי לא ישן בלילות, וחשב מאין ישיג את הכסף הדרוש. לפתע צץ רעיון במוחו.

(המשך בעמוד 74)

א י ס ת א

עשתה עבורך שעורי בית

טיסות ייחודיות

לצעירים, סטודנטים ובני משפחותיהם ללא הגבלת גיל

טבלת השוואה / דוגמא המחירים בדולרים

מסלול טיסה מתל-אביב	מחיר לצעירים ולסטודנטים עד גיל 31 בטיסות סדירות	מחיר לצעירים, סטודנטים ובני משפחותיהם ללא הגבלת גיל באיסתא	חסכון לנוסע
לאתונה חזרה מלונדון	435	307	128
לאתונה חזרה מפריז	349	288	61
לאתונה חזרה מקופנהגן	386	288	98
לאתונה חזרה מקלן	371	314	57
לאתונה חזרה מציריך	346	298	48
לפריז חזרה מקופנהגן	497	398	99
לפריז חזרה מציריך	457	408	49
לפריז חזרה מקלן	482	370	112
לפריז חזרה מלונדון	546	395	151
ללונדון חזרה מציריך	540	405	135
ללונדון חזרה מקופנהגן	580	395	185
לציריך חזרה מקופנהגן	494	408	86
לקלן חזרה מקופנהגן	519	424	95
לקלן חזרה מציריך	519	434	85

כל המסלולים ניתנים לטיסה עם כוונים הפוכים.
מחיר זהה לסטודנט ובני משפחתו. ילדים 50% הנחה.
תינוק עד גיל שנתיים ללא תשלום.
ניתן לרכוש גם כרטיסים לכיוון אחד בלבד.

* למעט לונדון.

טיולי איכות

ארה"ב
אומנות וארכיטקטורה בהדרכת רן שחורי
יציאה 24.7 ל-29 יום — $ 2,980

מערב ארה"ב קניונים ושמורות הטבע
יציאה 24.7 ל-25 יום — $ 2,700

פרו ואקוודור תרבויות פולקלור ונופים
יציאה 24.7 ל-29 יום — $ 3,350

יוון והאיים מיוחד לשומרי מסורת
יציאה 23.7, 13.8 ל-15 יום — $ 860

טיולי קרנף
קמפינג בשמורות הטבע באפריקה
בשיתוף עם החברה הגאוגרפית
יציאה 29.7 ל-21 יום — $ 1,650

טיולי נוער לאירופה (בהשגחת מלווה ישראלי)
בצרפת, הולנד וגרמניה.
שילוב של טיול ושהיה במרכז נוער בין-לאומי
יציאה 24.7, 3.8 ל-21 יום — $ 1,390

מצרים
קהיר ולוקסור מלון דרגה א'
יציאה כל יום חמישי, 8 ימים — $ 399

ת"א — קהיר — ת"א
באוטובוסים מפוארים — $ 36

ת"א — ניו-יורק — החל מ-499 $ כיוון אחד — 699 $ הלוך ושוב

לקהל הרחב

ת"א — לונדון — ת"א 299 $

ת"א — פריז — ת"א 299 $

ת"א — אמסטרדם — ת"א 333 $

* מחירים מיוחדים בכל רחבי העולם
* כרטיסי אניה ורכבות
* הנחות בהשכרת רכב
* קורסים לשפות
* ביטוח נסיעה בחו"ל במחירים הזולים ביותר

פרטים והרשמה:

תל-אביב: רח' בן-יהודה 109 — טל: 03-247164/5

ירושלים: רח' אלישר 5 — טל: 02-248786, 02-225258, 02-231418

חיפה: בית הקרנות, רח' הרצל (חדר 245) — טל: 04-669139

קמפוסים: בר-אילן — באר-שבע — טכניון ואוניברסיטת חיפה

איסתא — **ראה הוזכרת** — **איסתא**

■ המכונה מאחרי „תיסלם" ■

(המשך מעמוד 72)

הגברת קול (סאונד), שכמוה עוד לא נשמעה בארץ.

למיבצע הזה גוייס מירון רכטמן, שעבד בעבר עם הזמר אריאל זילבר. מירון, שהפעיל את הציוד לזמרת ג'ניס איאן במסע הופעותיה בארץ, החליט שהציוד היה טוב, אבל לא מספיק.

אבי פרץ שיכנע את מירון לרכוש עבור תיסלם ציוד יקר ומתוחכם, שיוכל לשרת אותו גם בעתיד. מירון מצא שותף עשיר עם כסף, שהיה מוכן להשקיע בציוד ששוויו 10 מיליון שקל. זהו ציוד שמשמשים בו זמרים כמו פרנק סינטרה ואל טון ג'ון. הוא כולל מגבר בעוצמה של 700 וואט, ולכל תוף ומצילה יש רמקולים נפרדים, ציוד הנגינה בנוי על עומסים כפולים.

הציוד נרכש, וכך זכתה להקת תיסלם בציוד שרק להקות בחוץ־לארץ זוכות לו. איש לא התווכח עוד עם אבי פרץ על נתינת כספים. ככל שההיסטריה בכלי התיקשורת גברה, כן גבר זרם הכספים למימוני צרכי הלהקה והאשראי ניתן.

תיפעול ערב הופעה של להקת תיסלם עולה 20.000 שקל. הצוות הטכני כולל 12 איש, מהם שמונה פועלי־במה, שני מנהלי הצגה וחמישה אנשי־אבטחה — שנוסעים עם חברי הלהקה ושומרים עליהם מהתנפלות המעריצות, ומשתדלים למנוע שבירת כסאות על־ידי השתוללות ההמונים. 6000 שקל עולים לערב צוות הפועלים. שכירת האולם נעה בין 5000 שקל לאולם כמו בית החייל, ו־25.000 שקל לאולם כמו היכל התרבות. מערכת ההגברה (סאונד) עולה 8000 שקל לערב.

סוד ההצלחה

כדי לכסות את ההוצאות יש צורך למכור 500 כרטיסים. כדי להרוויח צריכה להקת תיסלם אולמות כמו אמפיתיאטרון צמח, שבו ניתן לאכלס 3000 איש.

לרשות תיסלם הועמד מנהל להקה, ניר חכלילי, איש גלי צה"ל לשעבר, שנסע ללוס־אנג'לס כדי ללמוד טלוויזיה, והוזעק על־ידי אבי פרץ, שמימן את נסיעתו, על מנת שיפקח על הנעשה. ניר מתכנן ללהקה את סדר־יומה, קובע את זמני־ההקלטות, מתאם את הזמנים עם יתר הגורמים, כי עיסוקי הלהקה הם רבים — החל מהקלטות פירסומות לבנק וכלה בהסרטות סרטים לחוץ־לארץ.

חברת התקליטים הגדולה סי־בי־אס גוייסה אף היא ככוח אדיר העומד מאחרי הלהקה, ודואג להפצת התקליט של תיסלם בארץ ובחוץ־לארץ. החברה נתנה ללהקה מיקדמות בסך 100.000 שקל למימון ראשוני של הקלטות, וזאת תמורת הזכות להפיץ את התקליט ותמורת הרווחים הצפויים בעתיד. סכום זה ניתן ללא ריבית וללא הצמדה. בהתחשב בעובדה שהעיסקה נעשתה לפני שנה, הרי אין לזלזל גם בתרומה זאת.

רווחי הלהקה נקבעו לשמונה שקלים על כל תקליט, ואלה יתחלקו בין המפיק לבין חברי־הלהקה. עד כה נמכרו רק בארץ 25.000 תקליטי להקת תיסלם, כמות המכירה בחוץ־לארץ עדיין אינה ידועה. תיסלם פתחה בפני החברה שווקים חדשים בחוץ־לארץ. לא עוד יבוא תקליטים, אלא יצוא תקליטים תוצרת ישראלית לשוק הזר.

שתי מתכננות־תילבושות גוייסו אף הן למיבצע. אך למרות שהוכנו עבורם תילבושות כבדות, הכוללות מעילים ושכמיות, מעדיפים חברי תיסלם להופיע על הבמה בחולצות טריקו פשוטות, כי פשוט חם להם.

השישיה הצעירה הזאת, שעד לפני שישה חודשים היו מרבית חבריה עדיין במדים בגלי צה"ל, מתקשה לעכל את ההמולה סביבה. חברי הלהקה נבוכים, ונראים כמי שאינם יודעים לנהוג בכל המצב הזה. לפתע הם מפורסמים, הציפיות מהם גבוהות, מכיוון שהורשקע בהם מעל ומעבר, נערות משתרכות אחריהם.

בארץ פועלות מזה שנים מיספר להקות־רוק. היו להקות שלא הצליחו, כמו להקת שמיים, או להקות שהצלחתן לא גרמה להיסטריה המונית, כמו גזוז, חמסין, דודה וכן להקת קליק.

במה טמון סוד הצלחתה של להקת תיסלם? דומה שהסוד טמון במילת־קסם אחת — מזל, או אולי אירגון נכון. גם העובדה שהמוסיקה שלהם היא קליטה מאוד, מיסחרית ובלתי־מורכבת תרמה לכך שתיסלם „תפשה" את הנוער.

כאשר נשאל המוסיקולוג ד"ר צבי קרן — חוקר ג'אז נודע מאוד, מרצה לתולדות המוסיקה באוניברסיטת „בר־אילן", מורם ואביהם הרוחני של רבים מן היוצרים בתחום המוסיקה הקלה בארץ — לדעתו על המוסיקה של להקת תיסלם השיבה: תיסלם? מי זאת להקת תיסלם? אף פעם לא שמעתי עליהם."

נירה גר

„תנו לי!"

תנו לי רוק אנד רול", צועק זמר הלהקה, דני בסן, המאופר איפור כבד בנוסח להקות־רוק בחוץ־לארץ, כשעל שיכמו תלויה שכמיה שחורה.

„אני אוהבת!"

„רק רדיו חזק", שרים חברי הלהקה. אבל שתי נערות אלה אוהבות את יאיר ניצני ואת יזהר אשדות.

„הרץ"
לעידוד התיירות

מיבצע עידוד תיירות ראשון מסוגו, נערך השבוע בארץ כאשר 160 נציגי תיירות ואנשי תקשורת הוזמנו לסייר בארץ באמצעות כ־40 מכוניות לנהיגה עצמית שהעמידה לרשותם חברת הרץ. למיבצע שותפים ענקי תיירות נוספות כמשרד התמ"מ, אל על, והתאחדות בתי־המלון.

תקרית בגין—שמידט דיללה במקצת את מיספר המשתתפים מגרמניה, אך כפי שמעידים הנציגים הגרמניים ההפסד כולו שלהם.

בתל־אביב אירח מלון הילטון את 160 משתתפי „טוס ונהג" במסיבת קוקטייל על שפת הבריכה בחסותו של שלמה לחט.

בחיפה קיבלו אישית את פני האורחים אריה גוראל ובירושלים ראש העיר טדי קולק.

כמה „ממחותני" „טוס ונהג" (משמאל לימין): יוסף (ג'ו בחבוט) מנכ"ל חברת „הרץ", אייבור אלטשולר מנהל השיווק, נציגת „הרץ" מגרמניה, דיטר הוקשטיין, מנהל „הילטון" ת"א ושבתאי שי, נציג משרד התיירות באנגליה.

בילוי משגע במלון הסלע האדום אילת
מחיר מיוחד: -.395 ש' (לפני מע"מ) חצי פנסיון לאדם בחדר זוגי. טל.73171-059

ייגאל, מלך השלגונים

(המשך מעמוד 14)

התקציב הביטחוני כגורם אינפלציוני מרכזי לא קיבלה את משמעותה האמיתית.

הוריב, נץ קיצוני, התבטא ש„אין לי כסף להתנחלויות". אפשר היה להבין שהנה סוף־סוף הובן הקשר בין המצב הכלכלי הנואש של ישראל והזרמת הכספים האין־סופית לשטחים הכבושים, על חשבון הרס התשתית הסוציאלית בתחומי הקו הירוק. אך בתקציב ההתנחלויות לא היו קיצוצים.

האידיאולוגיה המדריכה את הוריב איננה מתיישבת עם צימצום בתקציבי הביטחון וההתנחלויות. כשהוא מדבר על צימצום המנגנון הממשלתי ועל צימצום התקציב, הוא רואה מול עיניו רק את מישרד הרווחה. הוא ניצל את סיכסוך המורים המתמשך, ובגלל מילה בהסכם עם המורים פרש כדי להתחבר עם בן־דודו, מנהיג תל"ם. אלא שאפילו דיין כבר אינו רואה בהוריב נכס אלקטוראלי, כמומחה לבעיות כלכלה.

אימפריה משפחתית

שלא כניצים אחרים, להוריב יש שורה של אינטרסים כלכליים אישיים. המכתיבים לו את מדיניותו הכלכלית והפוליטית. הוריב אינו מסוגל להתעמק בבעיות המצוקה והפער החברתי בישראל, כשם שאינו מבין כיצד תקציב ביטחון, המהווה 13 אחוז מהתל"ג, הוא גורם אינפלציוני.

יתכן שראש אימפריה כלכלית חובקת־עולם אינו יכול להעלות על דעתו שניתן לבצע שינויים במיבנה הסוציאלי של החברה ולצמצם את הפער בין העשירונים.

ב־1974 הוא פרש מעיסקי מישפחתו וב־1977 מסר סופית את מפתחות מיפעליו לבניו. אך זהות האינטרסים הבלתי־נמנעת בינו, כמיליונר פרטי, לבין תפקידיו בממשלת הליכוד היו אחד הגורמים לכך שהופקעה ממנו הזכות להחליט על העלאות במחירי חלב, מוצרי חלב ועופות.

הוריב נכנס לעסקים פרטיים ב־1966. הוא היה קונה מיפעלים כושלים, על סף סגירה, במחיר נמוך, נותן פיצויים לפועלים ומעמיד את המיפעל על רגליו. כשהיה פעיל בתנועת־המושבים ניהל בהצלחה מאבק במימסד הדתי, ומיפעל הבשר של ישובי הדרום — מרבקי — הורשה לשחוט את הפרות במקום ולא לשווקם לשחיטה במקומות המכירה.

כנראה שהצלחתו כנציג המושבים היא שנסכה בו ביטחון שיעשה חיל גם בעסקים פרטיים, ומסתבר שלא טעה. כיום משתרע קונצרן מישפחת הוריבין על פני ארבע יבשות והיד עודנה נטוייה.

עד כמה שהדבר יישמע מוזר, הרי רק מיליונרים כהוריבין וזלמן שובל, ומושבניקים מתעשרים, חברו יחדיו כדי להקים את רפ"י, היא „רשימת פועלי ישראל". אי־אפשר להתעלם מעסקיו הפרטיים של הוריבין ובניו, מכיוון שחשיפת המקומות שאליהם מגיע התמנון הכלכלי של בני כפר ורבורג הם מורה־הדרך הטוב ביותר לאידאולוגיה ולשיקולים הטקטיים של ייגאל הוריבין.

מן המידע הגלוי עולה שהקונצרן של מישפחת הוריבין מורכב כיום ממיפעלים אלה: המחלבות המאוחדות, הממוקמות מול בניין הבורסה ברמת־גן, על מיגרש שהוא מן היקרים ביותר בארץ; טנא נוגה, המתמחה בתעשיית חלב וגבינה; טנא ניר, מקריית מלאכי, המייצר גלידה; מיפעלי בקר הצפון, בית־מטבחיים בחיפה; בית־חרושת לגביעי פלסטיק בקריית מלאכי, המיועד לייצור אריזות לקונצרן הוריבין; חברה להובלות הוריבין־ביבר, שהשתלטה למעשה על קו באר־שבע—אילת.

בכפר ורבורג יש למישפחה שני משקים חקלאיים של 50 דונם כל אחד. מגדלים בהם פקאן, הדרים, הודים ובקר.

בפיסגת הקונצרן ניצבת חברת יריב, חברה למסחר והשקעות בע"מ. זוהי חברה פרטית שנרשמה במאי 1967. מניותיה מתחלקות כיום בין שני בני הוריבין הגדולים: יונתן (39), מנכ"ל החברה, ויאיר (34), העוזר לידו. יואב (25) מתרכז בפעילות במיפעל הפלסטיק ובבית־המטבחיים.

יריב להשקעות הקימה בבאר־שבע את הסופר־שוק, יחד עם אגודת הצרכנים. החברה רכשה מאות דונמים של קרקע בגדה המערבית, צפונית לנבי־סמואל, המיועדים לאגודה הרי ירושלים, בה רשומות כ־200 מישפחות המעוניינות להתיישב בשטחים הכבושים. הרכישה הפרטית נעשתה בדרך מתוחכמת, על פי זכויות אופציה שתהפוכנה לתקפות ברגע שיינתן אישור ממשלתי לבנייה באיזור.

יתכן שכאן חבויות כמה מן הסיבות שהפכו את הוריבין לנץ. כל הסדר בגדה שלא יכלול סיפוח, יפגע באינטרסים הכלכליים של מישפחה עתירת־נכסים זו. נסיגה משמעה חיסול עסקיו של הוריבין כרוכוש קרקעות גדול בגדה המערבית.

חברת יריב רכשה גם קרקעות לבנייה באיזור מודיעין, על קו הגבול הישן (הקו הירוק).

קונצרן הוריבין, באמצעות יריב, הינו בעל שתי חברות חקלאיות בחוץ־לארץ. האחת בפורטו־ריקו (כ־2,000 דונם) והשניה בקוסטה־ריקה (10,000 דונם). הבעלים של החוות הם מישפחת הוריבין, יזמים כאיתן ישראלי ושני חקלאים עלומי־שם מחדרה. בראיון עיתונאי הכחיש הוריבין שמועות, לפיהן יש למישפחתו חברות בוואדוץ. לחוות בדרום־אמריקה לא ייחס חשיבות רבה, אך הדגיש שכל העסקות שלהן רשומות באריך והכל נעשה בהיתר ובאופן רישמי. מקורות מישפחתיים טוענים, שייצוא ציוד ההשקיה מישראל לחוות אלה מוערך בכ־350 אלף דולר.

כשהיה שר־האוצר קיבל הוריבין החלטה שערורייתית מאין כמוה, ורק בעיקבות לחץ ציבורי, ירדה לעת עתה מן הפרק. חברת יריב, עם יזמים מארצות־הברית, הסכימה לבנות בארץ כ־500 דירות להשכרה תוך סיכון אפסי והעברת האחריות הכספית לכשלון אל המשלה. השר, שטען שאין זהות אינטרסים בינו ובין המיפעלים שבניו מנהלים, לא הרגיש שהפך את מישרדו לחצר מישפחתית.

חתולים מיילים

לזכי הטלוויזיה זוכרים את תשובותיו המגומגמות של הוריבין לשאלות מראייניו. הוא אינו דובר עברית כהלכה, והאנגלית שלו עילגת, למרות ששירת כחמש שנים בצבא הבריטי. הוא מתמחה בהפרחת סיסמות כמו „אין לי", או „שימרו על הלירה", ויש לו תשובות פשטניות, המורכבות ממישפט אחד או שניים, לבעיות מורכבות ביותר.

ידידי מספרים שהוא מאוהבי שירתו של נתן אלתרמן (אולי מפני שגם בן דודו מתהדר בנוצות אלה). אומרים שהוא אדם סימפטי, נוח לבריות ואיש מישפחה מובהק, אך הוא גם עקשן כפרד, מעין פלאח ערום. ההתנגחות החברמנית של הוריבין והסימפטיה שרוחשים לו החוסים בצילו נובעת, אולי, מאישיות חד־ממדית ורדודה, של אדם שאינו מתאמץ בחשיבה ואינו ניחן בכושר ניתוח מעמיק. לכל בעיה יש תשובה — והתשו־

(המשך בעמוד 79)

בוא לראות את המכוניות עם 6 שנות אחריות נגד חלודה

פיג'ו 104
בנפחי המנוע
954 סמ"ק
1124 סמ"ק
1219 סמ"ק
המחיר החל מ—
97,374 ש'
כולל מע"מ*

פיג'ו 305
בנפחי מנוע
1290 סמ"ק
1472 סמ"ק
המחיר החל מ—
133,047 ש'
כולל מע"מ*

פיג'ו 504
נפח מנוע
1796 סמ"ק
המחיר החל מ—
181,258 ש'
כולל מע"מ*

פיג'ו 505
בנפחי מנוע
1796 סמ"ק
1971 סמ"ק
המחיר החל מ—
209,536 ש'
כולל מע"מ*

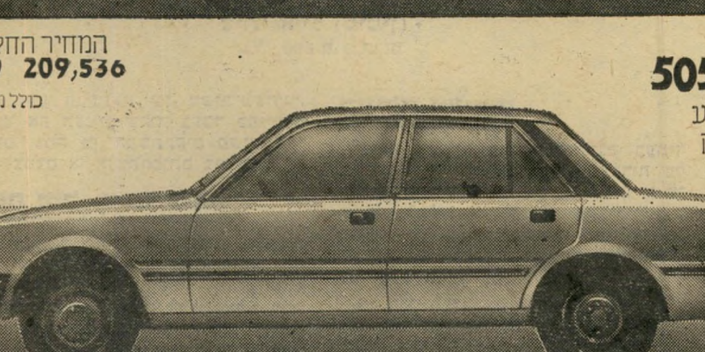

*המחיר נכון ליום: 24.5.81

האריות שבחבורה
PEUGEOT

המפיץ הבלעדי: דוד לובינסקי בע"מ, תל־אביב: רח' שונצינו 16, טל. 333214·6 ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888.
סוכנויות: ירושלים: מוסך גסנר, איזור התעשיה טל. 523221·2. חיפה: אוריאל כהן, רח' אלנבי 51, טל. 523363, 536822.
רכב הצפון בע"מ, שדרות בן גוריון (שד' הכרמל) 8, טל. 520461. נצרת: מישל וזוהיר סרוג'י, מרכז התעשיה החדש, טל. 71339 – 56860. חדרה: קל־נע שיווק רכב בע"מ, הרברט סמואל 25, טל. 31689. שכם: עומר כליפא, רח' פייסל, טל. 7894, רמאללה: מכון "אל מצרי" אל כירה, איזור התעשיה, טל. 3657. באר־שבע: מוסך אכספרד, איזור התעשיה טל. 78292, אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל. 33210. אשקלון: אלבי ושות' סוכנות לרכב פיג'ו, איזור התעשיה, טל. 051·25757. כפר־סבא: מוסך פוספלד, טל. 20161. נתניה: לוינקופף הרמן, רח' שוהם 4, טל. 37821; 35081.

מאחרי הקלעים

כל דיגלי הרשת

הקרב שבין מפיק מישדרי־הבוקר כל צבעי הרשת, **דויד מרגלית**, ובין מפיקי תוכנית־הצרכנות כולבוטק, ביגלל חקירה על המחירים של דגלי־הפלסטיק של יצרני־הדגלים עבור הקרן לביטחון ישראל טרם הגיע לקיצו.

אחרי שמישדר כולבוטק על נושא זה צונזר (העולם הזה 2281), הוחלט בצמרת רשות־השידור להגביר בעתיד את הפיקוח על הרדיו ועל מיבצעי־התרמה אחרים.

בשבוע שעבר כינס מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, פגישת־עבודה על נושא זה. נוכחו בה, בין השאר, **שלמה עבאדי**, סמנכ"ל הרשות, **חגי ברי־כוכבא**, משירותי פיר־סומת (שפ"ב), **רומיה אבישי** (מבקרת רשות־השידור), **נתן כהן** (היועץ המישפטי של הרשות). הפגישה התמקדה ב־שאלה: כיצד נוצר מצב שבו עסק עובד של רשות־השידור (הכוונה לדויד מרגלית) בקשירת עיסקה כספית וכלכלית עם גופים כלכליים פרטיים, ללא הרשאת הממונים עליו?

ראשי רשות־השידור הבהירו, בנוסח ש־אינו משתמע לשתי פנים, שמעל לכל צבעי הרשת לא יינפו עוד דגלים (ראה מיסגרת).

ה"פורום" הגוסס

הפגישות האחרונות של פורום החדשות, שהיה עד לפני חודשיים פורום איכותי שדן בבעיות עקרוניות של תיקשורת אלק־טרונית, נערכו בסימן של דעיכה וירידת מתח־ההתעניינות של המשתתפים בדיונים ובנושאיהם.

כמה ממשתתפי פורום החדשות הביעו את דעתם כי ירידת המתח בפגישות, והדי־שה המתמדת בפרטים בלתי־חשובים של לפיד חד־משמעית: „לא נמכור, לא נפרק הסידרה, או לעשות בה שימוש כלשהו, יהיה חייב להשתמש בכולה."

ציוני אייך (מימין) • בלי קטעים נבחרים

החלת חוק הבחירות על רשות־השידור, העלימו את העניין שהיה בעבר בפגישות בפורום. כמה מן המשתתפים פשוט התחילו לצמצם את השתתפותם בישיבות.

ציונות מול „עמוד האש"

כוונתם של ראשי ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית לעבד נוסחה מקוצרת ו„מותאמת" מהסידרה עמוד האש, בלא שני הפרקים בעלי הגוון הפלסטיני ומרכי־בים אחרים של הסידרה, נתקלה בחומת התנגדות עקרונית מצד הנהלת רשות־השי־דור, ובעיקר מצד המנכ"ל, **יוסף לפיד**.

על הצהרות של יו"ר ההנהלה הציונית, **אריה דולצין**, ושל מנהל מחלקת־ההסב־רה של הסוכנות, **אלי אייך**, בדבר כוונתם להפיק „קטעים נבחרים" של הסידרה, הגיב לפיד, במסיבה שנערכה במלון **המלך דויד** בירושלים לכבוד יוצרי הסידרה. „ה־סידרה עשתה בשנה האחרונה למען הציו־נות יותר מאשר ההסתדרות הציונית כו־את עמוד האש. מי שמעוניין לרכוש את לה..." בשיחה עם העולם הזה הבהיר

טירונות שידור

הביטוי „טירונות שידור" הפך באחרונה שגור בפי העורכים והמגישים של החד־שות בקול ישראל. הם קיבלו דפים משוכ־פלים של „אימונים בנוסח דיבור", ובהם 350 מישפטים שונים בעברית הדורשים תיקון, בהתאם לכללים שנקבעו בספר מדריך לשון לרדיו ולטלוויזיה.

המדריך, הנחשב משום מה כ„שולחן הערוך" הלשוני של רשות־השידור, חובר בידי **אבא בן־דויד**, אשר מונה מטעם האקדמיה ללשון העברית כשליחה ברשות־השידור. אלא שבלשנים רבים טוענים ב־שנים האחרונות שהעברית של בן־דויד שונה בכמה עקרונות־יסוד מהעברית ה־מקובלת על האקדמיה. על העורכים וה־מגישים ברדיו להחליט מהי העברית ה־מקובלת עליהם: זו של האקדמיה או זו של אבא בן־דויד.

רבדל: מינוי בטוח

לא נותר כימעט ספק לגבי מינויה ה־עתיד־לבוא של דוברת מישרד השיכון, **אריאלה רבדל**, אשת הימין הקיצוני, לתפקיד דוברת רשות־השידור, במיכרז ה־עומד להידון בשבוע הבא. הפעם זהו „מיכ־רז חיצוני" (אחרי שבמיכרז הפנימי, שבו השתתפו שניים מבין עובדי־הרשות, לא עמדו המועמדים בדרישות הוועדה.)

לעניין הרב של ראשי רשות השידור במינויה של רבדל למישרת הדוברת, גוס־פה תמיכה עזה מצד הכתב **מנשה רז**, שאמר למנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**: „אם לא יקבלו את רבדל בשל השקפותיה הפוליטיות, יהיה בזה טעם לפגם, כי מתוך ניסיוני ככתב, אני מודע למעלותיה כדוב־רת."

כמה מועמדים חיצוניים אחרים לתפקיד זה הסירו את מועמדותם, כאשר התברר להם שמינויה של רבדל הוא כימעט־ודאי.

רדיון

מילכוד תל־אביב

אחד הפרטים הסמויים ביותר במשבר העובר על הרדיו בחודשים האחרונים הוא הסיפור על כוונתה של ההנהלת־הרדיו ה־נוכחית להעביר את מרכז הכובד של קול ישראל מירושלים לתל־אביב. ההנהלה ניצלה את שביתת הטכנאים כדי לפתוח במערכות של שידור ברצף מאולפני־הרדיו בתל־אביב.

מנהל הרדיו, **גידעון לב־ארי**, הוא המנהל הראשון שצמח באגף התל־אביבי של הרדיו, ובמשך חלק ניכר מזמנו הוא יושב בתל־אביב. בניגוד לאנשי־מפתח אח־רים ברשות־השידור (כמו **טוביה סער**, מנהל חטיבת החדשות בטלוויזיה, העומד בימים אלה להעביר את מקום־מגוריו ל־ירושלים) ממשיך לב־ארי להתגורר בתל־אביב.

העתקת מרכז הכובד לתל־אביב היא אחת הסיבות העיקריות למאבק הטכנאים. גורם זה לא עלה כלל לדיון במיסגרת הישיבות המרתוניות, שבהם דנים הטכנאים עם הנה־לת רשות־השידור.

פסקול

המכה ה־81

במסיבה שנערכה במלון המלך דויד ל־יוצרי עמוד האש אמר **יוסף לפיד** ל־חוגגים: „אם הסיבה למסיבה זו היא פי־

מועמדת רבדל
מי מודע למעלותיה?

צוץ מלון המלך דויד בימי הבריטים, הרי שאני ממליץ לפוצץ עוד כמה בתי־מלון ב־עיר, למען סדרות־הטלוויזיה הבאות." ● בדיון על פתיחת מסע־התעמולה של ה־מיפלגות לקראת הבחירות, אמר **יאיר אלוני**: „מכת שידורי־הבחירות היא ה־מכה ה־81 שניחתה על הטלוויזיה."

„כלבוטק" תוקף את הרדיו

הרשו לי להגיב על הכתבה של יוסי יגאי על „מילחמת הרדיו בטלוויזיה" (העולם הזה 2281):

המקור לסיפור הלעיט אתכם בבליל של דמיונות מעוותים ואי־אמיתות חס־רות־בושה.

מה גורם לנושא־כלים מהרדיו לצאת ממלונתו ולשאוג כאילו היה כפיר אמיתי?

● הסיבה האמיתית היא בחיפוי על השערוריה שנחשפה מאחורי־הקלעים, כאשר התברר שגילגלו במיסגרת המיבצע מיליוני לירות ללא חוזה מסודר, שיקבע חד־משמעית לאן הולכים הכספים, ובאילו תנאים.

● בניצוחו החובבני של דויד מרגלית, עורך התוכנית כל צבעי הרשת ברדיו, התנהל מיבצע־הדגלים על בסיס „הבנות" בעל־פה, ושיגור מיכתבים חד־צדדיים.

● דויד מרגלית לא בדק לעומק את התחשיבים שהוצגו לפניו על־ידי יצרן־הדגלים, וקיבלם ללא־עוררין. 250 לירות להוצאות יצרן, ולא 150 לירות, ככתוב בכתבתכם.

● בתחקיר הוכיח כולבוטק חד־משמעית, שניתן לייצר את הדגלים ברבע מחיר. שאר ההפרש יכול היה להאדיר את קופת קרן ליב"י או, לחילופין, להוזיל את מחיר המוצר. אלא שמרגלית לא התעניין בתחשיבים ענייניים. המיבצע הציוני הקדוש היקנה פירסום לתוכניתו, ושירת במיקרה גם את כוהנה הראשי.

● כדי להוכיח עד כמה לא־רלוונטית האמת במילחמה על הוצאת עצמו מן הבוץ, מן הראוי להביא את הסיפור הבא:

במיסגרת הדיון באולפן שלף מרגלית בתנועת־ניצחון מיכתב, המוכיח כי יצרן מסויים הציע לו מחיר מסויים, ובכתבת כולבוטק נקב מחיר אחר.

עוד בטרם מחק מרגלית את חיוך־הניצחון, נשחט השפן שלו על־ידי מידע מעודכן שסיפקתי לו בו במקום, ואשר לא היה ידוע כלל לאיש־הרדיו.

מרגלית נותר חסר מענה וחסר כל נימוק הגיוני.

למזלו הוספסקה ההקלטה.

משחודשה, שלף מרגלית בעוזת־מצח שוב את השפן המת!

שלוש פעמים חזר על התרגיל המגוחך, תוך התעלמות מן האמת, שנודעה לו דקות ספורות קודם לכן!

● במהלך התוכנית שיבח נציג קרן ליב"י, שהוא דוקטור למינהל־עסקים, את תחקיר כולבוטק, כעבודה יסודית, מעמיקה, וללא רבב.

התחקיר, שיכול היה להתפרש כהצגת דויד מרגלית ערום ועריה, מבחינת התנ־הגותו כאיש־ציבור, לא שודר, כדי להציל את מרגלית עצמו מבזיון זה.

ירון קימור, „כלבוטק", ירושלים

כולבוטקאי קימור
הוצאה עצמית מן הבוץ

הפקות מינימום

שואה כלכלית עומדת להתרגש בעתיד הקרוב על מחלקת המישדרים בעברית של הטלוויזיה הישראלית. הסיבה העיקרית ל־שואה כלכלית זו: קביעת תקציב־הפקות מוגבל, העלול למנוע בעד המחלקה מ־להפיק את הפקות־המינימום המקוריות, כפי שנעשה עד כה.

על הכוונה לצמצם את המעט שיש העי־רה מנהלת המחלקה, **אסתר סופר**: „הכל התייקר בטלוויזיה. גם תקציבים, שעלו באופן פרופורציונאלי, נשחקו. אחרי שנים של זחילת שכר האמנים והמשתת־פים, הקטינו התוספות העצומות את יכולת־ההזמנה של התחנה. אין לדעת מה תהיה התוצאה הסופית של שחיקה זו."

עצור את הזמנת הסרטים אצל חברות־הסרטים הפרטיות, למוטט חלק מהן, וליצור הקטנת התקציבים הקפאתם עלולות ל־אבטלה גלוייה של בעלי־מיקצוע בענף.

• עם עמוס עירן.

מנן מיליונר - מרגישים מיד...

האפטר - שיעיב המבדיל אותך מאחרים.

אי אפשר לטעות בניחוח הגברי, השונה.

מנן מליונר

רק נכנסת - מרגישים מיד.

גם באריזת שי מיוחדת
הכוללת דיאודורנט ואפטר-שייב.

טוב יותר ממיליון מתנות.

MENNEN MILLIONAIRE
AFTERSHAVE
3.5 FLUID OUNCES (10)

MENNEN MILLIONAIRE®
AFTER SHAVE
3.5 FLUID OUNCES (104 ML)

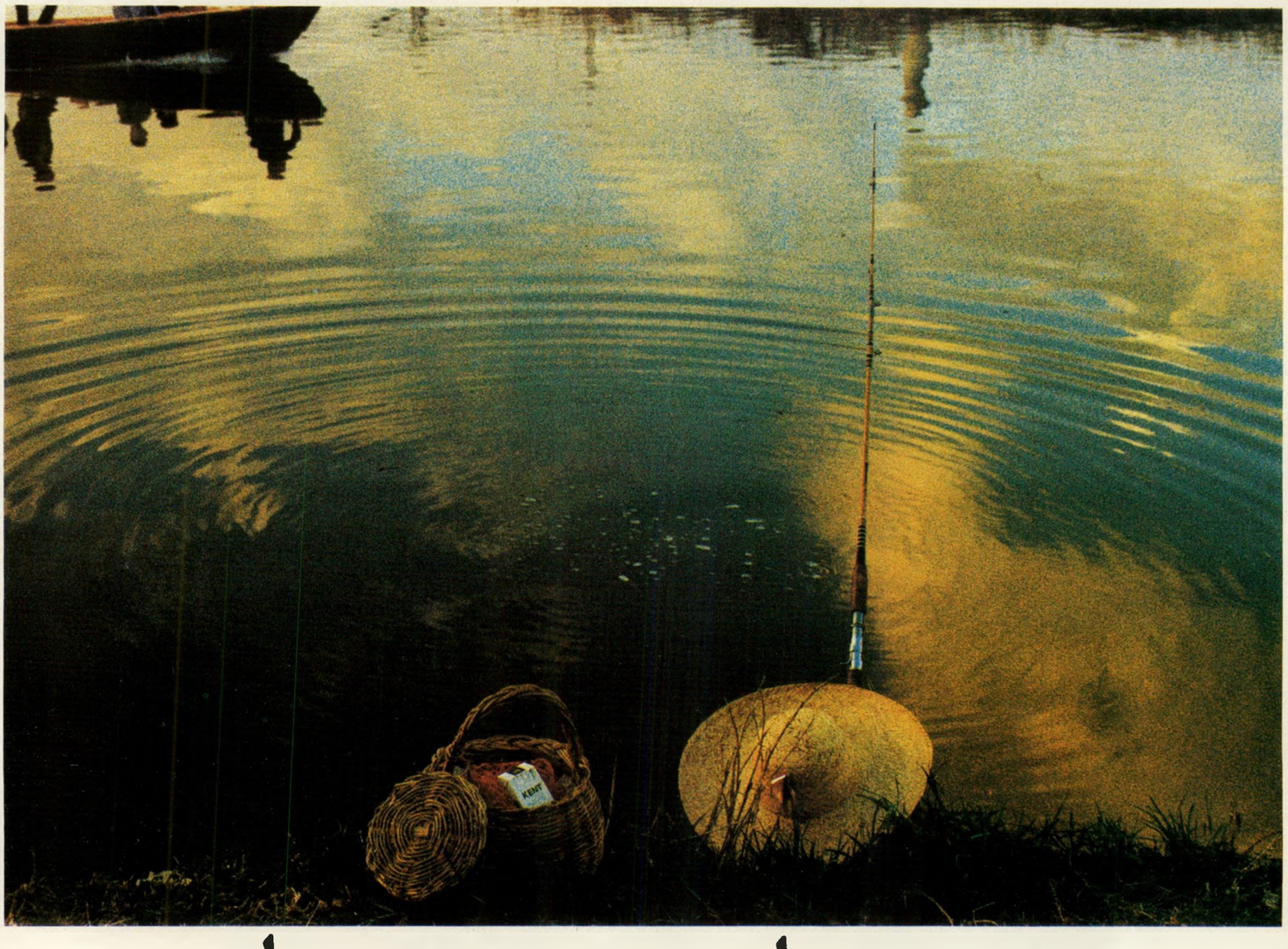

מפעם לפעם מגיע לי...

KENT
שווה כל מחיר.

מפעם לפעם אני מרשה לעצמי
משהו מיוחד. כמו קנט למשל.
אני מדליק לי קנט ונהנה מהשילוב
הנפלא של רעננות וטעם עדין, נקי ורך.
הטעם המיוחד של תערובת הטבק
האמריקאית ופילטר המיקרונייט
המפורסם. קנט.
מפעם לפעם מגיע לי.

משרד הבריאות מזהיר:

■"גאל מלך השלגונים■

(המשך מעמוד 75)

בה תמיד ברורה, קצרה ולא מורכבת. כל דבר הוא או שחור או לבן, בלי גוני־ביניים.

מה יש לו לומר על ממדי האבטלה? „עדיין לא נהרגים מזה". ומה על המוראל הלאומי? „אפשר להראות חממה הרוסה וחתולים מיללים, אבל אי אפשר להראות חממות משגשגות ולולים מפוארים ובתי־חולים מודרניים."

בראיון עיתונאי נשאל הורביץ שאלה מורכבת: „הזכרת את מילחמת יום־הכיפורים. דווקא דיווח לא אמיתי, לפחות בהתחלת המילחמה, הוא שגרם לדמורא־ליזציה בציבור. איפה האיזון, לדעתך, בין מוראל לאומי לדיווח אמת, לחופש ביטוי?" והוא השיב: „אני מסכים שזו שאלה..." ואחר כך המשיך שלא לעניין.

דעתו על ערוץ טלוויזיה שני: „מה שמדאיג אותי זה ערוץ א'... אני מעז לומר שהקולגות שלך בטלוויזיה אינם מבטאים את רצונו של רוב הציבור." ביטויים שאין להם הסבר. הורביץ מדבר על „מלכתיות", יותר משלושים שנה אחרי קום המדינה ומיטוד מוסדותיה הרשמיים. מה הוא מתכוון כשהוא מברבר על „ממלכתיות"?

הרבה רעש וצעקות

אמרים על הורביץ שהוא פרגמיסט, להבדיל מאיש בעל אידיאולוגיה. ואכן, מי שמתבונן בהורביץ כאיש־ציבור מגלה הר־בה רעש, צעקות, אימומים, פלי־טות־פה, שליפות מהמותן וסמם־נים של הרבה עשייה שמאחריה אין אפילו אפס קצהו של קו מחשבתי מקשר. אידיאולוגיה פרג־מטיסטית שכזו היא כיסוי לניוון אינטלקטואלי. לזכותו של הורביץ ייאמר, שאינו שונה מעוד כמה פרגמניסטים שכאלה, שנמצאים בראשות תנועת העבודה ורשימת תל"ם.

הורביץ מדבר על העם, וכל גוף פוליטי שאליו היה קשור נשא את המילים „עם" או „ממלכתיות" כחלק משמו. תפיסתו את החברה היא סטטית, להוציא, כמובן, את הדינמיות של המתעשרים. העם הוא יחידה אחת שבראשה ניצבים המצליחנים, אך תופעה זו אינה מעוררת קונפליקטים. אין מעמ־דות. ישנה הרמוניה.

הורביץ מגדיר עצמו כחסיד ארץ־ישראל השלמה. לגביו אפשר לומר בוודאות, שזו ארץ־ישראל השלמה והמשתלמת, והוא, כבעל קרקעות בגדה, אינו יכול לפגוע בנכסי מישפחתו ולהציע פיתרון אחר, מילבד סיפוח בשטחים ה־כבושים. לכן קשה להבין כיצד יכול מתנגד מושבע של הסכמי קמפ־דייוויד, שכללו בתוכם את רעיון האוטונומיה, להצטרף לר־שימה שבראשה עומד דיין, מי שמציע לא סתם אוטונומיה, כי אם חד־צדדית ומיידית.

יתכן שהמושבניק העקשן לא הבחין בסתירה. יתכן שבסתר ליבו הוא מאמין שדיין לא מתכוון בר־צינות לאוטונומיה חד־צדדית. יתכן אפילו שדיין רמז לו על כך. אך כל זה אינו משנה ואינו מפריע לו. כשמדובר על „מס־לכתיות", „עשייה", „הצלת המ־דינה" ו„הבראת המשק", התאים האפורים שבמוח מתייבשים ו־הורביץ אינו מבחין בסתירות ה־גובעות ממעשיו.

הורביץ נוהג לחלק לידידיו ול־שותפיו הפוליטיים שלגוני גלידה מתוצרת מיפעליו. עוד מעשה חביב שנועד לפייס יריבים ולטייח מריבות. השלגון אמנם נמס במ־הירות, אך בכל זאת עומדת ה־שאלה בעינה: מי נמס יותר מהר — השלגונים מעשה ידי הורביץ או התיאוריות הכלכליות־פוליטיות שהוא מייצר במוחו.

יעקב שרת / איש ממאדים
שלובי זרוע

אחד מזיכרונות הילדות שלי בירושלים, שהיתה מחוברת לה יחדיו כעיר יהודית־ערבת בימי השילטון הבריטי, זיכרון מלווה תחושות מסויימות של תימהון ורימוזי מיסתורין, היה דרכם של זוגות ערביים בוגרים, על טהרת הזכרות, להלך ברחובות העיר — לאור היום! — שלובי זרוע. אצלנו, היהודים, הזרוע אינה אלא מכשיר לחיטוט באף; בתרבות הערבית יש לה, כמדומה, שימושים משוכללים הרבה יותר.

זוגות יהודים, לעולם בהרכב דו־מיני, מעולם לא נהגו ליצור מגע גופני שכזה, בהעדיפם ללכת שלובי זרוע. עם עם ואורחותיו. אלא שבשעה שאופן שילוב הזרועות אין בו לרמז על מערכת היחסים שבין בעליהן, לא אחת אופן שילוב הזרועות — לאור היום! — מעיד מי מבני הזוג דומיננטי יותר ומי כינור שני; מי מחזיק בזרועו את זרוע זולתו ומי ניתלה בזרועו על הזרוע האחרת.

לאן ההקדמה המשכילית הזאת מוליכה אותנו אם לא לפסוק רב־משמעות, שעניינו שילוב זרועות ברמה בינלאומית? הנה הוא: „בגין — בחר בדרך השניה: לצעוד עם ארצות־הברית שלובי־זרוע לאור היום." המנסח הוא עיתונאי ירושלמי עתיר־יוקרה, שאפילו ברז דולף במיטבח ביתו מזרים מידע הישר מלישכת ראש־הממשלה, הלא הוא יוסף חריף. ואיך הגיע עיני לאותו שילוב זרועות לאור היום, אם לא הודות לאחד מידידי האמיתיים היחידים, ניחשתם — רוני רגו! שבשיחתנו הטלפונית האחרונה, הפעם ביוזמתי, כאשר ביקשתי ממנו להבהיר לי את המצב שמשום מה נראה לי אפוף ערפילים, אם לא עננים, אמר לי: „קובי יקירי, חבל על דמי השחיה. הכל כתוב אצל חריף ברשימתו המיודעת. לעואזל! היש משהו שהאיש הזה אינו יודע? קח את „מעריב" מה־18 במאי."

אם ידיד אמיתי כמו רגו מייעץ, או אומר לך מה לעשות, מה כבר נשאר לעשות אם לא לעשות את זה? הרפיתי איפוא לרגע מהגה הטוסט, משכתי ידי מהדק התותח ואת רגלי ממיצערת הטנק, וישבתי רגע קט לנוח עם עיתון ועם זהב תפוח. אכן, דברים כמתלמים! וביחוד — „שלובי זרוע לאור היום!" ומה גם כלל וכלל לא שילוב זרועות שיוויוני, אלא בפירוש ביוזמת זרוע אחת — זו של בגין, כמובן. הישג בינלאומי? מה השאלה! אנחנו על המפה הבינלאומית!

אכן, ראוי לו, לעם ישראל, לצאת שלוב־זרוע לאור היום ולהריע ברחובה של עיר להישג העצום הזה של ממשלת בגין. ואומנם, — מוסיף מיודענו יוסף חריף — „זה אולי אחד ההישגים המרשימים ביותר של הדיפלומטיה הישראלית במשבר הטילים בלבנון."

אתם שפים ומשפשפים עיניכם? קטני־אמנה שכמותכם! התוודו, הכו על חטא, העידו כי כבר נעלתם נעליים צבאיות, כבר כתבתם „מי יודע אם עד ששורות אלה יראו אור לא תפרוץ מילחמה," כבר הייתם פה לדאגנות אימהית מכרסמת מוראל ומרגינה צר ואויב. לא דובים ולא זבובים — מצבנו מעולם לא היה טוב יותר! הנה, משתלהב חריף: „הבעיה שעמדה לפני הממשלה לא היתה איך לשים קץ ליוזמה הסורית ולהשמיד את הטילים. זאת יכלה להשיג על נקלה." „להשמיד?! „על נקלה?!" — ואתם כבר התפלפלתם „מה יהיה?" בהתפזר העננים, מה אם תחת הטילים המושמדים ינוייעו אחרים תחתם, שלא לדבר על היגבים אחרים. שיהיה ברור: „להשמיד!" „על נקלה!"

אבל לא הטילים עיקר, כשם שלא הנוצרים המונחים מרחוק בזחלה, או הישראלים ביירוט המסוקים הסוריים הם שפטרו מדון. תמימים שכמותכם! הנה, מה אמר ראש־הממשלה לאור היום על השתלשלות המשבר והאשמים העיקריים בו, לפי חריף: „הבעיה היא בינלאומית: מוסקווה רצתה, ככל המשוער, להיווכח אם הנשיא החדש רגן מוכן להתנגד בפועל לחדירת הסובייטים, ועל כן טיפחה את המשבר בלבנון בין סוריה וישראל."

לא פחות ולא יותר. ובמצב זה מה נותר לאסטרטג הבינ־לאומי, הבוחר ברוב תבונה „לצעוד עם ארצות־הברית שלובי זרוע לאור היום" — לא כפילגש מוחזקת, חלילה, שמי יודע איזה יחסים מוזרים יש לה עם הצד שכנגד לאור הלילה, אלא כשותף הבכיר, היוזם שילוב זרועות בינלאומי — אם לא לגחור על מפת האיזור ולהסביר לנציגו החביב של משולב־הזרוע שמעבר־לים מה הולך פה ביבשה ובים: „השבוע — כך חריף — נראו בגין וחביב, שליחו המיוחד של הנשיא רגן, רוכנים על מפת הים התיכון ובוחנים את המשמעות שיכולה להיות להתקרבותה של נושאת המסוקים, מוסקבה, לחופי לבנון."

רבנו שני הדגולים הללו, התבוננו, דיסקסו וניתחו. והתוצאה? „בגין הסכים להאריך את מועד מיצוי המהלכים הדיפלומטיים בלא להגבילו — ונושאות־המטוסים האמריקניות, אינדפנדנס ו,פורסטול' (אגב, פורסטול היה שר־החוץ האמריקאי שנהרג בקופצו מחלון מישרדו, כאשר התחוור לו בעליל שהרוסים כבר באים. הרוסים לא באו, אבל הוא את תפקידו סיים) הוחשו ללא דיחוי לזירת העימות." (ההערה הניבזית בסוגריים היא שלי, לא של חריף). „עתה — מוסיף יוסף חריף — שוב אין ישראל בודדה."

וזה העיקר. „התייצבותה של ארצות־הברית לעימות־בוחן זה בזירה שנבחרה על־ידי ברית־המועצות עשויה לשכנע את מעצבי המדיניות בקרמל, שלא כדאי להמר עד הסוף, ולחפש זירה אחרת ומועד אחר למיבחן מגמותיו של הנשיא רגן."

נותר רק פרט קטן אחד, שולי שבשולי, שאינו ראוי לאיזכור כמעט: הטילים הסוריים. באמת, בעצמי איני יודע אם איזה טעם יש לדבר עליו בכלל, ובמקום זה בפרט. גם יוסף חריף אינו מייחס לו חשיבות יתרה על רקע ההישגים הבינלאומיים האחרונים של הדיפלומטיה הישראלית לאור היום. הנה, ככה הוא כותב על הטילים הזוטיים הללו: „העובדה שאסד עד כה לא גילה כל סימני ויתור, ככלות הכל, היא כשלעצמה אינה צריכה לייאש."

סליחה, מישהו התחיל להתייאש פה? איפה! הקרמל אך זה הובס על־ידי האדמירל מנחם ב. אינדפנדנס וסגנו פיליפ ח. פורסטול, וכולנו צועדים שלובי־זרוע לאור היום עם רגן. אוי, רגן, אבל מה פתאום אתה מחזיק כל כך חזק! איזה מין שילוב זה? אוי, אתה מכופף לנו את היד אחורנית! ולאן אתה גורר אותנו, מה זה, אנחנו שלובי־זרוע או שבויי־זרוע? ועוד עם סעודיה מאחורי הגב? בחיי, רגן, מזל שיוסף חריף גילה כי אנו שלובי זרוע, אחרת היינו מסוגלים לחשוב, שאתה הולך לאנוס אותנו — לאור היום!

ובראש כולם צועד

„האם מה שקורה בלבנון מחייב יציאה למילחמה? קשה לומר, כן', לא' — זה הרבה יותר קל. אבל התשובה היא בכל זאת — כן'."

המרכאות הכפולות מעידות, כי פסוק החלטי זה אינו בדוי מלבי. תיכף ומייד יתחוור לכם היכן חשפתיו. העיקר הוא לעשות לו פירסומת מספקת, מפני שאם מישהו עדיין מתלבט אם כדאי לנו או לא כדאי לצאת למילחמה בסוריה, האויב הנורא ביותר הממומן על־ידי האויב המושחת ביותר, ועדיין לא השתכנע כי יש להניע את צה"ל מייד, בהשפעת מאמרי ישראל אלדד ב„הארץ", אולי המילים הפשוטות הללו יפעלו עליו בכיוון הדמשקאי־ריאדי־בגדאדי הנכון. אהיה מאושר, אם הודות ל„כל המביא דבר בשם אומרו" וכו', יהיו מספיק ישראלים שיעוטו על היציר שממנה צייטטתי את הפסוק הנ"ל, וישלימו את השכלתם בכיוון הנכון, ככלות הכל, בעל הפסוק הנ"ל מרמז שם איך המילחמה המומלצת שלו „תחזק אותנו, למה ואיך, זה' ישפר את מעמדנו בעולם, למה ואיך, זה' יוביל לחוזי שלום עם שאר מדינות ערב — בלי התנאים המשפילים שליוו את הסכם השלום עם מצריים."

זה יהיה פשע להחמיץ סיכוי להשיג קונסנסוס ישראלי סביב הבטחה כבירה שכזאת. מי מאיתנו אינו יודע, שבכוח קונסנסוס אפשר להפוך עולם ומלואו, אם רק לא יהיו עננים? היש אי־שם כוח אנטי־קונסנסוס־ישראלי, שימנע את צה"ל מעריכת מיצעד נצחון סופי בבגדאד — אחרי הסידרה בבירות, דמשק וריאד?

ומי יקבל את המיצעד ההיסטורי הזה שם, על נהרות בבל, אם לא מפקד מיבצע „אצבעוני", רב־שפד מאיר עוזיאל, ובידו סיכה חדה, נעוצה במדור „שיפודים" המעריבי מ־22.5.81?

אז להתראות על־יד הדקל, המיתמר בין נהר פרת ונהר חידקל. להביא צידניות, קלפים, רדיו טרנסיסטור ותנ"ך. ההסעה חינם. מתכנסים באריאל.

השש־בשאים

גם אם אתאמץ אתקשה להתמודד עם כתב צבאי מנוסה כיעקב ארז, בעל קשרים במרומי צה"ל, לרבות „מומחים" ו„גורמים הבוחנים את המצב בלבנון ויודעים לנתח את מגמותיו של הנשיא הסורי", שעה שהוא כותב דברים כגון: „ישראל שיחקה לידיו של אסד", או „האויב הנצחי — ישראל — גרם כמו בעבר להתלכדות המדינות הערביות", או „אסד יצא מן הבדידות" (מי לא יצא?), או הנשיא הסורי אינו פועל בספונטניות" (מי כן?), או „צעדי אסד מבוקרים וזהירים" (של מי לא?), או „אין לכחד כי אצלנו („אצלנו", מסתמא, זה „הגורמים הבוחנים את המצב בלבנון ויודעים לנתח את מגמותיו של הנשיא הסורי") לא ראו כך את פני הדברים. האם היתה הערכה לקויה, או אולי קוצר ראיה?"

ובכן, לא אתמודד, ובוודאי שלא אשלוף לצורך זה מן השרוול כתב מדיני מנוסה כאילן כפיר, שקבע באותו שבוע, ימים ספורים לפני עמיתו, ככל הנראה בהסתמכו גם הוא על מיני „מומחים" ו„גורמים הבוחנים את המצב", כי אותו אסד אינו אלא „שחקן פוקר" המהמר על כל הבנק הסורי.

אבל אני אביע דעתי הצנועה, כי אין צורך להגזים ולצייר את אסד כגאון הדור, המקדיש „זמן רב למחשבות ולהערכות" עד ש„כל צעדיו האחרונים הוכיחו כי מאחורי ההידרדרות עמדה תוכנית פעולה נרחבת ומגובשת, שבה צפה מהלכים רבים קדימה." לא, אין צורך להגזים, ומה גם שיש ויש „מומחים" ו„גורמים", אולי לאו־דווקא במרכאות, המתעקשים לטעון שמאחורי החידר־דרות הנ"ל — בלבנון — עמדו לא פחות ולא יותר קברניטי ישראל. כאשר אתה שוכב נים־ולא־נים תחת עץ ובא ברנש ומטפס עליו ומנענע אותו ומוריד עליך מטר פירות, אולי אתה חכם גדול, אבל גם בלי חוכמתך הכבירה לא תצא רעב.

את מה שקרה בלבנון — כמובן, על רקע המציאות האמיתית, לא זו של בגין־שמיר־איתן־שגיא, אלא זו של הפרופ' המזרחן יהושע פורת ודומיו, שפשוט מצטיינים בגישה מדעית לבעיות המזרח התיכון, שלדעתי היא הרבה יותר פטריוטית מהגישה הצבאית, הדינוזאורית, גישה המכירה בחולשה הבסיסית־מהותית של ה־מארונים הנובעת מגורם נשכח בישראל, הקרוי בשפת החכמים „דמוגרפיה" (המבקש להעמיק, ילך אצל „שלושה צדדים למשבר" מאת יהושע פורת, „הארץ" 21.5.81 ויבוא על שכרו) — אפשר להסביר בפשטות יתרה: בגין, אשר זה לא מכבר הכריז בפומבי כי „לנו יש שכל", משחק שש־בש עם רפול, שמעולם לא התקבל למחלקת השכל הבינלאומי, ומן הצד עומד ומדרבן אותם חרש־עיוור בדמות ראש אמ"ן, שבמיקרה הטוב ביותר ראוי לו לעשות שטיפת־אוזניים ולהחליף משקפיים.

במצב זה אין צורך לקשור לאסד כתר רב־אמן שחמטאי. כל שחקן דמקה יספיק.

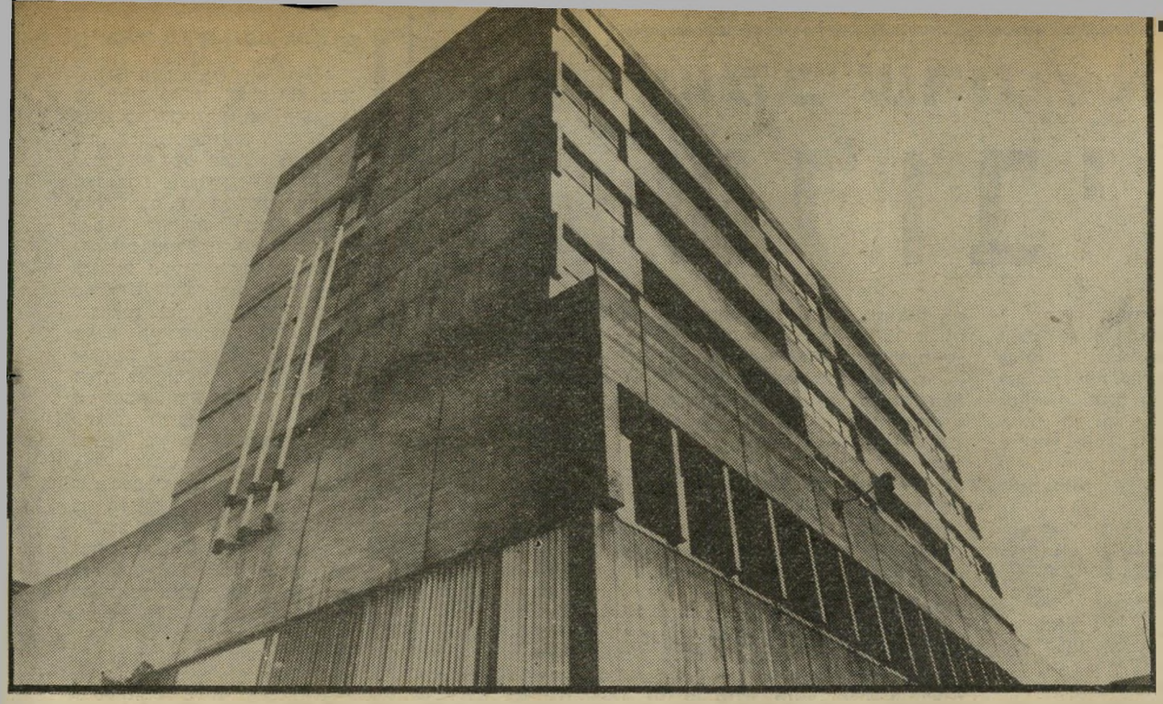

בית־המישפט האזרחי נתון בהתחרות סמוייה עם בית־הדין

שהם מקופחים במישפטי־מזונות אצל השופטים האזרחיים - גל־המחאה

האם הגברים מוכים?

„ה היום הראשון שלי היה בבית־המישפט," מספר נוח. „ראיתי שנעשה בו אי־צדק. השופט עצמו משתתף במישחק הזה, לוחץ על הבעל ועושה לו בעיות בדרך לגירושין. הוא שיעבד אותו ל־18 שנים של תשלום מזונות." בעל הדברים, נוח, הוא אקדמאי בן 42, גרוש, המעדיף שלא להזדהות בשמו המלא. שמא „יתלבשו" עליו במקום עבודתו, וגרושתו תמצא, לדבריו, עוד תירוץ להציק לו.

הוא מרכז את האגודה לגברים גרושים, השבה ומתארגנת עתה כדי להתריע על חוסר האיזון השורר, לדברי הגרושים, במערכת השיפוט הישראלית. גברים רבים סבורים, כי מצב זה מטה את הכף לטובת האשה בעת ניהולם של מישפטי הגירושין.

טוען נוח, בשם כל האגודה: „הנשים נלחמו על שיוויון זכויות והשיגו עודף של זכויות. אין לנו שום דבר נגד נשים כנשים. להיפך. אבל אנו דורשים איזון גם בזכויות וגם בחובות. ברגע שהמצב ייתאזן, לא יהיה מקום לאגודה." אנשי האגודה רואים אפילו אפשרות של שיתוף פעולה בין אגודות נשים ואגודות גברים — למען שיוויון כללי לאזרחים/ות בלי שום קשר למין.

נוח, שהוא ציוני לפי חינוכו והשקפותיו, התחיל לפקפק, מאז גירושיו, אם להמשיך לחיות בארץ או לרדת ממנה. הוא נתקל בהרבה אי־צדק ושחיתות סביבו, אך לא אלה שברו את רוחו. אבל את „אי־הצדק שבבתי־המישפט," את זה אין הוא מוכן לסבול. הפעם הראשונה שהוא מרגיש כי הוא אזרח סוג ב', לפתע פתאום נעלמו כל הזכויות שלו. רק חובות נותרו לו, ועוד ל־18 שנה.

רכושו נלקח ממנו, לטובת אשתו. נקבעו לו דמי מזונות בסכום כזה, שאין לו צ'אנס לשקם עצמו מחדש. ניטלה ממנו האפשרות לגדל את ילדיו, וכימעט שנאסר עליו גם לראותם.

נוח מצא הרבה שותפים לאותה צרה, וביחד החליטו להקים גוף כדי לשנות את מצב העניינים בחיי היום־יום ולפקוח את עיני הציבור.

שוט על ראש הגבר

„ד ה היה לפני שנה וחצי. נושא הירידה עלה אז לכותרות מדי יום. אנשי־ציבור נכנסו לתמונה, לאחר שהתברר להם, ב־מיסגרת פעולתם למען מניעת הירידה, שהרבה גרושים ישראלים עזבו את הארץ ממורמרים, כשבליבם טענות וטרוניות נגד נוהגי המישפט בדיני גירושין.

הגרושים טוענים: „יש כאן מישחק. לתהליך הגירושין יש נוסחה קבועה מבחי־נתה של האשה, וכשהיא פונה לעורך־דין שמתדרך אותה, יש לה זכויות מראש.

„מספיק שהיא תטען שהבעל אלים, כדי שהוא יעוף מהדירה. זה מתבצע באורח אוטומטי, כימעט קבוע. לא צריך עדים. רק טענה של האשה. ורצוי, כמובן, אישור רפואי, שאותו לא קשה להשיג. ברגע שהבעל נזרק מהבית, מייד מעקלים את רכושו, את חשבונות הבנק ואת המשכורת, והוא מקבל צו־איסור יציאה מהארץ. במצב כזה, כשהגבר בגיל מתקדם, וכשאין לו דירה ואין לו כסף לשכור עורך־דין, הוא מאבד את מקום העבודה וסופג בושות. גם אם שוכר לו הגבר עורך־דין ממולח, שמצליח לעשות משהו בעבורו, גם אז הוא מתנצל בפניו: ‚תגיד תודה שיצאת ככה, זה יכול היה להיות הרבה יותר גרוע.'"

„הנשים נלחמו על שיוויון־זכויות והשיגו עודף של זכויות - אנו דורשים איזון"

אומר נוח: „האשה יורשת את הבעל באמצעות הגירושין. למשל, סעיף דמי המזונות הפך לשוט אצל השופטים. כדי לאלץ את הבעל לתת גט לאשתו, נקבעים לו דמי מזונות זמניים גבוהים מאוד."

עורך־הדין מנשה בר־שילטון, המתמחה בדיני אישות, מסביר כי „זוהי התפתחות היסטורית של תקדימים, משום שבדת היהודית יש דווקא אסימטריה — לטובת הבעל. הרבה גברים ניצלו את המצב וסחטו את האשה ונישלו אותה מכל רכושה. ראה בית־המישפט שהאשה נחותה, התחיל לבוא לקראתה, בעיקר בהענקת דמי מזונות ללא שום פרופורציה, בעיקר לפי התרשמותו של השופט."

„שום חתיכה לא תפצה אותי"

„ג בר גרוש הוא גבר גרדף," אמר נוח. „אם יש לו משבר בעסקים, ואינו יכול לשלם מזונות, יש עליו צו־מאסר אוטומטי. אם לגבר נשוי יש משבר, אז כל המישפחה סובלת. אך כשהמדובר בגרוש, זה לא מעניין אף אחד. השופט לא בודק את גובה החוב, ואפילו לא רואה את הבעל. הצו מתבצע לבקשת האשה.

„חוב דמי המזונות לא נמחק בעת ה־מאסר, והוא מצטבר — עם ריבית. אם מתחילים עם זה, לא גומרים. יוצאים מהמאסר, שהוא לתקופה של 21 יום, וחוזרים חלילה. יש אנשים שעברו עונשים כאלה ולא צפו אותם מראש. כמה מהם ממש התחילו לגלות סימני שיגעון. יש כאלו שנכנסו להלם ולא יצאו ממנו. היה מיקרה של שוטר, שהתבצר בדירה וירה מתוך טירוף, בגלל אותה סיבה. העיתונים היומיים מלאים סיפורים על התנהגות בעלים שחוק הגירושין היכה בהם. היו אחדים שהתדרדרו עד כדי כך, שהפכו חולי־רוח מאושפזים.

„גבר שאינו משלם דמי־מזונות נאסר ל־21 יום בכל חודש"

„נשים מנצלות את העובדה שהציבור רואה בהן יצור חלש. פעם זה היה כך. היום השיגה האשה הרבה יותר ממה שהיה לה, אבל היא לא מוכנה לוותר. לפתע מוצא עצמו הגבר חסר אונים נגדה. אפילו בחיי היום־יום מתייחסים לאשה גרושה בצורה אחרת מאשר לגבר גרוש."

מספר יוחאי, פעיל באגודת הגרושים: „אפילו חברים שלנו לא היו אובייקטיביים אחרי הגט. היא קיבלה סימפטיה והרבה השתתפות בצער, ואלי התייחסו בקלילות. חושבים שהנה אני גרוש, ויש לי מאה חתיכות. שום חתיכה לא מפצה אותי על אובדן ילדי ורכושי, ועל החובות הרבים שנותרו לי. על סמך זה מעניש אותי מראש. אפילו השופט אמר לי: ‚תשמע, הסיכויים שלך טובים יותר, היא נשארת עם הילדים ואתה חופשי.' לא מבינים שזה עונש בפני עצמו, להשאיר אותי ללא ילדי.

„אשה יכולה לבוא ולקטר כמה רע לה, אך אם הגבר מתנהג כך, מתייחסים אליו בחוסר הערכה"

„אשה יכולה לבוא ולקטר כמה רע לה וכמה רעים אליה, אך אם גבר מתנהג בצורה דומה, מתייחסים אליו בחוסר הערכה מוחלט".

עורכי־דין מודים, שהם מעדיפים לטפל בתיק של אשה בהליכי גירושין, „משום שהיא זוכה, ואז זה הרבה יותר נוח, ואני יוצא גיבור."

קשה יותר, לדבריהם, לייצג גבר, כי מצבו של הגבר יותר קשה והוא מעורר פחות אמון.

מעון לגברים מוכים

א ומר עורך־הדין בר־שילטון: „ה־שופט נוטה יותר להאמין לאשה, בגלל אותו מיעוט של גברים משתוללים ומכים. בפסקי־דין שלהם מצדיקים השופטים מפר־

יש שופטים הרצויים יותר לבעלים ויש כאלה הרצויים לנשים מתגרשות. לשם כך נוקטים עורכי־הדין בשיטות שונות כדי להגיע לשופט זה או אחר. אחת הדרכים היא להשתמש בשם מישפחה קודם. כיוון שהשופטים נקבעים לפי האות הראשונה של שם המישפחה של התובע.

מסביר עורך־הדין יעקוב סידי: „מחצית מהזוגות בארץ גומרים בהסכם גירושין מראש, דהיינו בדרכי־נועם. אלה לא זקוקים לבתי־מישפט. השופטים ערים לעובדה שלבתי־המישפט מגיעים רק אותם שאומנם מתכוונים להתגרש אבל שלא הגיעו לפשרה ביניהם, בעיקר בכל נושאי הרכוש. זוגות כאלה גוררים לפעמים מישפטים על פני שנים, ולפעמים עשרות שנים. זהו נטל עצום על בית־המישפט, כי כל פעולה שנעשית בין בני הזוג גוררת ישיבה נוספת של בית־המישפט. השופט אלישע שינבוים איתר את הבעיה. הוא מצא שהשיטה של ההלכה, שגט יכול להתבצע רק בהסכמה הדדית, אינה עוזרת לבית־המישפט לגמור עם המריבות בין בני הזוג ולהביא אותם לגירושין. תמיד מתעקש אחד הצדדים ומסרב לתת את הגט. בדרך כלל אותו צד הוא זה שמעוניין בסחיטה, לרוב כספית. לשופט היה חוש לאתר את בן הזוג הסרבן, ואותו היה מכה בכיסו, ללא אבחנה אם זה גבר או אשה. בדרך כלל זה היה הצעד שהביא לסיום ההליכים.

הרבני - בעוד שהרבנים מקפחים את הנשים, מאמינים גברים רבים הגבר', שהתחיל לפני שנתיים באמריקה, מתחיל להתפשט גם בישראל

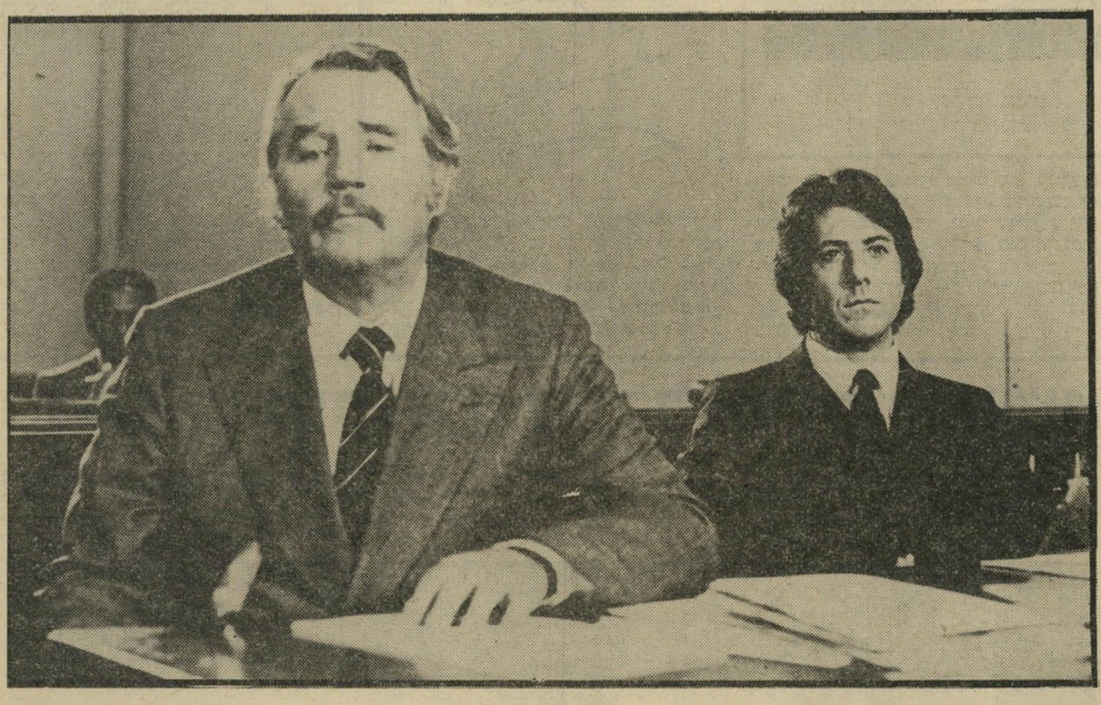

רשות את שיפוטם — „האשה העידה בפני והאמנתי לה, ולכן החלטתי...' ושאר הדברים מתפתחים נגד הבעל. יש שופטים שכל בעל הוא בחזקת פושע בשבילם."

בר־שילטון, שמעדיף לייצג בעיקר נשים,

בדת היהודית יש אפל'ה לרעתה של האשה - בית־המישפט האזרחי שרוצה לתקן זאת, מקפח את הגבר

אומר: „יש לא מעט צדק בטיעוניו הגברים הגרושים. זה נכון שאם אשה יודעת לפעול נכון, דהיינו, בזמן הנכון ובמקום הנכון, היא יכולה לעשות לבעל הרבה צרות. זה נכון שהמדינה שלנו, להבדיל ממדינות אחרות, היא בעלת מנגנון גירושין לא מאוזן.

„מה שחסר לשופטים בבתי־המישפט זה זמן, שיאפשר להם לבדוק את המיקרים לגופם. באמריקה יש כיום בתי־דין מיוחדים לענייני־מישפחה. השופט שם נכנס לפרטי המיקרה שלפניו, ואז הוא מעורה יותר בפרשה ויש פחות החלטות שרירותיות מאשר אצלנו."

כיום יש שתי רשויות מחוקקות, החופפות בתיפקודן, בהליכי הגירושין. מצד אחד, בית־הדין הרבני, שפועל לפי חוקי ההלכה — המחמיר עם האשה. מצד שני, בית־מישפט מחוזי, המקל עם האשה על־ידי צווים. שבאמצעותם היא לוחצת על הבעל.

גם גובה דמי המזונות שונה בשתי רשויות אלה. השופט האזרחי, בגין אורח החיים שלו ורמת־החיים הגבוהה שלו, יפסוק על דמי מזונות גבוהים יותר מאשר אותו רב בבית־הדין הרבני, החי ביתר צניעות ומשוכנע שהאשה תוכל להסתדר

„אשה היודעת לפעול בזמן הנכון ובמקום הנכון יכולה לעשות לבעל הרבה צרות"

גם עם מעט כסף. ראו זאת הנשים, והתחילו נוהרות לבתי־המישפט המחוזיים. שם זכו, כמובן, בתנאים משופרים ובדמי־מזונות גבוהים.

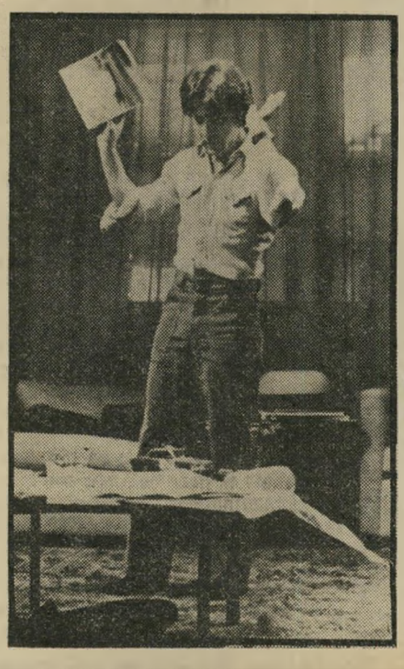

קרמר נגד קרמר

הסרט היווה אחד מסימני גל־המחאה הגברי ששטף את אמריקה בשנתיים האחרונות, ושבא להוכיח שגם הגבר יכול לטפל בבעיות גידול ילדים, ממש כמו האשה, ולפעמים טוב יותר. האם נאלצת להכיר בעובדה, שגירושיה לא מקנים לה את הזכות הבילעדית על ילדיה, רק מפני שהיא אשה. לפתרון הבעיה ולהורדת העומס מבית־המישפט."

חברי האגודה יודעים שמצפה להם מאבק ציבורי קשה, הכרוך בשינוי דעת הקהל ובגיוס אמצעי־מימון. הם מעוניינים להרחיב את שורותיהם ולפעול במתכונת התנועה הפמיניסטית. הם חושבים על הקמת לישכה של עזרה הדדית לגברים בהליכי גירושין, שתסייע בכל בתחומים שונים, כולל סיעוד נפשי לגבר הגרוש שנמצא במצוקה.

„כמו שיש מעון לנשים מוכות," מסביר אחד מפעילי האגודה, „שיהיה מעון גם לגברים שהאשה מכה אותם באמצעות החוק. עם ייעוץ של עורך־דין מיוחד למטרה הזו. המעון יקלוט גברים הנזרקים מהבית על־ידי האשה, ויאכסן אותם עד להתאוששותם הנפשית והכספית גם יחד. האגודה חושבת לדרוש מימון ממשלתי דומה לזה שמקבלים אירגוני הנשים, ויצ"ו ונעמ"ת."

דינה ונין ■

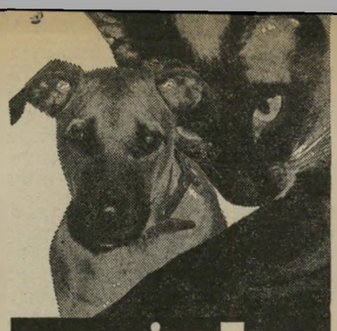

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

מיקרה אוזן

חמים ונעים לטייל עם כלבך בימי תחילת הקיץ. אין כמו שעת בין־ערביים, כשאתה יוצא לך אל השדה הקרוב ונותן לכלבך לדלג ולפזז בין הקוצים וצמחי־הפרא. הוא אוהב את זה. אבל לפעמים נשימה אחת של טבע מחזירה אותו הביתה כשהוא סובל מגירוי חזק בראשו. אם מדובר בגזעים כפודל, קוקר־ספאנייל או סטר אירי, ינענע אלה את ראשיהם בחוזקה, וינסו להגיע ברגליהם אל האזניים, או אפילו ישפשפו ראשיהם באדמה. בהתחלה לא מעורר הדבר תשומת־לב, אבל לאט לאט ייכנס הכלב למצב של חוסר מנוחה וינענע ראשו בעצבנות לאורך זמן.

ביקור אצל רופא יגלה, בעזרת האוסו־סקופ שלו, את הגוף הזר, שהיה מקור הרעה. זו עשוייה להיות שיבולת שועל שחדרה לחלק הפנימי של האוזן החיצונית, ואז הכלב עשוי להיות עצבני כל כך, עד שרק אחרי הרגעתו בהרדמה אפשר יהיה להרחיקה. אך אם קרה ולא מצאת רופא במהירות מספקת, והכלב סובל ומתגרד נוראות, עשה לו שטיפת אוזן עם מי־סבון, ולאחר מכן — ייבוש. האוזן היא אבר רגיש. מדי פעם רצוי לנקותה, ובכך לשמור על חוש השמיעה.

לחסן מהר

לפני חצי שנה שטפה פאניקת הפרוו את ישראל (מדובר במחלה נגיפית חד־שה, שנתגלתה לפני שנתיים בארצות־הברית והופצה משם בעולם כולו, כולל ישראל). כתוצאה מכך חוסנו כלבים רבים. אבל יעילותו של החיסון היא לטווח קצר בלבד ועתה הוא הזמן להק־דים רפואה למכה, שסימניה: חום גבוה, אדישות, חוסר תיאבון, שילשולים, הת־ייבשות. התוצאות: שיעורי תמותה גבו־הים בקרב הגורים. האדם מעביר את ה־מחלה לכלבו תוך כדי דריכה על הפרשות של כלבים נגועים.

כדאי לחסן כל כלב מדי שישה חוד־שים. מעשית: כל הכלבים שחוסנו בספ־טמבר—אוקטובר רצוי שיחוסנו עתה שוב. אל תשכח לסמן בלוח את מועד החיסון.

הקיץ הגיע — הקדם תרופה למכה

כדאי לחסן כל כלב מדי שישה חודשים

מיקרה עין

כל עונה — הברכה שלה והמכה שלה. זוהי העונה של תחילת הקיץ, כשחלקיקי האבק שבאוויר מתמקמים, בין השאר, גם בעיניו של הכלב. הכלב רגיש מאד להצ־טברות האבק בעיניו, מה עוד שיש לו עפעף שלישי הבא להגן על העין. לחלקיקי

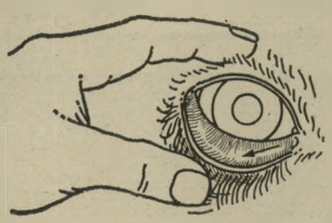

האבק נוח מאד להיכנס עם דימעה מתחת לעפעף השלישי, וכך בדיוק נגרמת דלקת עין, שלפעמים היא חריפה עד מאוד.

אבל לא נורא. כמו שאפשר לקבל דלקת בעין, כך אפשר להיפטר ממנה. צריך רק לשטוף את עיני הכלב, כשם שאדם שוטף את פניו. כיצד? קונים מים מזוקקים בבית־המרקחת. ביד שמאל פותחים את עינו של הכלב, וביד ימין מוריקים את המים, בעזרת מזרק של 5 סמ"ק, לתוך הפינה הפנימית של העין.

אם איחרת לגלות את הדלקת, ונדמה לך שרחצה בילבד לא תועיל כאן, פנה בדחיפות לרופא.

טרמפ יקר מדי

רצתה הנמלה לחצות את הנהר, אך פחדה פן תטבע. אך אף לא אחד אבה לשאת אותה על גבו. לבסוף נעתר הפיל. „תודה לך, תודה מקרב לב," הודתה לו הנמלה. „מה תודה?" אמר לה הפיל, „עכשיו תת־פשטי!"

דרכון לחתול: איך להקל על יסורי קליטה בבית חדש

מצאנו לנכון להביא לידיעת הרבים תדריך שהכינה רחל אבנרי לבעלים ירו־קים, שקיבלו לאימוץ גורים מגורי חתוליה. רחל לא סמכה על יצר האילתור והתושיה של בעל־החתול־לעתיד, והעדיפה לצייד כל גור ב„דרכון", כדלהלן:

● **נולדתי** ביום... (כאן בא תאריך הולדתו של הגור).

● **אני אוכל**: עד גיל ששה חודשים חמש פעמים ביום. עד גיל שנה — שלוש פעמים ביום. אחר־כך פעמיים ביום.

● **אני אוהב**:

(1) בשר לא מבושל, חתוך לחתיכות קטנות, בלי שומן (אפשר לקנות בשר „ניקור").

(2) פעמיים בשבוע דג לא מבושל, בלי עצמות! (הן עלולות להיתקע לי בגרון ולגרום למותי). אפשר סרדינים, לא מ־קופסה.

(3) בשר עוף (בלי עצמות).

(4) גבינה לבנה.

(5) ביצה לא מבושלת.

(6) דג פילה (לא קפוא). אני אוכל גם בשר ודג מבושלים, אבל הכי טוב בשבילי לא מבושלים. אסור לי לאכול אוכל קפוא.

(7) אני שותה רק מים. צריך לדאוג לכך שתמיד יהיו מים בקערה שלי.

(8) אני צריך לאכול יום־יום עשב ירוק, לחיטוי המעיים וכדי שאפלוט שערות שאני בולע בזמן שאני מתרחץ ומתלקק.

(9) ערבבו לי באוכל טבליות ויטאמינים מרוסקות, לפי ההוראות שעל הקופסה.

את צרכי אני עושה בקערה מלאה עד החצי בחול נקי ויבש, או הכי רצוי „פיקא־רו" שקונים בחנות לחיות־בית.

אני חתול נקי מאוד, מתנקה בעצמי פעמים רבות ביום בעזרת לשוני הרטובה והמחוספסת. אין לרחוץ אותי. אני שונא מים.

הצפרניים שלי גדלות מהר ומפריעות לי ללכת. העמידו בשבילי קרש פשוט על המרפסת, כדי שאשחיז בו את הצפרניים. אם אין רוצים בי על הספה או על הכורסה, יש להתיז עליה ספריי נגד חתולים. הפרווה שלי תהיה חלקה, בריאה ומבהיקה אם תסרקו אותי פעמיים־שלוש בשבוע במסרק צפוף, מהראש לכיוון הזנב, ואף פעם לא להיפך.

● **מחלות**: אני חולה כשאני לא אוכל, משלשל או מקיא. ואז, בבקשה לקחת אותי לרופא.

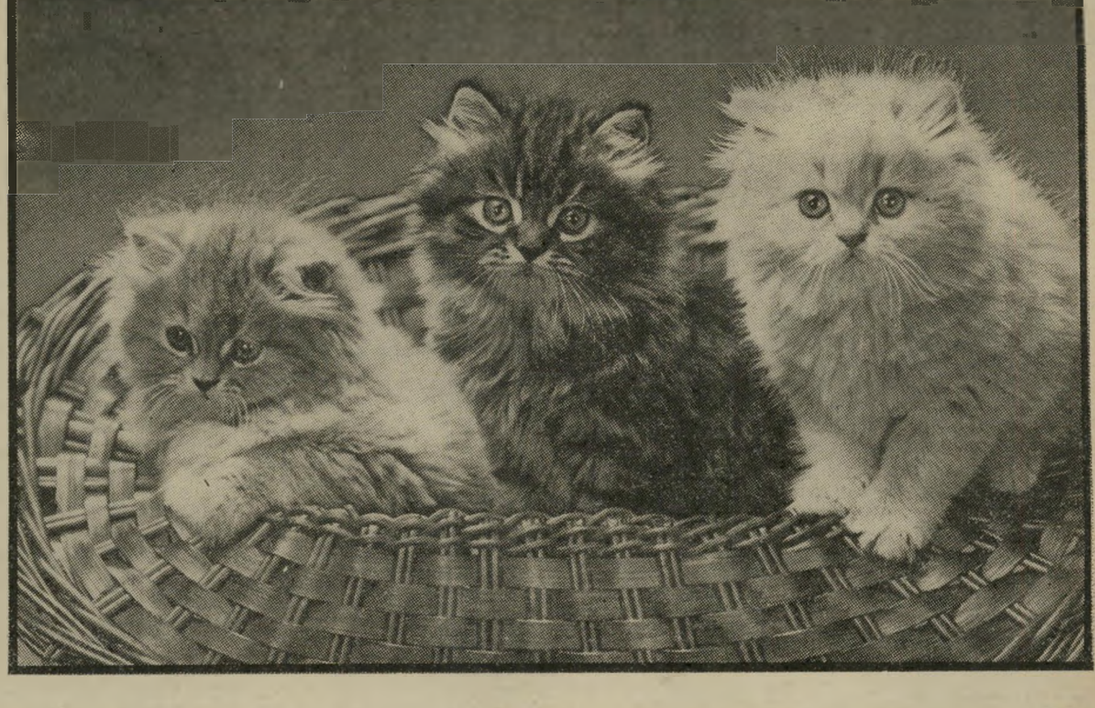

שיחת העיר:
שירות מזון לבעלי־חיים

"הב־לי"
היישר לביתך
שירות חינם!!

מתקשרים ל"הב־לי" בכל שעה משעות היממה.
בוחרים את המזון האהוב על כלבך מתוך מגוון של 30 סוגי מזון מוכן וטרי באיכות מעולה (דוגלי; דוגמור, בונזו, גיינס, בשר טרי לסוגיו ועוד).
מקבלים הכל הביתה ע"י נציג "הב־לי" בתוך 24 שעות. השירות, הייעוץ וההדרכה חינם.
הב־לי מספק מזון לכלבים, חתולים, צפורים ודגים ואת מוצרי הטפול והטפוח של "אקו מכתשים" — והמחיר: בדיוק כמו בחנות!

רח' בן יהודה 134 ת"א, טל. 223651
24 שעות ביממה טל. 291251 קוד 26

אקו תכשירים לבריאות חיות הבית

רצים ל-

THE VILLAGE

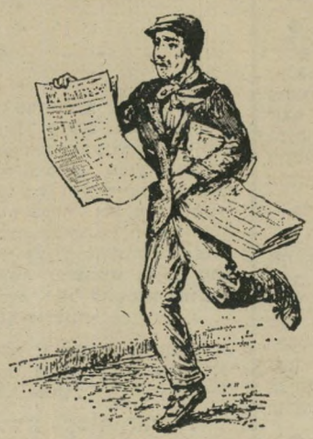

גריל

כמו בימים הטובים!

„הוילאג'" · בית הגריל · טל' 475550
תחנת הדלק פז, ליד הכפר הירוק.

JORDACHE®
תל־אביב, רח' יהודה המכבי 57 טל. 456351

סופר ג'ינס
יבוא ושוק

הג'ינס המקורי
תוצרת ארצות הברית סוג א'
JORDACHE LEE LEVIS
מכנסי ג'ינס וקורדרוי
סרבלים וחצי סרבל בשלל צבעים
חולצות ומכנסי ג'ורדאש

חנויות סופר ג'ינס:
תל־אביב: רח' יהודה המכבי 57 טל. 456351
רחובות: רח' הרצל 181 טל. 054-76274
רמת־גן: רח' ד"ר כהן 2, פינת ביאליק 66, טל. 734730
ירושלים: רח' יפו 50 בנין העמודים טל. 02-233559
פרסום רם

ז אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ..

אנוור אל־נוסייבה:

„אני אף פעם לא מרוצה מעצמי!"

הופעתו של מי שהיה שר־ההגנה הירדני, שגריר ירדן בבריטניה, ומי שהינו מנכ"ל חברת־החשמל המזרח־ירושלמית, אנוור אל־נוסייבה, בסידרת הטלוויזיה „עמוד האש", עוררה ויכוח ציבורי. מפיק הסידרה, יגאל לוסין, הביא את נוסייבה כדי שייצג את הצד הערבי בפרק העוסק בהצהרת בלפור. את הצד היהודי ייצג אבא אבן, מי שהיה בזמנו מזכירו של חיים וייצמן. מנכ"ל רשות־השידור טען, כי לצורך פרשנות אין צורך להשתמש בנוסייבה — אפשר להשתמש באנשי־מכון שילוח. נוסייבה, אמר המנכ"ל, יכול להשתתף בתוכנית רק כאשר הוא מספר חוויות אישיות.

לאור המחלוקת והסערה הציבורית שהתעוררה, עניין אותי לדעת מהי דעתו האישית של אנוור אל־נוסייבה על הסידרה. שאלתי אותו:

● **מה דעתך על הסידרה „עמוד האש"?**

לא ראיתי את התוכנית, לא עקבתי אחריה. ראיתי רק פרק אחד, שבו השתתפתי. נעמי קפלנסקי הזמינה אותי להקרנה מיוחדת, כך שאינני יכול להביע את דעתי על הסידרה כולה.

● **האם היית מרוצה מהופעתך בסידרה?**

אני אף פעם לא מרוצה מעצמי.

● **מה דעתך על הוויכוח הציבורי שהתעורר בישראל בעיקבות הופעתך בסידרה?**

אין לי דיעה וזה לא מעניין אותי ולא נוגע לי. זכותם של אנשים לחשוב מה שהם רוצים על הופעתי או אי־הופעתי בסידרה. לי לא איכפת. אינני יכול, לצערי, לספק לך אינפורמציה מרעישה בנושא זה.

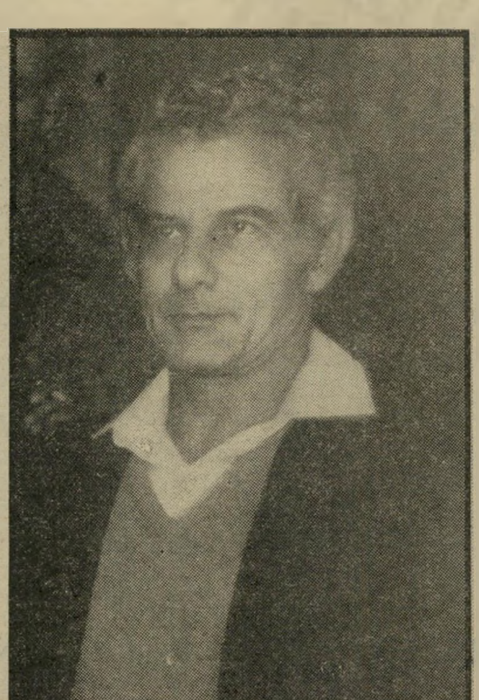

איתן יעקובסון:

„העיתונות קשרה קשר נגדי!"

העיתונות העברית רעשה. איתן יעקובסון, מנכ"ל חברת החשמל, ומי שהיה במשך שנה נציב שירות המדינה, סידר לעצמו פנסיה אחרי שנה אחת בילבד של עבודה בשירות המדינה. ועדת־הכנסת דנה בעניינו של יעקובסון ופירסמה הודעה לעיתונות שבה היא קו־בעת, כי חבריה, ובראשם היושב־ראש חבר־הכנסת שלמה לורנץ, החליטו מעל לכל ספק כי לדעתם לא חרג יעקובסון במאומה וכל מה שניתן לו היה בהתאם לתקשי"ר, לנוהל ולחוק. הוועדה קבעה, כי היתה שפיכות־דמים כלפי פקיד בכיר ביותר בשרות המדינה, על לא עוול בכפו, וכי יעקובסון לא לקח דבר או קבע לעצמו דבר, אלא קיבל את המגיע לו. שאלתי אותו:

● **איתן יעקובסון, מדוע לא הגבת מייד על כתבתו של שימשון ארליך ב„הארץ"?**

לא הצלחתי. היה קשר של כלי־התיקשורת, שלא היו מוכנים לפרסם את גירסתי. הקשר היה חזק עד כדי כך, שאף עיתון לא פירסם את החלטת ועדת־הכספים של הכנסת שזיכתה אותי מכל חשד. הוועדה פירסמה קומו־ניקט לעיתונים, ואפילו היא לא הצליחה להעביר את החלטתה לכלי־התיקשורת.

● **איך אתה מרגיש?**

אני רואה זאת כאקט אנטי־דמוקרטי ממדרגה ראשונה. אני חושב שאף פעם בימי חיי לא עמדתי לפני מצב יותר קשה. איזה סיכוי יש לי? אותם האנשים שהשמיצו אותי בעיתון הארץ, קשורים לרשות־השידור. יש להם שם תוכנית. והחגיגה נגדי נמשכת. אחרי שוועדת־הכספים פירסמה את החלטתה, הייתי בטוח שהפרשה נגמרה והציבור יוכל לשפוט בעצמו, לפי ההחלטה. אך העיתונות, להוציא מעריב, התעלמה לגמרי מהחלטת הוועדה.

● **מהי דעתך הסיבה העומדת מאחורי קשר השתיקה של העיתונות?**

לדעתי זהו מאבק של כמה עיתונאים שנפגעו ממני בעבר, בעת שהייתי נצבי־שרות־המדינה ומנעתי מהם מידע.

● **מיהם העיתונאים?**

לא אמסור שמות. החלטתי להפסיק את המילחמה בעיתונאים האלה. כל מילחמה תגרום לשפיכת דמי וממילא קולי לא יישמע.

● **האם יש בתוכניתך להביא זיכוייך הסופי בדרך משפטית?**

לא יודע. אני מחכה לשמוע את חוות־דעתו של היועץ המישפטי שלי.

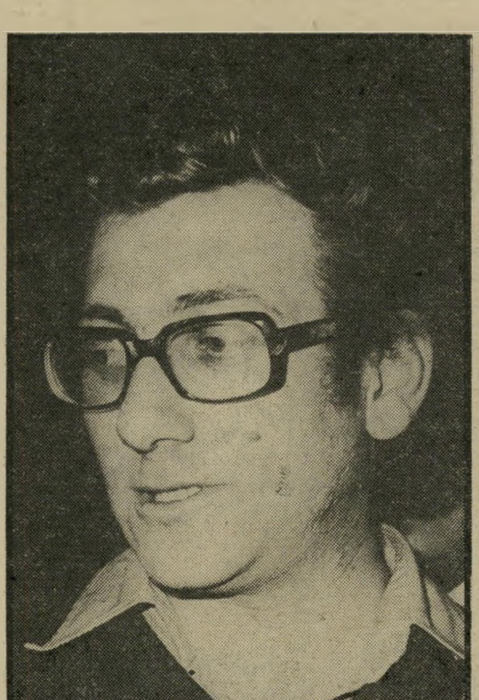

אהוד אולמרט:

„ל ל א ס פ ק המקום הוא ריאלי!"

חבר־הכנסת אהוד אולמרט היה בטוח במאה ה־אחוזים כי הוא יהיה האיש מס' 2 ברשימת מועמדי לע"ם בליכוד. והנה, רצה אלוהים, או רצו חברי לע"ם — תלוי מאיזו נקודת מבט מסתכלים על זה — והחבר אולמרט הפסיד את המקום השני לטובת ח"כ יגאל כהן וקיבל רק את המקום השלישי.

● **חבר־הכנסת אולמרט, אתה מאוכזב?**

לא הייתי אף פעם במקום השני. הייתי בפעם הקודמת במקום הרביעי, כך שגם המקום השלישי הוא התקדמות.

● **למה, לדעתך, הפסדת את המקום השני ליגאל כהן?**

התחריתי איתו והוא קיבל יותר קולות ממני.

● **למה?**

אני מעריך שכמה אנשים אשר התחייבו להצביע עבורי, החליטו מנימוקים שונים לתמוך בו. אני מניח שאילו הבחירה היתה מתקיימת לפני גוף רחב, כפי שרציתי מלכתחילה, התוצאה היתה שונה.

● **האם מקום שלישי בלע"ם מקנה לך מקום בכנסת?**

ללא ספק! המקום הוא מקום ריאלי. זה יהיה או בסוף העשיריה השנייה או בראשית העשיריה השלישית ברשי־מת הליכוד.

● **קבוצה מסויימת בלע"ם טענה, כאילו אתה ושר־הבריאות אליעזר שוסטק משתלטים על המפלגה.**

ההתחרות על המקום השני גררה טענה כזו נגדנו. טענו גם, כאילו אנחנו לא רק משתלטים על המפלגה אלא גם דוחקים ממנה אנשים שהיו בעבר חברים בע"מ — הרשימה הממלכתית. בעצם היתה דרישה שהשיבוץ של מועמדי לע"מ יהיה בצורת שיריון מקומות. שללתי זאת מכל וכל, ובתור פשרה סוכם על הצבעה בתוך גוף שמנה פחות מחמישים איש. אני מניח שחלק מהתומכים הטבעיים שלי תמכו בכהן מתוך חשש, שאם יפסיד־זה יגרור את המפלגה למסכת של יריבויות אישיות. לי עצמי לא היתה כל כוונה לגרום יריבויות כאלה, ואין לי כוונה לגרום בעיות גם עתה. אין לי ספק שההצבעה הזו אינה משקפת בשום צורה את המעמד הציבורי האמיתי שלי.

● **מהו המעמד הציבורי שלך?**

אני מניח שאילו התקיימה הבחירה בקרב הציבור הרחב, התוצאות היו שונות. אבל כל זה אינו חשוב כרגע. משום שגם יגאל וגם אני היה ביחד בכנסת.

● **לאור תוצאות ההצבעה, מה הם יחסיך עם יגאל כהן?**

יגאל כהן היה ידיד שלי ונשאר ידיד שלי.

מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומ

בתיה אלקיים:

„אל תקרא לי יורדת!"

כשהיא מגיעה ארצה, פעמיים בשנה, עוצרים אותה ברחוב ואומרים לה: „בתיה, תחזרי הביתה." בתיה אלקיים, החצי הג'ינג'י של האחיות־הספריות בתיה ועליזה, מחייכת את חיוכה צחור־השיניים ואומרת: „מהפה שלכם לאוזניים של בעלי." כי תאמינו או לא, למרות ההצלחה המסחררת שלה בלוס־אנג'לס, עיר מגוריה, ולמרות הצלחתו של בעלה רופא־הלב, הדוקטור אורי אלקיים, בתיה רוצה לחזור הביתה, אל המספרה המפורסמת שברחוב ישראליס, ואל חוג־הלקוחות הכולל את כל מי שהוא משהו בחברה הישראלית.

● **כמה זמן את בגולה?**

כמעט חמש שנים.

● **היית ספרית מצליחה ביותר, נהנית ממצב כזכיו איתן — מדוע עזבת את הארץ?**

בגלל בעלי, אורי. הוא היה רופא־לב באיכילוב, ואחר כך הי הצריך להתמחות ברפואת־לב בבית־החולים על שם אלברט איינשטיין בניו־יורק, שהוא בית־חולים חשוב ביותר. אחרי ההתמחות הוזמן לעבוד בבית־החולים סיידר סייני בלוס־אנג'לס.

● **מה גרם להצלחתך המטיאורית בעיר הסרטים?**

התמזל מזלנו. עליזה ואני עבדנו אצל ספר כוכבות־הקולנוע, ג'וזה איבר, שהוא הספר הכי חשוב בהוליבוד. ג'וזה הוא יהודי צרפתי שמישפחתו מתגוררת ברעננה, והוא בילה תקופה מסויימת בישראל. למספרה של ג'וזה היו מגיעות באופן קבוע רחל וולש, בט מידלר, ברברה וולטרס, הזמרת שר, פארה פוסט, ויקטוריה פרינציפל, מהסידרה דאלאס, אנג'י דיקנסון ועוד הרבה, בלי סוף. עליזה ואני התיידדנו עם כולן ולא אחת יצא לנו לטרק או לספר את הכוכבות. אני יכולה להגיד לך שרחל וולש היא פצצה לא־נורמלית, שהזמרת שר היא בחורה מקסימה. עליזה היתה הספרית האישית של כוכבת־העבר סנדרה די, שהיא היום עם אמא שלה ועם בנה מנישואיה לזמר בובי דארין, וקשה לראות עליה שהיתה פעם כוכבת כל־כך גדולה.

● **מדוע עזבתן את הספרי־הכוכב ופתחתן מספרה משלכן?**

עם ההצלחה בא התיאבון. אחרי הקשרים שיצרנו החלטנו לפתוח מספרה לבד. ג'וזה קצת כעס אבל אחר־כך הוא נרגע. המספרה שלנו מצליחה מאוד. יש לנו חוג לקוחות שעליו נמנים שחקנים ושחקניות, מפיקים, במאים, אנשי־עסקים, וכמובן גם ישראלים.

● **את יורדת?**

אני לא יורדת, אני עולה. עזבתי את הארץ כאשתו של רופא, אחזור אליה כאשתו של פרופסור. זה נקרא לרדת?

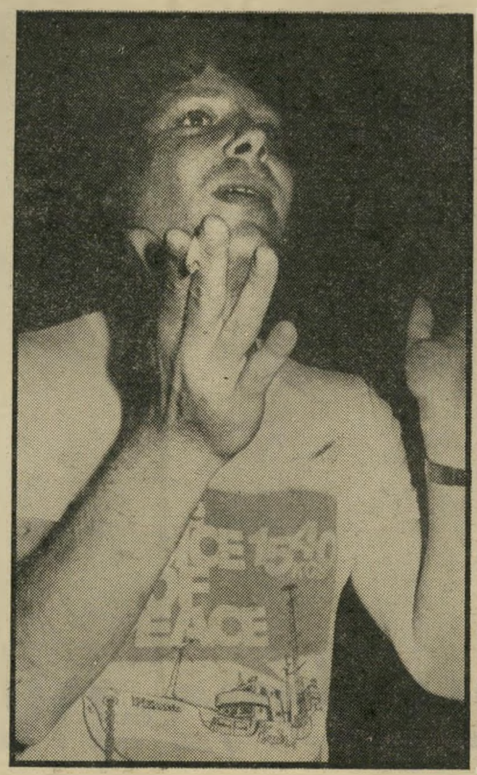

יצחק קלפטר:

„נא לקרוא לי יצחק!"

יצחק קלפטר, שכולם מכירים אותו בשם צ'רצ'יל, הוא אחד המוסיקאים המחוננים ביותר בארץ. חבר בלהקות כמו „הצ'רצ'ילים" ו„כוורת". אחרי שהשתתף באין־ספור הקלטות, יוצא בימים אלה לאור תקליט־הסולו הראשון שלו, הנקרא בפשטות „יצחק". בשנים האחרונות מבקש צ'רצ'יל מחבריו לקרוא לו בשמו הפרטי ולחדול מהכינוי צ'רצ'יל, או צ'רצ', שדבק בו במשך השנים.

● **למה קוראים לך צ'רצ'יל?**

זהו כינוי שהודבק לי על־ידי מפיק־הסרטים ינקו גולדוואסר, כשהיינו בני שתים־עשרה, בבית־הספר ה־עממי. היינו מרביצים אז כינויים האחד לשני, אני המצאתי לילד אחד את הכינוי „שמן". הוא לא היה מספיק תוקפן ופנה לעזרתו של ינקול שהמציא לי „צ'רצ'יל".

● **ומדוע אתה לא רוצה עוד להיקרא צ'רצ'יל, ומתעקש שיקראו לך יצחק?**

יצחק זה אחד מהישוב, בן־אדם. אני מרגיש יותר יצחק מאשר צ'רצ'יל.

● **האם לכן קראת לתקליטך כשם „יצחק"?**

זה היה רעיון של אריק איינשטיין ואני קיבלתי אותו. כשאני עושה תקליט, זה כמו שאני כותב ספר. לו הייתי כותב ספר הייתי חותם את שמי וקוראים לי יצחק.

● **אתה נרגש עם צאת התקליט?**

ועוד איך! זהו תקליט ראשון כסולן. השתתפתי עד היום בארבעה תקליטים כחלק מלהקה — ניגנתי ושרתי. השתתפתי בהקלטות של זמרים אחרים, ששרו שירים שלי. הפעם אני משתתף בתקליט שהוא כולו שלי.

● **ויש לך תוכניות לנסות להרוויח הרבה כסף באמריקה?**

אין לי הצעה ספציפית. אני יכול להופיע שם במועדוני־לילה ישראליים, אבל זה לא מעניין.

● **אתה לא מה שנקרא זמר מיקצועי. יש האומרים שאינך מכצע טוב את השירים שלך.**

אני לא מקבל את זה שאני לא זמר מקצועי. אני מגיש שיר בסיגנון מסויים. מי שלא אוהב את זה שלא יקשיב ולא יבוא להופעות. אני מגיש את שירי בצורה מאוד מיוחדת, עם סיגנון אישי. זה מקובל בעולם שמלחינים מגישים שירים בעצמם. גם בוב דילן הוא לא זמר בסיגנון קלאסי.

● **למה אתה שר בריי"ש לשונית כאשר מקובל לשיר בריי"ש גרונית?**

אני לא מצליח לעשות ריי"ש גרונית. אני נשמע כמו רומני שעלה רק עכשיו ארצה. אבל אני עובד על זה.

יעל גרמן:

„אני מזמזמת לא רע!"

יעל גרמן היא בחורה צעירה שכתבה כמה מהלחנים לשיריה היפים ביותר של הזמרת נורית גלרון, כמו „בוא אלי", „כשחייתי צפור ביער", „אולי מחר" ועוד. בימים אלה, אחרי שבמשך שנים ליוותה זמרים בנגינה על פסנתר וכתבה להם לחנים, החליטה לנסות את כוחה כזמרת והקליטה את עצמה.

● **האם התקנאת בזמרים ששרו את שיריך?**

לא, לא התקנאתי. זו היתה הבזקה של רגע. כתבתי מוסיקה להצגת ילדים. כשנכנסנו לאולפן זמזמתי לעצמי ופתאום אמרו לי: היי, את מזמזמת לא רע. אז אמרתי לעצמי, אם כך, למה שלא אזמזם בקול רם ואקליט שני שירים?

● **מי ממכן לך את הקלטת השירים?**

הכיס הפרטי שלי.

● **כמה עולה התענוג?**

חמישים אלף לירות, עם הרבה הנחות בדרך.

● **וזה שווה את הכסף?**

כמו שאמרת, זה תענוג. לקחתי שני שירים — אחד של לאה גולדברג, שנקרא הלו ידענו, ואחד של שולמית אפפל, שנקרא לגעת אותך. הזמנתי לאולפן אמנים מהשורה הראשונה, כמו אלונה טוראל, חיים קריו, ירון יעקובוביץ', איתן גדרון ומאיר ישראל, והקלטנו את השירים.

● **נורית גלרון עשתה לך קונות?**

לא רציתי שהיא תהיה לידי, כדי שלא יראו כמה אני לא זמרת.

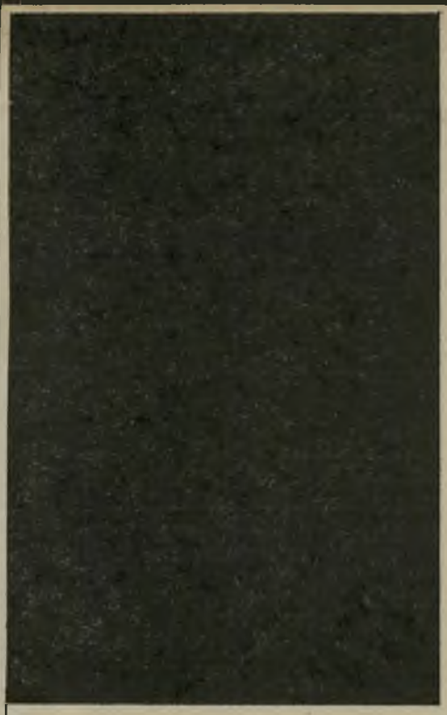

פרס ראשון-מיליון שקלים
(10.000.000 ל"י)

שלוש הגרלות בכרטיס אחד:

בהגרלה הרגילה-מאות אלפי זכיות.
בהגרלת הזוטא-זכיות מידיות עד 50 שקל.
בהגרלת הספח-מאות פרסים נוספים.

ההגרלה החדשה של מפעל הפיס

פיס פלוס

קנה כרטיס פלוס ספח-והכפל את זכייתך הגדולה!

עידן

בין מישרד־הבריאות ובתי־החולים נטוש קרב על רכישת מכשירי המשגוח, המתריעים מפני הנזק לוולדות

מוניטורים להצלת ילדים

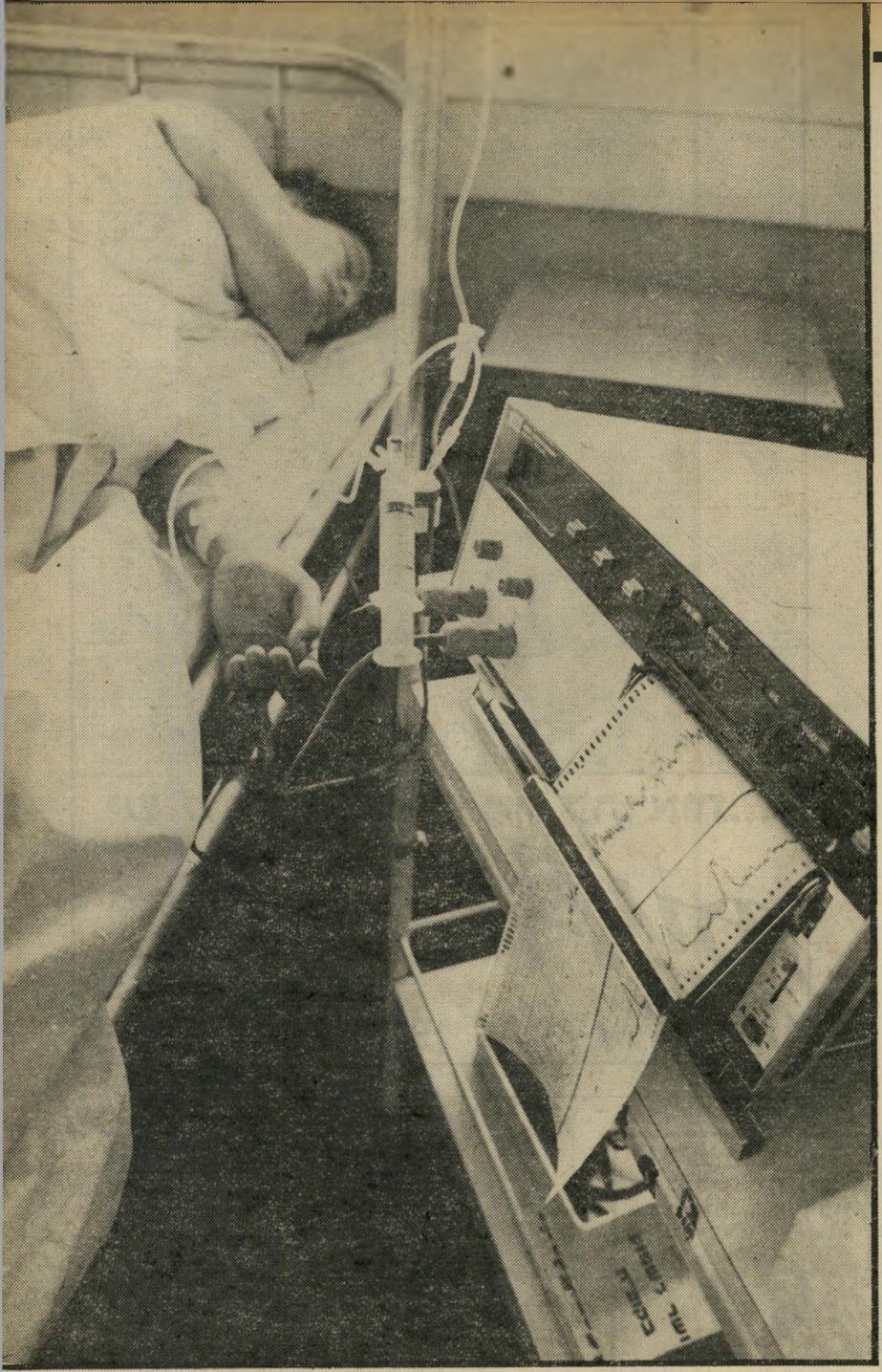

ספר קפה, בין לידה ללידה, רטנו שלושה רופאים גינקולוגים בבית־החולים רמב"ם שבחיפה. הרגיזה אותם העובדה, שמתוך ששה המוניטורים (משגוחים) המצויים במחלקה, שניים תמיד מקולקלים. ועם ארבעה מוניטורים בלבד קשה להם להסתדר. תמיד תיוותרנה כמה יולדות ללא חיבור למכשיר. „לכי ותראי," הם אומרים לכתבת העולם הזה, „בתל השומר יש יותר מוניטורים, ושם גם יולדות פחות נשים."

הדוברת במישרד הבריאות לא ידעה בתחילה מה זה מוניטור. אחרי הסבר קצר החלו לזרום הנתונים. כ־1980 היו בתל השומר 4,686 לידות ואילו בבית־החולים רמב"ם כמאתיים לידות יותר.

נכון, בתל השומר יש יותר מוניטורים מאשר ברמב"ם הצפוני — 8:6 לטובת תל השומר — אך גם בו נשמעה התלונה שלפחות שני מוניטורים מקולקלים בקביעות. לגינקולוגים ברמב"ם יש הסבר לפער בציוד הרפואי, הנחשב לחיוני ביותר כדי לשמור על חיי העובר. הם אומרים: „המנכ"ל של מישרד־הבריאות נבחר תמיד מתוך הצוות של תל־השומר, לכן בית־החולים הזה מקבל יותר ציוד מאחרים, ולפני כולם."

ועוד הם אומרים: נקח לדוגמה את המחלקה לטיפול נמרץ לחולי לב. לא יעלה על הדעת לאשפז שם אדם ולא לחבר אותו למוניטור, מכשיר שנותן תמונה על מצב הלב. שם מוצאים לכל חולה מוניטור. שם מחכים המוניטורים לחולים. שם יושבים האחות והרופא בעמדת פיקוד, כמו באמפיתיאטרון, וכל הרישומים מופיעים על גבי מסך, מכל המוניטורים שאליהם מחוברים החולים. מצב החולה מתגלה בתרשים שעל גבי המסך עוד לפני מתן האותות החיצוניים. כל עזרה שתתבקש, תינתן עוד לפני שייגרם נזק.

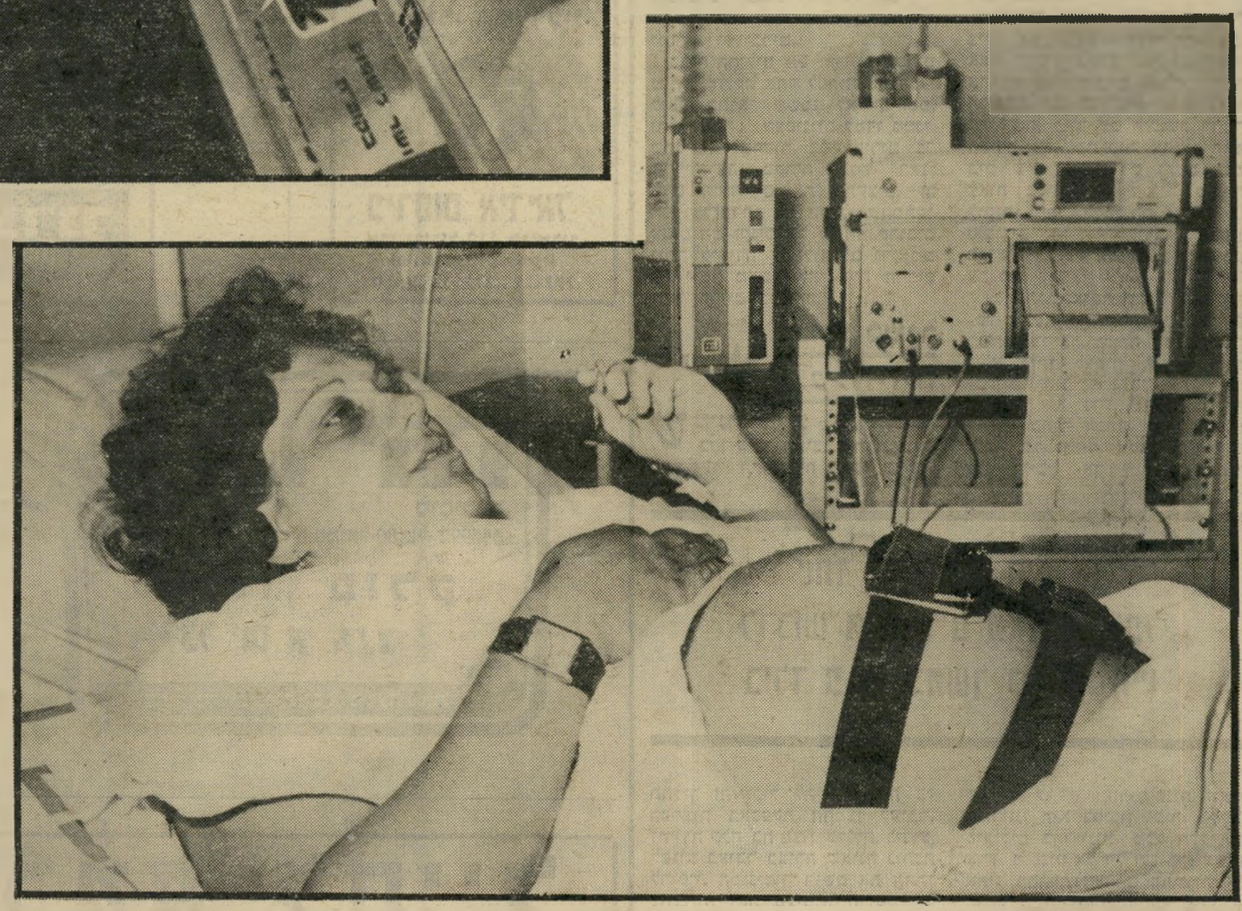

אורות מרצדים במכשיר

בישיחת טלפון מסרה דוברת מישרד־הבריאות, שבשנת 1979 אושפזו 553 חולים במחלקה לטיפול נמרץ לחולי־לב בתל השומר ואילו ברמב"ם אושפזו יותר מ־800. שוב הוכח, שבית־החולים הצפוני והמרוחק, מטפל ביותר חולים

(המשך בעמוד 88)

כך זה פועל: חיבור חיצוני — בעזרת חגורות מגומי מצמידים אל כרס היולדת מכשיר הקולט את תנועות העובר באמצעות גלי קול. חיבור פנימי — הגניקולוג מחבר מתמר (חוט אלקטרוני) אל קרקפת העובר, והמשגוח רושם את דופק העובר. חוט נוסף הנקרא קטטר, חודר אל חלל הרחם ומעביר אל המשגוח את רישום עוצמת ההתכווצויות של הרחם בזמן הלידה.

מוניטורים להצלת ילדים

(המשך מעמוד 87)

מאשר בית־החולים בעל המוניטין הבין־לאומי במרכז הארץ — תל השומר.

לחדר נכנס מנהל המחלקה, תשוש ועייף. הוא היה נרגש ולא יכול היה לנצור את לשונו. „כרגע אני חוזר מהמחלקה לטיפול נמרץ," סיפר, „אישפזתי שם את אבי הזקן. ברגע שהוא הגיע למחלקה, חיברו אותו מייד למוניטור. אבי נבהל הנולד בעל מום לכל חייו. לדברי מנהל המחלקה מציל המוניטור 25 ילדים מדי שנה מנכות עצבית, כמו שיתוק מוחין, ומפגעים אחרים. ה־מוניטור קורא את המצב לפני שיש אותות חיצוניים שבהם מבחינים הרופאים. בכך הוא מקדים את הרופאים. „בתחשיב כלכלי," מס־ביר מנהל המחלקה בבית־החולים תל השומר, „עלה למדינה להח־זיק ילד פגוע אחד במשך 40 שנה

המחקצבים הם זקנים, ועל כן דואגים יותר לחולי־לב מאשר לעוברים ולנשים יולדות

מקבלת הפנים. וגילה סימנים של אי־שקט. רופאי המחלקה פירשו התנהגות זו כבילבול אופייני לאדם זקן. אני משוכנע שאם היו נותנים לאבא לשכב במיטה מבלי לאיים עליו עם כל החיבורים החשמליים, הוא היה שוכב בשקט. עכשיו הוא פיתח חוסר שקט, והוחלט לקשור אותו למיטה."

הגינקולוגים ברמב"ם סבורים, שיש להסביר ליולדות בפרוטרוט, עד כמה חיוני הדבר לחברן ל־מוניטור. „אם הן תבנה את החשי־בות של הענייו," אמר אחד מהם. „לא תחשושנה מן האורות המרצ־דים במכשיר ותהיינה יותר שק־טות."

שאלו הגינקולוגים: „למה במח־לקה לטיפול נמרץ (לב) יש מוני־טור לכל חולה?"

השיבו: „בגלל שהאנשים שם, למעלה, שמחליטים על מתן תקציב למוניטורים, קרובים יותר לגיל החולים המאושפזים במחלקות הלב. אותם מחלק־תקציב רחוקים מאוד מגיל העובר, שלו ממתינות 70 שנות בריאות."

פירוש הדבר הוא שהמתקצבים הם זקנים, לכן נטייתם הטבעית גוברת על ההגיון הרפואי. והם דו־אגים יותר לבני גילם מאשר ל־יולדות ולעוברים.

בבית־החולים תל השומר הסכים מנהל מחלקה אחד לפתוח את סגור ליבו, בתנאי ששמו לא יפורסם. והוא סיפר: „הצפונים למדו ממני, שהסיבה למחסור במוניטורים ב־חדרי־לידה מקורה בגיל האנ־שים המחלקים את התקציב. זה אני שלימדתי את הכלל, שהמתק־צבים הם זקנים על כן הם קרובים יותר ליחידה למחלות־לב ודואגים לה יותר מאשר לתינוקות הרכים שכל החיים לפניהם."

כמו מכשיר טלוויזיה

מזנה שעות של צירי־לידה, בהן עובר העובר התכווצויות, הן השעות הקריטיות ביותר עבורו. במוסד, הרבה יותר ממכשיר מוני־טור אחד לחדר הלידה."

ילדים פגועים אלה, אשר ניזוקה היכולת שלהם לממש פוטנציאל גנטי שרכשו מהוריהם, בגלל שלא היה בחדר הלידה מוניטור שקרא את מצבם בתוך הרחם, יעלו ל־מדינה כל שנה יותר ממכשירי ה־מוניטור שהיה עליה לרכוש. ה־גינקולוגים גורסים: „ילד אחד עם נזק משפיע על כל המישפחה. מיש־פחה כזו תימנע מלהביא עוד ילדים, רק בגלל החשש, ויותר מכל בגלל העול הקשה מנשוא הכרוך בטיפול בילד בעל־מום."

מכשיר מוניטור עולה 12 אלף דולר — הוא דומה למכשיר טל־וויזיה ועולה כמו עשר טלוויזיות צבעוניות. רוב מכשירי המוניטור הנמצאים בתל השומר — הגיעו למחלקה מתרומות ולאו דווקא מ־תקציב מישרד־הבריאות. מכשיר אחד יכול לפעול יותר מעשר שנים.

„אין לנו אפשרות לחזות מראש מיהי האשה ההרה, שבמהלך ה־לידה תשתבש אספקת החמצן ל־עובר שלה," מסביר מנהל המח־לקה בתל השומר. „על כן חשוב לחבר כל אשה למכשיר המוניטור, לשם השגחה.

„בעולם רווחת הדיעה, שיש ל־צייד את חדרי הלידה כך, שכל אשה תוכל להתחבר אל המוניטור. אך בין הגינקולוגים בארץ חלוקות הדיעות. יש הגורסים שיש לחבר כל אשה, מייד עם היכנסה לחדר־הלידה, אל המוניטור. אחרים חוש־בים שיש לחבר רק נשים הנמ־צאות בסיכון — חולות סוכרת, לוקות ביתר לחץ דם, נשים עם סיבוכים בלידות קודמות, הריון רב־עוברי, עקרות קודמת, ונשים עם מום לב."

„לדעתי," אומר מנהל המחלקה, „כל אשה הנכנסת לחדר־לידה כשהיא בריאה, יכולה לפתח סיבוך שלא ניתן לצפות אותו מראש, ובלי מוניטור לא נצליח לאבחן את הסיבוך, לא נדע שהוא מתרחש בעובר בתוך הכרס. מקנאים בנו, אנשי תל השומר, שיש לנו יותר מוניטורים? אך שוכחים לציין שדווקא לתל השומר מופנות הנשים שהריונן הוא בסיכון גבוה. כל ה־סיבוכים בהריונות, מכל חלקי ה־ארץ, מופנים אל תל השומר. עשרה אחוז מההריונות הם הריונות עם סיכון גבוה. שליש מהם מגיע ל־תל השומר."

לא רק במהלך צירי־הלידה תהליך זה יכול להיות מלווה ב־הפרעות באספקת החמצן לעובר. ויריידה קלה בחימצון עלולה, כידוע, לפגוע בעובר בצורה שאינה ניתנת לריפוי. המוניטור רושם את התה־כווציות ואת פעימות הדופק של העובר ובכוחו להתריע מראש על כל פגיעה העלולה להפוך את הרך

יותר זול ויותר חיסכוני לרכוש מוניטורים מאשר לטפל בילד פגוע במשך כל ימי חייו

יש לנו עוד הרבה מה להראות...*

* לדיוה, 300 דגמים של בגדי ים וחוף לקיץ 81'.
בואו לראותם בבתי האפנה המובחרים

דיוה

דיוה - הרצל 119, ת"א.

הכן עצמך לחופש!!!
עתה, אחר הורדת המיסים, המצלמות והסרטים זולים יותר. קנה מצלמה כבר היום ותהיה מאומן עליה בחופשתך. מבחר עשיר ויעוץ מקצועי בחנות הוותיקה, פוטו־ברנר. תקון מצלמות עם חצי שנה אחריות! צלומי־פספורט, בן־רגע!
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב (פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

למד צילום
קורסים למתחילים ממשיכים ומתקדמים
"קמרה אובסקורה"
ת"א, ביאליק 23- 658677
י-ם, בצלאל 6- 233502

בריזה
מוסיקה
הרברט סמואל 80 טל. 656992
בלוז, פולק, כל יום א' ג'ז

תן טרמפ לחייל

מחוברת האשה למוניטור, לשם רישום מצב העובר. בשבועיים ה־אחרונים של ההריון נוהגים בתל השומר לחבר כל יולדת־בסיכון ל־פחות פעם ביום, למשך שעה אחת, למוניטור. יש נשים המתאשפזות במיוחד לשם כך במחלקה, ויש שמגיעות מבתיהן רק כדי לערוך את הרישום.

חסר נייר לבריאות

אשתקד אושפזו 15 נשים, שחוברו כל יום, ל־40 דקות, עובר נוהגים להשתמש משני צדדיו — מטעמי חיסכון. הגינקולוגים ב־תל השומר רוטנים: „לא שמענו מעולם שחסר נייר לרישום פעולת הלב. ביחידה לטיפול נמרץ. אבל לרישום דופק של עובר, שיש ל־הבטיח לו חיים בריאים, אין נייר".

דווקא בית־החולים תל השומר, המוכר ובעל המוניטין, שוכן ב־מיבנה מיושן. בשער הבניין כתוב: „בית־חולים ליולדות רמת־גן, ליד בית־החולים הממשלתי תל השומר".

בעוד שמרבית חדרי הלידה בארץ ניבנו בנפרד, בצורה המקנה פר־טיות ונוחיות לכל יולדת, הרי ש־ראשונים שהובאו לישראל נרכשו לפני 12 שנה, ועדיין מתפקדים. הם נרכשו, כמובן, מכספי תורמים. מחצית המוניטורים המשרתים היום את רפואת המילדות בתל השומר נרכשו מכספי תרומות.

למנוע נזקים לפני התהוותם

בשנים האחרונות הוכנסה למחלקת־פגים יחידה לטיפול נמרץ בילודים. יחידה זו נועדה לתינוקות שנולדו עם נזק או עם

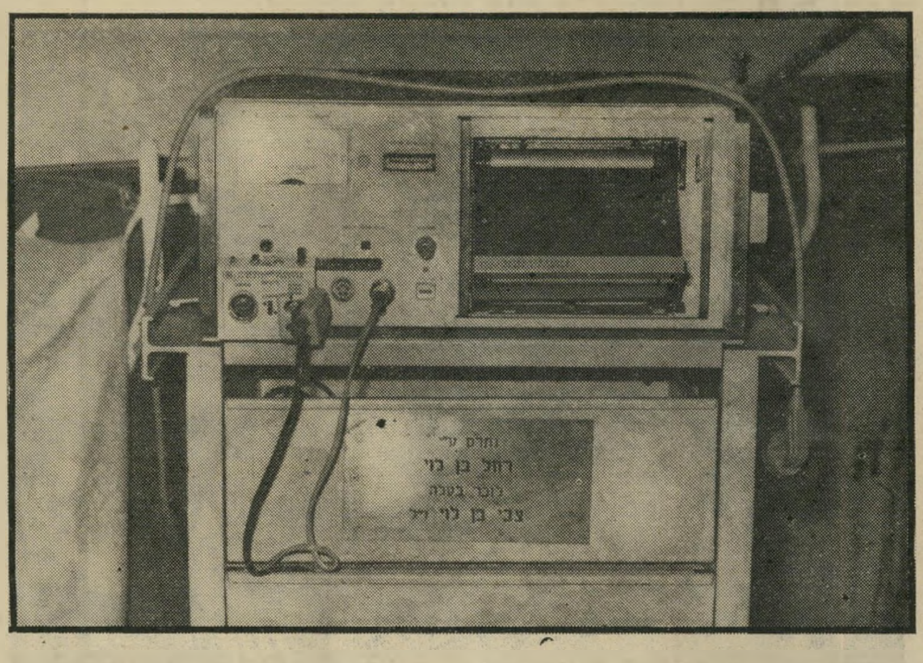

תרומות במקום חקציב

בתי־החולים בארץ מקנאים בבית־החולים **תל השומר**, שברשותו המיספר הגדול ביותר של משגוחים, מסחבר שמחצית המכשירים המשרתים את היולדות **בתל השומר** ניקנתה מכספי תורמים. הללו הודו בצורה זו על הטיפול המוצלח שבו זכו במרכז הרפואי של **תל השומר**. המרכז הרפואי הזה אינו זוכה לתקציב ממשלתי לרכישת משגוחים, ואת אלה משיגים בעזרת תורמים ונדבנים המבקשים לציין שמם על המכשירים.

לרישום מוניטור. מילבדן הגיעו כל יום 20 נשים מבחוץ, גם הן כדי להתחבר למוניטור למשך 40 דקות מדי יום. הצוות בחדר הלידה נאלץ להעביר מכשיר אחד מבטן אשה אחת לבטן רעותה, כדי לא למנוע את המכשיר מן היולדות האחרות, בחדר צירים. אך לבסוף נותרו נשים ללא מכשיר. מכשירים חסרים אלה מעלים את הסיכון הבריאותי אצל העוברים שלא זכו להגיע לרישום.

בנייר שעליו נרשמת פעילות ה־בתל השומר שוכבות היולדות ב־אולם גדול, עם מחיצות בד עלו־בות בין המיטות. ובלי פרטיות אין הבעלים יכולים להצטרף אל נשותיהם בשעת הלידה. מישפחות שלמות המצפות לבשורה, ממתינות בחוץ.

בתל השומר נהגות הנשים מרפואה טובה. זו הסיבה לכך שהן מתעקשות ללדת דווקא בבית־חולים זה. המוניטין הרפואי הוא שעוזר למחלקה ליהנות מתרומות כספיות גבוהות. המוניטורים ה־חשש לנזק. אך לחדר לידה עדיין לא מתייחסים ברצינות הראויה, ולא משקיעים את מירב האמצעים כדי למנוע נזקים לפני התהוותם.

גם אירגון הבריאות העולמי, ה־מתכנס מדי שנה, מתריע מפני השקעת סכומי כסף גדולים בטיפול בחולים, שסיכוייהם קטנים, ופחות מדי משאבים בטיפול במניעה מוק־דמת. השיטה המקובלת היא לכבות שריפות בעוד שהטיפול במניעת שריפות נדחה.

גילה רזין ■

„אמברי סוליי"
שיזוף עם הגנה מבית
„ל'אריאל דה פריז"

שזוף הוא יפה. אך, בשנים האחרונות מרבים להזהירנו בפני שיזוף יתר, העלול לגרום נזק בריאותי לעור.

לשיזוף יפה ובטוח מציעה חברת „ל'אריאל דה פריז" את „אמברי סוליי" — קרם השיזוף המגן על העור.

„אמברי סוליי" הוא קרם שיזוף מבושם, על בסיס צמחי וסליציילי המגן על העור בפני כוויות בעת השיזוף, ע"י יצירת שכבת מגן המסננת את קרני השמש.

„אמברי סוליי" מזין את העור החיצון בקרם לחות ומונע התייבשותו.

„אמברי סוליי" הוא קרם השיזוף הנמכר ביותר באירופה. ניתן להשיגו בקרם בשפופרת במחיר מומלץ של 44.40 שקל וכשמן במחיר מומלץ של 55.05 שקל (כולל מ.ע.מ.).

אוכלים ב-
THE VILLAGE

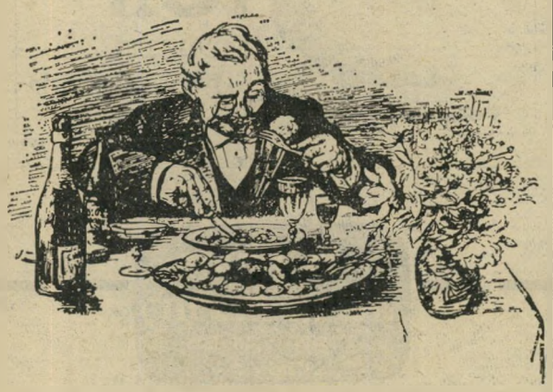

גריל
כמו בימים הטובים!
„הוילאג'" · בית הגריל · טל' 475550
תחנת הדלק פז, ליד הכפר הירוק.

הופיע ונמצא למכירה גליון מספר 2
נשה
מגזין אחר של נשים

אמנות

הניילון הכחול

מירי שפר גרה מחוץ לעיר. בדרך, מהבית ואליו, היא חשופה לגירויי המראות שמסביב. כל מראה יוצא־דופן מרתק אותה ומהווה נושא לציוריה. את המראות של השנה האחרונה היא מציגה בגלריה של אגודת הציירים בתל־אביב.

מירי היא נערה שחורת שיער ועין, המזכירה טיפוס הנערות מ־המזרח הרחוק. אולם האמת היא שאינה יפאנית, כי אם צברית מ־מוצא פולני. את עדינותה ורגי־שותה חשים בציוריה, שחרף רגי־שותם הם נוגעים בבעיות חריפות, כמו פלישת הטכנולוגיה לטבע. בתערוכתה הקודמת בהקומה הש־לישית, שנקראה „בדרך העירה", עסקה בבעיות העימות שבין התע־שיה והחקלאות. היא תיארה את מיבני התעשיה פולטי העשן, הזפת והליכלוך, שפולשים לאזורים חק־לאיים מובהקים. הפעם מתארת מירי את המראות השכיחים של מטעים מכוסים ביריעות ניילון כחו־לות. הניילון, שהוא חומר סינתטי, זר לטבע, כבש אותה בעוצמת ה־צבע החריף שלו. את הצבע ה־כחול־חריף היא מניחה על יצירו־תיה, ומשתמשת בו ככתמי־צבע המהווים ניגוד עז לרוך ולרגישות של רישומיה ושירבוטיה, בעיפרון ובמישטחים לבנים גדולים.

יכולתה הרישומית של שפר, ב־קטעים המתארים את הטבע על גבי המישטחים הגדולים והמופשטים, מזכירה את סיגנונו של **אברהם אילת**, שהוא אחד הרשמים ה־מעולים בארץ. ואין פלא. שניהם יצאו מאותו בית־אולפנא — ביח־הספר הגבוה לציור של מרגו־שילסקי. אולם מאז שסיימה את לימודיה שם, חשה רצון להוסיף ולהתעמק בבעיות האמנות, דווקא מבחינה תיאורטית. לשם כך בחרה להוסיף ולהשתלם במידרשה למו־רים לציור. למזלה לא הרשפעה מדי ממה שהולך במדרשה, לא ניסתה להפוך לחיקוי של מישהו ממורי המידרשה. מיזוג שתי ה־אולפנות נתן לה כלים לחשיבה וליצירה, המעמידים אותה בשורה אחת עם האמנים הצעירים והמב־טיחים.

על תערוכתה החדשה — ש־למעשה היא תערוכת־היחיד הרא־שונה שלה — עבדה ימים כלילות בשנה האחרונה. בלילה, כשילדיה ישנים, היא מציירת בסטודיו ש־בביתה. שיפור ניכר בתנאי העבודה, מאז ששקדה במיטבחה על הכנת התערוכה הקודמת.

תוצאות עבודתה מהוות כרטיס־ביקור מרשים של ציירת בשלה, העומדת איתן על רגליה.

הגדר הטובה

אחת התערוכות היפות והטובות ביותר של השנה מוצגת בימים אלה בגלריה ג'ולי מ' בתל־אביב. זוהי תערוכתו של אחד מטובי ה־אמנים בארץ, **פינחס אברמו־ביץ'**, ממייסדי „אופקים חדשים". בין הציירים המפורסמים שייסדו את הזרם האמנותי של „אופקים חדשים", כמו זריצקי, שטרייכמן וסטמצקי, נחבא שמו של אברמו־ביץ'. אך תערוכתו החדשה מוכיחה, שלא ניתן לשכוח אותו. הוא מפתיע את כל מוקיריו ומעריציו.

בשנה האחרונה הרבה לטייל ב־גבול הצפון, ושם, נוכח הגדר ה־טובה, היה יושב ורושם את שראו עיניו. לאברמוביץ', שנודע כאחד מאמני המופשט הטובים של יש־ראל, היה זה בגדר תענוג אישי. היציאה אל הנוף וההתרפקות עליו באמצעות פנדה, עיפרון וצבעי מים, הניבה יצירות מקסימות ברעננותן, ריאליסטיות אך לא מחקות צילום ולא מחפשות את הסטיליזציה. כתב־ידו ורטט מגעו על הניר, חוזרים ושבים בכל אחת מן העבודות. הגדר הטובה לובשת ופושטת צורות שו־נות, מהאוורירי והקל עד לצבעוני והכבד. זהו אותו אמן, הידוע מ־ציוריו המופשטים, אך שונה ברוח החדשה הנושבת מעבודותיו.

בעלת הגלריה באה לבקרו ב־סטודיו שלו, שבביתו הצנוע ב־רמת־אביב. היא בחנה את הבדים הגדולים בצבע שמן, שהכין לקראת התערוכה, כשלפתע נחו עיניה על דפים עשויים בטכניקה מעורבת.

ציירת מירי שפר ורישום
עדינות ורגישות

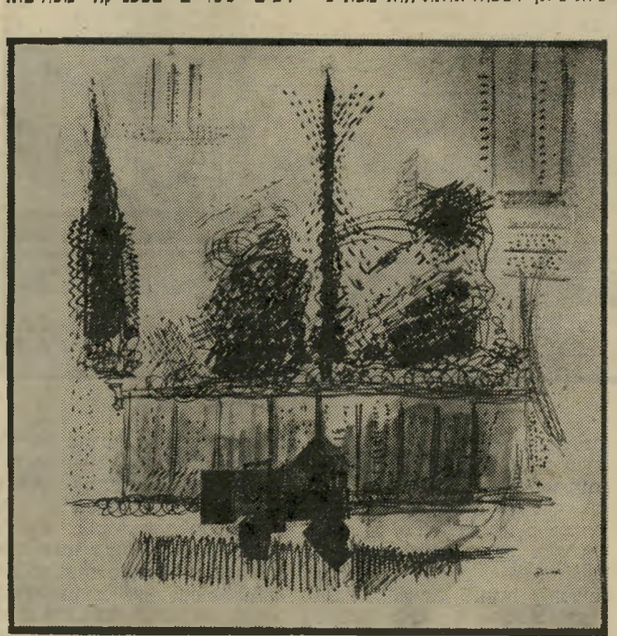

„גביל 1980" של פינחס אברמוביץ
בית צנוע ברמת־אביב

חוערון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 2.6.81

ראיון החודש עם:

ח"כ מאיר וילנר

מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מ 21 עסק 481/75

חן טרמפ לחייל

צייר אברמוביץ
מאייסטר אמיתי

היופי שקרן מדפים אלה ממש הקסים אותה, והשוני — הציור הריאליסטי — הדהימה. היא ביקשה ממנו להציג את הציורים שעשה עבור עצמו, ושכלל לא חשב להציגם. וכך, למרות שבהזמנות שכבר הודפסו צויין שהמדובר ב"ציורים", החליטה להציג דווקא את הריישומים על הנייר. גם הריישומים הם צבעוניים, אך שונים לחלוטין מעבודותיו הקודמות. כל הגוורדיה הוותיקה של ציירי ישראל שנכחה בפתיחה, היללה את תערוכתו. ואכן, אין זו רק חגיגה לעיניים, אלא גם חובה למורים בבתי־הספר לציור. הללו יעשו טוב אם יקחו את תלמידיהם לתערוכה, כדי להציג בפניהם את אחד ה"מאייסטרים" האמיתיים של ישראל.

במיקצב יוצר

היא נאה ומטופחת. נראית ונשמעת כמו מורה. ואכן, **דבורה בלום** היא מורה המקדישה את עיתותיה לאמנות, גם בשעה שהיא מרביצה תורה בתלמידיה. כשניצבים מול עבודותיה, יש תחושה של מיקצב מוסיקלי. אולי בגלל המיקצב החוזר בכל העבודות. אולם התערוכות של תיאטרון צוותא, שהוא גם האכסדרה של המועדון, גדוש ביצירותיה המרנינות ומשלב להפליא באירועים התרבותיים של המועדון.

בלום החלה לצייר בגיל 12, בסטודיו של שטרנשוס וקריזה. דווקא מהציירים המופשטים למדה לעבוד בצורה אקדמית טהורה. וכך יש להעריך את עבודותיה, העשויות מצירוף של הדבקות אלמנטים מבד יוטה על בד הציור, בתוספת צבע ויצירת קומפוזיציות הרמוניות, שמבוססות על הכרת הטבע ואינן סתם „התפרעות" על הבד. יש סדר בעניין, והיצירות קשורות אחת ברעותה. את הסדר והמישטר בעבודותיה הצליחה לרכוש בעת ששהתה בארצות־הברית.

בטמפל שבטכסס, עיירה קטנה בארצות־הברית, היתה יושבת בביתה ומציירת ללא הרף. „יכולתי להביט בחלון ולראות כל היום רק גשם, גם בקיץ, או לצפות בטלוויזיה," מספרת בלום.

בתערוכתה בצוותא מוצג רק מעט מזעיר ממכלול עבודותיה, שכן היא גם יוצרת בקרמיקה ומפסלת. היא מעניקה תחושה של משהו העשוי במיקצב מוסיקלי חוזר ונישנה הן בטבע והן באמנות.

אח, איזו דודה!

יום אחד הגיעה הדודה לארץ, ותוך כדי חיפוש קרובי משפחה הגיעה לעדי יקותיאלי, אמן אריגה בשטיחים, מהמעולים בארץ. כאשר גילתה הדודה, שהיא פרופסור לאמנות ולאריגה בלוס־אנג'לס, שבן מישפחתה בן ה־23 עוסק גם הוא באריגה, חיבקה אותו בעוז והזמינה אותו לבוא ולהשתלם בקליפורניה.

עדי ירש כנראה את אהבת היופי והנטייה לאמנות מאמו. בתערוכתו הקודמת, בגלריה של תיאטרון ירושלים, הרהיבו עבודותיו ביופיין את עין הצופים. את המילה „אריגה" מקשרים בדרך כלל לשטיחי־קיר קונבנציונליים. אך עדי הפך את עניין האריגה ליצירה פיסולית של ממש.

את רעיונותיו החדשים הציג בגלריה ראשל ואורנה ביפו העתיקה. בגלל מימדיה הקטנים של הגלריה, נאלץ ליצור יצירות קטנות, כעין מקטים, שמהן יוכל לי־צור בעתיד עבודות בגודל שיחפץ. הוא אוהב את מלאכת היצירה הזו בכל ליבו ומתעמק בכל שלבי האריגה, החל מיצירת החוטים וצביעתם, וכלה בשתי וערב במיגוון גדול של אפשרויות, שצירופן יוצר מהות חדשה.

בתערוכתו הנוכחית צעד כמה צעדים קדימה. הוא פיתח וגיוון את סיגנונו, לא חשש להחצין ביצירותיו טראומות שעבר. לדוגמה: ניתוח לב פתוח שנעשה לאחיו הגדול, הוליד עבודה שנראית כמו משהו התלוי על קולב; רוכסן מלווים אותו לכל אורכו, מזכיר את גוף המנותח. כשפותחים את הרוכסן מגלים תחבושות וחלקים מקרמיקה, המתארים את תוכו של המנותח.

כשנשאל יקותיאלי מדוע שילב ביצירותיו חומרים כמו פרספקס וקרמיקה, ענה: „הצמר הרך של האריגה תובע משהו מנוגד, לכן בחרתי בחומרים אלה, המשלימים אותו כה יפה."

ציורת בלום בסטודיו שלה
קומפוזיציות הרמוניות

„לפני המבוך" של יקותיאלי
שילוב פרספקס ואריגה

נמר של עיר

„זמנים טובים" של משורר אמת ✷ אחד מן הפרקים המופלאים בהיסטוריה החלוצית ✷ נטיפי השירה של דידי מנוסי

שירה

בן

מזה חמש־עשרה שנה מוכר **מנחם בן** במיתחמים של השירה הישראלית כאחד מהמוכשרים שביוצרי השירה. מנחם בן, שהינו חד עט, בלתי מתפשר, איש ריב ומדון, אינו טורח לערוך מסעות של שיכ־נוע וליקוף עכוזים, כמיגהם של חרזנים, המחפשים למצוא את שמם טבוע על טב־לות השיש של השירה העברית והישר־אלית.

בן נוהג מפעם לפעם לצאת לכמה קרבות אבודים, אשר אינם מקדמים את הביקורת על שירתו, המתפרסמת במוספי הספרות של היומונים.

לפני כמה חודשים פירסם בן את ספר שיריו שירים ואימוני שירה *, שהוא מן

משורר בן
הם אכלו את הארץ הזו

המופלאים שבין ספרי השירה שראו אור בעשור האחרון. לא רק שסיפרו של מנחם בן לא קיבל את „פרס חומסקי" „פרס קהילת רייכתנא" ושאר פרפים, אלא גם זכה לכבוד, ולא נסקר כלל בידי מבקרי השירה של היומונים.

שלושה החלקים האחרונים בשירים ואימוני שירה, הנושאים את הכותרות הים פלחים שקופים, צמה צנופה ואדרת הגפן הינם מיבחר מעודן, מלוטש וקפדני מתוך שלושה קבצי השירה הראשונים של ה־משורר.

הפרק הראשון בקובץ מלבן מיטחנו נפתח באחד משיריו המופלאים של בן מהשנים האחרונות — זו שראיתי רוקדת בדיסקוטק בלוס־אנג'לס, ובו: **„כן, היא היתה יפה מאוד / כיון ריזה ללא־במיחוד־ ריזה / השימלה שלה / עם ההגורה (הגורה צרה למדי) / וסנדלי העקב בצבע בז' / וההומו הזה שרקדה איתו, / נער פישעים אלים, מקריח בקידמת הראש...**" בן מוכיח כבר בשיר הפתיחה כי ניחן בעיני משורר, בעט מעודן ובכושר תימצות מעולה.

שיר הכותרת לפרק מחשבות על הבוקר שאחרי הריב ושישה קטעים נוספים, נפתח בחרוז מלבני מופלא, שספק אם קיים עוד משורר עברי, למעט עמיחי, שיש בכוחו לכתוב דבר מופלא כמותו: **„מלכן הנשו־אים, מלכן מישתנו, / מלכן דכאיננו הקטן".** שיר תמציתי, מלא כנות, הוא ההבדל בין שתי בנות", ובו: **„צורת הצחוק של בשמת / דומה לחלת הדבש של האושר / וצורת הצחוק של אביגייל דומה / לקוער מדרגות צבעוני / באמצע האוויר."** שיר נוסף הוא תשובה לשאלה אם יש אלוהים וגירסתו התמציתית של המשורר היא: **„מי פיסל את החיות ואת הים, / את צבעוני־ההר, את הצוהב, / את החיים ואת המוות, את הרע ואת הטוב / ואת כתפי הנשים הרועדות."**

למנחם בן יש אידיאולוגיה שירית, אותה הוא מציג בקטע מתוך סונטה: התשוקה לכתוב. שם הוא מעיר: **„כמו שלאה גולדברג / פעם כתבה בשיר: / אך מעירים / כי בארצנו אין זמירים. / טוב, לא חשוב, ציפור אחרת / בחול השיח מזמרת."**

במחזור השירים ים או אדמה או כרמים מציג בן את כוחו הדידאקטי, כמשורר ששורות שלו נועדו לחנך את עין קורא השירה. הדבר משתקף כבר בשם של סיפרו. בשיר ים או אדמה או כרמים כותב בן: **„„שותלי כרמים", לדוגמה, הוא דימוי מקובל במסורת השירה / (הוא ומישפחותיו: / עובדי אדמה, / מלח הים / וכו') / כדימוי אושר. / אבל למעשה זוהי דוגמה מיופיפת לערוב בין משלי אושר / כגון ים או אדמה או כרמים / (עשאם אלוהים ויפה מאוד עשאם) / ובין בני־אדם / כמוני וכמוך..."** שיר נוסף במחזור זה, הוא גם התי"ד, בו כותב בן: **„גם התנ"ך, שהוא / כאור בעצמותינו, / עוד ישרוף / כשתשרור / אחווה."**

תחת הכותרת זמנים טובים, זמנים נפל־אים כותב בן: **„העולם הוא עדשה / כחלחלה וקלה," ומוליך את חוויתיו עד אל „אחר כך, כשמצצת לי, / הייתי / שרה עצבים ולא יותר..."** ניסוח שירי מזוכך מהחיים, ניסוח המעורר מן הסתם קינאה אצל המשוררים העסקנים, שכל עולמם בשטח זה מתבטא באוננות בידם.

בתמצית שיריו של בן מהיפ פלחים שקופים מתוארים תולדות מסע אחד באל. אס.די. שם הוא כותב: **„תל־אביב בשח־רית / נראית כלהקת יוגארים שחורה, מקורקפת, מוקפת / מיגרשים נפלאים / אבל איזו עיזובה אנושית / כפנים! / איזו עירומה אנושית!..."** עד אל **„הים — פלחים שקופים של נעגוע / נתחים רופסים של ירוק / הרבה ירוק / באצ־בעות הבוקר / באצבעות התענוג המנו־מסות / היפהפיות / המהוקצעות / הכלתי רגזניות..."** במחזור זה של בן, מצויים משירי האהבה המופלאים ביותר שנכתבו אי פעם בשירה העברית; שירי אהבה יוצאי־דופן ובעלי ייחוד, שורות של שירה — כיהלום.

ובין התמציות השיריות יש לבן הערכות כואבות בנוסח: **„הם אכלו את הארץ הזאת, כל משמן, / כל חמאה. עכשיו אין כלום. שמת לב שהארץ ריקה? / יש בה קצת דגנרטים, אבל אין בה א ריכטיקר מאן..."**

בן מביא עוד כמה שירים מתוך ספריו צמה תנופה ואדרת הגפן, אותם כתב בנעוריו, בראשית דרכו כמשורר; אין כיום משוררים יוצרים, בני פחות מחמי־שים, שיש בכוחם לחלום על כתיבת שירים כמו השירים שמנחם בן כתב כשהיה מתחת לגיל העשרים. כמו שיר בן שורה אחת, בחוץ, שבו כתב: **„בחוץ כלנית. כיביתי את המנורה."**

מנחם בן הוא ממשוררי האמת היחידים של ארץ־ישראל. משורר של שירה במש־מעות האחת והיחידה של השירה: הוא כואב ומתייסר, הוא משתולל לעיתים ומאבד את הפוזות השקטות של החרזנים ומשוררים אחרים. ראשו ונשמתו חיים אך ורק דבר אחד — שירה.

סיפרו ראוי ליותר מאשר איכלוס מחסני ספרים. הוא ראוי להיות בשידות, ליד המיטות של האהבים. במדפים, ליד מב־טיחם של אוהבי שירת האמת.

תיעוד

זרטל

בין ספרי התיעוד שראו אור באחרונה, בולט מאוד סיפרו של **משה זרטל** קן נעורים — השומר הצעיר בווארשה, 1913—1943 *. סיפור שלושים שנות השומר הצעיר בפולין, מתועד מפי אחד מגיבוריו. זהו סיפורה המופלא של אותה תשתית תרבותית, שהולידה את נושאי הדגל של מרד גיטו וארשה, שהיו בוגרי אותו קן, ובראשם **מרדכי אניביץ'**.

בפרק הפתיחה מתואר הרקע המעמדי, התרבותי והכלכלי של יהודי וארשה, עליו צמח קן השומר הצעיר. מעט מאותו עולם קסום של הריכוז היהודי הגדול ביותר בעולם, עד למילחמה העולמית השניה. סיפור השלבים הראשונים של הקן, כמת־כונת של אירגון צופי יהודי, הקרוי על שמו של גיבורי יהודי של המרד הפולני, ועד לקן הראשון בווארשה. תיאור התפת־חות מיתוס מיפקדי ל"ג בעומר של השומר הצעיר, שראשיתם בקן זה, אותם מיפקדים שבהם היו מעניקים את הסמלים והעניבות לחניכים הצעירים בתנועה.

תיאור הדרגתי מספר את תהליך ההת־בססות של תנועת הנוער הזו ברחוב היהודי בפולין. סיפור הקינים שקמו בערים אחרות, והרקע לוועידת היסוד של התנועה, שהובילה במשך עשרות השנים, מאז ועד היום, את עידית הנוער היהודי בעולם דרך כור ההיתוך של תנועה זו, שסימלה העיקרי היה סמל ההגשמה העצמית. תנועה ששאפה להגשמה זו בדרכים טובות, ו־לעיתים בדרכים פסולות מעט.

הטוהר השומרי: אחד מערכי השומר הצעיר העיקריים הוא טוהר המידות ה־שומרי. בסיפרו של זרטל ניתן לעקוב

* משה זרטל — קן נעורים — השומר הצעיר בווארשה, 1913—1943; הוצאת ספרית פועלים; 333 עמודים (כריכה קשה).

מלתעות

הזיבול הגורפייני חוגג

בגן התופעות יוצאות־הדופן והתמוהות של התרבות הישראלית מצויה זו המכונה עצמה **רבקה גורפיין־אוכמני**, אלמנתו של עורך ספריית פועלים והמתרגם **עזריאל אוכמני**, שניסה בשנות חייו האחרונות לפרסם חריזה בשם עט **(רן עדי)**.

הגב' גורפיין־אוכמני מתמלאת מדי יום ביומו הירהורים והגיגים, והיא מוצאת, משום מה, טעם בהנחה, שהגיגים אלה הינם עניינו של הציבור הרחב. היא גם מניחה שהגיגיה מייצגים את המתרחש עתה בספרות הישראלית והעולמית. באחרונה פירסמה גורפיין־אוכמני קובץ של מסות ורשימות בשם לעבר חוף עלום * ובו מיזבולי הגיגיה. את הספר היא פותחת בעיון רדוד בשירי מכות מצרים של **נתן אלתרמן**, מבלי שתוכיח מינימום של הבנה שירית. מייד אחרי אלתרמן מזווגת הגב' גורפיין־אוכמני את חרוזיו של **ישראל אפרת**, והיא מסבירה לקוראיה כי **„הכל מוזכך, מהופה, ללא הרמת קול..."**

מסותיה של הגברת מקיבוץ עין־שמר מגלות שקיים כנראה סולם ערכים שירי־גיאוגרפי. כלומר: השירה נבחנת לפי השכנים. זו הסיבה שהגב' גורפיין־אוכמני כותבת על שירי אחד **א. עלי**, שהוא שכנה מעין־שמר, בלשון רבים קיבוצית: **„התרשמנו עם הופעת פואמה ליריית זו."** משורר נוסף מהסקטור הקיבוצי הארצי של הגברת גורפיין־אוכמני הוא אחד ששמו **אלי נצר**, עליו מעירה הגב': **„אלי נצר הגיע כספר השירים החדש שלו לאופקים חדשים ולדרך מבע חדשה, תוך שילוב רב־עניין של מסורת וחידוש."** ואנחנו לא ידענו זאת, שהרי לא שמענו את שימעו של מר נצר ולא את שמע שירתו.

נימה בלתי מאוזנת של מישפחתיות שאינה במקומה בולטת בביקורת של גורפיין־אוכמני על **רן עדי אוכמני**, תחת הכותרת המאוד מרשימה שירי הרצף ההיסטורי והתרבותי. ושם היא מסבירה על בעלה המנוח: **„דיו להוכיח, כי לפנינו משורר בעל נכסים משל עצמו, שדות ואפרים ואף יערות עד..."**

אם בשירה יש לגב' גורפיין־אוכמני מעט השכלה, הרי שבפרוזה השידפון שולט בכיפה. בביקורתה על כאישון עין של **אחרון אפיפלד** היא מעידה על בורותה; בורות אותה היא מושכת עד לתקופת סוף ההשכלה, במסה שלה על **מיכה יוסף בן גוריון (כרדיצ'בסקי)** ותקופתו. כעבור כמה עמודים היא שבה אל יצירתו המונומנטלית של **צבי לוז'**, מרצה מאוניברסיטת בר־אילן, שלא הותיר חותם של ממש בספרות הישראלית, ותופסת טרמפ על מקום אחר של **עמוס עוז** ועל שאול ויזהנה של **נעמי פרנקל**. הפתיח של הגב' גורפיין־אוכמני ברשימתה על שאול ויזהנה נקרא כמו היה פרוספקט של בורות: **„מוטב כי נאמר מיד: הספר החשוב הזה, אחד מבין הראשונים העוסק בעליית הפאשיזם בגרמניה ובהשפעתו המהירה על גורל היהודים — נכתב בקיבוץ. ילעג מי שילעג לקביעה 'מתברכת' זו, אך אין בכך כדי לבטל את השאלה הזו: מדוע לא עסק בכעיה זו כימעט אף סופר מבין הסופרים הגרמנים ממוצא יהודי, אשר במיספרם וביכולתם אינם מבוטלים כלל, אפילו בקנה מידה עולמי?"** והרי הגב' אוכמני־גורפיין לא התכוונה לסיפרו של **ארנולד צווייג** הקדוש של ואנסבק, שאומנם לא נכתב על־ידי סופר גרמני ממוצא יהודי בקיבוץ, אלא על הר־הכרמל.

הגב' גורפיין־אוכמני היא אשה אומללה. זכותה של כל אשה לחבר רשימות, ולאגד את הרשימות כדי להפכם לספר. אבל ברגע שהספר יוצא לרשות הרבים ומנסה להרשים, או להשפיע, או להגיע לבני־אדם, לצרכני תרבות, הרי שהוא נחשף, ועימו מתגלה גם המחברת בבורותה כי רבה. בספר זה חוגג זיבול המוח בחגיגה שמזמן לא נראתה כמותה. שהרי הגב' גורפיין־אוכמני אין לה מה לומר, והיא עושה זאת בשיטתיות על פני 184 עמודים מודפסים בצפיפות. וחבל.

* רבקה גורפיין־אוכמני — לעבר חוף עלום — מסות ורשימות; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 184 עמודים (כריכה רכה).

אחרי השלבים של התפתחות תהליך המיזוג בין השאיפות הלאומיות לבין השאיפות האוניברסאליות והאישיות, שאחת ממן היתה, כמובן: „השומר הצעיר הוא אחי־עזר ואחיכמך". מעבדה אנושית, שהדור הראשון שלה, חלוציה (בעיקר אלה מ־גליציה), הגיעו ארצה בראשית שנות העשרים וייסדו את הניסיון חסר־התקדים של ביתניה עילית. ניסיון אשר סימניו הותירו את אותותיהם על החברה הישר־אלית עד עצם היום הזה, במתכונת של התנועה הקיבוצית שקמה בנוסח השומרי, השונה מהנוסחים האחרים.

נשיאות הוועידה הארצית של השומר הצעיר בווארשה (1931) *
סימניו הותירו אותותיהם על החברה הישראלית

פרק מאלף בספר של זרטל הוא סיפור התפתחות חלום „המושבה השומרית", אותו ניסח אחד מצעיריה דאז, **דויד** („דולק") **הורוביץ**: „פשוטת, אמת, סבעיות, אלה הם המעיינות שמהם נשאב, אלה הן אמות המידה שעל פיהן נעצב את דמות חיינו החדשים. שם ניצור נוה־חיים שיהא מזי־גה של ערכים נצחיים, הרעיון המוסרי של הנביאים, חדות החיים, סבעיות, פש־טות ויופי. העבודה תהיה יסוד עולמנו והרוח בסיס אמונתנו..."

„אל תשמע בני, אל מוסר אב": בתה־ליך התגבשות השקפת העולם השומרית השפיע השפעה חסרת תקדים שירו של המשורר דויד **שמעונוביץ**, שאמר בין השאר: „אל תשמע, בני, אל מוסר אב / ולתורת אם אל אוזן תט, / כי מוסר אב הוא: קו לקו..." / ותורת אם: לאט, לאט..." / וסופת־אביב דוברת כן: / הקשיבה איש, לשיר הבן. // לשיר הבן ולשיר הנין, / הבא מבעד ערפל עב... / ודרום לך שביל, וסורה מן / הדרך, הלך בה האב, / כי למה תחטא אל הדור, / דור עתיד רחוק מצפי־אור?..." שיר זה סימל את מרידת דור הבנים של יהדות פולין.

הבעיה המינית: אחד מהמיתוסים הנרדעים שעליהם חונכו דורות של השומר הצעיר הוא המיתוס של מה שנהוג היה לכנות „הבעיה המינית". לתנועה היו עשרת הדיברות. הדיבר העשירי היה „השומר הוא טהור במחשבותיו, בדבריו ובמעשיו, אינו מעשן, אינו שותה כוהל ושומר על המוהר המיני..." או כמאמר אחד מהמרצים השומריים ב־1919 „נש־תחרר מכבלי המוסכמות העולמיות, ננהיג בין הבנות והבנים שלנו יחסים של חופש, נועם ואהדה... השומר־הצעיר טיפח אמות־מידה של טוהר מידות, שבעיני זרים נראה כצבוע ובלתי אמיתי. המטרה היתה, שעל הצעיר והבוגר להיות „חזקים ואמיצים כדי לשלוט ביצרינו". הדיון וה־שיחה החופשיים בבעייה המינית הביאו לפורקן חלקי של מועקות הנבכים והפנים בנושא זה, והיוו דוגמה חסרת תקדים בהתפתחותו של הנוער היהודי בתקופה שאחרי מילחמת העולם הראשונה.

המערכת החינוכית של התנועה היתה בבחינת „בית־ספר לאוטודידקטים", כאשר השאיפה המרכזית של התנועה היתה שה־קינים ישמשו „מרכז הנאורים, המפיצים השכלה בקרב העם..." ועדות על שהתרחש בשטח זה בקנים בפולין מביא הסופר **נתן ביסטריצקי (אגמון)**, מחבר ימים ולילות, בדווחו על ביקורו בפולין ב־1927: „השומר הצעיר משיג ביתר הצ־לחה את שכולנו מתהכמים בו: ליצור מחדש טיפוס של יהודי המתקיים בכוח של ‚מצוות'. לא לחינם נעשים הקנים של השומר הצעיר בכל מקום מעין איים של חברה יהודית מיוחדת במינה. שם היקר בחיי־המבע. לא נקים מחנה צופי, לא נמה אוהל ולא נפגין את כוחנו קבל עם ועדה. בגיטו צר, באפלת, השכונה היהודית, בימי גסיסה ואבדון, סמיעה וכרשלון לבני עמנו, חל חג הנוער המהפ — ל"ג בעומר. פגדים בתוך החומה, מנותקים מן השדה רחב הידיים, מובדלים מהעולם הרחב על־ידי גדר־תייל, חומות לבנים, משמרות פראי־אדם — נדונים להרס, רעב ומוות... בשנה העשרים־ושמו־נה לקיום התנועה נפל בגורלנו להמשיך במיפעל השומרי בתקופה של אביב עמים שני, הממשמש ובא. מתפקידה של התנועה לקרוא את הנוער העברי להתנער מכבלי היאוש והההילים ולהתבונן לקראת הרב־עים ההיסטוריים האלה... בל"ג בעומר תש"א עלינו להשמיע מחדש באוזני הנוער את שיר המרד: הלילה קר, כליל אדר / הקשיבה, איך האביב שר... חזק ואמץ, ההנהגה הראשית."

כמה מצער שבימים אלה אין מי שיש־מיע מחדש באוזני הנוער הישראלי את שיר המרד. וכל שגותר הוא ספר היס־טוריה אישי ומעולה, אותו חיבר משה זרטל. ספר המגבש את חוויית הנעורים ההיהודית המופלאה ששמה השומר הצעיר, שהוזקקה בכיעור כאן בארצנו.

מולדת

נוף

„האדם אינו אלא קרקע ארץ קטנה / האדם אינו אלא תבנית נוף־מולדתו, / רק מה־שספגה אוזנו עודה רעננה, / רק מה־שספגה עינו טרם שבעה לראות..." שורות אלה, אותן חיבר המשורר **שאול טשרניחובסקי** בשירו האדם אינו אלא... מצטיירות במחשבה למראה חוברת קטנה, מודפסת בצבע מרהיב על נייר כרום, ש־ראתה אור בימים אלה בהוצאת רשות שמורות הטבע תחת הכותרת מערת שורק בשמורת אבשלום **.

את החוברת ערך **דידי מנוסי**, ובה תצלומים מרהיבי־עין ממערת שורק, אותה מערת נטיפים צבעוניים מרהיבה. דידי מנוסי נטל על עצמו לערוך חוברת ובה תצלומים של אותה המערה. מנוסי החליט כי זו הזדמנות להביא מיני־אנתולוגיה מעודנת של השירה הישראלית, והוא פותח אותה ב„אפילו סלעים נישברים, אני אומ־תמצא הבראיזציה קנאית, או לפחות את השאיפה הכנה להבראיזציה, שלא תמצא כמוה בשום מקום אחר בגולה..."

כך מוליך משה זרטל את סיפורו של קן וארשה דרך בעיות חברתיות ואידי־אולוגיות שונות, שרק אנשי התנועה מוד־עים להם. הוא שב ומתאר את אותה קרקע אידיאולוגית, שהביאה את **מרדכי אנילביץ'** וחבריו בקן וארשה עד אל הוראת־היום האחרונה, כפי שנקראה בימי המרד: „אל כל חברי הקן וארשה, גיבו — חזק! הפעם לא תתלקח המדורה ה־שומרית. לא נצא הפעם לחג את חגנו

ציטוטון

נקדימון וההגמון

בקובץ לזיכרו של הפרופ' **יוסף הייני־מן** מביא **יונה פרנקל** דוגמה לטכסט פולקלוריסטי בעל ערכים ספרותיים. מתוך סיפור **נקדימון וההגמון**:

פעם אחת עלו ישראל לרגל לירושלים ולא היה להם מים לשתות. הלך נקדי־מון בן־גורין אצל הגמון אחד שהיה לו שם מים. אמר לו הלויני שתים־עשרה מעיינות מים ואני אתן לך שתים־עשרה מעיינות מים ואם לאו הריני נותן לך שתים־עשרה ככרי כסף. קצץ לו מעות קבע לו זמן. כיוון שהגיע זמנו שלח לו שגר לי מים או מעות. שלח לו עדיין יש לי שהות ביום. בצהרים שלח לו שגר לי מים או מעות. שלח לו עדיין יש לי שהות ביום. במינחה שלח לו שגר לי מים או מעות. שלח לו עדיין יש לי שהות ביום. אמר ההגמון כל השנה כולה לא ירדו גשמים עכשיו ירדו גשמים. מיד נכנס בשימחה לבית המרחץ. עד שה־הגמון נכנס לבית המרחץ נקדימון בן־גוריון נכנס לבית־המקדש. נתעטף ועמד בתפילה. אמר לפניו ריבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא אלא לכבודך עשיתי כך שיהו מים מצויים לעולי רגלים. מיד עלו עבים וירדו גשמים עד שנתמלאו כל המעיינות מים והותירו. עד שיצא אותו ההגמון מבית המרחץ נקדימון יצא מבית־המקדש. כשפגעו זה בזה אמר לו יודע אני בך שלא הרעיש אלוהיך את עולמו אלא בשבילך, אלא עדיין יש לי פתחון פה עליך שאוציא ממך את מעותי שכבר שקעה חמה ומים ברשותי ירדו. חזר נקדימון בן־גוריון ונכנס לבית־המקדש. נתעטף ועמד בתפילה. אמר לפניו ריבונו של עולם כשם שעשית לי נס בראשונה כך עשה לי באחרונה. מיד נשבה הרוח ונתפזרו העבים וזרחה החמה. באותה שעה אמר ההגמון אם לא נקדה (המש־מעות של המילה, נקדה' היא כנאה, פר־צה') חמה היה לי פתחון פה עליך שאוציא ממך את מעותי.

רת לך, / לא מחמת זיקנה. / שנים רבות הם שזככים על גבם בחום ובקור, / שנים כה רבות. / כמעט נוצר רושם של שלווה..." כפי שכתבה **דליה רביקוביץ** בשירה גאווה. אחר כך הוא עובר „ועתה מת הים. נתייתם כפו. / מכצרו הרום; / רק נדבכי חרבות, אבני המעמכה..." של **ח.נ. ביאליק** אל „הצייר מצייר, הספור מספר, הפסל מפסל / אך המשורר אינו שר..." של **נתן זך**. לא נפקד מקומו של **יהודה עמיחי** ב„לפעמים גם אדמה אינה מבלגת / לפעמים יצאו, כסוד מחוזק..." ושל **דויד אבידן**: „בקרוב אציג לפניך את בטן האדמה, / את האש דעמוקה..." מניסוח צבעי מערת הנטיפים, שזיווג המשורר **פינחס שדה**, מובא קטע: „ראיתי כרדת הזהב על העצים לברכם. / ובעלות המים מן האדמה להשקותם..." ו**נתן אלתרמן**: „גם אני עוד מעט ואכבה כמו אבן."

עורך מנוסי
מיני־אנתולוגיה מעודנת

חוברת צנומה, יפהפיה ומרגשת זו מל־מדת שמיסגרת כמו רשות שמורות הטבע עשויה לתרום להקשר המבון מאליו של „האדם אינו אלא קרקע ארץ קטנה / האדם אינו אלא תבנית נוף־מולדתו..." דידי מנוסי ,עשה כאן פעולה ברוכה.

מחקר

היינימן

מינהג קיים בקהיליה האקדמית — לפר־סם קבצי מחקרים לזכר אנשי מדע שהלכו לעולמם. קובץ כזה הוא מחקרים באגדה, תירגומים ותפילות ישראל לזכר יוסף היינימן *, שהיה פרופסור באוניברסיטה העברית בירושלים ונפטר לפני כמה שנים.

חוקר היינימן
ואתה הסבת את ליבם אחורנית

שלושת נושאי היסוד של הקובץ חופפים את עשייתו המדעית של היינימן.

תחת הכותרת מרידת קורח ומניעיה באגדות חז"ל מעיין **משה בר** את ה־היבטים האגדתיים של מרידת קורח ב־אהרון ומשה, תוך שהוא מציג את המא־בקים של בני ישראל בשלבים הראשונים של הכהונה. **מרק ברגמן**, תחת הכותרת פתיחתאות מעגליות ופתיחתאות ,זו שהיא שנאמרה ברוח הקודש', מעיר: „**אין דיון זה אלא הערת שוליים למיפעלו הגדול נושא הפתיחתא של פרופ' היינימן...**" הרשימה כולה ממיינת ומתארת את ה־חידוש הצורני־ספרותי של נוסח זה, בין החידושים של הספרות המדרשית המאו־חרת.

משה גריינברג מציג ברשימתו ואתה הסבת את לבם אחורנית, עיון רב היקף בקטע־פסוק מוקשה בתפילת אליהו בהר הכרמל: „וידעו העם הזה כי אתה ה' האלוהים ואתה הסבת את ליבם אחורנית". **דויד הלכנה** מביא ביאורים בשאלות ,מה נשתנה', ו**נפתלי וירר** את ,ושמח משה' — התנגדות וסניגוריה, בו הוא בוחן את המערכות הליתורגיות של נוסח לשוני זה.

יוהאן מאייר מביא נוסח אישי לביקו־רת הפיוט ,האומרים לכילי שוע' והפולמוס האנטי־נוצרי. **יונה פרנקל**, תחת הכותרת הזמן ועיצובו בסיפורי האגדה, בוחן בחיבה ערכית את בעיות הזמן ביצירה של האגדה, את הזמן הריאלי המוסיקאלי, הזמן ה־מסופר. פרנקל מבסס חלק מרשימתו על קטע מתוך תענית יט בתלמוד הבבלי, בסיפור נקדימון וההגמון (ראה: ציטוטון).

תחת הכותרת „רשימת חיבוריו של יוסף היינימן" מובא מיון של 112 פריטים שונים של פירסומיו, ובחלק השלישי מובאים חיבורים ועבודות של חוקרים לא־עבריים מאוניברסיטות שונות בעולם, לזיכרו של המלומד הירושלמי, כאות הוקרה.

* מחקרים באגדה, תירגומים ותפילות ישראל לזכר יוסף היינימן — הוצאת י.ל. מאגנס; קצ"ב עמודים + 124 עמודים; (כריכה קשה).

* בתמונה מימין לשמאל: יודקס, משה זילברטל, יעקב חזן, בוני שטיינברגר (שמיר) ואמה לוין.

** מערת שורק בשמורת אבשלום — צילומים יצחק עמית, עורכה; ליקט וערך: דידי מנוסי; הוצאת רשות שמורות הטבע (כריכה רכה וצבעונית).

מאת דן פומר

„העולם הזה" 972
תאריך: 31.5.1956

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסמה השניה בסידרת הכתבות המסעירה „דת או כיזנס?" תחת הכותרת „מה קדוש בהקדש?" וכה תיאר המאבק שבין פוחרי־הדת הספרדיים על מישרת הראשון־לציון (שבה זכה בסופו של דבר הרב נסים, אבי של משה נסים, שר־המישפטים). כתבה אחרת, שכותרתה „עילוי הנשמה של ר' אברום", נפתחה כך: „לפני חמישה שבועות קטלו כדורי הפידאיון חמישה ילדים בכפר שפריר. השבוע התגברה שימחת החיים הראשונית של כת־החסידים המופלאה על זכר האסון. ברית־המילה של נכדו הראשון של ר' אברום, האחראי לביטחון בכפר, הפך למאורע רווי שימחה..." כתבו של השבועון עפאללה מנצור, פירסם כתבת פולקלור על „השייך מחמוד מרפא אלהבה".

על הנעשה מאחרי מסך החול של מדינות ערב כתב חליל תותח: „נפגשתי עם נשיא הלבנון!" במדור הספורט, תחת הכותרת „המרוץ נגד הכוח תל־אביבי", תוארו קנוניות אנודות הספורט המפלגתיות נגד הקבוצה העצמאית היחידה במדינה. כתבו המשוטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, דיווח מפס־טיכל הפרטים בקאן על הסוכנת הבריטית דיאנה דורס ועל כוכבות קולנוע אחרות.

בשער הגיליון: הראשון־לציון הרב נסים.

העיוורון ומישרד הסעד ✶ אונס בקיבוץ עמיר

✶ דויד בן־גוריון והחזירים ✶ וינג'ייט ניסה להתאבד

הממשלה

מילחמת העצבים

כאשר נודע בירושלים שדויד בן־גוריון יוצא לחופשה, ויטפל אך ורק בענייני ביטחון, עבר רחש במיסדרונות. כן בן־גוריון אינו יוצא לחופשה סתם. לכל חופשה שלו יש כוונה. החופשה המפורסמת ביותר היתה זו שבעקבותיה באה הפרישה שלו לשדה־בוקר.

השבוע שוב שהה בן־גוריון בחופשה. אותה שעה הפיץ שר־החוץ משה שרת בעצמו שמועות, כי הוא עומד להתפטר מתפקידו בממשלה ולהתנדב לתפקיד מז־כיר מפא"י. במיקרה זה יתפוס פינחס לבון את מקומו של מרדכי נמיר בהסתדרות, ונמיר יתפוס את מקומה של גולדה מאיר במישרד־העבודה, שתתפוס את מקומו של שרת במישרד־החוץ.

ברור היה שכל השמועות והחופשות אינן אלא תימרונים במילחמת העצבים הגדולה המתנהלת בין בן־גוריון למשה שרת, מילחמה שהחריפה מאוד מאז נודע לבן־גוריון על ההסכם שהושג בין שרת לדתיים מאחורי גבו. אולם גם התימרון המוצלח ביותר יכול להוביל למצב אשר ממנו אין נסיגה *.

חולדות

מסעות המנהל

בשבוע שעבר התרוממו גבות עיניים רבות כאשר גילה העולם הזה שמנכ"ל מישרד־הסעד, משה בר־סלע, נסע לפאריס לענייני הטיפול בעיוורים, נושא בו אין לבר־סלע מושג, ולו אף הקלוש ביותר.

השבוע נסתבר כי המנהל העליון אינו נמשך רק לקסמי פאריס העליזה. כדי להוכיח זאת, הוא המשיך בדרכו לניו־יורק, שם נערכה ועידה אחרת בנושאים הקשורים לסיעוד. בין שתי הוועידות הספ־רידו שלושה שבועות ארוכים. בצדק סבר בר־סלע, שאין לבזבז את כספי המדינה על נסיעות־שווא ולשוב ארצה. לכן נשאר למשך הזמן הזה בבירת השעשועים ה־עולמית. משלם־המיסים שמח להגיש את הסעד הכספי הדרוש למנהל מישרד־הסעד.

דרכי חיים

לילה בעמיר

בקיבוץ, כמו בכל חברה אנושית, יש טרגדיות אנושיות. אולם הקיבוץ משתדל להסדירן בכוחות עצמו, מבלי שיצאו לאור העולם החיצון. השבוע, כשסיפרו העיתונים כי החבר מנחם בר־ניר פתח בשביתת־שבת במשק עמיר הגלילי, משכה טרגדיה זו את אור הזרקורים.

הדראמה החלה בליל חורף גשום ב־1954, כאשר מנחם היה בשירות מילואים. סיפורה של אשתו, נחמה בר־ניר, מן החברות היפות במשק, היה פלאסטי: ב־שעה שתיים וחצי לפנות בוקר נכנס לחדרה בצריף החבר אהרון ריטרמן, כשהוא לבוש פיג'מה וגרביים. בחדר ה־מואר שכבה לא רק נחמה, אלא גם בתה נאורה (5), שקדחה בחום. אהרון התגבר על האם תוך שימוש באלימות, והסתלק אחרי שעשה מה שעשה.

הסברה הרשמית של מזכירות קיבוץ עמיר היתה קצת שונה: „נחמה לא היתה כלל וכלל אדישה לאהרון..."

„או הוא או אני." בעיר הגדולה יכול מאורע כזה להיטשטש ולהישכח. בקיבוץ הקטן, בו יודע כל אחד את הכל על הכל, אין הדבר אפשרי. מנחם שמע עליו מייד בחוזרו מן השרות. עוד לפני כן שמעה עליו הינדה, אשתו של אהרון, שהתנפלה על נחמה, תלשה את שערותיה ופצעה אותה.

לרוע המזל, לא היה מדובר בחברי הכשרה הבאים היום ויוצאים מחר. שני החברים המעורבים היו ותיקים, ונמצאו במשק למעלה מ־17 שנה. מנחם דרש את סילוקו של אהרון. אולם אהרון תופס מקום חשוב בסידור העבודה, והמזכירות הסתפקה בהגשת אזהרה.

לו הסתפק בכך מנחם, היה העניין תם ונשלם. אולם מנחם לא יכול היה להרגע, והוא דרש להעביר את העניין לבירור בקיבוץ הארצי, ונתקל בסירוב מוחלט. כשהעמיד את המזכירות בפני הברירה — „או הוא או אני" — רמזה לו המזכירות שהוא רשאי לעזוב.

מן המיטבח לחדר־האוכל. אז עשה בר־ניר את המעשה שהעניק צביון חדש לכל הבעייה: הוא פנה לעורך־הדין פישל הרצברג, הפרקליט המוכר של כל הקומו־ניסטים שגורשו מקיבוצי השומר־הצעיר.

קיבוץ יכול לסבול הרבה, אך מסתבר כי אין הוא יכול לסבול קומוניסט. הפעם נגנקטו נגד ברניר אמצעים חמורים: הוא הוצב בסידור־העבודה דרך קבע לשטיפת־כלים במיטבח, השנואה שבעבודות המשק, נאסר עליו לשוחח עם החברים על עניינו.

עתה הבין גם בר־ניר שעליו לעזוב את משק עמיר. הוא הסכים, בתנאי שהמשק ישלם לו 7000 ל"י תמורת 17 שנות עבו־דתו ועבודת אשתו, כדי שיוכל לרכוש שיכון בעיר. המזכירות אישרה לו רק 600 ל"י, והחליטה להוציאו מהמשק בגלל דיעו־תיו הקומוניסטיות.

השבוע בילה מנחם את ימיו לא במיטבח השנוא עליו, אלא בחדר האוכל עצמו. הוא הבטיח כי לא יזוז ממקומו עד שיוחזרו לו זכויותיו במשק, או שישולמו לו פיצויים כדרישתו.

פליטה פלסטינית מצור

במיסגרת סידרת כתבות אכסקלו־סיביות על הנעשה מאחרי מסך־החול במדינות־ערב, פירסם **העולם הזה** כתבה על הנעשה בלבנון. פליטה זקנה זו, שברחה מפלסטין, התגוררה ביחד עם עוד 80 אלף פליטים במחנה־הפליטים של צור.

הממשל הצבאי

כיס עברי חלוצי

בנגב הצפוני, בין קיבוץ שובל לגבול ירדן, משתרעות חלקות רבות של אדמה, אשר איש לא טרח לעבדן מאז ברחו בעליהן הערביים. השנה עלו אנשי השייך סאקר סלאמה אל־הוזייל, בדואים היושבים בחסות המימשל הצבאי באיזור זה, על שטח נטוש של 4000 דונאם. עד אז נהגו לעלות עם עדריהם למרעה על אותו שטח. השנה, בגלל גשמי הברכה הבלתי רגילים, החליטו לחרוש ולזרוע את האדמה.

איזור מסוכן. אולם לפני שהנצו ה־ניצנים, הופיע נציג המימשל הצבאי מבאר־שבע. משך שבועות עקב אחר הערבים במלאכת החריש והזריעה הממושכת. עתה, לאחר גמר העבודה המייגעת, החליט כי איזור זה הינו, בעצם, איזור רגיש מאוד וכי נוכחותם של ערבים בו עשוייה לסכן את ביטחון המדינה. הוא מסר לשייך הוד־עה רשמית שקבעה, כי 4000 הדונאם הוכ־רזו כאיזור צבאי סגור.

את תשיבותו הביטחונית של השטח הוכיח הצעד הבא של השילטונות. האדמה הוחכרה למיכאל הנגבי, בעצמו מושל צבאי של הנגב שעבר, שהחליט לפרוש לפעילות פרטית מבורכת באותו איזור. מישרד־החקלאות מכר לו את הרשות לק־צור את אשר זרעו בני שבט אל־הוזייל.

הנגבי, חבר קיבוץ נגבה לשעבר, המתין להבשלת היבול בשלווה של מומחה. ובבוא העת שלח למקום קומביין שכור וחצי תריסר פועלים לאסוף את היבול. הפועלים היו כולם ערבים. אולם הם לא היוו שום סכנה לביטחון המדינה, מאחר שהרווחת מעבודתם נכנס לכיס עברי חלוצי.

אושים

● הצדקה מקורית לגידול חזירים ב־ארץ מצא השבוע ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון** בעובדה (חסרת הבסיס במקו־רות), כי בימי המבול נתן הקדוש־ברוך־הוא פקודה לנוח להכניס לתיבתו חזיר וחזירה, על־מנת שיישארו גם אחר המבול.

● ח"כ חרות, הד"ר **יוחנן באדר** אמר, שעה שמליאת הכנסת עברה מדיון בנושא ביתו של **דוד אשכנזי** לדיון ב־נושא החזיר: „אני הולכים מן הדירה אל הדיר!"

● יומן אחדות העבודה למרחב, על העסקנים היוצאים לעבודות ביצורים על־מנת להצטלם: „חיילים צלמוניים!"

● חתן פרס נובל בספרות, הסופר האמריקאי **וויליאם פוקנר**: „בית־בושת הוא המקום האידיאלי לעבודתו של אמן. המקום שקט בשעות־הבוקר, שהן הטובות ביותר לעבודה."

● פרט היסטורי לא ידוע, שפורסם השבוע ברבעון למזרחנות בלונדון, גילה כי גנראל **צ'ארלס אורד וינגייט** ניסה לאבד עצמו לדעת בעצם ימי המילחמה העולמית השניה. זה היה בבית־חולים ב־קאהיר, אחרי הצלחתו הגדולה של וייג־גייט בשיחרור חבש. וייגגייט, שסבל מ־התמוטטות עצבים, חשש כי לא יבריא מספיק כדי לשוב לתפקיד פיקודי, והוא חתך את גרונו בתער. התוצאה: עד יום מותו (בהתרסק מטוס צבאי בג'ונגל ה־בורמאי) היה לקולו של וייגגייט צליל חורק, ובגלל פציעת שרירי עורפו היה נאלץ לסובב את כתפיו כל אימת שסובב את ראשו.

* וכך אמנם קרה.

"...אין בעיות, את הטמפון של טמפקס אני פשוט לא מרגישה.
זה מה שטוב בטמפקס. אבל אני קצת...
אין מה לדאוג, זה בטוח במאה אחוז.
החוט של טמפקס תפור בתפר כפול.
ואיך הוא סופג?
מצוין, בגלל ההרכב המיוחד
של טמפקס, לעומת טמפונים אחרים... מסתבר שאין כאן
חוכמות, מה שטוב בטמפקס הוא הטמפון עצמו.
עד שלא מנסים לא יודעים. את עוד יוצאת עם החבר
הראשון שלך? השתגעת, פגשתי מישהו
גזעי באמת. הורי הגיעו, אני
אתקשר אליך אחר כך."

מה שטוב בטמפקס הוא הטמפון

מה יש בטמפון של טמפקס שהפך אותו לטמפון הפופולרי ביותר בעולם?
יש בו כל מה שחייב להיות בטמפון מעולה כי בטמפקס חשבו על כל פרט:
הטמפון של טמפקס מורכב מכותנה וגם זהורית לכן הוא בעל כושר ספיגה מעולה, ואת יכולה להרגיש בטחון מלא בעת השימוש בו.
החוט בטמפון של טמפקס תפור בתפר כפול – בניגוד לטמפונים אחרים –
כך שאת יכולה להיות שקטה לחלוטין.
בעת הספיגה מתרחב הטמפון של טמפקס גם לאורך ולכן אין את מרגישה אותו בעת השימוש ובעת הוצאתו.
בטמפקס חשבו גם על מוליך־ההחדרה המיוחד, הדואג להוביל את הטמפון בדיוק למקום הנכון. עשרות מליוני נשים ברחבי העולם משתמשות בטמפקס, הן אינן יכולות לטעות כל חודש.

לכבוד
אינווסט אימפקס בע"מ
(יבואני טמפקס) ת.ד. 6080
תל־אביב מיקוד 61060

נא לשלוח לי חומר הסברה על השימוש בטמפוני טמפקס ודוגמאות חינם. H

שם _____
כתובת _____
_____
גיל _____

TAMPAX

* סימן מסחרי רשום

אדיר

ב"ג אייר תשמ"א, 27.5.1981 מיספר 2282 96 עמודים שנה 45 המחיר: 13 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אליל בין אשה ואהובה

צביקה פיק

צביקה פיק חזר הביתה

מירית פיק שם־אור